I [1])

Bucureşti, 12 Iunie 1874.

Iubite Domnule Maiorescu, Venind la Bucureştĭ pentru puţine zile, mĭ-a părut foarte răŭ de-a nu vă găsi pentru ca să vă felicit de postul important la care aţĭ fost chĭemat [2]). Instrucţia publică fiind specialitatea D-Voastre, veţĭ şti a o îndrepta pe calea eĭ adevărată, şi a înfrîna avîntul balamutic ce a luat limba romînă sub impulsul pedanţilor sterilĭ din epoha noastră. Totodată vă veţĭ interesa şi de bĭetul teatru romînesc, care a devenit un *tréteau de foire*, sub direcţia unor exploatatorĭ şarlatanĭ. Pînă a nu lua însă o măsură radicală în privirea luĭ, fie-mĭ permis a interveni pe lîngă D-Voastre în favorul luĭ Millo. Am reuşit a face ca Comitetul teatral să-ĭ acordeze două zile pe lună în tot cursul stagiuneĭ viitoare zile, de care Millo va dispune cum va voi, supunîndu-se reglementuluĭ, şi nefiind atîrnat de nime. — El va avea trupa luĭ deosebită, se va bucura de o independenţă absolută vis-à-vis de celelalte direcţiĭ romîne şi străine şi va fi scutit de tacsa de 300 francĭ, la care eraŭ obligaţĭ directoriĭ în aniĭ trecuţĭ. — Aceste condiţiĭ fiind admise de întreg Comitetul teatral, rămîne acum ca să binevoiţĭ D-Voastre a le aproba, şi a menţine dreptul luĭ Millo înaintea unor încercărĭ de intrigă, care poate vor sbura prin prejurul Ministruluĭ... după anticul obiceiŭ.

Orĭce veţĭ decide în favoarea luĭ Millo, va fi un act de dreptate, şi cît pentru mine, voĭ fi mulţumit de-a videa că ştiţĭ nu numaĭ a recunoaşte merite, dar şi a le recompensa.

Primiţĭ, vă rog, asigurarea simţirilor mele de înaltă considerare şi sinceră amicie.

V. Alecsandri.

[1]) Autograf inedit. Manuscrisele Academieĭ Romîne.

[2]) Numit Ministru al Instrucţiuneĭ Publice la 7 Aprile 1874.

II [1])

Mirceşti, 27 Iunie 1874.

Iubite Domnule Maiorescu, Vă mulţumesc înainte de toate pentru înlesnirea ce aţi făcut lui Millo, acordîndu-i două zile pe lună pentru representaţii, în teatrul cel mare. Dorinţa luĭ este astfel satisfăcută, fără nicĭ un prejudiciŭ pentru direcţia care se va bucura de subvenţia teatrală, şi publicul va rămînea mulţumit de concurenţa ce'şĭ vor face ambiĭ directorĭ pentru a se întrece în alegerea repertoriuluĭ şi în ecsecutarea luĭ.

Pentru anul acesta nu este alta de făcut, dar pentru viitor eŭ cred că ar fi prea necesar de a se lua alte disposiţiĭ, privitoare la progresul arteĭ dramatice romîne: Noĭ avem direcţiĭ de teatrurĭ, care se preocupă numaĭ de esploatarea publiculuĭ: avem diletanţĭ ce se cred şi se zic artişti şi care nu aŭ cea maĭ slabă idee de artă; avem conservatoriŭ de declamare fără profesorĭ capabilĭ de-a crea elevĭ... într'un cuvînt avem de toate, împodobite cu titlurĭ marĭ, cu etichete sonore, dar în fond nu avem nimic care să fie la înălţimea numeluĭ pompos ce poartă... Cum să facem dar, ca să avem un conservatoriŭ cu *profesorĭ,* un teatru cu *artiştĭ?* Eată opinia mea:

1. De la anul viitor, subvenţia teatrală, în loc de-a fi dată exploatorilor de scenă romînă, va fi consacrată la educarea artistică a patru tinerĭ, aleşĭ dintre eleviĭ Conservatoriilor, saŭ dintre eleviĭ altor scolĭ. Aceştĭ opt *fenicsĭ,* luaţĭ atît din Moldova, cît şi din Valahia, vor fi trimişĭ la Paris şi încredinţaţĭ unuĭ artist de renume, precum Got de la *théatre français* (care este în strînse relaţiĭ amicale cu fratele meŭ). Eĭ vor primi acolo lecţiĭ de arta dramatică, vor asista la representaţiĭ din diverse teatrurĭ, vor juca însuşĭ pe scene înadins destinate pentru elevĭ, şi după un timp de treĭ, patru saŭ cincĭ anĭ, vor reveni în ţeară ca să formeze sîmburele uneĭ bune trupe romîne. Totodată, judecîndu-se şi apreciindu-se talentele lor, vor fi numiţĭ profesorĭ şi profesoare de declamare la Conservatoriĭ.

Astfel, şi numaĭ astfel, vom putea dobîndi o trupă serioasă care să fie pătrunsă de importanţa cariereĭ artistice şi să înobileze scena romînă. Trupa fiind bună şi bine condusă, piesele bune nu vor lipsi, căcĭ autoriĭ compun (? Alecs.) opere potrivite cu interpreţiĭ

[1]) Autograf inedit.

scrierilor dramatice: *On écrit le Tartuffe pour le théâtre français et Tabarin pour le théâtre de la foire*, zicea St. Marc de Girardin.

Așa dar pe timp de cincĭ anĭ, liber fiecare de a esploata teatrul, însă *fără subvenție*, subvenția avînd o altă destinare decît aceea de a încuragia paiațeriile actuale; — Conservatoriul de declamare, va fi închis, fiind că lipsit de profesorĭ, nu poate produce nimic folositor; cît pentru cel de muzică, trebue menținut.

Iată în puține cuvinte, iubite Domnule Maiorescu, opinia mea asupra teatruluĭ nostru. Vi-o esprim în grabă, fiind în ajunul plecăreĭ mele la Paris, dar îmĭ reservez plăcerea de-a vă desvolta gîndurile mele cînd ne vom întîlni. Atuncĭ voiŭ răspunde și la celelalte propunerĭ ce'mĭ facețĭ. — Eŭ cred că D-Voastre sînteţĭ chemat a opera salutare reforme în instrucția publică, în forma limbeĭ și în arta dramatică, și dar, cît pentru mine, voĭ fi totdeauna gata a vă da mîna de ajutor... în marginile posibilitățeĭ. — Al D-Voastre servitor devotat și amic sincer.

V. Alecsandri.

III [1])

Mircești, 3 Sept. 1874.

Iubite Domnule Maiorescu, Nainte de toate viŭ să vă complimentez pentru nimerita măsură ce ațĭ luat în privirea cărților didactice, înființînd o comisie esaminatoare acestor cărțĭ. Ast-fel numaĭ se va putea stabili un sistem regulat și logic în studiĭ, ear copiĭ romînĭ vor scăpa de fantasmagoria gramaticilor, ortografiilor, etc., eșite din crieriĭ prea înferbîntațĭ aĭ unor pedanțĭ ridicolĭ. Sper că, grație intițiativeĭ și energieĭ D-Voastre, instrucția publică va intra în curînd pe o cale maĭ netedă și maĭ roditoare.

Permiteți-mĭ dar, în calitatea mea de membru onorific al ziseĭ comisiĭ, să atrag luareamintea D-Voastre asupra uneĭ *Geografiĭ fisică și politică a Romîniei,* [2]) lucrată după noul program scolar pentru clasa III primară, de D-l D. Frunzescu. Această carte mi-a părut bine compusă, practică, instructivă, și prin urmare cred că merită de a se încuviința pentru scoalele primare precum și pentru cele normale. — D-l Frunzescu e un lucrător neobosit și fiind încurajiat de D-Voastre, sînt încredințat că va continua să se ocupe cu lucrărĭ folositoare pentru tinerime.

Am primit în zilele aceste alte două cărțĭ, asemine menite

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) Ediția I apărută la Bucureștĭ 1870.

pentru copiĭ: 1. Metodă nouă de scriere și cetire; 2. Invățătorul copiilor de D-niĭ Grigorescu, *Creangă* și Receanu. Amîndouă sînt bune, *însă* aŭ defectul de-a fi prea mult împrestrițate cu *iune* și ortografia lor prea mult presărată cu *ŭ*

Bine ar fi să puneți capăt uneĭ atare deformărĭ a limbeĭ și să contribuițĭ prin influența D-Voastre la curățirea ortografieĭ de acea literă parazită, care servă de umplutură netrebnică. Sînt încredințat că dacă vețĭ pretinde serios de la autoriĭ didacticĭ ca să se desbare de urîtul obiceiŭ ce aŭ adoptat a se închina orbește luĭ *iune* și luĭ *ŭ*, eĭ vor face fără împrotrivirĭ (!) acest sacrificiŭ în favoarea armonieĭ limbeĭ și în privirea simplificăreĭ ortografieĭ.

Acum îmĭ maĭ rămîne a vă ruga ca (să) acoperițĭ pe artistul nostru Millo cu protecția D-Voastre, pentru de a'l apăra în contra intrigilor Pascaliane și altele. El mi-a scris pentru ca să-mĭ încunoștințeze noua decidere luată în privirea teatruluĭ, și mi-a cerut autorisarea de a representa comedia mea *Boerĭ și Ciocoĭ* [1]. Nu cer maĭ bine de cît să-ĭ viŭ în ajutor și să-ĭ acordez această învoire, însă cu condiția ca opera mea să nu fie nicĭ decum ciuntită de Comitetul teatral. Dacă gîndițĭ că piesa mea poate să fie jucată fără nicĭ un inconvenient, vă rog să o apărațĭ în contra foarfecilor Comitetuluĭ, ear de nu... prefer maĭ bine să rămîe comedie afară de scenă.

Primițĭ, iubite Domnule Maiorescu, încredințarea simțirilor mele de înaltă considerare și de sinceră amicie.

V. Alecsandri.

IV [2]

Mirceștĭ, 25 Mart. 1875.

Iubite Domnule Maiorescu, Vroițĭ să ascultațĭ istoria uneĭ bisericĭ de țeară? Iat-o! — In satul Mirceștĭ ecsista o bisericuță vechie, durată în lemn de stejar și ornată cu arabescurĭ foarte frumoase pe care le săpase un sculptor necunoscut de-alungul grinzilor. Acel templu modest, cap d'operă perdut în cîmp și încunjurat de mormînturĭ, era deservit de un preot care printre alte darurĭ avea și darul bețieĭ. Intr'o Duminică, or fi acum cîțĭ-va anĭ, preosfințitul, doritor de a schimba potirul pe stacană și de-a părăsi maĭ de grabă altarul pentru ca să se ducă la taraba crîșmeĭ,

[1]) Publicată în «Conv. Lit.» an VII (1873), pp. 365, 405, 437.
[2]) Publ. de aceiașĭ editorĭ în rev. *Sămănătorul* 1903 No. 3.

ceti liturgia din fugă și alergă la jupînul Moisi, uitînd să stingă luminările în biserică. Era vînt mare în acea zi; vîntul suflînd printr'un geam stricat, găsi de cuviință a fîlfîi perdeaoa și a o apropia de para uneĭ luminărĭ. Indată perdeaoa luă foc și dete foc bisericeĭ... Palalae!! Templul centenar arse într'o clipă din strașină pînă'n temelie, și să înălța la cer ca fumul uneĭ gigantice cădelnițe. Tot ce se găsia în el, icoane, vestminte, scule sacre, prapure, lampe și cărțĭ, se prefăcură în cenușe; chiar clopotul se topi împreună cu argintul potiruluĭ... dar nu se maĭ găsi nicĭ bucățică de metal printre ruine, căcĭ peste noapte niște pravoslavnicĭ Țiganĭ, arheologĭ de soiul luĭ B., făcuseră *des fouilles* pe seama jupînuluĭ Moise. In urma acestuĭ sinistru, satul Mirceștĭ rămase fără biserică și fără preot, căcĭ cea d'întîĭ dispăruse de pe pămînt ca să se retragă într'o lume maĭ pioasă și cel de al doilea să retrăsese... fără mustrare de cuget... în codriĭ Vasluiuluĭ pe lîngă Sioneștĭ? — De-atuncĭ sărmaniĭ locuitorĭ se găsiră fără adăpostul Domnuluĭ și consacrară crășmeĭ toate zilele însemnate cu roș în calendarul ortodox. Beția se desvoltă în sat cu o răpegiune și cu o proporție spăimîntătoare, ear jupînul Moisi se îngrășă ca un vițel de aur. — Mortalitatea prin urmare progresa cu miseria, încît satul Mirceștĭ, care înainte era unul din cele maĭ îmbelșugate din județul Roman, se prefăcea zilnic într'o aglomerare de bordee ticăloase și de infirmĭ năruițĭ, otrăvițĭ prin influența corosivă a vitrioluluĭ.

Un singur om ducea dorul bisericeĭ!.. Dascălul! Sărmanul, lipsit de sacra mulțumire de-a ținea isonul, se stingea pe picioare, oftînd și jălind pe poporenĭ. — Ear ceĭlalțĭ locuitorĭ își aduceaŭ aminte de Dumnezeŭ numaĭ cînd moartea bătea la ușa lor. Atunce se simțea nevoe de preot și pe orĭ ce timp trebuia să aducă de pe la alte moșiĭ cîte un popă, căzut de bătrînețe, pentru ca să-ĭ împărtășască și să-ĭ îngroape. Adeseorĭ însă sfintele darurĭ nu sosiaŭ la vreme și bietul creștin murea fără împărtășanie.

Temerea iaduluĭ făcu în fine pe sătenĭ să dorească a avea o biserică. Eĭ se adresară luĭ Cogălniceanu, pe cînd era Ministru, și cerură să le dea de pomană o hardughie părăsită din nu știŭ care sat, obligîndu-se eĭ a o transporta la Mirceștĭ și a o reclădi pe locul bisericeĭ celeĭ arsă. Autorisarea li se acordă și într'o bună dimineață, locuitoriĭ, cu mic cu mare, se duseră, nuoĭ Argonauțĭ, să ridice pe sus materialul ziseĭ hardughiĭ. Acolo eĭ găsiră o serioasă împotrivire din partea proprietarilor eĭ; o luptă homerică

se începu, luptă în care armele luĭ Achil eraŭ înlocuite prin ciomege, şi după cîteva preschimbărĭ de argumente *ad hominem*, Mirceştenii, susţinuţĭ prin sacrul avînt al credinţeĭ, luară în triumf obiectul expediţieĭ lor.

Eată dar materialul adus!.. Dascălul uimit, varsă lacrimĭ de bucurie, lacrimĭ care negreşit se vor găsi la judecata cea de pe urmă, înşirate ca nişte mărgăritare, şi fiind el dulgher, se apucă de clădit noul locaş al luĭ Dumnezeŭ. Un an întreg de zile el nu lasă barda din mînă şi în sfîrşit el vede monumentul în picioare. Cine poate spune simţirea luĭ de mîndrie! Numaĭ architectul Partenonuluĭ şi dl Garnier, achitectul opereĭ din Paris, ar putea să-şĭ dee seama de satisfacerea dascăluluĭ Constandin!

Insă!.. ast-fel e lumea! Nicĭ o fericire fără acel teribil însă! Aicĭ începe o nouă serie de măhnirĭ pentru bietul dascăl. — Clopotniţa e ridicată dar îĭ lipseşte clopot. Altarul e gata, dar îĭ lipsesc scule!.. Şi satul e sărăcit de jupînul Moisi şi jupînul Moisi vede fără entusiam clădirea uneĭ bisericĭ, care e menită a-ĭ smomi o parte din muşteriĭ. Ce să facă? Aleargă la proprietarul moşieĭ, face un cuvînt elocvent prin care se înnalţă maĭ pe sus de Bossuet şi proprietarul, fiind poet, se simte pătruns şi dărueşte clopotul împreună cu sculele necesare.

Însă!.. iar însă... usul cere ca să se sfinţască biserica şi pentru aceasta trebuesc cărţĭ, adică 12 Miniĭ, 1 Triod, 1 Penticostar, 1 Cazanie, 1 Tipicon, etc. şi toate aceste imprimate cu litere cirilice, căcĭ dascălul nu ştie să citească pe acele latine. — În asemine caz se află şi preotul adus în Mirceştĭ, ca unul ce nu s'aŭ adăpat de gramatica luĭ Cipar şi de alte parascoveniĭ academice. — Unde să se găsească o asemene bibliotecă paleo-ortodoxă?

Dascălul se înarmează cu toiagul călătoruluĭ şi apucă a cutriera satele de pe'npregiur. El descopere în maĭ multe locurĭ, cărţĭ părăsite care nu maĭ servesc, dar care fiind proprietatea statuluĭ, decînd cu secularisarea avereĭ bisericeştĭ, nime nu se poate atinge de ele... cele sfinte! — El maĭ descopere şi alte cărţĭ de vîndut... însă!!! preţul lor e maĭ pre sus de puterea sătenilor — 27 napoleonĭ — şi prin urmare dascălul se întoarce desperat. Toate, toate gata, şi să lipsească tocmaĭ ce-ĭ maĭ indispensabil! Bietul dascăl sufere de un Ohtoic ascuns, care îĭ roade inima. Sfintele Paştĭ se apropie şi el să nu cînte un Hristos a înviat! Această idee îl usucă pe picioare.

Ce este acum de făcut pentru ca să scăpăm pe acest noŭ

apostol de moarte și pe locuitorĭ de cîrcĭmă?.. Un simplu ordin al Ministruluĭ de Culte către Episcopul de Roman saŭ chiar către Mitropolit, ar face fericirea unuĭ popor, care simte nevoia de a reveni la obiceiurĭ maĭ creștineștĭ. Acel ordin ar autorisa pe capiĭ religieĭ să pue gratis la disposiția bisericeĭ din Mirceștĭ o colecție întreagă de cărțĭ, alegînd din cele multe care staŭ în părăsire. Chiar în satul Gheräeștĭ, spune dascălul Constandin, sînt două rîndurĭ de cărțĭ, prin urmare după preceptele luĭ Hristos, s'ar putea face parte dreaptă, înzestrînd cu un rînd, templul, Partenonul primitiv care atrage admirarea tuturor trecătorilor pe la stația Mirceștĭ. Eată, iubite Domnule Maiorescu, odisea Bisericeĭ de aice. Fițĭ bunĭ de recompensațĭ ostenelele meritorie a dascălului Constandin și a contribui prin darul de cărțĭ necesare, la scăparea sufletuluĭ al unuĭ popor de oamenĭ din 'ghiarele luĭ... Moisi... vreaŭ să zic a luĭ Satan. — Numele D-Voastre va fi pomenit în toate zilele alăture cu ale ctitorilor și negreșit vețĭ simți o adîncă mulțumire, gîndind că ațĭ dat viață nouă isonuluĭ ce de mulțĭ anĭ șede înădușit în peptul interesantuluĭ dascăl Constandin din Mirceștĭ.

În încredere că vețĭ lua în considerare această cerere a locuitorilor cu care trăesc în cea maĭ bună armonie și că vețĭ pune la cale înzestrarea bisericeĭ lor cu cărțile de rugăciune înainte de Floriĭ, vă rog să scuzațĭ lungimea acesteĭ scrisorĭ și să primițĭ simțirile mele de sinceră amicie.

V. Alecsandri.

V [1])

Mirceștĭ, 12 Ianuar 1876.

Iubite Domnule Maiorescu, Îmĭ iaŭ libertate [2]) să intervin în favoarea unuĭ vechiŭ profesor... (nu de economie politică [3])... care după opt anĭ de serviciŭ aŭ fost victima unuĭ primar țîfnos. Numele luĭ este Costaki Miticĭ, catedra luĭ era o modestă catedruță de scoală primară în satul Bucseștĭ — Comuna Podurile — Plasa Tuzleuluĭ de sus — județul Bacăŭ. Sărmanul! În fine ș'aŭ găsit Bacăul! Și astăzĭ este pus în disponibilitate din causă de negligență... [4]).

Eată istoricul acesteĭ lamentabile tragediĭ cîmpeneștĭ. Acum

---

[1]) Mscris inedit.

[2]) Greșală gramaticală frecuentă în scrierile luĭ Alecsandri.

[3]) Alusie la proiectul de reforme a învățămîntuluĭ public, prin care d. Maiorescu desființa catedra de economie politică.

[4]) Urmează descrierea pe larg a destituireĭ învățătorului în chestie.

se aşteaptă desnodămîntul final. Cine este chemat a-l decide? Ministrul. Deci mă adresez la Ministru, cu rugăminte ca să reintegreze pe pacient în funcţia de profesor şi chiar dacă acesta ar fi oare cum culpabil de ceva negligenţă, să fie ertat pentru astă oară, în considerarea slăbăciuneĭ natureĭ omeneştĭ şi maĭ cu seamă romîneştĭ. — Eŭ răspund pentru dînsul, că'n viitor el se va feri de asemine păcat ca dracul de tămîie şi ca Bucureşteanul de slujbă fără leafă...

Complimente respectuoase D-neĭ Maiorescu.

V. Alecsandri.

VI [1])

Mirceştĭ, 6 Februar 1876.

Iubite Domnule Maiorescu, Starea sănătăţeĭ obligîndu-mă a asista de diparte la luptele ce aĭ susţinut şi susţiĭ cu atîta demnitate şi energie contra neîmpăcaţilor adversarĭ ce s'aŭ ridicat deodată spre a te combate cu armele personalităţeĭ, viŭ să-ţĭ adresez şi felicitările şi expresia simpatiilor mele. — Aĭ căzut din Minister (dacă retragerea d-tale se poate numi cădere) însă aĭ căzut pe picioare, cînd mulţĭ din adversariĭ d-tale, cercînd a te îmbrîncĭ, aŭ căzut în brîncĭ [2]).

Profesorilor-deputaţĭ, care aŭ scos ţipete de larmă în faţa proiectuluĭ de Instrucţie publică ce l'aĭ presentat Cameriĭ, li s'ar putea aplica cu drept cuvînt frasa cunoscută din Molière: *Vous êtes orfèvre Mr Iosse;* Ear avocaţilor le va rămînea mult timp calificarea ce le-aĭ aruncat în obraz: de *exploatatorĭ aĭ poporuluĭ.*

Încă odată, iubite Domnule Maiorescu, priimeşte felicitările mele şi o călduroasă strîngere de mînă.

Al D-tale amic.

V. Alecsandri.

Te rog să arăţĭ complimentele mele respectuoase D-neĭ Maiorescu.

VII [3])

Mirceştĭ, 14/26 Maiŭ 1881.

Iubite Domnule Maiorescu, Ierĭ am priimit depeşa de felicitare a Societăţeĭ literare ce se adună la D-Voastre în fie-care

---

1) Autograf inedit.

2) Demisionat la 26 Ianuarie 1876, în urma agitaţieĭ profesorilor în contra proiectuluĭ de reformă a învăţămîntuluĭ. (Vezĭ Maiorescu, Discursurĭ I. p. 448 sq.)

3) Autograf inedit.

săptămînă, şi am răspuns cîteva cuvinte de mulţemire prin telegraf. Nu mă simt înse destul de achitat către graţioasele dame care aŭ subscris depeşa şi pentru ca să le arăt şi maĭ bine a mea recunoştinţă, vă rog să le daţĭ lectură baladeĭ intitulată *Poclonul luĭ Peneş* [1]), pe care am dedicat-o M. Sale Regeluĭ.

Închis la Mirceştĭ de apele Siretuluĭ şi ale Moldoviĭ, care aŭ inundat văile şi maĭ cu seamă frumoasa mea luncă, n'am putut să merg la Bucureştĭ ca să asist la serbarea încoronăreĭ. Fiind tot odată şi cam răcit, n'am îndrăznit a mă expune la drum, pe linia întreruptă a drumuluĭ de fer. Cum să mă mîngăĭ şi să mă vindec? Am luat cîteva hapurĭ de poezie şi astfel, întărindu-mă, m'am dus de-am ascultat concertul privighitorilor ce cîntaŭ nebune în vîrful copacilor, pe cînd Siretul clocotea la picioarele lor. Acum sînt sănătos şi sper a veni în curînd la Bucureştĭ, pentru ca să vă daŭ o fräţiască strîngere de mînă.

Al D-Voastre coleg şi amic
V. Alecsandri.

Vă rog a presenta complimentele mele Doamneĭ şi Domnişoareĭ Maiorescu, precum şi Doamneĭ Kremnitz. [Urmează poesia *Poclonul luĭ Peneş* şi următorul P. S.:] Mi se anunţă chiar acum, o nouă inundaţie a lunceĭ. Siretul creşte earăş cu o repegiune de potop! Pagubile sînt marĭ, dar spectacolul e măreţ!

VIII [2])

Paris, 31 Ianuarie 1886.

Iubite Domnule Maiorescu, Recomandatul D-Voastre nu s'a presentat încă la mine, nicĭ nu-l cunosc almintere, decît prin expulsarea sa din ţeară. El nu avea nevoe să vă supere cu cerere de intervenire pe lîngă mine pentru ca să vie şi să'mĭ spue păsurile sale, fiind-că priimesc pe toţĭ Romîniĭ fără deosebire de coloare politică. Fie reacţionar, progresist, liberal-naţional, naţional-liberal, moderat, turmentat, chiar iredentist, în ochiĭ meĭ în sînul Parisuluĭ, eĭ sînt numaĭ studenţĭ, saŭ paserĭ trecătoare, carĭ vin să-şĭ mănînce baniĭ cu plăcerile parisiene. Cît pentru d-l *** [3]) ce voeşte? Să-ĭ fac o pensiune din fondul Legaţiuneĭ saŭ din punga mea? Cel dintîĭ nu există, cea de-adoua abie o poate scoate'n

[1]) Publ. în «Conv. Lit.» XV, 1881, p, 123.
[2]) Autograf inedit.
[3]) Suprimat de editorĭ.

capăt cu cheltuelile impuse unuĭ Ministru plenipotenţiar. Să cer un ajutor de la guvern pentru el? Nu cred că d-l Sturdza ar lua în consideraţie argumentele mele; să scriŭ luĭ Brătianu? Ar fi de prisos. Să mă adresez Regeluĭ? Nu îmĭ vine nicĭdecum la îndemînă. Prin urmare ce este de făcut? Să cerşetoresc de la Decanul Facultăţiĭ de medicină de aicĭ, ca să-ĭ acordeze inscripţiĭ fără plată? Nu mă iartă demnitatea posiţieĭ mele. Vedeţĭ în ce dilemurĭ (sic!) multiple şi spinoase mă găsesc faţă cu nenorocitul ***.

S'aŭ trecut vremea, pe cînd în Franţa expulsaţiĭ aveaŭ oare-care prestigiŭ şi eraŭ îmbrăţişaţĭ de toţĭ aceĭ care făceaŭ oposiţie monarhieĭ. Poloniĭ aŭ abuzat aşa de mult de ospitalitatea franceză, încît nu aŭ maĭ rămas nicĭ umbră de considerare (?) pentru expulsaţiĭ politicĭ de orĭ ce neam ar fi.

Cu toate acestea voiŭ vedea ce va fi cu putinţă de făcut cînd D-l *** îmĭ va expune maĭ lămurit dorinţele sale.

Trecînd acum dela *** la Densuşianu, îl plîng dacă îţĭ va cădea sub condeĭ. Aţĭ nimicit scoala pernicioasă a luĭ Bărnuţiŭ; pe succesorul luĭ îl veţĭ face să reintre în întunericul din care s'aŭ încercat să iasă cu Negriada. Toată furia luĭ provine din păcatul ce am făcut la Academie, de a nu cunoaşte sublimitatea poemuluĭ săŭ şi de a nu-ĭ da un premiŭ.

Am observat că în tinerimea de astăzĭ s'aŭ format un grup de ciocli literarĭ, care şĭ-aŭ impus misiunea de-a mă îngropa de viŭ. Macedonski aŭ început săparea groapeĭ şi Densuşianu urmează a da cu sapa pentru a o face maĭ adîncă. Atîta supărare numaĭ să-mĭ dee D-zeŭ!

Singurul lucru ce mă îngrijeşte, este influenţa fatală bunuluĭ gust, ce poate să aibă pedantismul unuĭ prost asupra uneĭ generaţiĭ întregĭ, condamnată a-l asculta. *Regularisiţi-l* şi pe acest trîntor ce s'aŭ vîrît în stupul Academieĭ Ieşane. El mînîncă miere şi scoate fiere. Nu merită nicĭ o milă. — Veştile ce mi-aţĭ dat despre mişcarea noastră literară nu m'aŭ bucurat de loc. Teatrul merge ca racul; politica? nu am nicĭ o idee cum se îndeletniceşte. Pe aice şi literatura şi politica se află în periodul uneĭ triste decăderĭ. Chestia cea maĭ importantă este proiectul de vînzare a juvaerelor Coroaneĭ. Chestie de mofluz.

Al D-Voastre amic
V. Alecsandri.

Vă rog să presentaţĭ complimentele mele D-neĭ şi D-şoareĭ Maiorescu.

IX [1])

Castel-Peleş, 10 Oct. 1887.

Iubite Domnule Maiorescu, Deabie azĭ am priimit copia actuluĭ I din Ovidiŭ, pe care mi-aĭ cerut-o pentru Călindarul tinerilor studenţĭ de la Viena [2]). Am avut dreptate să cer acea copie păn'a nu ţi-o trimite, căcĭ eram sigur că trebuia să cuprindă mulţime de greşelĭ. — Eat'o acum corectată; dispune de dînsa cum îĭ vroĭ.

Eŭ voiŭ şedea aice încă vr'o două săptămînĭ, apoĭ voĭ veni la Bucureştĭ, păn'a nu mă întoarce la Paris. Dorind să te găsesc sănătos, te rog să presinţĭ complimentele mele D-neĭ Maiorescu şi să primeştĭ o călduroasă strîngere de mînă.

V. Alecsandri.

Bine-voeşte a-mĭ face cunoscut, dacă manuscrisul a ajuns în bună stare.

X [3])

Castel Peleş, 19 Oct. 1887.

Domnule Maiorescu, Eată două novele ale Regineĭ care nu aŭ fost încă publicate. Sînteţĭ autorisat a alege care va plăcea maĭ bine şi a o traduce pentru Calendarul studenţilor de la Viena. [4]) Totodată însă sînteţĭ rugat a înapoia aceste două manuscrise Maestăţiĭ Sale, fiind-că nu posedă copie de pe ele.

Cum oĭ veni la Bucureştĭ, voĭ avea plăcerea de-a veni să vă văd şi să maĭ vorbim despre literatură.

Al D-Voastre devotat.

V. Alecsandri.

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) «Almanachul societăţiĭ academice social-literare România Jună» II. Viena 1888. Actul apare cu următoarea notă: «Drama d-luĭ Alecsandri, «Ovidiŭ» a fost la început scrisă şi representată în 4 acte. Insă la noua representare a luĭ «Ovidiŭ» în 26 Sept. 1887 pentru începerea actualeĭ stagiunĭ a teatruluĭ naţional din Bucureştĭ, d-l Alecsandri a scris un al 5-lea act, care în dramă sub forma eĭ de acum, figurează ca actul întîĭ. Acesta este actul, care pentru primaoară se publică în Almanachul de faţă».

[3]) Autograf inedit.

[4]) «Scăpată de suferinţă», nuvela aleasă dintre cele două, a apărut în fruntea «Almanachuluĭ» Soc., «România Jună» pe 1888. Aceeaş nuvelă, în o altă traducere, sub titlul «Fără durerĭ» s'a publicat în *Literatură şi Arta rom.*, III p. 419.

XI [1])

Mirceştĭ, 6 Sept. 1888.

Iubite Domnule Maiorescu, Aveam de gînd a veni la Bucureştĭ pe la începutul luneĭ, însă am fost împedecat de o mică indispunere, care negreşit mă va ţinea pe loc încă vre-o cîteva zile. Insărcinez dar pe colegul nostru, d-l Al. Papadopulo-Callimah ca să vă aducă această scrisoare împreună cu amicalele mele complimente.

Viŭ să vă vorbesc de scoala comunală din Mirceştĭ, a careĭ profesor aflu că a părăsit'o pentru causa de leafă nesuficientă. Nu-mĭ pare răŭ de acest pas al luĭ, căcĭ nu prea avem încredere în competenţa sa de profesor. Această scoală aŭ fost cîţĭva anĭ condusă de preotul de aice, Pascal, care avînd şeapte băeţĭ aĭ luĭ, între elevĭ, se îngrijea prea bine de toţĭ. El e un om *pacinic*, neatins de boala socialismuluĭ, şi precum se cuvine, cu frica luĭ D-zeŭ. E foarte capabil de-a preda primele patru clase, şi ca preot să propoveduiască copiilor simţiriĭ creştineştĭ.

V'aş fi foarte îndatorit, iubite Domnule Maiorescu, dacă aţĭ bine-voi să-l numiţĭ profesor scoaleĭ din Mirceştĭ, maĭ cu seamă că lipsind în sat o casă de scoală, el adună copiĭ în casa luĭ şi astfel locuitoriĭ nu se lenevesc de a-ĭ trimite la învăţătură.

In aşteptarea unuĭ răspuns conform cerereĭ mele şi a plăcereĭ de-a vă revedea în curînd, vă rog să presentaţĭ complimentele mele D-neĭ Maiorescu şi să priimiţĭ asigurarea simţirilor mele de amicie.

V. Alecsandri.

XII [2])

Mirceştĭ, $^{4}/_{16}$ Nov. 1888.

Iubite Domnule Maiorescu, Cînd ne-am întîlnit la hotel Bulevard, am uitat să vă comunic dorinţa Maiestăţeĭ Sale Regineĭ de a decora [3]) cu medalia Bene-Merenti I-a clasă pe d-na Mourgomery care i-a adresat un manuscris ilustrat cu desinurĭ de vestita Rosa Bonheur. Avînd a pleca mînĭ de la Mirceştĭ, mă grăbesc acum a vă ruga ca să binevoiţĭ a presenta M-Sale Regeluĭ brevetul spre a-l subsemna, şi pe urmă a mi-l expedui

[1]) Autograf inedit.

[2]) Autograf inedit.

[3]) D-l M., Ministru de instrucţie publică, 23 Martie 1888—30 Martie. 1889.

împreună cu medalia la Paris, la adresa Legaţiuneĭ 33 Avenue Montaigne.

Papadopulo-Callimah se află la mine. Venit de la Tecuciŭ pentru ca să'mĭ zică adio, i-am comunicat promiterea ce mi-aţĭ dat de-al însărcina cu studiul istoric a Vranceĭ şi a maĭ multor localităţĭ interesante din ţeară, înlesnindu-ĭ lucrările şi cercetările prin o subvenţiune de şease miĭ francĭ pe an. Colegul nostru s'a bucurat foarte mult de-a fi pus în posiţie de-a urma studiile sale historice şi arheologice, şi până a nu veni la Bucureştĭ ca să vă mulţămească din viŭ graiŭ, m'aŭ rugat ca să fiŭ pe lîngă D-Voastre interpretul simţirilor sale de gratitudine.

Găsindu-mă la Sinaia am vorbit şi Regeluĭ de misiunile sciinţifice cu care ar trebui însărcinat Papadopulo, ca unul ce cunoaşte limbile elină şi slavonă, şi ştie a descifra fără dificultate hrisoavele vechĭ. — Maiestatea sa a dat înalta sa aprobare acestĕ ideĭ şi mĭ-a promis chiar de-a vă întreţine asupra acestĕ folositoare misiunĭ.

Vă rog să presentaţĭ respectuoasele mele complimente D-neĭ Maiorescu şi să primiţĭ asigurarea afecţiunilor mele sincere.

V. Alecsandri.

XIII[1])

Paris 4/16 Iannarie 1889.

Iubite Domnule Maiorescu. Nu-mĭ este permis a răspunde în mod oficial la nota d-tale din 23 Decembrie anul trecut No. 17441, fiind-că nu mă cred îndestul autorizat a face parte din Comisia ce aĭ numit pentru restaurarea bisericeĭ noastre din Paris. Orĭ-ce misiune mi se încredinţează trebue maĭ întîiŭ să fie aprobată şi apoĭ comunicată mie, de ministrul afacerilor străine sub a căruĭ direcţie se găsesc Legaţiunile din străinătate. Iţĭ scriŭ dar în mod intim pentru a-ţĭ da oarecare lămurirĭ exacte asupra stăreĭ cum se află monumentul istoric cumpărat de guvernul romîn din Strada Jean de Beauvais şi asupra lucrărilor neapărate ce reclamă restaurarea precum şi împodobirea luĭ. O mare parte din aceste informărĭ sînt cuprinse în numeroasele raporturĭ a Legaţiuneĭ, trimise de mult cu planurile făcute ad-hoc de Ministrul afacerilor streine. Te rog să aĭ curajul şi răbdarea de a le ceti cu de-amăruntul spre a te con-

---

[1]) Autograf inedit.

vinge de dificultățile ce sînt de întîmpinat și de cheltuelile ce sînt de făcut pentru a ajunge la un rezultat satisfăcător.

Biserica Dominicanilor a fost aleasă cu scop de a fi maĭ la îndemînă coloniei romîne din cartierul latin, compusă în mare parte de studențĭ, scop laudabil însă greșit, căcĭ în general studenții nu merg să asiste de cît la slujbele religioase de la zi întîiŭ a anuluĭ și de la Paștĭ; cît pentru colonia flotantă care locuește maĭ în centrul orașuluĭ, ea se duce de preferință la teatrurĭ și cîte odată la frumoasa și comfortabila capelă rusească; ast-fel că de-alungul anuluĭ mica sacristie ce este lipită de biserica cea mare și schimbată în Paraclis, rămîne maĭ mult goală și afirmă zicerea poporală: *Romînul nu e dus la biserică.*

Poate că disposițiunile compatrioților noștri vor lua un avînt maĭ religios cînd monumentul istoric căpătat cu marĭ sacrificiurĭ băneștĭ, va fi frumos împodobit în cît rugăciunile lor (sic!) să aibă destul spațiŭ spre a se înălța la cerurĭ împreună cu parfumul tămîieĭ într'un local măreț, confortabil și demn de cuvioasele lor simțurĭ... însă aice începe greul.

Biserica Dominicanilor poseda împrejur grădinĭ întinse, iar după isgonirea lor, ea a căzut în mînile unuĭ Evreŭ, (tot Evreiĭ), care după ce a vîndut grădinele și a rezervat ultimul gheșeft pe seama Romînilor (tot eĭ maĭ cu cap!) vînzîndu-le păreții goĭ și degradațĭ ce poartă numele pompos de monument istoric. Alăturea cu acesta era un locșor îngust pe care s'a construit în urmă Presbiteriul actual, adică o hulubărie în treĭ caturĭ saŭ maĭ bine zicînd un soiŭ de moară de vînt cu treĭ odăĭ așezate una d'asupra alteia. Pe împrejurul bisericeĭ se încovoaie un pasaj strîmt inchis, întunecos, veșnic umed și glodos, din cauză lipseĭ totale de soare. El servește la sărbătorile Paștilor pentru purtarea sfîntuluĭ aer, dar e așa de îngust, că persoanele însărcinate cu plimbarea aeruluĭ îșĭ lovesc și îșĭ sgîrie mînele de ziduri.

In acel moment solemn, spectacolul ce presintă grupul credincioșilor purtătorĭ de lumînărĭ, și care urmează pe preotul deservant prin sinuositățile pasagiuluĭ pomenit, are un caracter lugubru și înfiorător; el dă o adevărată imagină de o stranie și misterioasă înmormîntare. Veciniĭ dela casele alăturate cred că asistă, de la ferestrele lor, la una din acele ceremoniĭ fantastice de pe timpul persecutăreĭ creștinilor, cînd eĭ eraŭ obligațĭ a se ascunde sub pămînt pentru ca să le celebreze în taină.

Biserica, precum am spus, e situată în strada Jean de Beau-

vais. Trebue să adaog că se găsește tot odată între două cîrcîume a căror consumatorĭ unesc glasurile lor răgușite și obscene cu cîntările religioase ale preotuluĭ în timpul leturgieĭ, și depun murdăriile lor de-alungul fațadeĭ locașuluĭ dumnezeesc. In zadar cucernicul părinte Severin a adresat plîngerĭ comisaruluĭ de poliție al cuartieruluĭ, i s'a răspuns că nu poate să mărginească libertățile cetățenilor, sub regimul Republiceĭ. — Va fi prin urmare neapărată trebuință de așezarea unor ostrețe de fier pe dinaintea fațadeĭ, pentru a o feri de abuzul acelor libertățĭ, căcĭ nu ar ajunge măsura adoptată în Italia, unde e scris cu litere marĭ pe zidurile bisericilor : *Rispetate la chiesa !*

Ceva însă maĭ grav și care nu se poate îndrepta. Biserica a fost cumpărată cu preț mare, dar rămîne tot proprietatea orașuluĭ și nicĭ de cum a noastră. Ea este pusă la o vecĭnică șerbire ce ne oprește să o distrugem dacă am voi să clădim o alta construcție pe locul eĭ, saŭ să-ĭ dăm o alta destinație de cît aceea ce are acum. Maĭ mult ! acea șerbire ne obligă a face toate reparările și schimbările ce ar vroi să ne impue Direcția monumentelor istorice a Parisuluĭ. In timpul de cînd mă aflu aĭcea, am cheltuit peste 2000 fr., pentru ca să ne conformăm cerințelor ziseĭ direcțiĭ și este de prevăzut că acelaș caz se va prezenta în multe rîndurĭ. — Fie ! Să videm însă în ce consistă proprietatea noastră, care nu-ĭ a noastră și pentru care sîntem dispușĭ a face încă marĭ cheltuelĭ, ca să nu fie în vecĭ a noastră ?

După părerea mea, ea este o vastă hardughie prinsă din treĭ părțĭ între case particulare, — cu o fațadă degradată pe o stradă mică, — lipsită de aer, lipsită de soare, lipsită de ornamente architecturale, — cu pardoseala din lăuntru maĭ joasă de cît nivelul strădeĭ, cu cincĭ ferestre ogivale, dintre carĭ una astupată cu cărămizĭ, două inchise cu geamurĭ ordinare, iar două împodobite cu vitrajurĭ colorate... (ce aŭ devenit cele-l'alte vitrajurĭ ? Nu se știe). Pe sub dînsa sînt beciurĭ boltite care aŭ fost inundate în maĭ multe rîndurĭ, comunicînd păreților o răceală foarte greŭ de combătut. Ea este prin urmare umedă ca o fîntînă și rece ca o ghețărie și are nevoe de un sistem de calorifere fără de care nu poate corespunde la destinația eĭ. — Pentru sărbătorile Paștilor, actualul deservant, părintele Severin, face foc cu cîte o săptămînă de zile înainte pentru ca să o încălzească și încă frigul e atît de simțitor că părintele, de și om tare, este obligat a celebra slujba cu galoșĭ de pîslă groasă în picioare și cu blană pe sub vestminte; ĭar cît pentru

evlavioşiĭ ce vin să asiste la ceremonia Invieriĭ, junghiurile, reumatismele şi guturaile iĭ amenință într'una şi se cred fericițĭ, dacă scapă teferĭ. Eŭ m'am îmbolnăvit de două orĭ până acum şi am decis a [nu] mă maĭ expune la noue încercărĭ, care m'ar face martirul evlavieĭ mele.

Eată dar ce posedăm pentru suma de peste 35.000 fr. cheltuelĭ până acum: patru părețĭ înalțĭ, recĭ, înegrițĭ, sub un acoperămînt care lasă încă de dorit, cu o pardosală de lespezĭ, a căror nivel e maĭ pe jos decît al stradeĭ, şi cu o fațadă degradată; o adevărată hardughie, precum am numit-o fără exagerare, goală de ornamente bisericeştĭ, lipsită de sculpturĭ artistice şi care cere încă marĭ sacrificiurĭ pentru ca să merite de a fi vizitată. — Voim să facem acele sacrificiĭ? prea bine!..Vorba Romînuluĭ: unde a mers suta meargă şi mia. — Recunosc necesitatea de-a nu maĭ lăsa biserica în halul de tristă părăsire în care zace de atîta amar de anĭ!

Spre a realiza această dorință simțită de toțĭ, să facem dar o recapitulare de lucrările cele maĭ importante pe care bunul simț, ajutat de experiență, le declară absolut trebuincioase:

1. Curățirea şi dregerea păreților, pe din lăuntru şi pe din afară.

2. Repararea acoperemîntuluĭ şi facerea stranelor după cum se obişnueşte în bisericile ortodoxe.

3. Destuparea ferestreĭ zidite şi înlocuirea geamurilor albe prin vitrajurĭ colorate, pentru armonia monumentuluĭ.

4. Dregerea uşelor, spre a feri lăuntrul bisericeĭ de curenturĭ de aer.

5. Punerea în bună stare a cafasuluĭ unde se ține darul.

6. Aşezarea unuĭ grilaj artistic, care să despartă biserica de stradă.

7. Nivelarea pardosaleĭ cu linia pavagiuluĭ stradeĭ.

8. Acoperirea lespezilor cu un parchet.

9. Restaurarea fațadeĭ şi împodobirea eĭ cu sculpturĭ admise de Direcția monumentelor istorice.

10. Construirea, în beciurĭ, a unuĭ calorifer destoinic de a încălzi sala în toată întinderea eĭ.

11. Poate să fie nevoie a înlocui actuala catapiteasmă de peatră prin alta de lemn în stil oriental.

12. Asfaltarea pavagiuluĭ care încunjiură biserica, etc.

Aceste odată săvîrşite, trebue să ne gîndim la înzestrarea monumentuluĭ cu policandre, sfeşnice, lampe, etc. pe modelul celor de la Metropolia din Iaşĭ saŭ de la Doamna Bălaşa, cu icoane

proporţionate înălţimeĭ bisericeĭ, — cu veşminte nouă, — cu un personal bisericesc, precum: preot, diacon, psalţĭ, clisiarh,—şi în fine un cor maĭ numeros şi maĭ bun decît acel ce cîntă în paraclisul actual.

Partea această a doua se va îndeplini cu timpul, dar acea dintîiŭ a reparărilor nu maĭ sufere nicĭ o întîrziere. Să ne întrebăm dar acum prin care mijloace şi de cine să se efectueze lucrările de masonerie, de ferărie, de stolerie, de sculptură, etc.? Vreaŭ să zic sub a cuĭ punere la cale şi conducere? Se înţelege de la sine că nu oamenĭ ne competenţĭ în materie de construirĭ şi de artă, precum părintele Severin, D-l Racoviţă şi eŭ pot fi chemaţĭ a îndeplini o asemenea sarcină, ci o comisie compusă din persoane cu ştiinţĭ speciale ad-hoc, saŭ un arhitect cunoscut, care urmînd după un plan admis de guvern, să trateze cu antreprenoriĭ, care vor lucra sub privigherea sa. Sîntem noĭ oare în stare, noĭ membriĭ comisieĭ actuale, să luăm asupra-ne o aşa mare responsabilitate, cînd nu posedăm cunoştinţele technice necesare?.. Nu! Prin urmare concursul nostru ar putea produce un resultat deplorabil cu toată buna-voinţa noastră de a face bine; în consecinţă ne-am expune la tot soiul de acuzărĭ şi de calomniĭ nemeritate, însă foarte probabile, şi te-am expune chiar pe D-ta la interpelărĭ desplăcute din partea unor deputaţĭ în viitor. Ne-am pune bunĭ teferĭ capul sub Evanghelie, după cum zice Romînul.

Ce este dar de făcut?

Eată opinia mea pe care am comunicat-o părinteluĭ Severin şi D-luĭ Racoviţa: în loc de a ne adresa noĭ treĭ la un architect cunoscut, saŭ chiar recomandat de Ministerul lucrărilor publice de aicea, şi care fără îndoială ne va cere mult pentru facerea unuĭ plan şi pentru concursul săŭ de privighetor al restaurăreĭ, maĭ simplu îmĭ pare să apelăm la D-l Leconte de Nouy, un om pe cît competent pe atît onest, ca să ne vie în ajutor cu experienţe ce a dobîndit în materie de restaurărĭ. Domnia-sa va lua planurile şi devizurile ce se găsesc la Ministerul afacerilor străine, şi venind cu ele aicea, va examina biserica în detail. Vă va adresa în urmă un raport exact despre starea lucrurilor precum şi despre suma necesară pentru repararea deplină a monumentuluĭ, şi obţinînd aprobarea şi împuternicirea ministruluĭ de culte, va trata însuşĭ cu un arhitect cunoscut de D-luĭ, şi cu antreprenoriĭ de masonerie, ferărie, sculptură, etc. care s'ar şi apuca îndată de lucru. Apoĭ D-l Leconte de Nouy, după ce va pune totul la cale, se va întoarce în Romînia spre a continua restaurarea bisericeĭ Treĭ Ierarchĭ din Iaşĭ

și va fi în stare a vă da toate lămuririle care acum îmĭ scapă mie din vedere.

Părintele Severin, ca unul ce locuește la Presbiter și D-l Racoviță cu bunavoința ce-aŭ manifestat de a corespunde dorințeĭ d-tale, vor fi rugațĭ a priveghia cît maĭ de aproape și cît prin putință felul și mersul lucruluĭ; iar cît pentru mine (care nu prea pot eși din casă în urma uneĭ răcelĭ ce am căpătat de cum m'am întors la Paris) voiŭ fi însărcinat de D-l Ministru (al) afacerilor străine a subscrie contractele architectuluĭ și a diverșilor antreprenorĭ, în numele guvernuluĭ, după ce ele vor fi aprobate la Bucureștĭ; a primi sumele ce mi se vor trimete de acolo la legațiune, — a le plăti mi se cuvine conform condițiunilor acelor contracte, — a lua chitanțele de primire și a le trimite în țară.

E de prisos să maĭ adaug, că interesîndu-mă la restaurarea bisericeĭ noastre, voiŭ merge din cînd în cînd la strada Jean de Beauvais, ca să arunc o privire asupra lucrărilor, și-țĭ voiŭ comunica impresiile mele.

Domnul Leconte de Nouy nu are multe ocupațiĭ în timpul erniĭ, și cred ar primi să vie la Paris, maĭ cu seamă cînd ar fi îndemnat de M. S. Regele; și D-luĭ care posedă cunoștințĭ speciale asupra stiluluĭ de architectură orientală, va putea maĭ bine decît orĭ-cine altul să dee oare-care consiliĭ avantagioase pentru împodobirea bisericeĭ noastre. Voiajul săŭ la Paris în aceste condițiĭ este, după convingerea mea, mijlocul cel maĭ sigur de a videa în fine ajunsă la bun capăt deciderea ce aĭ luat în privirea restaurăreĭ unuĭ monument, a căruĭ stare de degradare compromite astăzĭ demnitatea țeriĭ noastre.

Aceste zise, îmĭ rămîne a adăogi, că nu-mĭ pare posibil de-a acoperi toate cheltuelile restaurăreĭ și ale înzestrăreĭ bisericeĭ din Paris cu suma de opt-zecĭ de miĭ francĭ de carĭ poțĭ dispune acum, și sfîrșesc această lungă, prea lungă scrisoare, rugîndu-te să primeștĭ asigurarea simțirilor mele de amicie devotată.

V. Alecsandri.

P. S. Un detail important pe care l'am uitat cînd am vorbit despre biserica cea mare. Ea se deschide numaĭ odată pe an, la sărbătorile Paștilor. Atuncĭ, pentru o sumă de 60 și maĭ bine de francĭ, un tapițer îmbracă pe jumătate părețiĭ cu stofă roșie, și împrumută sfeșnice marĭ ce se aprind la ușa altaruluĭ. După treĭ

zile biserica reintră în starea sa de goliciune și de părăsire până la anul viitor. Cele-l'alte zile însemnate, precum zi întîĭ, — zioa la 10 Maiŭ, etc. se serbează în paraclis, unde numaĭ un mic număr de persoane pot găsi loc, ĭar cea maĭ mare parte sînt obligate a sta în coridorul ce precede sacristia [1]).

---

[1]) Alecsandri s'a maĭ interesat și înainte de biserica romînească din Paris. Vezĭ articolul «Capela romînească» din *Romînia literară* 1855 p. 138.

XIV [1]).

Mircești, Septembrie 1867.

Domnule Redactor, Fie-care generație produce naturĭ felurite de oamenĭ, tipurĭ caracteristice de un mare interes pentru studiul social și istoric a fie-căreĭ epoce. Acele figurĭ serioase saŭ comice, mărețe saŭ ordinare, nobile saŭ tîmpite, frumoase saŭ urîte, blînde saŭ fioroase, etc., poartă întipărirea seculuĭ lor și compun tabloul original al societăților ce se succed și se prefac cu timpul.

Dacă vijeliile necurmate, la care aŭ fost expuse țările noastre, nu ar fi stabilit desvoltarea literatureĭ și a frumoaselor arte în sînul lor; dacă, pe lîngă Cronicariĭ ce s'aŭ ocupat cu descrierea faptelor istorice, am avea și alțĭ autorĭ carĭ să ne fi lăsat portretele străbunilor, precum și schițe amănunte despre obiceiurile trecutuluĭ, noĭ astăzĭ ne-am putea face o idee esactă de societatea romînă cu fisionomia sa particulară, cu spiritul eĭ, cu tendințele sale, în epocele de maĭ înainte și ast-fel am fi înlesnițĭ în lucrările literare ce am întreprinde; însă asemine prețioase cunoștințe ne lipsesc!

Ce importanță nemărginită ar avea pentru noĭ o scriere de pe timpul luĭ Ștefan cel mare, care ne-ar arăta ca într'un album fotografic chipurile și caracterele energice aĭ (sic!) contimporanilor acestuĭ Domn măreț!

Tot Romînul care se mîndrește cu trecutul patrieĭ sale, simte dorința de-a ști ce soiŭ de oamenĭ aŭ fost aceĭ vitejĭ, care ne-aŭ lăsat așa de glorioasă moștenire; cum era portul, graiul, chipul lor oțelit în focul răsboaelor, inima lor mărită prin adevărata iubire de moșie; cum era poporul care trăia în frăție cu coasa, cu toporul, cu codrul și cu calul săŭ, pentru apărarea vetreĭ părinteștĭ; ce fisionomie aveaŭ locuitoriĭ orașelor, breslașiĭ, funcționariĭ, negustoriĭ de pe atuncĭ și ce aspect aveaŭ însușĭ orașele noastre,

[1]) Către Redactorul *Convorbirilor lit.* Publ. în Conv. pe 1867, 15 Oct.

astă-zi înghesuite de ovreĭ; cum vieţuiaŭ Domniĭ în curţile lor şi cum era traiul patriarchal al boerilor, până nu se întroduce luxul străin în ţară... etc... etc... etc.

Zadarnice întrebărĭ! Tipurile cele maĭ interesante s'aŭ stins în umbrele trecutuluĭ, fără a lăsa nicĭ o umbră vederată şi numaĭ un geniŭ profund ar putea să le întrevadă prin vălul întunericuluĭ şi să le scoată iară la lumină. Insă unde este acel geniŭ?

S'a observat cu multă justeţă că societatea romînă este una din cele maĭ setoase de schimbărĭ, fie bune, fie rele. Reformele care se întroduc în alte părţĭ ale lumeĭ cu greutate şi cumpănire, găsesc calea deschisă în ţara noastră şi năvălesc fără împiedecare. Legile se înoesc pe tot anul, datinile vechĭ sînt părăsite cu o nepăsare întristătoare, ĭară în locu-le prind rădăcină obiceĭurile străine ca în pămîntul lor şi daŭ o fisionomie străină, atît oraşelor cît şi orăşenilor. Cine astăzĭ recunoaşte societatea romînă de acum două-zecĭ de anĭ? Cine maĭ întîlneşte tipurile acele originale de boerĭ cu frica luĭ Dumnezeŭ, de cucoane gospodine, de slugĭ credincioase şi îmbătrînite în casele stăpînilor, de lăutarĭ nelipsiţĭ la sărbătorĭ, de meseriaşĭ şi negustorĭ romînĭ cu calfele lor, ce formaŭ un fel de *tiers état* prin oraşe? Unde şi unde se maĭ zăreşte cîte una din acele umbre rătăcite în lumea nouă?

In presenţa uneĭ asemene prefacerĭ ce se realizează atît de grabnic, am socotit că nu ar fi poate o lucrare greşită de-a compune pentru curiositatea urmaşilor noştri, o galerie de tipurĭ contimporane, iară spre a da acestor figurĭ o ecspresie maĭ vederată am adoptat pentru ele forma dramatică şi le-am presintat publiculuĭ, amator de teatru, sub denumirea de *Cînticele comice*. Eată partea I a aceleĭ galeriĭ:

Şoldan Viteazul[1]), *Mama Anghceluşa doftoroaea, Herşcu boccegiul, Piciu cîrciumarul, Şatrarul Napoilă — ultra-retrogradul, Clevetici, — ultra-demagogul, Paraponisitul — funcţionar vechiu, Gură Căscată — om politic, Cocoana Chiriţa în Paris, Barbu lăutarul, Ion Păpuşeriul, Surugiul, Kera Năstasia, Stan Covrigariul.*

Această galerie, din care o parte s'aŭ publicat, o pun la disposiţia foaeĭ ce redigeaţĭ sub titlul de «Convorbirĭ literare» şĭ însărcinez pe Stan Covrigariul să o presinte amatorilor, ca unul

[1]) «Şoldan Viteazul,» «Mama Anghelușa doftoroaea» şi Herşcu boccegiul,» aŭ fost publicate în «Pot-pourĭ literar» de V. Alecsandri şi M. Millo. Iaşĭ, 1854.

ce chiar prin meseria luĭ este deprins a se înfățișa cu colacĭ, după datina strămoșească.

Primițĭ, Domnul meŭ, amiciele mele.

V. Alecsandri.

XV.

Mirceștĭ, 2 Sept, 1867.

Iubite Domnule Negruzzi [1]), Am primît scrisoarea d voastre împreună cu numerile din *Convorbirile literare* ce aŭ apărut pân'acum și pe care ațĭ avut amabilitate a mi le trimite. Le am cetit cu luare aminte și multă plăcere... lucru ce mi se întîmplă cam rar cu scrierile romîneștĭ de astă-zĭ; și acum viŭ a vă mulțumi pentru adevărata bucurie ce mĭ-ațĭ ocasionat în iubita mea singurătate.

Publicarea întreprinsă de D-Voastră o apreciez cu atît maĭ mult că ea tinde a combate gustul pocit al noilor încercătorĭ pe cîmpul literatureĭ. Puținele numere care aŭ eșit până acum la lumină, cuprind articole bune și bine scrise (maĭ cu seamă *Flora Romînă* [2]) a venerabiluluĭ meŭ amic C. Negruzzi) și poeziĭ plăcute ce denotează adevărate talente. Nu vă vorbesc de proverbul D-Voastre: *Impăcarea*, [3]) pentru ca să nu gîndițĭ că m'am crezut obligat a vă face complimente. Insă nu mĭ voiŭ opri de-a vă zice: curaj! Inceputul este bun. Urmațĭ dar înainte cu încredințare că facețĭ un mare serviciŭ literatureĭ noastre.

Eŭ sînt atît de încîntat, văzînd calea ce ațĭ apucat, că vă promit să vă întovărășesc pe cît îmĭ va permite slăbirea pasurilor; și ca o probă de bună-voință, vă alătur o mică poesie romînă... nu *rumînă*. (Aș dori mult să știŭ pentru ce d-l Maiorescu vroiește să facă din poporul romîn un popor colorat, rumîn. Imĭ place a crede că d-luĭ nu are de scop a trata de *Peaux rouges* pe compatrioțiĭ d-sale.)

In curînd, adică îndată ce voiŭ găsi timp ca să prescriŭ manuscriptul meŭ de *Comedia Ciocoilor*, [4]) voiŭ trimite actul I care va

[1]) Scrisorile următoare către Iacob Negruzzi s'aŭ publicat în «Convorbirĭ literare», începînd cu numărul din 1 Martie 1895. Autografele se găsesc la Acad. Romînă. Mss. 808.

[2]) «Conv. Lit.» an. I, pp. 92, 206.

[3]) «Conv. Lit.» 1867. pp. 45-53.

[4]) E vorba de comedia «Boerĭ și Ciocoĭ,» publ. în «Conv. Lit.» an VII (1873) pp. 365, 405, 437.

Scrie-mĭ două rîndurĭ cu cel întîĭ curier şi voĭu trimite începutul uvragiuluĭ.

Sănătate şi veselie. Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Multe amiciĭ familieĭ vechiuluĭ meŭ contimporan, care astă-zĭ îşĭ ascunde lenea după talentul copiilor săĭ.

Destinasem pentru *Convorbirĭ Literare* voiajul meŭ la Maroc, însă vă mărturisesc că l-am trimis *Foaieĭ Societăţeĭ din Bucovina*, după cererea amiculuĭ meŭ A. Hurmuzaki[1]).

XVIII.

Mirceştĭ, 14 Februarie 1868

Iubite Domnule Negruzzi, V'am scris, acum zece zile, pentru ca să vă anunţ, că aşĭ dori să public în Convorbirĭ literare o scriere întitulată *Suvenire de 1859*, în care intră călătoria mea în Italia pe timpul răsboiuluĭ. Nu am primit nicĭ un răspuns până acum, de-aceea nu v'am trimis manuscriptul meŭ.

En attendant, vă comunic un articol asupra uneĭ colecţiĭ de poeziĭ care datează de pe la începutul seculuĭ nostru[2]). Dacă vă cuvine, publicaţi-l în unul din numerile viitoare şi în curînd voĭ ţinea la dispunerea D-voastre *Suvenirile din 1859*.

Amiciĭ părinteluĭ D-voastre. Amicul D-voastre:

V. Alexandri.

XIX.

Mirceştĭ, 28 Februarie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Vă mulţumesc pentru volumul I, al Convorbirilor literare şi pentru poeziile Dluĭ Cavaler Stamati[3]), ce aţĭ avut bunătate de a-mĭ trimite, şi îmĭ place a profita de această ocasie spre a vă felicita şi ca redactor şi ca poet. Intreprinderea D-voastre aŭ avut meritul de a oferi un cîmp de desvoltare talentelor noueĭ generaţiĭ şi acum aveţĭ mulţumirea de a presenta publiculuĭ un buchet de producerĭ intelectuale carĭ promit un frumos viitor literatureĭ noastre.

---

[1]) Vezĭ nota 1 din p. 28.

[2]) Articolul intitulat, «Tabla mişeliilor», a fost publicat în «Conv.» an II, pp. 6-12.

[3]) «Musa romînească», Compunerĭ originale şi imitaţiĭ din autoriĭ Europeĭ de Cavalerul Const. Stamati». Iaşĭ 1868.

D-l Maiorescu cu studiile sale serioase și interesante; D-niĭ Pogor, Corne, Scheletti, Pruncu, Șerbănescu, etc. cu plăcutele lor cercărĭ poetice; d-l Leon Negruzzi cu talentul său de romanțier, d-l Ianov cu spiritualele sale cînticele și D-voastre cu ingenioasele proverburĭ teatrale și cu gingașele versurĭ ce ațĭ publicat în foaia Convorbirilor... formațĭ o pleiadă nouă căreĭ nu-ĭ lipsește nicĭ inspirarea, nicĭ armonia, nicĭ știința, nicĭ avantajul de a videa în rîndul D-voastre o tînără musă, D-ra Matilda Cugler, care cîntă cu multă fragezĭme.

Eŭ, pustnicul din Mirceștĭ, mă simt fericit de-a vă privi călcînd cu pasurĭ atît de repezĭ pe calea înflorită și roditoare ce a-țĭ apucat. Sînteţĭ în *dulcea lună Maiŭ*[2]) (o poesie pe care o cetesc ades); lăsațĭ dar inimilor voĭe să-șĭ ĭea sborul spre țermurile lumeĭ ideale și ferițĭ-le de crivățul vîrtejitor al patimilor politice.

Cît pentru poesiile D-luĭ Stamati, deși un critic posomorît ar putea găsi în ele oare-carĭ neglijărĭ de rime, mărturisesc că eŭ le-am cetit cu mult interes. E lucru rar de a auzi glasurĭ romîne resunînd dincolo de Prut și esprimînd simțirĭ patriotice; meritul bătrînuluĭ bard basarabean este mare că a avut curagiul a cînta în umbra fioroasă a pajureĭ ruseștĭ și noĭ care ne-am bucurat de lumină și de libertate trebue să ținem seamă de singurătatea sărmanuluĭ cîntăreț.

Lesne-ĭ de-a se descuragia și de a muți cînd se vede cine-va departe de aĭ săĭ, condemnat a trăi între străinĭ apăsătorĭ; prin urmare eŭ admir pe d-l Stamati că și-a păstrat sufletul ne-atins de rugina muscălească, și sînt dispus a descoperi multe frumusețĭ în poesiile sale.

Așa de pildă, în *Fiica luĭ Decebal*, îmĭ plac tablourile cuprinse în aceste strofe:

Decĭ pe-a noapteĭ frunte
Cînd discul de aur al luneĭ plutia
Ș-a laculuĭ unde
Dulcele eĭ raze tremurînd clătia
De pe deal cetate
Pe mal copacĭ deșĭ
Umbre culca noaptea
Pe luciul apeĭ ca marĭ urieșĭ
. . . .

[1]) «In dulcea lună Maĭ», poezia D-luĭ I. Negruzzi. V. «Conv. Lit.» I, p 193

A murit Minvana
Decì cînd pe văĭ, ape, negura cădea
Și ca prin fum toamna
Luna făr de raze roșie plutea
Atuncĭ gemănate
Două umbre vin
Saltă 'ntrulocate...
Stejarul se mișcă, afară sună lin.

Nu maĭ puțin îmĭ pare frumoasă această strofă din *Sentinela taberiĭ dela* Copu:

In a sa vînoasă mînă greŭ buzdugan resucia
A luĭ coapsă era 'ncinsă cu pala urieșească
Ear pe cap el purta coiful peste care strălucia
Doĭ leĭ țiind cap de zimbru sub o coroană domnească.

Asemine alergarea caluluĭ din Ciubăr Vodă este descrisă cu peană măiastră:

Ear în vîrtejul de colb
Ale luĭ picioare iuțĭ
Se văd numaĭ fluturînd
Ca patru albe aripĭ
Și toate în urma sa
Se tupilă prea încet
Ca o dungă înegrind
Departe în orizon etc.

Pe lîngă aceste și altele maĭ adaug frumosul articol în proză, *Suceava* și *Alexandru cel Bun* și zic că bardul basarabean a binemeritat de la patrie — dar mă opresc, căcĭ nu-mĭ rămîne loc decît să te îmbrățișez.

V. Alexandri.

XX.

Mirceștĭ, 20 Martie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Am primit chiar acum scrisoarea D-Voastre din $^{15}/_{27}$ a luneĭ și vă mulțumesc înainte de toate pentru asigurarea ce-mĭ dațĭ că părintele D-Voastre merge spre bine. Dacă drumurile nu ar fi nepracticabile precum sînt, m'aș repezi înadins la Iașĭ ca să văd pe vechiul meŭ amic și să-ĭ spun din gură ceea ce simt în inimă. In neputința în care mă aflu însă de-a mă urni din Mirceștĭ, vă rog să-ĭ arătațĭ din parte-mĭ frățeștile mele

amicii și să-i spuneți că am însărcinat pe o bătrînă vrăjitoare ca să-i facă de leac prin discîntice. Sper că la venirea mea în Iașĭ îl voĭ găsi sănătos.

Am cetit cu multă plăcere poesioarele lirice cuprinse în scrisoarea D-Voastre și nu pot să vă zic maĭ bine, decît să urmațĭ înainte pe calea poetică în care ațĭ intrat; să cultivațĭ balada ca una ce se ține de familia poemelor și... *să îngrijiți de rimă*, ca să fie naturală și bogată. Imĭ permit acest consiliŭ în calitatea mea de om cu părul alb.

Veștile ce-mĭ dațĭ despre viitorul «Convorbirilor literare» m'aŭ bucurat. Fițĭ perseverent, și dacă în adevăr concursul meŭ vă este necesar, vi-l promit din toată inima.

D-l Maiorescu va face un mare serviciŭ limbeĭ și literatureĭ noastre, combătînd tendința transilvană de a le poci sub cuvînt de-a le latinisa orbește, saŭ maĭ bine zicînd, de-a le brașoveni. D-luĭ care este înzestrat cu un spirit analitic și ajutat de cunoștințe variate, ar nimeri foarte mult, dacă ar cerceta asemine lucrările literare din Bucureștĭ, care mi se par cam *hop de-o parte*, după cum zice Romînul.

V'am trimis prin poștă un nemol de poesiĭ, — le-ațĭ primit?

Al D-Voastră amic: **V. Alecsandri.**

P. S. Intr'un cuvînt ținut de D-l Hăjdăŭ în camera deputaților asupra teatruluĭ, oratorul a pretins că în Comedia mea *Concina*,[1]) aș fi *poetisat adulterul* — adevărat să fie? Care-ĭ opinia D-Voastre? Bătrîna princesă povestește Doctoruluĭ că a făcut o plimbare noaptea pe mare cu un necunoscut și către urmă nu l'aŭ maĭ văzut. Putea oare să comită ea un adulter într'o barcă îngustă și legănată pe valurile măreĭ? Nu s'ar fi expus a răsturna barca în delirul voluptățeĭ? etc. Cu toate aceste D-l Hăjdăŭ găsește în acea situație periculoasă un pericol pentru morala publică... *inde irae!*

XXI

Mircești, 10 Aprilie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Viŭ să vă mulțumesc pentru grabnica ospeție ce aŭ primit *Pastelurile* în Convorbirile Literare. Această grațiositate este de natură a mă îndemna ca să vă comunic o nouă serie de aceleașĭ poesiĭ, însă nu oĭ cădea în acest

[1]) Publ. în «Revista contimporană» a. II. (1874) t. I. pp. 165-182. Discursul luĭ Hajdeŭ în *Monitorul Oficial*, 1868 p. 127—72.

păcat, până ce nu m'oĭ încredința de impresia ce aŭ produs *ernaticele* [1]) mele din numărul III. Mă tem să nu fi insuflat fiorĭ, acelor care le-aŭ cetit, de și li s'aŭ acordat locul de onor în foaea D-voastră.

Orĭ cum să fie, ca părinte îmĭ este permisă îngrijirea pentru copiiĭ meĭ, prin urmare vă semnalez două greșelĭ de tipar în poesia *Primă-vara:* Versul care începe strofa a doua trebue îndreptat ast-fel: «El vine, se înalță, în *cercurĭ* line sboară!» Versul al doilea din strofa a treia zice: «Pe crengile pădureĭ un *raiŭ* de păsărele». Eŭ scrisesem *roiŭ* în loc de raiŭ, însă dacă vi se pare că raiul presintă o imagină maĭ expresivă nu-l strămutațĭ din locul săŭ.

Cetit-ațĭ în Foaia societățeĭ din Bucovina începutul voiajuluĭ meŭ la Maroc [2])? Acolo greșelile de tipar foesc ca un furnicar, dar nu numaĭ atîta, chiar limba, chiar stilul articoluluĭ este schimonosit. Redactorul Foaeĭ a găsit de cuviință a mă face cu de-a sila adeptul *țiunilor* și a *ciunilor,* atribuindu-mĭ cuvintele *impresiune, confusiune, variaciune, onoare* în loc de *onor,* etc. Această bună-voință din partea *redacțiuneĭ* bucovinene m'aŭ făcut a lua *decisiunea* de a mă feri în viitor de *inserțiunea elucubrăciunilor* mele în columnele Foaeĭ Societățeĭ. — Pentru mine, o foaie menită a răspîndi gustul literatureĭ și care comite cacofoniĭ în soiul *Fundăciuneĭ Pumnuliane* este o foaie condemnată.

Ardeleniĭ nu produc nimic frumos și poetic pentru-că spiritul lor s'a inciunit și nu poate lua sborul maĭ pre sus de cît aberăciunele gramaticale. Mă tem că și Bucovineniĭ vor cădea în aceeaș meteahnă.

Tot Moldova, sărmana, păstrează simțul bun și gustul estetic în privirea literatureĭ. De aceea am o adevărată plăcere să scriŭ pentru Convorbirile noastre, și să strîng mîna frățește Redactoruluĭ.

Al tăŭ amic: **V. Alecsandri.**

Amiciĭ vechiuluĭ meŭ confrate, căcĭ sper că acum este ridicat de pe boală.

XXII

Mirceștĭ 18 Aprilie 1868.

Iubite confrate, Orașele se ocup de politică, ear noĭ țăraniĭ am început munca de primăvară. Plugariĭ brăzduesc, sămănătoriĭ arunc sămînța în pămînt și natura întinerește, văzînd-o cu ochiĭ.

---

[1]) Pastelurile acestea («Conv.» II, pp. 33—36) sînt intitulate «Sfîrșitul de toamnă, Earna, Viscolul, La gura sobeĭ, Sania, Sfîrșitul ierneĭ, Primă-vara».

[2]) Publicat sub titlul: «*Jurnalul meŭ de călătoriĭ*», V. «*Foaia soț. din Bucovina*» 1868, p. 86, 109.

In *consecinţă* (sic?) îţĭ trimet o nouă baniţă de versurĭ, adică urmarea *Pastelurilor*[1]) ca poesiĭ *de circonstance*. După aceasta promit să te las în pace până cînd voiŭ afla opinia adevăraţilor cunoscătorĭ asupra galerieĭ mele.

Cum merge părintele D-tale? Bine-voeşte, te rog, a mă înştiinţa îndată; veĭ îndatora mult pe al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XXIII

Mirceştĭ, 24 Aprilie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Scrisoarea D-tale din 14 a luneĭ m'aŭ mîhnit mult prin vestea ce-mĭ daĭ de boala părinteluĭ d-tale. Vechiul meŭ amic a trecut prin grele încercărĭ, însă curajul ce a arătat în tot cursul boaleĭ, denotă o putere morală care va înrîurĭ asupra organizăreĭ sale şi-l va face a trece criza cea periculoasă. Eŭ îĭ doresc din suflet să poată merge la băĭ, pentru ca să urmeze o cură radicală şi favorabilă sănătăţeĭ sale şi am buna sperare că Dumnezeŭ ne va păstra, D-tale un scump părinte şi mie un amic preţios. In curînd voĭ veni însu-mĭ la Iaşĭ ca să-l văd şi să-l maĭ îmbărbătez dacă va fi trebuinţă.

Mă întrebĭ cum îmĭ pare începutul anuluĭ II al Convorbirilor? El promite o frumoasă roadă literară şi cred că importanţa acesteĭ publicărĭ va merge tot crescînd, însă evitează pe cît veĭ putea de-a te face editorul unor articole confuse ca acel al D-luĭ Eraclid [2]), căcĭ asemine scrierĭ serioase pot să fie mult apreţuite de un public luminat ca acel din Germania saŭ din Franţa, unde filosofia este o stiinţă pricepută, dar în ţările noastre ele nu sunt nicĭ înţelese, nicĭ gustate. — Scopul foaeĭ D-tale este de a răspîndi iubirea de cetire ş'a desvolta literatura; şi prin urmare trebue să daĭ publiculuĭ nostru materiĭ pe care să le mistue uşor şi cu plăcere.

Articolul D-tale intitulat *Primblărĭ* [3]) răspunde foarte nimerit aceluĭ scop, căcĭ este spiritual şi potrivit cu natura noastră glumeaţă. Eŭ am avut mare plăcere a-l ceti şi doresc să urmezĭ înainte, cacĭ nimic nu-mĭ pare maĭ interesant de cît descrierile de voiajurĭ cînd ele sunt făcute de un om *du monde*. Primblările D-tale formează, ceea-ce Francezii numesc une *agréable causerie* şi zăŭ,

---

[1]) V. «Conv. Lit» an. II, pp. 81—84.

[2]) Articolul intitulat «Reflecţiunĭ asupra prelecţiunilor D-luĭ C. Maiorescu» de C. Eraclide, a fost publ. în «Conv.» II, pp. 27, 36, 85.

[3]) «Primblărĭ» de I. Negruzzi, ibidem, pp. 49, 65, 84, 105, 119, 129, 149, 169.

o asemine convorbire e lucru rar la noĭ, de cînd politica aŭ strechiet lumea şi ne-aŭ înzestrat cu o mulţime de palavragiĭ serioşĭ şi uricioşĭ.

Te felicitez dar pentru soiul plăcut ce aĭ adoptat în descrierea primblărilor D-tale şi sunt încredinţat că va fi bine-venit de cetitoriĭ foaeĭ. — Asemenea îţĭ fac complimente pentru *Ultima lacrimă*[1]), o poesie bine simţită şi armonios exprimată. Permite-mĭ o singură observare: Versul al doilea din strofa de pe urmă ar trebui schimbat, căcĭ cetindu-l repede el produce o frază confusă: *Grabnic lacrima va trece pe cer cum trece un nor.* Urechia aude trecînd lacrima pe cer şi mintea nu se dumereşte îndată în presenţa uneĭ asemine imagine.

Fiind că mi-am permis o primă observare, voĭ continua întrebîndu-te dacă d-ta care simţĭ cu atîta căldură armonia limbeĭ, aĭ îndrăzni a întrebuinţa în poesie *terminaţiune* în *iune.* Nu cred şi am dovadă la aceasta că în toate versurile ce aĭ scris până acum, te-aĭ ferit de acest păcat. Apoĭ dar pentru ce mă facĭ să'mĭ ţiue urechia amestecînd în stilul D-tale uşor şi elegant *ţiunĭ,* care le-aĭ putea da lesne draculuĭ pomană. Lasă pe Beoţieniĭ-Ardelenĭ să creadă că aŭ descoperit cuadratura cerculuĭ, fiind-că unul din eĭ, într'o oră de *aberăciune* a suferit de facere în *elucubrăciunea ciunelui* şi a hultuit pe biata limbă romînă cu această monstruositate. Beoţieniĭ nu aŭ produs nimica în domeniul adevărateĭ literaturĭ şi nu aŭ nicĭ cel maĭ mic drept de-a se constitui legislatoriĭ limbeĭ romîne; eĭ sunt condemnaţĭ a pătimi de *ciune* şi de *ţiune* ca de boale fără leac, dar d-ta, dar D-l Maiorescu, dar Junimea să cadă în hăugaşul beoţian — aceasta nu vine ţăriĭ la socoteală. Eliad nu admite pe *ciune* nicĭ pe *ţiune* şi Eliade are maĭ multe driturĭ a fi ascultat de cît Cipariu-Pumnul-Barnuţ şi Laurian.

Va fi o zi frumoasă pentru mine, cînd oĭ vedea că te-aĭ lepădat de Satana ardelean şi că *Junimea* noastră are destulă independenţă pentru a se ridica de sbîrciturile Ciuniştilor de peste Carpaţĭ.

Vă mulţumesc la toţĭ pentru complimentele ce'mĭ adresaţĭ apropo de *Pastelurĭ* și vă trimet din parte-mĭ cele maĭ sincere îmbrăţişărĭ.

V. Alecsandri.

---

[1]). V. «Conv.» II, p. 79.

Te felicitez că în *Primblări* aĭ întrebuințat cuvîntul *războiŭ* în loc de *rezbel*. Mult aș dori să adoptezĭ și cuvîntul *onor* în loc de *onoare*, fiind maĭ sonor, maĭ bărbătesc.

Nu s'ar putea întocmi poesiile populare ce ațĭ primit din Bucovina? Poate că cercetînd bine s'ar găsi ceva frumos în colecția de care mi-aĭ vorbit. Aș dori să o văd.

XXIV[1])

Mircești, 21 August.

Iubite Domnule Negruzzi, Vă scriŭ în grabă pentru ca să vă întreb cum se află părintele D-Voastre?

Nu am primit încă numărul Convorbirilor din 15 August. Sper că numaĭ poșta e de vină, căcĭ ea ne joacă ades feste de soiul acesta.

Ce maĭ face societatea Junimea? Ițĭ trimet multe amicii.

Al d-voastră devotat amic **V. Alecsandri.**

Nu aĭ de gînd să tragĭ o raită pe malurile Siretuluĭ?

XXV.

Mircești, Septembrie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Cînd am văzut pentru ultima oară pe părintele D-tale, am rămas sub o impresie foarte amară. Vechiul meŭ amic era într'o stare desperată asupra căreia nu-mĭ puteam face nicĭ o ilusie. Și însă cînd am aflat că s'aŭ săvîrșit din viață, am fost cuprins de o tristeță adîncă, căcĭ e trist de-a vedea restrîngîndu-se cercul contimporanilor săĭ. E dureros dea-țĭ perde amiciĭ cu care aĭ petrecut în tinerețe, aĭ lucrat la renașterea uneĭ țărĭ iubite și te-aĭ deprins a-ĭ prețui. Costaki Negruzzi este un nume scump Romînieĭ și va rămînea în pleiada pionerilor intelectualĭ aĭ neamuluĭ nostru; el și cu Hrisoverghi aŭ fost ceĭ dintîĭ în Moldova care aŭ dat semne de independență literară, ferindu-se de formele stiluluĭ mitologic, plin de Afrodite, de Apolonĭ, etc., adoptînd drapelul școaleĭ romantice. Scrierile sale, deși nu multe, aŭ însă un caracter noŭ în literatura noastră, deosebindu-se prin eleganță, limpezire de stil, energie și adevărat romînism. *Alexandru Lăpușneanu* este un model neimitat pînă astăzĭ și stă în fruntea literatureĭ noastre.

---

[1]) Autograf inedit.

Eŭ aplaud cu bucurie hotărîrea ce aĭ luat de a aduna toate operiile părinteluĭ D-tale spre a le publica într'o ediţie complectă, şi în curînd ţi-oĭ comunica un manuscript al săŭ, care acum se află la Cernăuţĭ şi care cuprinde un catalog botanic.[1]) Flora romînă se arată în el cu vestmintele sale naţionale, şi este o adevărată comoară de numirĭ poetice ale plantelor noastre.

Eată cum se află acest manuscript în mîinele mele. De cîte orĭ mă întîlneam cu părintele d-tale, îl certam că nu maĭ scrie nimic de mulţĭ anĭ; el îmĭ răspundea, rîzînd:

Cucul cîntă sus pe nuc,
Şi tu vreĭ să mă apuc
Ca să scriŭ de florĭ de cuc!

Adevărul este că sub regimul de politică seacă care domneşte în ţară de la 1848 încoace, bieţiĭ literatorĭ eraŭ ca nişte cucĭ rătăciţĭ. Cu toate aceste, într'o zi, i-am dus acasă un caĭet de hîrtie albă şi liniată şi l-am ameninţat de-a nu-ĭ da răgaz pînă ce nu mi a umplea caĭetul cu cerneală. Peste o săptămînă, ca să scape de mine, amicul meŭ mi-a trimis Flora romînă. Acest manuscript îl voĭ pune în curînd la disposiţia d-tale, însă cu condiţie ca să mi-l înapoiezĭ după ce veĭ scoate o copie, căcĭ ţiŭ foarte mult a-l păstra ca un autograf preţios şi ca un suvenir iubit.

In scrisoarea D-tale am surprins oare care simptome de descurajare pentru viitorul Convorbirilor literare. Lipsa de colaboratorĭ şi preocupările D-tale casnice sunt într'adevăr motive serioase de îngrijire, însă nu trebue să te laşĭ învins de o greutate momentană. *Junimea*, distrasă de plăcerile vereĭ, va reveni cu earna la ocupărĭ maĭ serioase şi va da ĭar semne de viaţă; cît pentru mine, care am de gînd a nu părăsi Mirceştiĭ pînă în primăvara viitoare, îţĭ promit tot concursul meŭ. Doresc ca reuşirea victorioasă a Convorbirilor să fie cel maĭ bun răspuns atît la atacurile ardelene, cît şi la tăcerea bucureşteană.

Am citit *macsimele* şi *ideile* în versurĭ[2]) ce mĭ-aĭ trimis şi mĭ-aŭ plăcut. Urmează înainte şi răspunde prin forma epigramatică celor care ar bănui. Lucrul noŭ, neusitat, deşteaptă totdeauna răutatea spiritelor micĭ. — Adio. Te îmbrăţişez frăţeşte.

V. Alexandri.

---

[1]) Catalogul s'a publicat în «Conv. Lit.» III (1869,) pp. 97-100

[2]) «Ideĭ şi Maxime» de I Negruzzi. «Conv. Lit.» II, pp. 313, 378. p. 21 9-21.

XXVI.[1])

Mirceştĭ, 1 Noembrie 1868.

Iubite amice, Aducătorul acestuĭ răvaş este un tînăr cetăţean din cetatea Mirceştĭ care ar dori să dobîndească luminele academice pentru a se face profesor (şi a scăpa ast-fel de serviciul militar.)

Cum să fie admis între externiĭ Academieĭ? Cătră cine să se adreseze? *That is the questiou.*

Am gîndit să'l recomand D-tale cu rugăminte ca să facĭ ce veĭ găsi de cuviinţă spre a înduioşa pe Directorul Academieĭ. Cine ştie, dacă îndeplinind această cerere a mea, nu veĭ avea norocul de a pregăti pentru patrie un *futur* mare profesor de Universitate, împiedecîndu-l de a se face astăzĭ un prost soldat?

Orĭ cum să fie, te rog să te interesezĭ de recomandatul meŭ, şi crede că veĭ îndatora mult pe al D-tale amic:

V. Alexandri.

Iţĭ trimit scenele din *Femmes savantes.*

XXVII.

Mirceştĭ, 25 Novembrie 1868.

Iubite Domnul Negruzzi, (Cum am primit răvaşul D-tale am şi scris luĭ Cogălniceanu, luĭ A. Golescu şi luĭ M. Iora (doĭ miniştri şi un deputat) spre a le recomanda cu căldură cererea respectabileĭ D-tale maice. Am bună sperare că dorinţa sa va fi realisată fără nicĭ o greutate, căcĭ fie cît de politică, Camera e ţinută de-a fi şi politicoasă către persoanele care merită respect şi consideraţiune[2]).

Acum viŭ şi răspund la amanul ce mi-aĭ adresat atît prin glasul elocuent al luĭ Carp cît şi prin scrisoarea d-tale. Am vrut îndată să mă arăt bun platnic şi să mă achitez de o datorie contractată, *însă* . . . *însă* . . . cînd am cercetat buzunarul literar, nu am găsit nimica în el!! Adevărul e că de la începutul erniĭ mă simt cuprins de o sfîntă de lene care mă face a privi condeiul ca un instrument falcoiănesc.

Cu toate aceste, tot am de gînd a îndeplini promiterea ce

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) Pasajul din paranteze lipseşte în «Conv.»

ţĭ-am dat şi de voĭ maĭ găsi vre-o scîntee în cenuşa închipuiriĭ mele, voĭ da zor *Ciocoilor*, a cărora cele întîĭ două acturĭ sînt gata.

Imĭ vine să ţi le trimit pentru ca astfel să fiŭ obligat a scrie cele-lalte treĭ, carĭ vor complecta comedia.

Cît pentru pastelurĭ... Mi-aŭ îngheţat penelul şi colorile s'aŭ sleit pe paletă. Dacă aş fi maĭ tînăr, le-aş apropie de focul ochilor a vre uneĭ copile... dar ştiĭ proverbul luĭ Ioan:

— Dragĭ îţĭ sînt fetele?

— Dragĭ

— Dar tu lor?

— Şi ele mie!

M'am bucurat de propunerea ce ţi s'aŭ făcut a trimite Convorbirile în Basarabia. Fraţiĭ noştri de peste Prut vor considera această foae ca o mană de care va profita simţul Romînismuluĭ ce aŭ început a se deştepta în vecinătatea Moldoveĭ[1]).

Popoarele tinere primesc maĭ lesne impresia frumosuluĭ şi a renaştereĭ prin glasul armonios a poesieĭ decît prin acel răguşit a politiceĭ. Copilul e legănat cu cîntice nu cu discursurĭ străchiete.

Am cetit începutul *Evreiceĭ*[2]) şi aştept cu nerăbdare urma noveleĭ, care promite de-a fi interesantă. Ziua de dimineaţă se cunoaşte.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Te rog să binevoeştĭ a-mĭ traduce alăturatul răvaş şi a-mĭ trimite îndată traducerea. Mă veĭ obliga foarte mult[3]).

---

[1]) «Incercarea de a trimite «*Convorbirile*» abonaţilor rominĭ din Basarabia (venise o listă de abonaţi de pe la Chişinău, Bălţĭ, Hotin, Orheiu, etc.) n'a isbutit. Deşi prin mijlocirea Consuluĭ general din Iaşi, d. *de Lex*, obţinusem de la guvernatorul din Odesa autorisarea de a introduce *Convorbirile* în Rusia, toate numerile expediate mi-aŭ fost înapoiate din Sculeni, pe motiv că trebuiaŭ maĭ întîĭ supuse censuriĭ. Tot-odată am fost înştiinţat că censorĭ pentru limba romînă se găsesc numaĭ la Petersburg şi Varşovia. Am trimes atuncĭ tot pachetul cu numerele *Convorbirilor* la Varşovia, însă peste cîte-va lunĭ mi s'a înapoiat, cu indicarea că censorul, care ştia romîneşte, ar fi murit. N'am pierdut curajul, ci am trimes broşurile la Petersburg. De acolo însă nu mĭ-a venit nicĭ-odată vre-un răspuns». Nota D-luĭ I. N. din Conv.

[2]) «Evreica» nuvelă de Leon Negruzzi, «Conv. Lit.» II, pp. 285, 307, 317, 341, 349.

[3]) *Post-scriptum*-ul lipseşte în «Convorbirĭ».

XXVIII.

Mirceştĭ, 21 Decembrie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Trimit Junimeĭ, de anul noŭ, o nouă serie de Pastelurĭ[1]) şi iĭ doresc toate fericirile şi succesele, atît literare, cît şi amoroase. Eŭ îmĭ voĭ petrece sărbătorile la ţeară, regretînd de-a nu mă putea găsi în mijlocul veseleĭ Junimĭ, şi maĭ cu seamă regretînd juniea ce sboară atît de repede pe aripele anilor carĭ trec.

Adio şi sincere amiciĭ familieĭ D-tale, precum şi D-lor Maiorescu, Pogor, Corne, etc.

V. Alecsandri.

Pentru anul al treile a Convorbirilor, adică de la 1 Martie 1869, vă promit urmarea Pastelurilor şi un roman intitulat *Dridri*[2]).

XXIX.

Mirceştĭ, 20 Genar 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ţi-am promis un roman pentru începutul anuluĭ III a Convorbirilor. Iată partea I. Pentru ca să urmez maĭ înainte aştept ca să o citeştĭ şi să-mĭ spuĭ cu franchețǎ dacă ţi se pare potrivită cu spiritul şi tendinţele foaeĭ Junimeĭ. In casul acesta te-aş ruga să mĭ facĭ cunoscut dacă fiecare capitol poate să intre într'un număr a foaeĭ şi pentru cîte numere crezĭ că aĭ găsi materie în manuscriptul ce-ţi trimit?

Orĭ cum să fie, eŭ sînt decis să scriŭ înainte *istoria adevărată* ce am început, pentru ca să o public în volum. Partea II va cuprinde descrierea unor evenimente din 1848[3]).

Ţi-am vorbit, mi se pare, de un proiect ce am de a publica întregul meŭ repertoriŭ dramatic. Caut pentru aceasta un editor

---

[1]) Publicate în «Conv.» an II, p. 365-67.

[2]) Romanul, probabil, nu a fost scris în întregime şi nicĭ n'a fost publicat în «Conv.» Partea I, intitulată «*Dridri*», a apărut în «*Revista contimporană*» (Buc. 1873) pp. 189, 287. Partea II-a în «Conv.» 1869, însă cu totul independentă de roman. Intre manuscrise s'aŭ maĭ găsit două scrisorĭ care ar fi ţinut de partea III-a.

Tot ce s'a găsit — editat şi inedit, se află în vol. «Alexandri. *Proză.*» (Ed. Minerva Buc. 1904) sub titlul «Dridri» pp. 125-174.

[3]) Această parte a II-a, nu întreagă însă, a fost publ. în «*Conv. Lit.*» III, (1869), sub titlul: «*Un episod din 1848*», ca o pagină de amintirĭ.

căruĭ aş lăsa tot beneficiul vînzăreĭ dar tot odată şi toată cheltuiala şi osteneala tipărireĭ. Nu aĭ putea să-mĭ găseştĭ un asemine giuvaer?

Trimite-mĭ, te rog, un exemplar din Calendarul Scrînciobuluĭ. La ţeară, viaţa fără călindar e ca nunta fără lăutarĭ.

Cetit-aĭ Traianida luĭ Bolintineanu? Ce zicețĭ la Junimea despre dînsa? Multe amiciĭ la toțĭ. Al D-tale amic.

V. Alecsandri.

XXX.

Mirceştĭ, 6 Februarie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ţĭ-am trimis partea I a romanuluĭ intitulat Dridri, cu o scrisoare la care aştept răspunsul, avînd nevoĭe de unele informărĭ. Nu ştiŭ dacă aĭ primit manuscriptul meŭ, căcĭ regularitatea postală a Romînieĭ nu-mĭ pare să fi ajuns la acel grad de perfecţie, care este visul oamenilor noştri de stat. Cu toate aceste să sperăm că manuscrisul nu a avut aceĭaş soartă ca baniĭ ce aŭ motivat ilustrarea zelosuluĭ Fălcoianu de schingiuitoare pomenire.

Am primit No. 23 a Convorbirilor şi am constatat în Pastelurĭ cîte-va greşelĭ de tipar care sînt de natură a schimba chiar înţelesul unor versurĭ, de exemplu: In portretul sub No. XXI [1]) la începutul ultimeĭ strofe, versul întîĭ nu rimează cu cel al doile, fiindcă în loc de el ar fi trebuit să se tipărească după manuscript:

«Nicĭ o mîndrie mare, nu'ntrece — a ta mîndri*re*.

Asemine în portretul sub No. XXII [2]), versul al doilea din ultima strofă e greşit, căcĭ în loc de:

«Că-ţĭ *vede* veselia ş'amorul dulce'n faţă»

ar fi trebuit să fie:

«Că-ţĭ *rîde* veselia ş'amorul dulce'n faţă.»

Cuvîntul *rîde*, precît îmĭ pare, produce o imagină maĭ vie şi este chiar o expresie romînească din cele maĭ nimerite. Adeseorĭ am auzit zicînd: *îĭ rîd ochiĭ de bucurie; îĭ rîde veselia în faţă*, etc.

Am observat chiar în ideile şi macsimile D-tale cîteva greşelĭ de tipar, care ar trebui îndreptate şi de aceea cred că ar fi bine să adoptezĭ în foaĭa Convorbirilor un colţ destinat pentru *errata*.

Acum mă presint ĭar cu o mînă plină de Pastelurĭ, care aş

---

[1]) «Conv. Lit.» a. II, p. 367, întitulat: «Portret.»
[2]) Ibidem; cu acelaşĭ titlu.

dori să figureze la începutul anuluĭ al treilea, adecă în numărul de la 1 Martie [1]) Este cam indiscret din parte-mĭ a vă năvăli astfel cu poesiĭ, însă n'am ce face, căcĭ am promis D-neĭ M. Docan, că se va publica *Buchetul* la acea dată.

Un proverb francez, zice: *Faut dela vertu, pas trop n'en faut*, asemine am putea zice: *Faut dela poésie, pas trop n'en faut* —; de aceea promit să vă maĭ slăbesc cu versurile până maĭ încolo în vară, pe timpul secerişuluĭ.

Te rog să arăţĭ amiciile mele frateluĭ D-tale şi tuturor membrilor Junimeĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XXXI.

Mirceştĭ, 10 Februarie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Christof Columb a descoperit America, d-ta aĭ făcut o descoperire şi maĭ rară şi maĭ neaşteptată. Aĭ descoperit un editor de opere literare. Glorie d-tale şi glorie Junimeĭ, care primeşte a edita scrierile mele. Eŭ din parte-mĭ mă învoesc bucuros cu condiţiile enumerate în scrisoarea d-tale şi cum voĭ veni la Iaşĭ, vom regula împreună modul acesteĭ publicărĭ. Deocamdată socot că ar fi bine a se face în foaĭa Convorbirilor un mic anunţiŭ despre viitoarea intreprindere tipografică spre a incunoştinţa publiculuĭ ce se interesează de literatura noastră.

Ediţia Charpentier este nimerită şi îmĭ convine foarte bine; operele mele, atît poesie, prosă, cît şi piese dramatice poate să formeze vr'o 6 volumurĭ, afară de acele ce cu ajutorul sfinteĭ lene voĭ maĭ produce în viitor. Scopul meŭ fiind de-a publica toate scrierile mele într'o singură şi aceeaş ediţie, Junimea va avea preferinţă fără nicĭ o contestare pentru editarea operelor mele viitoare.

Numărul Pastelurilor se va sui până la 40. Avînd vre-o 35 gata, îmĭ rămîne încă un număr mic de compus pentru a completa volumul acestor poesiĭ uşoare.

Incît priveşte romanul Dridri, recunosc că fiind prea lung nu poate apărea într'un şir de numere prea disproporţionat cu soiul publicărilor obicĭnuite până acum în foaĭa Convorbirilor. Interesul romanuluĭ s'ar perde cu vreme şi lectoriĭ s'ar osteni. Prin urmare

[1]) Aŭ şi fost publicate in «Conv.» an III, pp. 10-12.

găsesc maĭ nimerit a-l publica în deosebĭ, şi dar te rog să-mĭ înapoĭezĭ manuscriptul.

Ţi-oĭ trimite în locu-ĭ un *proverb* şi un *episod interesant* extras din romanul Dridri — care nu va reclama mult spaţiŭ în foaĭe. Inţeleg că pentru o foaĭe ce ese numaĭ de două orĭ pe lună, şi care nu scoate decît 2 coale la fiecare 15 zile, articolele trebue să fie scurte, căcĭ altminterĭ ele devin ostenitoare.

Mulţumindu-ţĭ pentru bunavoinţa ce mĭ-aĭ arătat întru căutarea şi descoperirea juvaeruluĭ, te îmbrăţişez şi tot păstrez sperarea de-a te vedea într'o zi la Mirceştĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Vestea ce mi-aĭ dat despre moartea copiluluĭ D-luĭ Pogor[1]) m'a întristat. Te rog să-ĭ arăţĭ din parte-mĭ că mă asociez din suflet la durerea ce simte. Amiciĭ frateluĭ D-tale şi întregeĭ Junimĭ.

XXXII.

Mirceştĭ, 8 Martie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Am primit volumul Convorbirile literare pe anul II, şi mă grăbesc aţĭ scrie pentru aţĭ trimite mulţumirile mele. Acest volum, împreună cu fratele luĭ maĭ mare: No. I, aŭ luat loc în biblioteca mea, alăturĭ cu *Romînia literară*, şi aşteaptă pe ceĭlalţĭ fraţĭ care se vor naşte în viitor.

Am primit totodată şi No. I din volumul III, purtînd pe Decebal în frunte[2]). Am cetit cu luare aminte această producere eşită din pana D-luĭ Florentin şi am avut o impresie... curioasă, pe care ţi-oĭ comunica-o după ce voiŭ lua cunoştinţă de urmarea articoluluĭ. Cît pentru *Poeticalele* D-tale te complimentez cu sinceritate; e o critică serioasă şi spirituală a manieĭ versificăreĭ ce domneşte la noĭ, şi maĭ cu seamă a uşurinţeĭ cu care ne credem poeţĭ şi intreprindem opere *à la vapeur,* maĭ pre sus de putinţele

---

[1]) D-l V. Pogor, membru al *Junimeĭ.*

[2]) Numărul I, din anul III-a al «*Con.*» (1869-70), începea cu nuvela «Decebal», de S. P. Florantin.

[3]) «Poeticale», de I. Negruzzi, publ. în «*Conv.*» III (1869, pp. 13—18; articol în care se ridiculizează încercările de reformă a limbeĭ, ale Bucovinenilor, a luĭ Heliade-Rădulescu, etc. *Invocaţiune la destin*, e o poezie scrisă în limba etimologiştilor, iar «*Romînia, trecutul, presentul* şi *viitorul* eĭ, Poemă epică, istorică, religioasă, morală şi comerciala», e o parodie a poemeĭ luĭ Bolintineanu: *Traianida.*

noastre. *Invocarea la Destin* e o parodie plină de umor şi începutul poemuluĭ *Romînia* e o imitare nimerită *Traianideĭ;* îmĭ pare răŭ pentru nasul amiculuĭ meŭ Bolintineanu, însă sfîrla e bine aplicată. Asemine lecţiĭ sînt bune de dat literatorilor cu duzina, pe care părintele D-tale iĭ numea lătrătorĭ, cu toate că nu cred să producă vre-un efect salutar asupra lor, fiind ajunşĭ în acel grad de presumţie, unde orĭ ce critică cît de justă li se pare pornită din invidie.

Ţi-am promis urmarea Pastelurilor; o veĭ avea pentru numărul de 1 Maiŭ. In curînd ţi-oĭ trimite un articol intitulat: un epizod din 1848 şi apoĭ un proverb... toate aceste până a nu pleca la Bucureştĭ.

Apropo de Bucureştĭ, îţĭ mărturisesc că am cedat propunereĭ făcute mie de Cogălniceanu, ca să primesc mandatul de deputat. Sînt curios să maĭ văd o adunare romînă, pentru ca să fac oare-care studiĭ de care am trebuinţă pentru... Voĭ merge dar ca să asist la deschiderea Camereĭ şi voĭ şedea în Capitală vr'o 15 zile (zile de primăvară), ĭar cît pentru sesia din ĭarna 1869—1870, mă voĭ închina cu plecăciune, avînd de gînd a mă duce în Eghipet ca să mă prăjesc la soare.

Mă întrebĭ dacă ştiŭ cînd şi de cine s'aŭ jucat pe teatru scenele din *Femmes savantes,* traduse de părintele D-tale?[1]) Nu-mĭ aduc nicĭ decum aminte, dar te poţĭ adresa la d-l T. Codrescu, saŭ la Lukian, care poate să aĭbă maĭ bună memorie.

In *Dacia literară* s'a tipărit un voiaj la Borsek, a luĭ Daniel Scavinski, cu o prefaţă biografică scrisă de părintele D-tale. Această mică biografie e foarte interesantă şi humoristică. Cred că ea se găseşte şi în *Păcatele tinereţelor*[2]).

Veĭ găsi în *Lumina*[3]) publicată de D. Hajdeŭ un articol asupra teatruluĭ naţional, tot de părintele D-tale.

Aştept să-mĭ trimită Hurmuzaki *Flora romînă* pentru ca să ţi-o comunic.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

---

[1]) Aŭ fost publicate în «*Conv.*» III (1869), pp. 46-51, sub titlul: «Scene din actul III din «Les femmes savantes» de Molière,» trad. de C. Negruzzi.

[2]) Voiajul luĭ Scavinschi lipseşte din *Dacia literară.* Biografia luĭ Scairuski e publicată în «*Păcatele tinereţelor,*» vol. I. p. 205-9.

[3]) In «Lumina», C. Negruzzi, nu are nicĭ un articol.

XXXIII.

Mirceştĭ, 12 Martie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ingrozitoarea perspectivă a potopuluĭ, care de treĭ săptămînĭ a intreprins peirea lumeĭ, mă grăbeşte a mă plăti de o datorie contractată către D-ta. Iţĭ trimit episodul din 1848 promis, impreună cu un Dicţionar de cuvinte bălţate [1]), ce s'aŭ furişat în limba noastră ca trîntoriĭ în stup. Acolo veĭ întîlni şi o mică disertare asupra luĭ *ţiune*, mult iubitul *ţiune* a Junimeĭ; îmĭ place însă a crede că nu va fi expus la *ostracism*, căcĭ o asemenea aspră măsură ar fi contrară chiar titluluĭ de *Convorbirĭ literare* a foeĭ.

A lovi fără cruţare în ceata chiloasă a pedanţilor, este a face un act creştinesc: *C'est chasser les vendeurs du temple.* Te îndemn dar foarte mult să mă ajuţĭ aĭ biciui prin seria de copii de pe natură ce aĭ început a publica şi a căreĭ început mi-a plăcut.

Neştiind cînd şi dacă voiŭ putea să viŭ la Iaşĭ, te rog să încredinţezĭ feciorului meŭ manuscriptul *Dridri*.

Adio. Multe amiciĭ Junimiĭ: **V. Alecsandri.**

XXXIV[2]).

Mirceştĭ, Martie 1869.

Iubite Domnul Negruzzi. De o bucată de vreme eştĭ bombardat de scrisorile mele; mă iartă de această bombardare ce-mĭ produce mare mulţumire. Acum însă îţĭ scriŭ numaĭ cîte-va rîndurĭ pentru ca să te rog a omite din dicţionarul grotesc notiţa asupra cuvîntuluĭ *partid*, la cas cînd acest dicţionar ar fi a se republica în Convorbirĭ.

Voiesc să daŭ întîĭ desvoltare acestuĭ *cuvînt*, ce va figura în partea viitoare a dicţionaruluĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XXXV.

Mirceştĭ, 20 Martie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi. Primind în fine de la A. Hurmuzaki manuscriptul părinteluĭ D-tale, *Flora romînă*, mă grăbesc a ţi-l trimite pentru ca să tragĭ o copie de pe dînsul. Te rog însă foarte mult ca să mi-l păstrezĭ, pentru că ţiŭ mult la el ca la un suvenir de mare preţ pentru mine.

---

[1]) Publ. sub titlul de «*Dicţionar grotesc*», în «*Conv.*» III, (1869), pp. 173, 305.
[2]) Autograf inedit.

Nu ştiŭ cum ţi-aŭ părut *Dicţionarul meŭ grotesc;* cred că l-aĭ cetit Junimeĭ; aş dori să cunosc opinia eĭ şi a d-tale.

Până a nu pleca la Bucureştĭ ţi-oĭ trimite urma Pastelurilor în care figurează: *Coasa*, *Secerişul*, etc. şi pe care aşĭ fi mulţumit să le văd publicate în numărul de 1 Maĭ a *Convorbirilor*[1]).

După întoarcerea mea din Bucureştĭ, poate că oĭ maĭ prinde de coadă vre-o inspirare, şi cum oĭ face acel vînat, l-oĭ trimite cuĭ se cuvine.

Adio — să ne vedem sănătoşĭ. Amiciĭ Junimeĭ.

V. Alexandri.

XXXVI.

Mirceştĭ, Aprilie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi. Pentru ca să scap de-o grijă, vă trimit urma pastelurilor până la No. XXXVIII, care vor fi publicate în luna luĭ Maiŭ; cît pentru restul acestor poeziĭ le vom păstra pe earna viitoare, căcĭ v'am prea inundat cu versurĭ de-o bucată de vreme şi simt că este nevoĭe de ĭezătură în contra uneĭ asemine inundărĭ.

Revenind decĭ la proză, fiindcă v'aţĭ decis a publica episodul din 1848, precum şi *dicţionarul grotesc*, vă rog să binevoiţĭ a omite din articolul *Onóare* micul dialog în care un june Don Juan Bucureştean se jura pe *onoare* că a sedus o fată după ce i-a promis să o ĭa de nevastă. Acest *pasaj romîn* îmĭ pare cam... nepotrivit cu estetica şi cam riscat, aşa dar lipsască din foaia *Convorbirilor*.

Asemenea aş dori să nu tipăreştĭ articolul *partid*, fiindcă vreaŭ să-ĭ daŭ o maĭ mare desvoltare în numărul viitor al Dicţionaruluĭ.

Am cetit cu multă plăcere protretul Părinteluĭ Gavril [2]) şi l-am găsit depins de mîna de artist. Urmaţĭ înainte cu galeria ce aţĭ început, căcĭ îmĭ pare foarte interesantă şi merită a deveni un album de preţ. Generaţiile viitoare vor fi curioase de a cunoaşte tipurile societăţiĭ actuale şi *copiile de pe natură* a d-voastre vor fi un isvor important pentru lucrările literare a urmaşilor noştri.

---

[1]) Dorinţa poetuluĭ s'a îndeplinit; pastelurile aŭ fost publ. în «*Conv.*» (1869 III, pp 73—75 număru de 1 Maĭ.

[2]) *V. Părintele Gavril. Conv. Lit.* III. (1869-70) p 41-45, în seria «*Copiĭ de pe natură*» de I. Negruzzi.

Am de gînd a pleca la Bucureştĭ la începutul luĭ Maĭ. Adio poesie. Politica mă aşteaptă ca să mă desguste pentru maĭ mulţĭ anĭ.[1]) O ştiŭ dinainte, însă n'am ce face. Am cedat unuĭ apel călduros ce mi s'aŭ făcut din maĭ multe părţĭ şi m'am decis la acest ultim sacrificiŭ.

Biata luncă de la Mirceştĭ! Are să rămîie în urmă-mĭ cu toate încîntările sale de primă-vară! A revedere peste două lunĭ.

Al D-tale amic. **V. Alecsandri.**

XXXVII.

Mirceştĭ, 26 Aprilie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi. Profitez de trecerea luĭ Cocriţa [2]) pe aice pentru ca să vă scriŭ aceste rîndurĭ. Am primit scrisoarea D-voastre împreună cu frumoasa poesie ce mi-aţĭ dedicat şi pe care aş avea de mare mulţumire a o videa reprodusă în foaea Convorbirilor [3]).

Fără nicĭ o parţialitate vă declar că aţĭ avut o frumoasă inspirare cînd aţĭ scris versurile ce mi-aţĭ trimis şi care cuprind atît imaginĭ cît şi ideĭ de o natură cu totul poetică. Sînt mîndru că eŭ am fost causa aceleĭ inspirărĭ şi vă mulţumesc acest plăcut suvenir.

Voiŭ căta să răspund în versurĭ pănă a nu pleca la Bucureştĭ, dacă pănă atuncea vre-o rază poetică îmĭ va pătrunde sufletul.

Vă mulţumesc asemine pentru portretul d-voastre, pe care l-am aşezat alăture cu acel a părinteluĭ D-voastre; aş dori să am şi pe al luĭ Leon, pentru ca să complectez familia iubită a luĭ C. Negruzzi.

A revedere pentru o lună, căcĭ nu cred să se prelungească maĭ mult de-o lună osînda şedereĭ noastre în Bucureştĭ. In luna luĭ Iunie sper că veţĭ veni pe-o zi două ca să gustaţĭ desfătările lunceĭ de pe malul Siretuluĭ.

Al D-voastre amic: **V. Alexandri.**

Complimente familieĭ D-voastre şi Junimeĭ.

---

[1]) Alecsandri fusese ales deputat al Colegiuluĭ al treilea de Iaşĭ, împreună cu Cogălniceanu, N. Ceaur, Aslan şi C. Constantinescu. *Monitorul Oficial* 1869 No. 70.

[2]) Const. Cazimir. (Nota din «Convorbirĭ»).

[3]) A fost tipărită în «Conv.» III (1869), p. 89, sub titlul «Luĭ Alexandri»

XXXVIII.

Mirceşti, 25 Octombrie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ziua plecăreĭ mele în străinătate apropiindu-se, nu vreaŭ să mă despart de Junimea, fără a-ĭ trimite cele maĭ amicale salutărĭ.

Astăzĭ este ziua destinată pentru serbarea aniversăreĭ a Societăţeĭ ce aţĭ fundat. Neertîndu-mĭ împrejurările a mă repezi la Iaşĭ, pentru ca să ĭaŭ parte la acea veselă serbare, profit de venirea D-luĭ C. Catargiu ca să vă trimit urmarea *Dicţionaruluĭ grotesc.*

Binevoiţĭ a crede că îmĭ pare foarte răŭ că sînt obligat a face zîmbre, departe de festinul amicilor meĭ. Inţeleg ce a trebuit să sufere bietul Tantalescu, zic Tantalescu, pentru că sîntem într'o epocă de romanizare.

C. Bolliac a descoperit că Teodoros, regele Abisinieĭ, era romîn din satul Voevoda, în districtul Teleorman, şi că se rudia cu Tudor Vladimirescu.

H. Grandea a probat în *Monitor* că este nepot luĭ Lord Byron, fiind ca Lord Byron era fiul luĭ Haralamb Gheorghiu, care era fiul luĭ Gheorghiu Byron, care era fiul frumoaseĭ Janta, nevasta luĭ Haralamb Grandea, a căruĭ oseminte zac în cimitirul bisericeĭ Vergo. (Vezĭ în *Monitor* articolul intitulat: Lord Byron[1]).

După aceasta nu maĭ este nimic de zis. Sfîrşesc dar, îmbrăţişînd *Junimea* în persoana D-tale.

V. Alecsandri.

XXXIX.

Mirceştĭ, 1 Noembrie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Graţie viscoluluĭ ce s'aŭ ridicat de vr'o treĭ zile, mă aflu încă tot pe loc şi drept mîngăere am avut mulţumirea de-a primi scrisoarea d-tale din 29 Oct. Descrierea ce-mĭ faceţĭ despre banchetul Junimeĭ aŭ mărit părerea mea de răŭ *(regresul)* că nu am putut merge la Iaşĭ ca să ĭaŭ parte la veselia amicilor meĭ. Ştiĭ cît mă interesez la existenţa acesteĭ societăţĭ; rolul la care ea este chemată pe scena literară va lua cu timpul o importanţă, care se şi presimte de pe acum. Ea va realisa adevărata Academie în privirea gustuluĭ, în privirea armo-

[1]) Art. luĭ Gr. H. Grandea, a fost publicat în *Monitorul oficial* 1869, No. 208, 238 sub titlul. «Lord Byron». In acel articol, el afirmă că tatăl luĭ Grandea, Haralamb, a fost fiul luĭ Lord Byron şi al frumoaseĭ Janta voscopoleana.

XLI.

Paris, 1 Iunie 1870.

Iubite Domnule Negruzzi, Scrisoarea D-tale m'a bucurat foarte mult prin ştirile ce cuprinde despre mişcarea literară din Moldova. Deşi *Junimea* a perdut cîţĭ-va din membriĭ săĭ, totuşĭ văd cu mulţumire că foaia *Convorbirilor* îşĭ urmează calea cu o perseverenţă care va fi apreciată la timp. Nu te îndoi că va veni o zi cînd meritul adevărat se va recunoaşte de toţĭ şi atuncĭ lucrarea folositoare a *Junimeĭ* va dobîndi aplausele oamenilor de conştiinţă şi de bun simţ.

Nebunia politică a smintit la noĭ ceĭ maĭ mulţĭ creerĭ, epidemia e generală. Cînd dar în mijlocul uneĭ asemine epidemiĭ se găsesc tinerĭ ferițĭ de dînsa şi carĭ conlucrează serios la o operă de regenerare a minţilor, aceĭ tinerĭ păşesc pe adevărata cale, ce duce la un viitor ferice şi glorios pentru eĭ şi pentru ţeara lor.

Curaj dar şi noroc bun.

Sînt foarte doritor de-a cunoaşte idila ce aĭ compus şi sînt încredinţat că este bună, de vreme ce este rodul uneĭ inspirărĭ poetice şi a suvenirilor din copilărie. Te rog să-mĭ trimiţĭ aicĭ măcar numerele ce vor eşi în timp de-o lună, căcĭ am de gînd a maĭ întîrzia în Franţa până la finele luĭ Iunie. Adresa mea este *Hôtel du Pavillon de Rohan,* rue de Rivoli. 172. Paris.

Mă inştiinţezĭ că aĭ primit din partea Mareşaluluĭ Curţiĭ o poesie a mea: *Bărăganul*[1]), dedicată Domnitoruluĭ. Eată în cîteva cuvinte istoria acestuĭ pastel:

Găsindu-mă la Bucureştĭ, Măria sa a binevoit a-mĭ oferi o frumoasă fotografie ce represintă cîmpiile Valahieĭ. La această graţiositate am răspuns prin promiterea de-a face în versurĭ descrierea aceluĭ tabloŭ şi de-a o *presenta* Măriеĭ Sale. In adevăr am întîrziat cam mult de-a'mĭ împlini făgăduinţa, însă la Nisa am avut o oră de bună dispunere şi am scris *Bărăganul.* Am trimis acea poesie Domnitoruluĭ cu o scrisoare, însă *fără nicĭ o dedicaţie* (alăturez aicĭ copia aceleĭ scrisorĭ pentru curiositate). Aceasta a fost din parte-mĭ un act de curtuasie către Măria Sa, care s'a arătat totdeauna cătră mine de-o amabilitate foarte graţioasă. Cu toate aceste *Columna Traianuluĭ,* redigeată de Hajdeŭ, atribue

---

[1]) *Conv. Lit.,* IV 1870), pp. 65-66.

purtarea mea uneĭ simţirĭ de linguşire[1]). Fie-ĭ columna uşoară!.. Cît pe ce era să scriŭ calomnia în loc de columna!

Aceste le înşir aicĭ numaĭ şi numaĭ pentru ca să vezĭ că oameniĭ de litere, chiar ceĭ maĭ independenţĭ, sînt supuşĭ a fi muşcaţĭ de năpîrcĭ, însă eĭ trebue să răspundă cu dispreţ la ceĭ ce se încearcă a-ĭ stropi cu veninul lor.

Adio, te îmbrăţişez: **V. Alecsandri.**

Multe amiciĭ frateluĭ D-tale şi D-lor Maiorescu, Pogor, etc.

XLII[2]).

Mirceştĭ, 4 Maiŭ 1871.

Iubite Domnule Negruzzi. Aflu din jurnale şi din scrisorĭ particulare că Bolintineanu se găseşte în cea maĭ tristă stare a sănătăţeĭ şi în cea maĭ completă miserie. Din causa lipseĭ, poetul cel maĭ poet din Valahia este ameninţat a-şĭ închide ochiĭ la spital. Ar fi o ruşine pentru noĭ să lăsăm a fi pradă miserieĭ un om care a vărsat pe altarul patrieĭ sale toate comorile sufletuluĭ, intelegenţeĭ şi geniuluĭ săŭ.

D-l Iorgu Sion a deschis o loterie în favorul nenorocituluĭ nostru confrate. El mĭ-a trimis un număr de bilete, cu rugăminte de a le imparte cît maĭ curînd, căcĭ gradul de sărăcie al luĭ Bolintineanu nu îngăduie întîrziere. Insă cum pot răspunde la apelul săŭ cînd mă găsesc în singurătate? Am trimis D-luĭ Zanne, care găzdueşte pe Bolintineanu 30 # pentru înlesnirea celor maĭ neapărate cheltuielĭ şi cît pentru biletele de loterie am crezut că fac bine trimiţîndu-le *Junimeĭ,* care maĭ bine decît orĭ cine va şti să apreţuiască datoria ce aŭ toţĭ Romîniĭ către Bolintineanu.

Trebue numaĭ decît ca aceste 99 de bilete să fie împărţite şi baniĭ adunaţĭ cît maĭ curînd espeduiţĭ d-luĭ Zanne. Acest ajutor amical va uşura suferinţele unuĭ om care prin lucrările sale a meritat o soartă maĭ bună în lume şi este în drept de-a aştepta din partea compatrioţilor săĭ adevărate probe de simpatie şi de recunoştinţă.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Eŭ voiŭ sosi în curînd la Iaşĭ şi voiŭ da tot ajutorul pentru plasarea biletelor.

---

[1]) Vezĭ nota din «Columna» de la 23 Aprilie 1870 p. 4, coloana 3 şi 4 şi *Notiţa* cu răspunsul din «Convorbirĭ» IV (1870) pag. 120.

[2]) Publ. independent de celelalte scrisori, în *Convorbirĭ* XXV p. 898.

XLIII.

Mirceştĭ, 8 Ghenar 1872.

Iubite Domnule Negruzzi, Intorcîndu-mă de la Iaşĭ la Mirceştĭ, am găsit scrisoarea D-tale din 26 Decembrie, anul trecut, prin care îmĭ facĭ cunoscută deciderea ce aţĭ luat a vă întruni cîţĭ-va membri aĭ Junimeĭ, pentru regularea unor dificultăţĭ ortografice[1]. Neputînd să mă maĭ reped la Iaşĭ pînă după întoarcerea mea dela Bucureştĭ, unde am să plec în curînd, voesc a vă espune opinia mea asupra punctelor nelămurite încă.

Inainte de toate, sînt de părere a se adopta o ortografie simplă, pe care să o poată învăţa şi deprinde lesne atît Romînii cît şi străinii. Aş dori ceva care să se fixeze în minte a *prima vista*, pentru a evita astfel elevilor o perdere de timp preţios, perdere regretabilă şi recunoscută de toţĭ filologiĭ grecĭ şi francezĭ. Cine a fost osîndit a studia limba elenă, ştie cîtă bătaie de cap a suferit pentru ca să (se) familiariseze cu regulele ortografieĭ aceleĭ limbĭ. Asemine şi acel ce a învăţat limba franceză a blăstămat de o mie de orĭ încurcătura ortografieĭ care l'a făcut a perde anĭ întregĭ în labirintul eĭ.

Ortografia trebuie să fie un mecanism inteligent pentru scrierea uneĭ limbĭ, ear nu o ştiinţă adîncă, încîlcită, nesuferită, ce absoarbe o mare parte din capitalul inteligenţiĭ şi întîrzie studiile serioase şi folositoare. Asemine ştiinţă, la care s'aŭ dedat maĭ cu deosebire fraţiĭ noştri din Transilvania, e de natură a face chiar din Apolon un pedant grotesc şi *anost*, cum zic la Bucureştĭ.

Să ne ferim dar de mania celor ce voiesc a împodobi limba romînă cu un văl de pedantism şi (să) ne gîndim că trăim într'un secol, unde avem multe de învăţat, într'un secol de activitate producătoare pentru binele comun al omeniriĭ, ear nu în acel timp de trîndăvie în care filosofiĭ din Byzanţ se cufundaŭ în certe asupra ortografieĭ, pe cînd Otomaniĭ eraŭ sub zidurile oraşuluĭ.

La 1848 şi cu cîţĭ-va anĭ maĭ înainte era nevoie de-a combate notele din Petersburg, care ne atribuiaŭ o origine slavă; atuncĭ orĭ-ce armă a fost bună: Istorie, geografie, etnografie, poesie poporală, datine strămoşeştĭ, limba maĭ ales, limba purificată de slavonisare, de slove, şi chiar ortografia cît de latinisată, cît de încurcată... toate aŭ fost întrebuinţate cu succes pentru a proba că sîntem de neam latin, că ne coborîm din Traian. Şi lumea în fine ne-a crezut.

[1]) «Ortografia *Junimeĭ* este din 1865. In 1872, de cînd e această scrisoare, directorul *Convorbirilor* propuse o revizuire parţială a regulelor stabilite în 1865». (Nota din *Conv.*)

Acum însă că am dobîndit diplomul nostru de naționalitate, acum dar cînd toată Europa ne numește Romînĭ și țara noastră Romînia, e timp să ne maĭ discărcăm de atîtea arme apăsătoare, să ne maĭ ușurăm umerele, pentru ca să pășim cu pas maĭ grabnic pe valea deschisă.

Am cîștigat procesul nostru în lume, am redobîndit numele nostru adevărat de Romînĭ, să probăm acum că sîntem Romînĭ înțelepțĭ, practicĭ, spirituoșĭ, ear nu greĭ de minte, pedanțĭ, uricĭoșĭ.

Plecînd de la acest punct de vedere, eŭ sînt de părere să respectăm armonia limbeĭ, să ne conducem de notele eĭ melodioase, și să ne ferim de tot ce ar produce cacofoniĭ în concertul eĭ. Așa, trebue să lepădăm pe *ciune* și *țiune*, ca niște sunete disgrațioase care înmulțindu-se, prefac armonia limbeĭ noastre într'o țiuitură chinezească.

Sînt de părere să înlăturăm pe *qu* și să lăsăm pe *c* în cuvîntul *cerere*... (să-l păstrăm însă în nume propriĭ saŭ technicĭ: *Sixt quint*). Cît pentru ofticosul *ph* să-l trimetem la *Eaux bonnes*.

a) Cuvîntul *care* nu trebue modificat la declinare; el este nevariabil ca și cuvîntul *qui* în limba franceză. *Carĭ*, pl. de la *care*, dacă s'ar adopta, ar da loc la culamburĭ (sic), de care negreșit că ar profita D-l Paicu; *carĭ* este și pl. de la *car*, verme; *carĭ* este și un timp al verbuluĭ a *căra*.

b)—*x*—să se scrie *cs*... *Alecsandri*, căcĭ litera *x* e formată de un *s* și un *c* lipite de spinare și cu dreptul ar trebui să se pronunțe *sc, scaun*,

c) *ḑ* și *z* după cuvînt: *ḑioa*, *Zoe*, ḑic, zadar, ḑece, așeḑămînt, magazie.

d) Duplicarea consoanelor trebue respinsă, ca una ce aduce confuzie în mintea elevuluĭ și produce ades monstruosităţĭ ridicole pe hîrtie. Am văzut scris astfel cuvintul *addăppătturră*.

e)—La imperfectul conjug. 4 să se scrie *gîndiam* pentru că verbul este în *i*, a gîndi,—însă la subjonctiv să se scrie *socotească*, pentru că derivă din *socotesc*.

f) Apostroful nefiind întrebuințat decît spre a ținea locul uneĭ vocale eliminate, găsesc că e maĭ rațional a se scrie: *gîndit-aĭ*, decît *gîndit'aĭ*, *datu-mi-s'a* de cît *datu'mis'a*, etc.

g) Cît pentru *ŭ*, știĭ că i-am fost totdeauna dușman neîmpăcat[1]), căcĭ l'am considerat ca pe un parazit ce a înlocuit pe slavonescul ъ, adăogat de părinții noștri la finitul cuvintelor. Il admit numaĭ ca semn de plural la verburĭ... eŭ *merg*, eĭ *mergŭ*

[1]) Veḑĭ *Romînia literară* 1855 p. 56.

şi — *eŭ făceam, noĭ făceamŭ*; iar cît pentru substantive, îl declar o aninatură grotescă, ca şi cînd un Romîn şi-ar anina cozĭ de frac la mintean; asemine pentru adverbe, adăogirea luĭ este o insultă pentru inteligenţa Romînuluĭ. Orĭ-care strănepot al luĭ Traĭan este înzestrat cu destulă isteţie de spirit pentru ca să priceapă că *un om perfect* se bucură de un *adjectiv* măgulitor şi că *lucrînd perfect*, el produce un adverb demn de un perfect. Nu are nevoe Romînul ca să-ĭ băgăm pe *ŭ* în ochĭ, pentru ca să înţeleagă sensul unuĭ adjectiv şi al unuĭ adverb, şi prin urmare e de prisos a-l lănţui în regule ortografice, pe cît complicate, pe atît sterile. — După părerea mea, năvălirea luĭ *ŭ* în scriere este fatală în maĭ multe privirĭ: el opreşte repegiunea scrisuluĭ şi a tiparuluĭ; dă paginilor scrise saŭ tipărite un aspect uricios în care domneşte un ŭ, ŭ, ŭ, ŭ, ŭ nesfîrşit, ca un urlet de răŭ augur; face pe Romîn a nu şti cum să citească, căcĭ el în vorbă zice ades *omu cela*, în loc de *omul cela*, şi cînd citeşte *unu omu*, îĭ vine să pronunţe toate literele; în fine *ŭ* produce şi o dificultate regretabilă pentru cetirea versurilor. De pildă.

M'amu dusu să vădu pe cîmpu unu calu. Iată un vers pe care declar că eŭ însu-mĭ, cu toată deprinderea ce am de a ceti versurĭ, mi-e greŭ *a prima vista* să-ĭ ghicesc armonia, cînd, de ar fi scris ast-fel:

M'am dus să văd pe cîmp un cal, nu aş simţi nicĭ o sfială ca să-l rostesc.

Prin urmare sînt de părere a se scrie: *un om perfect, lucrează perfect — Recunoscînd — făcut* şi *făcutu-l'aĭ, văzutu-l'aĭ — dîndu-i-se*.

Pentru ce acest *ŭ* în făcutu-l'aĭ?

Pentru că romînul are urechie armonioasă şi îĭ sună maĭ bine aşa, de cît *făcut-l'aĭ*, precum îĭ sună maĭ bine *calul*, de cît cal'l. — După socotinţa mea, adevăratul articol bărbătesc — nu este *lu* ci *ul* — corumpere de *il* italienesc şi *el* spaniol... Aşa, cînd romînul zice *calul*, el pronunţă *cal* (fără *ŭ*) şi adaogă articolul *ul*.

Ergo... Vade retro *ŭ*.

h) De vreme ce scriŭ *nasc*, e logic să scriu *nascĭ*, însă romînul ce posedă armonia în ureche şi pe vîrful limbeĭ, va pronunţa *naştĭ*, fiind maĭ puţin aspru la auz.

i) — Pentru ѫ şi ъ, trebuesc păstrate semnele *î, ă*, pentru-că sînt unele cuvinte imitative precum *vîjîe, fîlfîe*, care sînt de o mare importanţă pentru poesia descriptivă.

Aceste sînt ideile mele nestrămutate asupra puncturilor de

ortografie ce mĭ-aĭ expus în scrisoarea D-tale. Acum faceţĭ, hotărîţĭ, cum vă va lumina simţul bun şi armonia.

Articolul părintelui D-tale despre literatură, cred că-l puteţĭ publica în *Convorbirĭ* [1]), căcĭ maĭ nimenĭ nu-l cunoaşte. *Lumina* luĭ Hajdeŭ, a avut un număr foarte restrîns de abonaţĭ şi de cetitorĭ. Acel articol este maĭ cu seamă interesant prin notiţele sale despre începutul teatruluĭ nostru Naţional şi sînt încredinţat că ar produce plăcere.

Cît despre foaia *Convorbirilor,* planul de a o publica odată pe lună este bun, însă numărul coalelor îmĭ pare puţin pentru o publicare mensuală. Bine ar fi, dacă fiecare număr ar avea măcar şepte coale, fiind-că astfel ar cuprinde materiĭ maĭ desvoltate şi maĭ variate. Nu daŭ însă nicĭ un sfat, căcĭ multe condiţiĭ sînt necesare pentru o publicare voluminoasă şi la noĭ acele condiţiĭ cu greŭ se pot împlini. Orĭ cum să fie, iubite Negruzzi, poţĭ conta pe concursul meŭ, chiar dacă nu ţĭ-aş da pe Dridri.

După întoarcerea mea din Bucureştĭ sper să mă apuc de condeĭ cu amîndouă mîinile, ear până atuncĭ voĭ căta a termina *prefaţa* [1]) şi a ţĭ-o trimite drept mulţumire la urările amicale ce mi-aĭ adus de anul noŭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XLIV.

Mirceştĭ, 12 Ghenar 1872.

Iubite Negruzzi, Eată prefaţa promisă pentru volumul operelor părinteluĭ D-tale. Am descris în ea timpul de acum 30 de anĭ în care C. Negruzzi a compus cele maĭ frumoase din *Păcatele tinereţilor,* timp de *hasmodie* şi de sterilitate literară.

Operele create în asemine epohă aŭ un merit mult maĭ strălucit decît acele ce se nasc în mijlocul uneĭ societăţĭ desvoltate. Gloria luĭ C. Negruzzi este dar maĭ bine dobîndită.

Sînt unele notiţe biografice care mi-aŭ lipsit şi pe care le-am negligeat. Ar fi decĭ nimerit ca D-ta să adaugĭ cîte-va note complectătoare în privirea anuluĭ naştereĭ şi a morţeĭ amiculuĭ meŭ. Asemine în privirea diverselor esilurĭ ce a suferit sub domnia luĭ A. Sturdza.

A revedere după întoarcerea mea din Bucureştĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

---

[1]) E vorba de prefaţa la operele luĭ C. Negruzzi. S'a publicat în *Convorbirĭ,* (1872), pp. 1-15, sub titlul: «Introducere la scrierile luĭ Constantin Negruzzi».

XLV.

Mirceştĭ, 14 Ghenar 1872.

Iubite Negruzzi, Am profitat de întîrzierea plecăreĭ mele la Bucureştĭ pentru ca să resfoesc *Povestea vorbiĭ* a luĭ Anton Pann, şi am început a face o culegere maĭ sumară din toate proverbile publicate de el.

De voieştĭ să te foloseştĭ de acest articol pentru a umplea ultimele două numere a *Convorbirilor*, îţĭ trimit jumătate din lucrarea mea, promiţîndu-ţĭ să-ţĭ trimit în curînd şi cealaltă jumătate.

De socoţĭ însă să păstrezĭ întregul articol pentru anul VI, pune-l deoparte şi-l veĭ publica la timp. Cît pentru prefaţă aş dori mult ca să se publice neîntreruptă, prin urmare te rog să o publicĭ în No. I al anuluĭ VI.

Am văzut reformele ce aţĭ făcut în ortografie şi mă împac destul cu ele. Să ne ţinem de simplitate, e lucru cel maĭ nimerit.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Respunde-mĭ îndată ce aĭ decis în privirea articoluluĭ asupra luĭ Anton Pann[1]). Urmarea articoluluĭ aicĭ alăturat va fi tot aşa de lungă ca şi partea ce vă trimit acum.

XLVI

Mirceştĭ, 26 Ghenar 1872.

Iubite Negruzzi, Eată şi restul articoluluĭ asupra *Povestiĭ vorbiĭ* luĭ Anton Pann. Am ales proverburile cele maĭ caracteristice şi drept să spun, de şi lucrul a fost cam negaios, el mĭ-a produs o mare mulţumire, arătîndu-mĭ ca o panoramă morală acel diamant cu multe feţe, cuminţia Romînuluĭ. — Cred că e o materie destul de interesantă pentru ultimele numere ale anuluĭ V din Convorbirĭ; şi totodată destul de bogată pentru ca să ocupe coloanele acelor numere. Fă însă cum ţi-a veni maĭ la socoteală, numaĭ să chibzueştĭ ca prefaţa scrisă pentru operele părinteluĭ D-tale să apară în întregul eĭ, cu începutul anuluĭ VI.

Anton Pann nu a fost pînă acum preţuit la adevărata luĭ valoare, ba încă în Valahia meritele sale sînt chiar dispreţuite de majoritatea *literaţilor modernĭ*. Eŭ unul doresc ca foaia ce redigĭ

---

[1]) «Conv.» V, (1872), pp. 361, 377.

să facă parte dreaptă aceluĭ autor, care a consacrat mulţĭ anĭ pentru scăparea de uĭtare a proverbelor noastre. *Povestea vorbiĭ* e un monument naţional, o carte preţioasă pe care fie care din noĭ trebue să o avem în bibliotecă şi pe care adese-orĭ vom avea nevoĭe a o consulta. In ea întîlnim spiritul şi înţelepciunea Romînuluĭ, două fiinţe cu care mulţĭ din autoriĭ noştri n'am făcut cunoştinţă. — Aceste zise, te îmbrăţişez şi adaug să ne videm sănătoşĭ şi s'auzim de bine.

Al D-tale amic. **V. Alecsandri.**

Am găsit în bibliotecă o mică broşură scrisă de părintele D-tale. Ţi-o trimit, deşi negreşit, o cunoştĭ şi o aĭ. — Un mare adevăr e cuprins în acea scriere.

XLVII

Mirceştĭ, 19 Februarie 1872.

Iubite D-le Negruzzi, N'am putut pleca la Bucureştĭ pînă acum, şi nu cred să plec înainte de opt zile. Te rog să-mĭ facĭ cunoscut dacă adunările Junimeĭ se fac tot Vinerea la Dl Pogor, căcĭ aşĭ dori să mă reped pe o zi la Iaşĭ, pentru ca să vă citesc un mic poem: *Dumbrava Roşie*[1]), pe care l'am scris în zilele aceste.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XLVIII

Mircetşĭ, 1 Aprilie 1872.

Iubite Negruzzi, De-abia aseară am primit răvaşul ce mi-aĭ scris în privirea poemuluĭ: *Dumbrava Roşie*; o probă maĭ mult de esactitudinea posteĭ romîne. Iţĭ trimit astăzĭ acel poem corectat din fugă, pentru ca să apară după dorinţa D-tale în numărul de 1 Maiŭ al Convorbirilor... însă îmĭ reserv dreptul de-a face ultima corectură pînă a nu se pune sub teasc. Veĭ avea dar bunătatea a regula ca să mi se trimită aicĭ paginele zeţuite şi corectate, pentru ca să le examinez înainte de-a fi scoase la lumină.

Imĭ pare cu atît maĭ răŭ că plec la Bucureştĭ în curînd, că n'oĭ avea mulţumire de-a te avea faţă cu mine în ziua conferenţeĭ

---

[1]) «*Dumbrava Roşie*, poem istoric», în «*Conv.*» VI (1872) pp. 50—60

mele. Acea conferenţă era să o fac Miercurĭ, însă din causa unuĭ aces de frigurĭ catarale şi a uneĭ tuse cu urechile lungĭ care îmĭ sdrobeşte peptul decînd am plecat din Iaşĭ, sînt silit a întîrzia conferenţa mea pe Duminica viitoare. Până atuncĭ poate că m'oĭ însănătoşa îndestul ca să pot face lectura promisă, fără a a fi hăcuită de tusă.

Nu aĭ găsi mijloc de-aţĭ amîna plecarea peste Milcov până la 10 Aprilie? Mulţumirea mea ar fi mare.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Fiind-că plecĭ la Bucureştĭ, te rog să daĭ în primire D-luĭ Gradovicĭ alăturatul răvaş şi alăturatul pachet ce cuprinde treĭ ştergare dela munte.

Te rog asemine să binevoieştĭ a trimite luĭ Negri, la Ocna, un exemplar din Convorbirĭ, anul V, cît pentru anul VI, cred că veĭ fi regulat trimiterea numerelor la adresa amiculuĭ meŭ.

Binevoiţĭ a întreba pe dl Sococŭ din parte-mĭ pentru ce nu s'a ţinut de cuprinsul contractuluĭ încheiat între noĭ; pentru ce până acum nu a început publicarea scrierilor mele, cînd eŭ de mult i-am trimis materia pentru volumul I.

XLIX.

Mirceştĭ, 3/15 Iunie 1872.

Iubite Negruzzi, In momentul de-a pleca în străinătate, doresc a lăsa un suvenir Convorbirilor literare şi îţĭ trimit pe Statu-palmă[1]), ca să-ţĭ aducă un amical a revedere din parte-mĭ.

Te rog să îngrijeştĭ de tipărirea şi corectarea luĭ, pentru-că măcar de sub presă să iasă maĭ puţin diform decît a eşit din imaginaţia poporuluĭ.

Veĭ observa că unele perioade sînt despărţite prin liniĭ maĭ largĭ. Aş dori ca să se urmeze tot ast-fel şi cu zeţuirea. Dacă mi s'ar întîmpla să scriŭ ceva în voiaj, ţĭ-oĭ trimite productul vagabondajuluĭ meŭ. Până atuncĭ însă îţĭ trimit o strîngere de mînă frăţească.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

---

[1]) «Răsbunarea luĭ Statu-Palmă», legendă, în «*Conv.*» III, (1872), pp. 137—138.

L.

Mircești, Martie 1873.

Iubite Domnule Negruzzi, Eram să viŭ de mult la Iașĭ pentru ca să vă citesc comedia mea: Ciocoiĭ[1]), dar am fost împedicat prin deosebite visite ce am primit și care mi-aŭ luat tot timpul. Lucrările mele aŭ fost astfel întrerupte. Prin urmare nu am putut termina prefața (? Edit.) la scrierile mele, ce ți-am promis pentru unul din numerele Convorbirilor.

Acum sînt liber și îmĭ propun să viŭ la Iașĭ ca să vă daŭ lectura comedieĭ Sîmbătă. Aș dori să fie adunațĭ membri Junimeĭ cît maĭ de vreme, căcĭ piesa fiind în 5 acte, va reclama maĭ multe ore de lectură. Nu s'ar putea să învițĭ și pe d-l Ianov, ca să asiste la acea întrunire? Cine știe? ar găsi vre-un sujet de canțonetă comică între numeroșiĭ personajiĭ a comedieĭ mele.

Fiind-că o operă dramatică este menită a fi representată, am de gînd a o încredința luĭ Aslan; de aceea mi-am luat voie a-l invita pe Sîmbătă la D-ta, ca să asculte comedia Ciocoilor în calitatea sa de director (al) teatruluĭ național.

Mĭ-aĭ spus că aĭ fi mulțumit să publicĭ piesa mea în Convorbirĭ.., însă cum iĭ face ca să tipăreștĭ *5 acturĭ* în puținele numere ce maĭ rămîn până la 1 Martie viitor? Nu crezĭ că ar fi o măsură nimerită de-a publica Ciocoiĭ sub forma de suplement, ast-fel ca în numerele de la Decembre, Ghenar și Fevruar să apară piesa întreagă? Foile fiind imprimate deosebit, ar forma la sfîrșitul anuluĭ o broșură. Gîndește-te la aceasta și-mĭ daĭ opinia D-tale Sîmbătă.

Imĭ pare răŭ că nu oiŭ să am printre ascultătorĭ pe Pogor și Maiorescu. Aș fi fost bucuros să aud observările lor . . . fie cît de aspre. Acum nu-mĭ rămîne decît să te îndemn ca să te rogĭ la Dumnezeŭ pentru continuarea timpuluĭ frumos . . . căcĭ dacă nu maĭ sînt răŭ de muscă . . . hélas! . . sînt foarte răŭ de frig.

Al D-tale devotat amic: **V. Alecsandri.**

Sper că ocupațiile frateluĭ D-tale Leon, iĭ vor permite să vie Sîmbătă.

---

[1]) Pentru genesa pieseĭ *Ciocoiĭ* vezĭ și scrisorile către I. Ghica, citate la Ollănescu, Discurs p. 58. —

LI.

Mirceşti, 4 Octombrie 1873.

Iubite Domnule Negruzzi, Intorcîndu-mă din străinătate am găsit pe biuroul meŭ numerile Convorbirilor, sosite în lipsa mea şi am cetit anunţul publicăreĭ scrierilor părinteluĭ D-tale, precum şi a uneĭ colecţiĭ de poesiĭ a D-tale. Ambele uvrajurĭ aŭ şi apărut. Aş dori să le am. Viŭ dar a te ruga ca să binevoieştĭ a mi le procura, trimiţîndu-le prin poştă la Mirceştĭ, şi cînd voĭ veni la Iaşĭ voĭŭ mulţemi din viŭ graiŭ pentru această amabilitate. Am fost bolnav de frigurĭ în Franţa şi m'am întors acasă cam slab. Aştept să mă întăresc puţin şi îndată voĭ veni să vă daŭ o frăţească strîngere de mînă. Multe amiciĭ Junimeĭ şi complimente respectoase D-neĭ Negruzzi.

Al D-tale devotat amic: **V. Alecsandri.**

LII.

Mirceştĭ, 17 Ghenar 1874.

Iubite Negruzzi, Cetind maĭ cu luare aminte cele întîĭ două acte ale pieseĭ mele [1]) din Convorbirĭ, am început a face triste reflecţiĭ asupra graduluĭ de înapoiare la care se află in Iaşĭ arta tipografică; pe urmă, după obiceiul meŭ, am rîs de natura greşelilor răspîndite în No. 10; negligenţa corectoruluĭ a fost asta-dată la înălţimea nemerniciei zeţaruluĭ.

Inţeleg acuma, frate, cît necaz şi osteneală trebue să-ţĭ daĭ pentru ca să publicĭ foaia Convorbirilor.

Fiind însă că răul este comis, ceea-ce putem face maĭ cuminte, este să-l îndreptăm pe cît se poate şi dar te rog să publicĭ în No. 11 alăturatul pomelnic de *errata*, pentru ca fraţiĭ noştri de peste Milcov să nu rîdă de noĭ.

Apropo de aceştĭ fraţĭ, ştiŭ că nu ne prea iubesc pe noĭ. Eĭ se agită ca nişte umbre chineze pe o scenă politică imaginară şi se iaŭ în serios... pretenţie ce îĭ acopăr de un ridicol vederat. Prin urmare nebunia lor naivă îĭ depărtează din ce în ce maĭ mult de domeniul literatureĭ. Nu mă mir dar nicĭ decum de onorul ce-mĭ fac de-a mă pun în rînd cu [M.] Zamfirescul. Le mulţumesc că bine-voiesc încalte a nu mă coborî şi maĭ jos.

Noĭ, după vorba Romînuluĭ, să ne cătăm de treabă. Să ne

---

[1]) Comedia «Boerĭ şi Ciocoĭ».

urmăm drumul înainte, liniştiţĭ, gustînd mulţumirile vieţiĭ intelectuale şi ferindu-ne de meschinele patimĭ zise politice, care a devenit o tristă monomanie dincolo de Milcov.

Mă întrebĭ de am vre-o poesie nouă în portofoliŭ? Nu, căcĭ mă ocup să completez diverse scrierĭ în prosă începute şi neterminate. Acum sfirşesc relaţia călătorieĭ mele în Africa şi apoĭ am de gînd a descrie voiajul meŭ în Crim pe timpul răsboiuluĭ.

Săvîrşind şi acest articol, voiŭ căta să mîntuesc romanul Dridri, pentru-ca d-l Socec să nu mă poată acuza că nu i-am dat material la timp, cînd va ajunge cu tipărirea la volumul consacrat prozeĭ.

D-l Socec are mare dreptate să-ĭ fie ruşine, căcĭ negligenţa d-sale de editor e cel puţin pe aceeaş linie ca negligenţa corectoruluĭ pe care l'aŭ lăsat în locul d-tale, cînd aĭ plecat la Bucureştĭ. Imĭ vine să rup contractul încheiat între noĭ şi să opresc continuarea ediţieĭ operelor mele. Vom vedea.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

(Urmează o lungă erată la «Boerĭ şi Ciocoĭ».

LIII.

Mirceştĭ, 25 Febr. 1874.

Iubite Negruzzi, Cred că zeţuirea ultimelor două acte din piesa «Boerĭ şi Ciocoĭ» este acum terminată. Te rog dar să binevoeştĭ a remite manuscriptul în mînile nepotuluĭ meŭ George Duca.

De cînd am fost la Iaşĭ ca să asist la repetiţia generală a Comedieĭ mele, am căpătat un guturaiŭ tătăresc care m'a obligat să şed la căldură şi ast-fel să lipsesc de la representaţiile ce s'aŭ dat în şir, de treĭ orĭ. Această succedare neîntreruptă mă autoriză a crede că piesa a avut oare-care succes. Insă sînt curios a şti ce impresie ea a produs asupra persoanelor inteligente, atît ca studiŭ al uneĭ epoce trecute, cît şi ca operă dramatică. Ca autor care nicĭ odată n'am fost orbit de meritele producerilor mele, doresc să aflu adevărul *adevărat*, fie cît de aspru. Care este natura criticelor în diversele grupe a Societăţiĭ? Care sînt defectele ce reclamă o corectare neapărată? Fiind-că această comedie are să facă parte din repertoriul meŭ dramatic care chiar acum se publică la Bucureştĭ, aş dori să-ĭ daŭ cea maĭ de pe urmă poleială.

Eată pentru ce te rog să-mĭ scriĭ, cînd îĭ avea timp, şi să-mĭ

comunicĭ impresiile D-tale şi ale amicilor noştri, precum şi cancanurile la care a trebuit negreşit să dea loc o comedie locală ca a mea.

Pănă acum am primit o scrisoare anonimă plină de înjuriĭ, care m'a făcut sa rîd cu hohot şi mă aştept şi la altele, care toate vor avea aceeaş soartă, convingîndu-mă că persoanele ce le scriu 'şĭ-aŭ văzut portretele pe scenă. — Curios lucru, cît de nătîngă e prostia omenească! — In piesa mea sînt două categoriĭ de caractere: *Ciocoiĭ*, adică *canaliile mizerabile* şi *boeriĭ cum se cade.* Cum se face dar că, avînd a alege între aceste două categoriĭ, sînt oamenĭ care prefer a se pune în rîndul ciocoilor şi prin urmare a se mîniea foc în contra autoruluĭ? Nime nu i-a oprit de-a trece în clasa boerilor oneştĭ şi patrioţĭ.

Eată un noŭ subiect de piesă şi zăŭ îmĭ vine să o şi compun, sub titlul: *Critica piesiĭ Boeriĭ şi Ciocoĭ* saŭ *Ciocoiĭ paraponisiţĭ.* Vom vedea cum mĭ-a merge gutunarul. De-oĭ scăpa în curînd de el, Ciocoiĭ adevăraţĭ n'or scăpa de mine. Aşteptîndu-ţĭ răspunsul, te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

Te rog să publicĭ în «Curierul de Iaşĭ» alăturata notiţă.

LIV.

Mirceştĭ, 12 Mart. 1874.

Iubite Negruzzi, Aĭ dreptate de-a te plînge de puţinul concurs ce-ţĭ dă Junimea pentru susţinerea foaeĭ Convorbirilor. Fenomenul e curios şi demn de observat. Cum? O societate romînească de oamenĭ inteligenţĭ, profesorĭ, juriştĭ, poeţĭ, etc., se adună regulat în fiecare săptămînă, fumează, ie dulceţĭ, bea ceaĭ saŭ cafe cu lapte, critică orĭ ce product intelectual cu destulă justeţă, ades şi totdeauna cu puţină indulgenţă . . . şi ce produce? . . Să esaminăm tabla de materiĭ a anuluĭ trecut: Cîte-va poezioare de amor, tot de amor şi iar de amor! Cîte-va traducerĭ din poeţĭ francezĭ şi germanĭ . . . cîte-va articole de critică şi iar critică şi tot critică, un roman, o novelă, o piesă de teatru şi un cîntecel comic. Eată tot! Eată productul unuĭ an întreg de mişcare literară! E puţin, prea puţin pentru o societate numeroasă ce poartă numele de *Junime* şi care se adună regulat de 52 de orĭ pe an ca să fumeze, să ie dulceţĭ să bea ceaĭ, etc. Mi se va întîmpina, o ştiŭ, că ceĭ maĭ mulţĭ nu pot să dispună de timpul lor, fiind acel timp ocupat cu lupta în contra nevoeĭ, cu căştigarea mijloacelor de vieţuire, cu îndeplinirea datoriilor de servitorĭ aĭ statuluĭ. . . Cum se face însă că în Ger-

mania şi în Franţa, unde traiul e cu mult maĭ dificil ca la noĭ. Junimele produc necontenit şi cu abondenţă?

Le lipseşte *tandurul!*.. eată cheia problemuluĭ ... tandurul, adeca lenea, această drăgălaşă divinitate, nu romană dar romînească.

Iţĭ mărturisesc, că cu multă părere de răŭ constat slăbiciunea mişcăreĭ noastre literare, slăbiciune care merge crescînd şi ie treptat caracterul de neputinţă. Am observat că uniĭ din membriĭ Junimeĭ din Iaşĭ, carĭ aŭ debutat cu entusiasm şi cu foc, acum s'aŭ condamnat la o tăcere comodă şi par indiferenţĭ de soarta copiluluĭ născut, de biata foaie a Convorbirilor. Care să fie causa uneĭ asemine triste amuţirĭ?... Politica... Afacerile? etc. Nu admit aceste scuze şi le consider numaĭ ca pretexturĭ.

Tandurul, tandurul... saŭ *secarea isvoruluĭ.*

Te felicit dar, iubite Negruzzi, de curajul şi perseverenţa ce aĭ de a continua publicarea *foieĭ Junimeĭ*, şi cît pentru mine, nu oĭ înceta de aţĭ da mînă de ajutor... de şi această mînă e lipsită acum de juneţă. Mergĭ înainte cu lucrul şi fă ca al 8-le an în care intră foaïea, să fie urmat de alţĭ doă-zecĭ. O nouă generaţie creşte; să sperăm că din sînul eĭ va eşi o nouă junime maĭ harnică şi maĭ puţin tandurie.

Iţĭ mulţumesc pentru volumul anuluĭ VII, ce mi-l păstrezĭ, şi te rog să mi-l trimiţĭ la ţeară împreună cu manuscriptul *Boerĭ* şi *Ciocoĭ*. Apropo de această piesă, oiŭ ţinea cont de observările ce mĭ-aĭ făcut. In adevăr sînt unele pasagiurĭ cam lungĭ, dar lungimea lor se lungeşte încă maĭ răŭ în bafta actorilor răĭ. Pe scenă talentul unuĭ artist schimbă chiar defectele în calităţĭ şi vice-versa, cînd artistul e un păpuşer.

Iorgu Liteanu nu a venit pe aicĭ; regret că nu s'a abătut pe la Mirceştĭ, căcĭ e foarte inteligent şi-mĭ place să convorbesc cu el. Cînd l-am întîlnit la Iaşĭ mĭ-a spus că a compus ceva pentru Convorbirĭ; cred că în curînd va părea scrierea luĭ în coloanele foaieĭ.—Aş dori să am o idee despre conferinţa d-luĭ Panu asupra poezieĭ poporale. — Pentru ce nu vă decideţĭ a publica în Convorbirĭ prelegerile ce faceţĭ cu atîta succes la Universitate? Publicul ar căştiga mult, şi aceĭ care, ca mine, staŭ departe de Iaşĭ, nu ar perde nimic.

Pănă a nu termina această lungă scrisoare vreŭ să-ţĭ atrag luare-aminte asupra corectureĭ foaeĭ Convorbirilor. Ea este deplorabilă, şi atît de deplorabilă încît se taie gustul de-a publica ceva în Iaşĭ. Te rog dar să admiţĭ ca să fac eŭ însu-mĭ ultima corec-

tură a articolelor mele. Trimiţîndu-mĭ coala prin poştă, îţĭ promit că chiar a doua zi o veĭ primi corigeată.

Am primit volumul: *Mihaĭ Vereanu* [1]), îl voiŭ ceti *à loisir*, şi-ţĭ voiŭ da opinia mea asupra acestuĭ roman.

Al d-tale amic: **V. Alecsandri**.

LV.

Mirceştĭ, 27 Maĭ 1874.

Iubite D-le Negruzzi, Cu poşta de astăzĭ îţĭ maĭ trimit 5 exemplare din comedia *Boerĭ şi Ciocoĭ*, destinate pentru D-niĭ Xenopol, Panu, Lambior, Bodnărescu şi Bengescu. Necunoscînd adresele D-lor, te rog să binevoeştĭ a le împărţi broşurele la cea întîĭ întîlnire a D-voastre.

Am primit răvaşul ce mi-aĭ scris şi te-am admirat că aĭ refuzat postul ce ţi s'a oferit la Curtea de Casaţie, numaĭ ca să nu fi astfel obligat de-a părăsi foaia Convorbirilor pe mînĭ străine. E rar de a găsi în ţările noastre asemenea frumoasă abnegare şi eŭ unul sînt fericit de-a videa pe fiul luĭ C. Negruzzi, preferînd cîmpul deschis şi înflorit al literaturiĭ la visunia labirintică a justiţieĭ. Fiĭ dar sigur de concursul meŭ şi pe viitor. Cît pentru present cerneala mi s'a uscat în calimare. Nu sînt de părerea luĭ Heine în privirea efectuluĭ produs de căldura veriĭ asupra scrierilor. In loc de-aĭ înferbînta, îĭ topeşte.

Nu zic însă că nu voiŭ scrie nimic în cursul veriĭ acestia. Sper să mîntuiŭ legenda luĭ *Becri Mustafa* [2]), care e gata pe o jumătate şi cum oiŭ sfîrşi-o, ţi-oiŭ trimite-o bucuros.

Iorgu Liteanu a fost erĭ la mine şi mi-a vorbit de satira ce aĭ compus în cinstea luĭ Haşdeŭ [3]), încredinţîndu-mă că e foarte bună şi ascuţită. Nu mă îndoesc, căcĭ aĭ talentul satireĭ şi de mult te-am îndemnat să-l cultivezĭ maĭ cu deosebire. Sînt curios să o citesc. Haşdeŭ are negreşit să răspundă şi prin urmare întrevăd o luptă care o se ţie cît campania de şapte anĭ din Germania. Nu negligia însă Academia braşovenească din Bucureştĭ, acea fabrică de braşoave limbistice, condusă de Laurian şi Maxim. Ascuteţĭ condeiul şi-l prefă în stremurare pentru pedanţiĭ greceştĭ, care precît sînt înflăcăraţĭ de nulitatea lor literară, pe atît sînt de

---

[1]) Mihaĭ Vereanu, roman de Iacob Negruzzi, Iaşĭ, Tip. naţ. 1873.
[2]) A fost publ. cu mult maĭ tîrziu, în «Conv.» an. XI (1877) pp. 1—6.
[3]) Conv. VIII, (1874) p. 118.

ridicolĭ ca persoane. Dă-le banĭ pe miere, deşi eĭ nu sînt decît nişte trîntorĭ, ce să hrănesc din stupul răposatuluĭ Zappa.

Poate voĭ veni în săptămîna aceasta la Iaşĭ, ca să-ţĭ zic adio pănă a nu pleca în străinătate.

Te îmbrăţişez şi te rog să presinţĭ complimentele mele D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

LVI.

Mirceşti, 10 Octomvrie 1874.

Iubite Negruzzi, Am primit un pachet de cărţĭ, zise didactice, pe carĭ mi le-aĭ trimis ca să le citesc, ca unul ce sînt membru al societăţeĭ examinătoare de asemine scrierĭ[1]). Mi-am făcut datoria şi le-am deschis,... însă dînd de ortografia D-lor Eliad şi Maxim, le-am închis pe loc, găsind că trebue ferită tinerimea romînă de ast-fel de bazaconiĭ, menite a le tulbura crieriĭ. — Ţelul autorilor acelor opere nu a fost de-a contribuĭ la adevărata educare a generaţieĭ nouă, ci sub un pretext didactic, a respîndi în public limba pocită şi ortografia burlescă a sapienţilor Ardelenĭ în Academie... Prin urmare, eŭ unul le daŭ în lăturĭ şi le declar maĭ mult vătămătoare decît folositoare copiilor.

Pachetul e mare şi indigest, noroc însă că în el am găsit volumul D-tale: Copiĭ de pe natură; şi astfel m-am mîngîiat. Această colecţie de tipurĭ originale şi bine fotografiate, e de natură a place nu numaĭ compatrioţilor noştri, dar şi străinilor, dacă s'ar traduce, precum a plăcut cartea luĭ Turghenief *Les recits d'un chasseur*. Aĭ reuşit a produce pe nesimţite un volum întreg, care va ocupa loc bun în biblioteca oamenilor de gust şi de apreciere sănătoasă. Primeşte complimentele mele cele maĭ sincere şi mă lasă aţĭ maĭ repeta, că aĭ descoperit vîna literară pe care eştĭ chemat a o exploata cu succes, vîna *satiro-umoristică*. Mergĭ înnainte că bine aĭ apucat-o.

Iţĭ mulţumesc că nu aĭ publicat în Convorbirĭ biografia mea cea ungurească. E prea prea *moghior basama terentetem*. Primit-aĭ partea I a legendeĭ orientale Becri-Mustafa? Cum îţĭ place?

Te îmbrăţişez. **V. Alecsandri.**

---

[1]) Vezĭ nota din *Convorbirĭ* XXIX p. 582.

LVII.

Mirceştĭ, 16 Octombrie 1874.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine căţĭ place Becri-Mustafa şĭ găsesc că aĭ dreptate de-a voi să publicĭ legenda întreagă, spre a-ĭ conserva interesul şi înţelesul deplin. Iţĭ voiŭ trimite negreşit partea a doua în una din zile, însă înainte cat să sfîrşesc un poem intitulat: *Dan Căpitan de plaiŭ,* care s'a legat de mine ca scaiul şi nu-mĭ dă răgaz. Acest poem va fi lung de vr'o 300 de versurĭ şi lucrezĭ la el cu plăcere... îmĭ rămîne numaĭ descrierea uneĭ lupte cu tătariĭ şi cum oĭ scăpa de el, m'oĭ apuca de alte batzaconiĭ. Se poate dar întîmpla ca să publicĭ pe Dan[1]) înaintea luĭ Becri, ceea-ce nu cred că va supăra pe vestitul beţiv din Analele orientale.

A fost Negri în zilele aceste la Mirceştĭ şi am citit împreună maĭ multe paginĭ din volumul *Copiĭ de pe natură.* Am rămas încîntaţĭ amîndoĭ, căcĭ în adevăr acele copiĭ, saŭ aceĭ copiĭ, sînt foarte drăgălaşĭ. Bine aĭ face să trimiţĭ un exemplar vechiuluĭ meŭ amic din tîrgul Ocneĭ; i-aĭ produce o mare mulţemire.

Mă întrebĭ ce s'a întîmplat cu representarea pieseĭ mele *Boerĭ şi Ciocoĭ?* Succes mare; s'a jucat de patru orĭ de-a rîndul într'aceeaş săptămînă şi a produs adîncă impresie, după ştirea ce-mĭ dă Millo. Mulţiĭ Ciocoĭ însă s'aŭ cam paraponisit şi Evreiĭ saŭ jurat să nu maĭ calce la teatru romînesc. Cred însă că dacă li s'ar acorda intrarea fără parale... şi ar călca jurămîntul fără nicĭ o dificultate. Am promis să scriŭ o farsă pentru beneficiul luĭ Millo: *Cocoana Chiriţa în Balon*... Cum voiŭ eşi din ghiarele luĭ Dan şi luĭ Becri, m'oĭ lega ear de Chiriţa.

Imĭ scriĭ despre un raport ce-ar trebui să fac în privinţa cărţilor didactice ce mĭ-aĭ trimis; te rog însă, dragă Negruzzi, să mă scapĭ de această lucrare supărătoare şi să redactezĭ raportul în locul meŭ, după ce ne vom întîlni la Iaşĭ, adică Duminică saŭ Sîmbătă, şi după ce vom preschimba ideile noastre asupra acelor broşurĭ grele de mistuit. Mi-ĭ îndatora foarte mult, căcĭ acum sînt împlîntat în versurĭ pînă în gît şi simt că'mĭ e cu neputinţă să abordez prosa pe cît de ne-însemnată.

In încredinţare că mi-ĭ împlini cererea, te îmbrăţişez frăţeşte.

V. Alecsandri.

---

[1]) «Dan, căpitan de plaĭ», a fost publ. în «*Conv.*» VIII, (1874), pp. 377—382.

Manuscrisul biografieĭ mele ungureştĭ l-am dat luĭ Negri ca o curiositate literară din cele maĭ comice.

LVIII.

Mirceştĭ, Noembrie 1874.

Iubite Negruzzi, Ţi-am trimis prin poştă pe *Dan Căpitan*; te rog să mă înştiinţezĭ de l-aĭ primit. Aş fi venit eŭ însu-mĭ să-l aduc, însă am păţit ca jidanul, care a vroit să se pue la drum şi s'a întîmplat Sîmbăta. M'am îmbolnăvit, nu de vre-o boală serioasă, dar cît trebuia pentru ca să mă oprească de-a eşi din casă. Acum îmĭ-e maĭ bine mult, şi sper să vin la Iaşĭ pe Sîmbăta viitoare, ca să-ţĭ aduc *Legenda rînduniceĭ* şi celelalte bazaconiĭ, ce am scris în zilele din urmă.

Aprobez ideia Junimeĭ de-a scoate o carte de cetire pentru licee şi sînt încredinţat că ea va întruni toate condiţiile cerute. La lucru dar şi Doamne ajută!

Te îmbrăţişez: **V. Alecsandri.**

PS. Aş dori mult să fac însu-mĭ ultima corectură a luĭ Dan. Te rog dar să-mĭ trimiţĭ foaia pîn a nu se pune definitiv sub tipar, pentru ca să o esaminez. Fiĭ încredinţat că ţi-oĭ întoarce-o cu viitorul curier.

LIX.

Mirceştĭ, 10 Ghenar 1875.

Iubite Negruzzi, Primind scrisoarea D-tale din Bucureştĭ, vin aţĭ mulţumi pentru urările de anul noŭ şi aţĭ promite un şir de legende, etc., pentru Convorbirĭ, încît sănătatea m'a ajuta să ţiŭ condeiul în mînă, fără a simţi greutatea luĭ.

Pentru începutul volumuluĭ IX ţi-oĭ trimete *Legenda Rîndunicăĭ* [1], sperînd că ne va aduce primăvara pe aripele sale.

Prin poştă îţĭ espeduesc 15 broşurĭ de ale luĭ Rîureanu pentru ca să le esaminezĭ şi să facĭ raportul obligat asupra lor. Sper însă că veĭ fi îndulgent în privirea lor, căcĭ Rîureanu pare a fi un om animat de multă bună-voinţă. —Îmĭ pare bine că aĭ convins pe Zizin [2]) de a schimba stilul şi ortografia Monitoruluĭ.

---

[1]) «Legenda rîndunicăĭ» a fost însă publicată în *Revista Contimp.* an. III (1875), pp. 289—295.

[2]) I. A. Cantacuzino, traducătorul luĭ Schopenhauer in franţuzeşte, pe atuncĭ Directorul Monitoruluĭ-Oficial. (Nota D-luĭ Negruzzi).

Această foaie oficială, apărînd sub o nouă formă, va avea o mare influență asupra clasei impiegaților și-i va îndemna a imita atît stilul cît și ortografia, întrebuințată în cancelarii, și unii din membrii Academiei vor prinde gălbinare de ciudă.

Am aflat că ai să faci o conferință asupra influenței franceze în Romînia. Sarcina e foarte delicată și spinoasă. Cunoscînd însă bunul simț și dreapta judecată ce posedezi, am buna încredere că vei lăsa de o parte ori-ce prevenție *germană* în contra Franciei, și că vei da lui Cesar ce e a lui Cesar. — Pentru noi Romînii, veri primari cu francezii, ar fi o necuviință și o ingratitudine de-a stupi în fîntîna din care am băut apă și ne-am potolit setea. — Eŭ plec peste zece zile la Bucureștĭ și socot să fiŭ întors în vizunia mea pe la începutul lui Fevruar.

Te îmbrățișez. **V. Alecsandri.**

LX.

Mircești, 28 Martie 1875.

Iubite Negruzzi, Scrisoarea D-tale din 10 Martie am primit-o în București, tocmai pe cînd îmi făceam pregătirile de plecare. Ai aflat negreșit din svon public și Pogor îți va povesti cu de-a mănuntul cum am fost noi Moldovenii blocați în Capitală de asprimea ernii, timp de patru săptămîni. Eŭ care mă dusesem în acel oraș șugubeț pentru 12 zile, am șezut pe loc 50, din causa întreruperei comunicațiilor. După ce am fost blocat în București prin troean, am fost blocat în otel prin disgheț, căci stradele deveniseră spăimîntătoare ... In sfirșit mi-am luat inima în dinți și am plecat ... însă am ajuns bolnav acasă ... răcit, gutunărit ... și acum de patru zile sînt robul nasului meŭ. Sper însă că în curînd voiŭ scăpa de această nouă sclăvie.

Aveam de gînd să viŭ îndată la Iași, dar nu cred că voiŭ putea să mă pun la drum înainte de sosirea cocostîrcilor ... adică a primăverei și pănă atunci, fiind că mă gîndesc la Convorbirile noastre și la statua lui Ștefan cel Mare, îți trimet pentru foaie o mică legendă, iar în aceea ce privește statua, o scrisoare a lui Got, pe care te rog s'o citești prințului G. Sturdza și comitetului.

Ai făcut bine să menții formatul Convorbirilor și te îndemn să nu-l schimbi nici după ce se vor împlini 10 ani de publicare, căci judecînd după celelalte publicații literare, formatul în 8⁰ nu este cu noroc.

Voiŭ trimite în curînd maĭ multe exemplare din repertoriul meŭ dramatic. Aştept un mare transport de la Socecŭ şi îndată voĭ îndeplini dorinţa ce mi-aĭ manifestat. Te rog să bine-voeştĭ a trece pe la librăria luĭ Levandovski şi să-l întrebĭ, dacă primeşte ca să scriŭ luĭ Socecŭ, săĭ adreseze de-a dreptul *200* de exemplare? D-luĭ mi-a propus să fie debitantul operelor mele şi ne-am înţeles oare-cum despre asta. Eŭ cred că ar face bine să tipărească afişă mare, pe care să o lipească la fereastra magazieĭ luĭ, anunţînd publicarea teatruluĭ meŭ.

Articolul ce aĭ scris apropo de serbarea nemţo-jidovească din Cernăuţĭ a produs efect şi în Bucureştĭ [1]). Eŭ am promis luĭ Pogor să fac o poesie asupra serbăriĭ funebre, ce este a se celebra în Iaşĭ... însă nu ştiŭ dacă *zaiflicul* meŭ îmĭ va permite să produc ceva bun. *Speramo.*

Cumnatele D-tale ţi-aŭ scris despre conferenţa mea lucrurĭ foarte măgulitoare pentru mine. Ştiĭ pentru ce? Pentru că tustrele sunt foarte amabile şi graţioase.

A revedere — complimente respectuoase D-neĭ Negruzzi şi amiciĭ *Junimeĭ.*

LXI

Mirceştĭ, 20 Aprilie 1875.

Iubite Negruzzi, Recunosc păcatul ce am comis în privirea Convorbirilor şi pentru ca să mă spăl de dînsul am compus în grabă o nouă legendă: *Grui-Sînger,* [2]) destinată de-a părea în numărul de Iunie. — Ceteşte-o cu luare aminte şi te rog să-mĭ comunicĭ atît impresia cît şi observările D-tale. — Lucrarea e făcută în fugă şi poate să maĭ aibă nevoie de a fi trecută sub gialăŭ. In acest cas, mi-ĭ înapoia manuscrisul, pentru ca să-l las a se maĭ odihni în saltar după obiceiŭ şi apoĭ să-l ieŭ la depănat.

Am trimis chiar astăzĭ luĭ Pogor poesia făcută pentru ziua de 11 Maiŭ. Cetiţi-o la viitoarea seanţă a Junimeĭ şi îmĭ comunică impresia generală. Maĭ avem încă 20 de zile pînă în ziua serbăreĭ; prin urmare este tot timpul necesar pentru corecturĭ saŭ schimbărĭ.

Negreşit mă voiŭ afla cu D-voastră la 11 Maiŭ, şi tot cam pe atuncea voiŭ ţine conferinţa în folosul fonduluĭ menit pentru

[1]) Articolul este întitulat «Serbarea din Bucovina, îndreptată contra Romînilor» şi a fost tipărit în «*Conv.*» VIII (1875) pp. 446—48.

[2]) V. «Conv.» IX (1875) pp. 81—85.

statua luĭ Ştefan. Pănă atuncĭ însă vreŭ să asist la înfrunzirea luncil din Mirceştĭ şi să termin pe *Becri-Mustafa* şi poate chiar să scriŭ şi legenda *Ciocîrlieĭ,* care de mult îmĭ ciripeşte prin minte. — Văzînd şi făcînd, — sănătate să fie, lucrul va merge strună, căcĭ în publicarea poeziilor mele, aş dori să iasă patru volume; 1. Doine şi lacrămioare; 2. Mărgăritărele; 3. Pastelurĭ; 4. Legende.

Ast-fel operele mele complete vor forma un total de 10 volume, cu prosă cu tot, încît, de mi-a ajuta D-zeŭ să maĭ găsesc în mine o materie de 2 volume, voiŭ îndeplini o duzină. Atuncĭ voiŭ avea dreptul a mă odihni, culcîndu-mă, de nu pe laurĭ, dar cel puţin pe un pat de hîrtie moale şi inspiratoare de visurĭ poznase. Aştept răspunsul D-tale şi te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

PS. D. Petrino a publicat în Czernăuţĭ un mic poem *Raul,* care coprinde pasagiurĭ frumoase, de esemplu: strofa de la finele pagineĭ 15 şi versurile carĭ la pag. 20 încep astfel:

Cînd de pe tronu-ĭ splendid al lumeĭ născător

Cred că foaia Convorbirilor ar trebui să-ĭ consacre o critică încuragiatoare, pe care Petrino o merită ca primul şi singurul poet al Bucovineĭ.

Apropo de serbarea dela 11 Maiŭ, eată un fragment de cîntec poporal ce am găsit între hîrtilele mele. E cînticul Bucovineĭ. Cred că l-aĭ putea pune în numărul Convorbirilor ce are să iasă.

Plină'ĭ plină de străinĭ
Ca cel cîmp de mărăcinĭ,
Plină'ĭ plină de duşmanĭ
Ca Putna de bolovanĭ.
Decînd sora[1]) m'a lăsat
Multe lacrămĭ am vărsat,
S'aŭ făcut fîntînă 'n sat
Pe duşmanĭ de adăpat!
etc. etc.

LXII.

Mirceştĭ, 2 Maiŭ 1875.

Iubite Negruzzi, Ţi-am trimis legenda luĭ Grui-Sînger, asemenea am trimis luĭ Pogor o poezie intitulată: 11 Maiŭ 1875, însă neprimind nicĭ un răspuns, nu ştiŭ dacă pacheturile mele aŭ

---

[1]) Moldova. (Al.)

ajuns la adresele lor. Orĭ cum să fie, eŭ am de gînd să viŭ la Iașĭ Vinerĭ, 9 Maiŭ, pentru că să asist la serbarea de Duminică[1]). Și fiindcă nu voiŭ putea să șed maĭ mult de treĭ zile, adică până Lunĭ, aș dori să-mĭ fac conferința Sîmbătă 10 Maiŭ. Vă rog să binevoițĭ a organiza cele necesare împreună cu Beizade Grigori[2]), pentru ca receta să poată fi cît maĭ fructuoasă, fiind destinată a contribui la edificarea monumentuluĭ luĭ Ștefan cel Mare. Cred că nu e timp de perdut, așa dar facețĭ anunciurĭ și împărțițĭ bilete, ca niște demnĭ strănepoțĭ aĭ mareluĭ Domn.

Te îmbrățișez: **V. Alecsandri.**

Am scris legenda Ciocîrlieĭ[3]), și voiŭ aduce-o cu mine.

LXIII.

Mirceștĭ, 21 Maiŭ 1875.

Iubite Negruzzi, Becri Mustafa nu s'a deșteptat încă din beția luĭ și nicĭ cred că se va deștepta cît va ținea timpul frumos. Prin urmare el nu va face parte din seria poeziilor care se publică acum, ci din viitoarele scrierĭ a mele... dacă D-zeŭ mi-a lungi viața și'mĭ va păstra facultățile în starea lor de astăzĭ.

Știĭ saŭ nu știĭ, că pe lîngă florile primăveriĭ este una care pentru mine se deschide *con amore*: floarea leniĭ! O cultivez toată vara și o parte din toamnă.

Cum sosește drăgălașa luna Maiŭ, eŭ închid dughiana și nu mă maĭ apropiŭ de tarabă... vreŭ să zic de biuroŭ. Răsturnat pe un jilț american în verandă, gust de dimineață până'n seară acea dulce și fericită îndobitocire care se rudește cu cheful oriental; și mă ghiftuĭ de verdeața cîmpuluĭ.

Je me mets au vert saŭ pe romînește: mă daŭ la imaș.

Mare minune ar fi să maĭ compun ceva până la earnă, căcĭ uit cu totul meșteșugul de-a face versurĭ.

Te rog să-mĭ trimițĭ ultimul volum al Convorbirilor și coalele care cuprind pe Grui-Sînger și Legenda Ciocîrlieĭ, pentru ca să le examinez și să anotez prin erată greșelile de tipar, ce s'ar fi strecurat în ele.

---

[1]) Se organizase o serbare publică, pentru a aduna fondurĭ, din care să se ridice o statuie luĭ Ștefan cel Mare la Iașĭ. Scopul, precum se știe, a fost atins.

[2]) Prințul Gr. M. Sturdza.

[3]) S'a tipărit în «Conv.» IX, (1875) p. 84—88.

Nu mă trage inima nicĭ decum să mă duc la Bucureștĭ. Ear D-ta n'aĭ de gînd să tragĭ o raită la Mirceștĭ?..

Aĭ putea veni dimineața la 11 ore și să te întorcĭ seara acasă. Complimente D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrățișez: **V. Alecsandri.**

LXIV.

Mirceștĭ, 7 Sept. 1875.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine că aĭ făcut un frumos voiaj în Francia și în Svițera, unde negreșit că aĭ undit inspirațiĭ, ce se vor traduce la earnă în articolĭ interesanțĭ pentru foaia Convorbirilor. Nu maĭ puțin mă bucur că în interesul acesteĭ foĭ te-aĭ întors în *cara patria*, deși aice te așteaptă deplăcerile barouluĭ și neajunsurile redacțieĭ. Este, zeŭ, de îngrijit cum se leapădă de ușor de literatură, ca de satana, oameniĭ ce aŭ dat probă de iubire pentru litere; și dar meritul unuĭ redactor crește cu cît cercul de isolare se lărgește împrejurul luĭ, merit plătit înadevăr cu multe necazurĭ și lupte. Orĭ cum să fie, te îndemn să mergĭ înainte, pășind cu energie peste dificultățĭ, căcĭ ar fi de jălit de-a videa foaia Convorbirilor apucînd pe urmele bieteĭ răposate *Revista Contimporană.*

Dar îmĭ veĭ zice cu drept cuvînt: In locul acestor mîngăierĭ banale, maĭ de folos mi-ar fi un articol, o legendă, o descriere de călătoriĭ, ceva însfîrșit care să umple golul coloanelor Convorbirilor. Așa este, o recunosc, însă... Nu posed nimic gata, căcĭ, precum știĭ, nu lucrez nimic vara, nicĭ de frică, ci numaĭ iarna cînd viscolește pe afară, mă așez la biuroŭ și iaŭ pana în mînă. Acum nu cred să se găsească nicĭ măcar destulă cerneală în călimară pentru ca să pot termina această scrisoare. Tot așa se întîmplă și cu ideile în capul meŭ... Secetă grozavă.

Iată ce m'am gîndit spre a te scăpa de numărul din Octombrie. Fiind-că la 4 aceleĭ lunĭ are să aibă loc serbarea jidovească din Bucovina, ar fi foarte natural ca să publicĭ un vechiŭ articol al luĭ Kogălniceanu întitulat: *Treĭ zile din Istoria Moldoviĭ*[1]), în care este descrisă chiar moartea luĭ Ghica Vodă. Acel articol istoric, de mare interes actual, se găsește în *foaia Științifică și literară.*

---

[1]) Nu s'a reprodus.

Tot în numărul din Oct. aĭ putea publica și o poesie a mea *Răpirea Bucovineĭ*, trimisă de mult luĭ Pogor, dar pe care am remaniat-o și ți-oiŭ trimite-o în curînd[1].

Pe urmă, în privirea numerelor viitoare, te sfătuesc să cerĭ dela Maiorescu două volume ale luĭ Guillaume Kotzebue, date de mine, care cuprind în limba germană diverse schițe naționale, pe care aĭ putea pune pe cineva să le traducă[2]. Acele tablourĭ, scrise acum 30 (?) de anĭ aŭ meritul de-a presenta obiceĭurile de la acea epocă și cred că lectoriĭ din ziua de astăzĭ s'ar interesa de-a le ceti. — Eată dar un isvor bogat de unde Convorbirile s'ar putea adăpa la timp de lipsă și ast-fel sarcina D-tale s'ar maĭ ușura, însă îțĭ trebue un traducător bun și cu stil ușor.

Acum, în sperare de-a mĭ pune pe lucru pentru ca să'țĭ îndeplinesc dorința, te înștiințez că în adevăr poeziile mele aŭ văzut lumina și că în curînd voiŭ avea mulțumirea de-a ți le trimite. Aștept numaĭ un ocasion sigur.

Cît despre Dl Cihac, este fiul bătrînuluĭ Doctor Cihac și tot odată autorul: *Elementelor străine a limbeĭ romîne*[3], și acum locuește la Mayence. Prin scrisoarea ce mi-aĭ trimis îmĭ cere să-ĭ trimit operele mele.

Am de gînd să plec la Paris pe la sfîrșitul luneĭ și mă întorc îndărăt pe la sfîrșitul luĭ Noembre, însă sper a te videa înainte de plecare.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Dacă tot avețĭ de gînd a organisa ceremonia funebră pentru moartea luĭ Ghica Vodă, te rog să publicĭ și în foĭ volante poesia mea *Răpirea Bucovineĭ*, așa cum am remaniat-o.

LXV.

Mirceștĭ, 15 Sept. 1875.

Iubite Negruzzi, Iată poezia destinată a se publica cu ocasia serbăreĭ jidoveștĭ din Cernăuțĭ. Veĭ constata o deosebire între ea cum este acum și manuscriptul ce l-am trimis de mult luĭ Pogor... Doresc însă, că dacă este a se pune sub tipar, să apară astfel cum am prelucrat-o.

---

[1]) Poezia intitulată «Răpirea Bucovineĭ», a fost tipărită în «Conv.» IX, (1875), pp. 280 sub pseudonimul *Ștefan Molna*.

[2]) Această carte s'a și tradus în Romînește de d-na Ana Maiorescu și s'a publicat în vol. XVI Conv. Lit.; maĭ tîrziŭ a apărut în volum (Nota luĭ I. N.).

[3]) Dictionaire d'etymolgie Daco-roumain (Nota luĭ Al.).

Ce ştiĭ despre serbarea centenaruluĭ *răpireĭ-Bucovineĭ?* Va avea loc saŭ ba? Jidaniĭ vor avea curajul a ecsecuta planul lor de răsbunare în contra Romînilor?

In scrisoarea luĭ Cihac nu am găsit adresa luĭ detailată, ci numele oraşuluĭ *Mayence*. Se vede că acea adresă e cunoscută la poştă. Eată numele luĭ: A. de Cihac.

Recetind scrisoarea D-tale, m'am mirat de procedeul luĭ Maiorescu în privirca foaeĭ Convorbirilor şi maĭ cu seamă de ideea ficsă ce aŭ avut de-a trimite la Paris pe Panu, Lambrior şi Slavicĭ, cînd noĭ avem nevoie de oamenĭ care să cunoască limba slavă. Atîtea documente staŭ ascunse şi neecsaminate în bibliotecile din Polonia şi Rosia. Chiar în Moscova şi la Kiew se găsesc o mulţime, foarte importante pentru noĭ şi pe care guvernul Rosieĭ ar învoi să le consultăm... şi cu toate astea un singur literat avem în toată ţara, care să cunoască limbă slavă... Hajdeŭ.,. şi Hajdeŭ nu poate să pună piciorul în Rosia de frica de-a nu merge maĭ departe. Păcat de timpul perdut şi de lucrare zădarnică pentru bieţiĭ bursierĭ. Cînd m'oĭ întîlni cu Maiorescu am să-ĭ fac observările mele.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

In ediţia poeziilor am rugat pe Sococŭ să tragă 50 exemplare pe hîrtie maĭ groasă; astfel uvrajul a eşit în treĭ volume: 1. Doine şi Lăcrămioare. 2. Mărgăritarele. 3. Pastelurĭ şi Legende, iar din acest de pe urmă lesne se pot face două tomurĭ, unul intitulat Pastelurĭ şi celalalt Legende.

Eŭ am urmat ast-fel cu legatul lor şi am obţinut 4 volume de poeziĭ, potrivit la proporţie. Aştept un prilej sigur ca să'ţĭ trimit un gros pachet de acele poeziĭ, un exemplar pentru D-ta, al doilea pentru N. Gane, al treilea pentru Pogor şi al 4-le pentru Bibliotecă. Nu ştiŭ dacă Petrino posedă uvrajul?

Am fost la Iaşĭ şi m'am dus la tipografie ca să fac o înserare de anunciurĭ în *Curier* pentru vînzarea pădureĭ mele din Pătrăşcanĭ. Am şi plătit ce a trebuit, însă am spus D-luĭ... ca să nu publice acel anunciŭ, pînă a nu-ĭ da eŭ de ştire. Acum fiind-că doresc ca să apară, te rog să-ĭ spuĭ din partea mea D-luĭ... ca să însere în numerele viitoare a *Curieruluĭ* rîndurile ce i-am lăsat scrise de mine.

Dacă se inseră poezia alăturată, doresc ca să fac însu-mĭ ultima corectură.

NB. Cum socoţĭ că e maĭ bine de zis:

«Prin fraudă *infamă* şi-a Turculuĭ vînzare»

saŭ:

«Prin fraudă *vicleană* şi-a Turculuĭ vînzare.»

Cum îţĭ pare versul de pe la sfîrşit:

De clopote, de imnurĭ, de crîncenă serbare

Nu crezĭ c'ar fi maĭ nimerit a se zice:

De clopote, de imnurĭ, de lungă detunare.

LXVI.

Mirceştĭ, 20 Septembrie 1875.

Iubite Negruzzi, Iţĭ scriŭ în grabă căcĭ plec chiar în moment ca să merg la Tupilaţĭ. In privirea serbăreĭ din Cernăuţĭ, eată programul afişat în Monitorul Bucovineĭ. Neştiind nemţeşte nu pot înţelege cuprinsul luĭ. Dar D-ta veĭ afla ce aŭ de gînd să facă Jidoviĭ în ziua de 4 Oct.

Cugetările D-tale asupra caracteruluĭ romîn *(foc de pae)* sînt foarte exacte. Trebue dar stimulată molătatea ce urmează după entusiasm în apucăturile Romînuluĭ. Gane[1]) s'a legat a organiza o ceremonie funebră în memoria luĭ Ghica; trebue să se ţie de cuvînt. Cît despre discurs, îl rog să mă scutească, căcĭ nu sînt orator şi urăsc de-a vorbi în public.

Nu ştiam că Nemţiĭ aŭ aruncat anatemă asupra broşureĭ intitulată *Răpirea Bucovineĭ.* Prin urmare, în interesul Convorbirilor, aĭ putea intitula poezia mea *1 Oct. 1775*, saŭ *Moartea luĭ Ghica-Vodă.* Doresc însă, pentru resoane ce 'ţĭ-oĭ comunica din viŭ graiŭ, ca acea poezie să apară sub numele luĭ *Ştefan Molna. Numele meŭ rămîne de-o-camdată înlăturat;* aceasta o pretind, precum şi în privirea manuscriptuluĭ meŭ, te rog să'l păstrezĭ la D-ta.

Găsit-aĭ articolul luĭ Cogălniceanu: treĭ zile *din Istoria Moldoveĭ?* Eŭ ţi-oĭ trimite în curînd un noŭ articol intitulat *Albumul unuĭ bibliofil*, care se poate prelungi în maĭ multe articole.

In curînd voiŭ sosi la Iaşĭ şi îţĭ voiŭ aduce poeziile mele.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

P. S. Poezia mea se va publica sub simplele iniţiale: S. M.

---

[1]) Pe atuncĭ primar al Iaşilor.

LXVII.

Mirceştĭ, 10 Octombrie 1875.

Iubite Negruzzi, D-ra Matilda Cugler mi-a trimis volumul poeziilor sale; aş dori să răspund la această amabilitate prin o politeţă usitată între autorĭ; nu cunosc însă adresa D-sale. Vă rog dar să-mĭ indicaţĭ chipul cel maĭ sigur de-aĭ trimite colecţia mea de poeziĭ.

Mi-a părut foarte răŭ că n'am putut asista la ceremonia funebră din 1 Oct.[1]); însă am fost cam bolnav, precum sînt şi acum. Schimbarea timpuluĭ are asupra-mĭ o influenţă pernicioasă şi findcă earna vine cu pas grabnic, nu cred să am curajul de-a mă pune la drum ca să merg la Paris. Mă simt mult maĭ dispus a sta lîngă sobă.

Trimit un articol: Albumul unuĭ bibliofil[2]). Faceţĭ cu el ce-ţĭ voi.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

LXVIII.

Mirceştĭ, 14 Octombrie 1875.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine că articolul meŭ a plăcut Junimeĭ; te rog dar să-l publicĭ aşa cum este. Cît pentru urmare, va veni la timpul eĭ, adică nu ştiŭ cînd, căcĭ cugetările şi notele ce se înscriŭ într'un album, se nasc din întîmplare, în urma uneĭ cetirĭ saŭ unuĭ incident. Iţĭ promit să notez de-aci înainte diverse cugetărĭ ce-mĭ trec prin gînd la colţul sobeĭ, şi să ţi le comunic cînd vor forma o cîtime presentabilă. Pîn'atuncĭ mă voĭ ocupa cu descrierea călătorieĭ mele la Crim în timpul răsboiuluĭ de la 1854—1855... pentru coloanele Convorbirilor[3]).

Credeam că Revista Contimporană aŭ reposat de tot, dar ştirea că ear a înviat mă bucură; căcĭ e de regretat de-a videa cum lîncezeşte biata literatură a Capitaleĭ. Columna luĭ Traian[4]) s'a suspendat asemine, precum şi Revista Junimeĭ. Se vede că a dat un soiŭ de Cholera-morbus în litere.

Politica, eată boala care seacă isvoarele imaginaţieĭ şi a

---

[1]) La 1 Octombrie 1875 a avut loc în Iaşĭ ceremonia funebră pentru pomenirea Domnuluĭ Moldoveĭ, Grigore Ghica-Voevod, ucis de Turcĭ la 1 Oct. 1777.

[2]) Articolul: *Din albumul unuĭ bibliofil* a fost publicat în «*Conv.*» a. IX (1875—76) pp. 333, 420 şi an. X, (1876—77) pp. 361, 188.

[3]) Descrierea aceasta nu a fost publicată.

[4]) «Columna luĭ Traian», revista D-luĭ Haşdeŭ şi-a întrerupt apariţia numaĭ de la 1878—81; iar Revista Junimeĭ a apărut numaĭ în 1875 (Bucureştĭ).

bunuluĭ simţ în Bucureştĭ. Feriţi-vă măcar în Iaşĭ de-aşa cumplită epidemie. Eŭ voiŭ da tot ajutorul putincios pentru susţinerea Convorbirilor.

Apropo... *sito* de Convorbirĭ, cred de cuviinţă să-l primiţĭ pe D-l Petrino între colaboratorĭ şi să-ĭ faceţĭ o primire cît maĭ amicală ca unuĭ romîn care a venit să găsească ospeţire între noĭ şi ca unuĭ om ce are talent. Arătaţi-vă maĭ puţin aspri şi greoĭ în privirea lucrărilor sale; aş dori mult să afle în Junime încurajare şi amicie.

Sper să viŭ de sf. Dumitru la Iaşĭ şi atuncĭ voĭ aduce însu-mĭ poeziile mele pentru D-ra M. Cugler.

Amiciĭ sincere: **V. Alecsandri.**

LXIX.

Mirceştĭ, 30 Noembrie 1875.

Iubite Negruzzi, Eată legenda promisă pentru anul noŭ. Numele de *Briar* nu este închipuit. Am cunoscut pe la 1840, la Moşia unuĭ moş al meŭ în Munţĭ un bivolar numit Briarul, un soiŭ de uriaş care apuca bivoliĭ de coarne şi-ĭ răsturna la pămînt. Suvenirul acestuĭ om trăit departe de lume mi-a inspirat legenda aicĭ alăturată. Las filologilor să constate rudirea bivolaruluĭ meŭ cu *Briarul* (saŭ Egeon) din mitologie, unul din giganţiĭ ce aŭ atacat cerul şi care avea o sută de braţe şi cincĭ-zecĭ de capete. Eŭ mă mărginesc a face legenda, a le trimite foaeĭ Convorbirilor şi a îmbrăţişa pe radactorul eĭ.

V. Alecsandri.

Care titlu socoţĭ c'ar fi maĭ potrivit pentru această legendă? *Briar bivolarul* saŭ *Ghioaga luĭ Briar* [1])? Alege dintre amîndouă care ţi-a plăcea maĭ bine.

Sper să plec lunĭ 1 Decembrie dacă s'a domoli gerul. Dacă'ĭ vroi să-mĭ răspunzĭ, trimite scrisoarea la *Mirceştĭ.*

LXX.

Mirceştĭ, 10 Ghenar 1876.

Iubite Negruzzi, Te cred acum întors acasă din Capitala gheşefturilor; veĭ fi găsit decĭ pe biuroŭ o mică colecţie de cîntice

---

[1]) S'a tipărit sub titlul «*Ghioaga luĭ Briar*» «*Conv.*» IX (1875) p. 369—371.

populare de peste Olt ce ţi-am trimis pentru Convorbirĭ[1]). Pe lîngă frumuseţile poetice cuprinse în ele, ceea ce este de însemnat e asemănarea limbeĭ din Valahia mică cu limba grăită la noĭ.

Iţĭ trimit în acest plic de bună venire poezia intitulată: *Noaptea albă*[2]) pănă cînd voiŭ da colb luĭ *Becri-Mustafa* care trebue să se fi deşteptat din somnul beţieĭ, decînd şede culcat în portofoliul meŭ. In *Ghioaga luĭ Briar* s'aŭ strecurat două greşelĭ destul de marĭ, pentru ca să reclam o errată în numărul ce este acum sub tipar, — în loc de: «se *pune* drept în cale-ĭ, se prinse de-a luĭ coarne», trebue cetit: «se *puse* drept în cale-ĭ» etc. Şi în loc de «Căcĭ *zioa* nu maĭ vine...» trebue cetit «Căcĭ *zina* nu maĭ vine...»

Tot cu această ocasie te rog să facĭ o mică notă în privirea împrumuturile ce face *Curierul Bucureştilor,* din foaia D-tale, fără a-şĭ da măcar osteneala de-a pomeni de ea. Astfel în unul din numeriĭ săĭ, Curierul a publicat *Ghioaga luĭ Briar,* făr'a menţiona că-ĭ luată din Convorbirĭ, încît ar crede cineva că sînt unul din colaboratoriĭ foaeĭ Bucureştene... lucru ce nu-mĭ convine nicĭ de cum.

Dă'ĭ o sfîrlă bună luĭ D-l Haralamb Grandea, pentru ca să-l aducă pe calea buneĭ-cuviinţĭ.

Iţĭ doresc toate fericirile: **V. Alecsandri.**

LXXI.

Mirceştĭ, 22 Ianuarie 1876.

Iubite Negruzzi, Te felicitez, înainte de toate, că aĭ scăpat din Bucureştĭ cu ochiĭ ne-scoşĭ, căcĭ în acést oraş... vreaŭ să zic în acest Cafarnaum de patimĭ, oameniĭ nu aŭ maĭ activă ocupaţie decît aceea de-aşĭ scoate ochiĭ uniĭ altora şi văd că chiar bulgăriĭ de omăt s'aŭ molepsit de acea tristă boală...[3]) In fine aĭ eşit de-acolo întreg... dă laudă luĭ D-zeŭ şi nu te maĭ îngriji de accesul de frigurĭ ce te-aŭ aşteptat la Iaşĭ, cînd te-aĭ întors acasă. Un dascăl grec ce-am avut în copilărie făcuse şi el două versurĭ pe care le rostea pretutindenĭ, cît a trăit. Iată-le:

Frigurile vino, frigurile trec
Si eŭ tot boerĭ remuno si... grec!

---

[1]) S'aŭ publicat în «Conv.» X, pp. 207—216.

[2]) V. «Conv. Lit.» IX, (1876) pp. 449.

[3]) Directorul Conv. Lit. fusese accidental lovit la ochĭ, printr'un bulgăre de omăt, mergînd în sanie. (Nota luĭ I. N.)

Nota bene: el era caftanit de Șuțo pe la 1820 și-ĭ zicea lumea: Caminaraki... să urmăm filosofia luĭ. — Eŭ însu-mĭ până maĭ däunăzĭ am suferit de bronșită cîștigată la Bucureștĭ, și desvoltată în Tecuciŭ unde am stat închis patru zile din cauza viscoluluĭ și a troeanuluĭ care a ilustrat sărbătorile Crăciunuluĭ. Am tușit, am strănutat de credeam că-mĭ va sări capul de pe umerĭ și va servi de minge vestituluĭ Gogu, cățelul meŭ, dar în fine acea stare de lucrurĭ a încetat și acum m'am pus iar pe lucru... însă am perdut cîte-va săptămînĭ, ocupîndu-mă exclusiv de nasul meŭ, care în acest timp a făcut o mare consumație de basmale. Omenire ticăloasă!.. în zădar te făleștĭ că împărățeștĭ asupra lumeĭ, căcĭ adeseorĭ eștĭ umila sclavă a unuĭ mic sfîrc ce poartă titlul pompos de nas!

Sper că în curînd țĭ-oĭ maĭ trimite vre-o două legende. Nu știŭ pentru ce și cum am prins gust la acest soiŭ de poezie și maĭ cu seamă nu pot să-mĭ daŭ însu-mĭ seamă dacă nimeresc saŭ ba, să mă țin furcă de dînsa. M'aĭ îndatori mult dacă mi-aĭ comunica părerea D-tale în acest *predmet*.

In una din zilele nefaste, cînd eram îndemnat la strănutarea neîntreruptă de care țĭ-am vorbit, mi-a căzut la mînă cea de pe urmă broșură a luĭ Ion Ghica și am avut o mare mulțumire cetind descrierea Bucureștilor de-acum o sută de anĭ. Tabloul e viŭ, bine colorat, original, și, decĭ m'am gîndit că ar putea foarte bine figura în Convorbirĭ... dacă a-ĭ împărtăși ideea mea, m'aș însărcina să-țĭ trimit un estract din acea broșură întovărășit de-o mică introducere [1]).

Mă întrebĭ dacă am de gînd a mă întoarce la Bucureștĭ în earna aceasta? O nu, nu, nu, și de o mie de orĭ nu! M'am săturat și de tușit și de strănutat, prin urmare am și cerut un congediŭ. Doar să vie în discuție chestia Jidanilor, ca să mă decid a-mĭ părăsi cuibul pentru ca să redevin oaspele d-luĭ Brofft... Cameră pentru Cameră, prefer pe a mea și las pe acea din dealul Mitropolieĭ luĭ Agaricĭ [2]).

Aș fi dorit însă să asist la discuția proectuluĭ de instrucție publică prezentat de Maiorescu, dar îțĭ mărturisesc că nu am curajul să mă expun la nouĭ viscolĭ și la nouă aventure de earnă. Proiectul va trece căcĭ majoritatea Camereĭ este guvernamentală,

---

[1]) Broșura amintită e: «*Convorbirĭ economice de Ion Ghica. Broșura No. 6*». Bucureștĭ 1875. Extractul nu a fost însă publicat.

[2]) I. Agaricĭ, fost deputat de Roman și V.-președinte al Camereĭ. (Nota luĭ I. N.)

însă cred că poziția luĭ Maiorescu va deveni din ce în ce maĭ dificilă, față cu animozitățile ce a deșteptat în corpul profesoral. El însă este om de luptă și nu se va da cu una cu două, căcĭ îmĭ pare înzestrat cu destulă energie. Voĭ ceti în Monitor cuvintele luĭ cu plăcere, fiind-că vorbește bine și întrebuințează o limbă elegantă.

Aștept numărul din Fevruarie ca să citesc ultima satiră ce aĭ scris. Nu mă îndoesc de calitatea eĭ, căcĭ precum ți-am maĭ spus, acesta este filonul, saŭ pe romînește vîna ce eștĭ chemat a exploata cu un succes necontestabil. Aș dori tot-odată ca să nu părăseștĭ de tot șirul copiilor de pe natură, care sunt foarte interesante.

Complimente D-neĭ Negruzzi și amiciĭ D-tale,

V. Alecsandri.

Imĭ lipsesc vol. VIII și IX din Convorbirĭ. Este cu putință să mi le procur pentru ca să-mĭ îndeplinesc colecția?

LXIX.

Mirceștĭ, 4 Februarie 1876.

Iubite Negruzzi, Unul din colegiĭ meĭ de la Cameră mi-a vorbit în privirea unuĭ manuscript de Istoria Romînilor pentru clasele primare, prelucrat de D-l profesor Alexandrescu Puiu, manuscript trimis de Ministerul Instrucțiuneĭ publice, comisieĭ de examinare din Iașĭ. El m'a rugat ca să îndemn pe membriĭ acesteĭ comisiĭ ca să cerceteze acea lucrare și s'o înapoiască Ministeruluĭ cît maĭ îngrabă.

Precît îmĭ aduc aminte, mi se pare că ți-am scris de la Bucureștĭ în această chestie, rugîndu-te ca să facĭ a se realiza cît maĭ curînd dorința coleguluĭ meŭ. Se vede însă că lucrul nu s'a putut face până acum, căcĭ am primit chiar astăzĭ o scrisoare din Bucureștĭ prin care mi se vorbește de zisul manuscript și mi se renoește cererea trimitereĭ luĭ la Bucureștĭ.

Te rog dar să binevoeștĭ a da zor lucrăreĭ comisieĭ examinătoare pentru ca Puiu să nu ajungă cocoș în timp deo prea lungă așteptare; și în sperare că veĭ lua în considerație intervenireă mea în favoarea sa, îțĭ vestesc că am terminat treĭ legende orientale: *Guardia saraiuluĭ*, a doua: *Vizirul luĭ Sultan Selim* [1]) și a treia

[1]) «*Conv.*» X (1876) pp. 1—4. Cea de-a doua are însă titlul: «*Hodja Murad Pașa, Vizirul Sultanuluĭ Ahmet.* 1604».

vestitul *Becri Mustafa*. Acum îmĭ rămîne a le lăsa să se odihnească cîte-va zile, apoĭ a le revedea, a le ciopli, a le gielui şi în fine a veni la Iaşĭ, ca să vi le citesc la Junimea. — In curînd sper să încep legenda *Deleanuluĭ*, pentru care aştept cîte-va notiţĭ de la Cneaz A. Cantacuzino. Sujetul îmĭ surîde, căcĭ caracterul Deleanuluĭ are o mărime cam sălbatică şi de o rară energie.

Te-am întrebat în ultima mea scrisoare, nu-mĭ maĭ aduc aminte ce; şi încă nu mi-aĭ răspuns; sper că nu frigurile te-aŭ oprit să-mĭ răspunzĭ, căcĭ prefer maĭ bine să fie cauza tăcereĭ provenită din lipsa de timp.

Nu ţi-ar veni la socoteală să facĭ începutul anuluĭ X-lea al Convorbirilor cu una din legendele mele? In cazul acesta, alege pe care ţĭ-a cuveni maĭ bine, judecînd după titlurĭ; şi eŭ ţi-oĭ prescrie pe curat.

Eşit-a numărul din Februarie al foaieĭ? Sînt foarte curios să-ţĭ citesc satira.

Ce zicĭ de catastrofa luĭ Maiorescu? Nu mă aşteptam să cadă atît de uşor. Ce înverşunare din partea profesorilor!

Tant de fiel entre-t-il dans l'âme des savants!

Ce are are de gînd să facă acum amicul nostru? Are să revie la Iaşĭ saŭ să şadă tot în Bucureştĭ?

Te salută frăţeşte, **V. Alecsandri.**

LXX.

Mirceştĭ, 18 Februarie 1876.

Iubite Negruzzi, Am primit de abea astă-zĭ scrisoarea D-tale şi m'am mirat de descurajarea ce zicĭ că te-a apucat în presenţa numeroşilor duşmanĭ a foaieĭ Convorbirilor. Aceea duşmănie ridicolă ce provine dintr'un exces de amor propriŭ atins al unor persoane pe carĭ critica nu i-a menajat, este o probă vederată de importanţa ce a luat şi ia pe fie-care an foaea ce redigezĭ. Pe cînd alte încercărĭ de publicaţiĭ literare făcute în aşa zisul centru intelectual al Romînieĭ (saŭ maĭ sadea în Bucureştĭ) aŭ trăit două zile şi aŭ murit a treia zi, Convorbirile aŭ ajuns la al 10-lea an al existenţeĭ sale; această vitalitate neobişnuită sub cerul Romînieĭ, escită turbarea neputincioşilor şi-ĭ îndeamnă a se asocia pentru a împedeca pe alţiĭ de-a face ceea-ce eĭ sunt incapabilĭ a

lucra. Să-ĭ lăsăm dar să latre ca cîniĭ la vînt şi noĭ să ne cătăm de treabă, fără a ne tulbura de acel lătrat.

Eŭ unul nu mă descurajez pe cît văd că nu ne lipsesc elementele necesare pentru întreţinerea foiĭ şi îţĭ promit să-ţĭ trimet toate legendele ce am scris în anul acesta, fără ca să mă las a asculta propunerĭ ce mi s'ar face.

Am cetit un mic articol în Vocea Prahoveĭ întitulat *Al doilea rămăşag*, subscris de Hajdeŭ, în care dă pe faţă mistificarea ce a făcut foaeĭ Convorbirilor [1]). Insă găsesc că mistificatorul astădată e maĭ ridicol decît mistificatul, căcĭ în loc de-o glumă isteaţă, el a făcut o insultă mojicească... şi insultele de acest soiŭ cad totdauna pe obrazul nespălat al impertinentuluĭ, decĭ încă odată îţĭ zic: curaj! la copacul încărcat mulţĭ aruncă pietre.

Te îmbrăţişez şi 'ţĭ doresc sănătate, **V. Alecsandri.**

Nu înţeleg pentru care motiv Haşdeŭ mi-a dedicat mie articolul săŭ: Rămăşagul. Este oare un mijloc indirect de-a mă face părtaş la batjocurile adresate foaeĭ Convorbirilor? Se poate. Şi n'am *decît a rîde.*

LXXI.

Mirceştĭ, 10 Februarie 1876.

Iubite Negruzzi, Iţĭ scriŭ în grabă cîte-va rîndurĭ ca să-ţĭ vestesc că am compus chiar acum o nouă bucată de poezie, intitulată *Vîntul de la Miază-zi*, care este urmarea legendeĭ *Noaptea-albă*. Acest vînt vine de scapă din închisoare primăvara ascunsă în fag şi tot-odată pune cap supliciuluĭ luĭ bietul *Statu-palmă-barbă-cot*. Aş dori ca această poezie să se publice odată cu *Noaptea-albă*, fiind-că una se completează prin cea-l'altă. Spune-mĭ dacă este chip dea le cuprinde pe amîndouă în acelaş număr, ca să-ţĭ trimit îndată manuscriptul [2]).

Graţie timpuluĭ care mă opreşte de-a eşi, am sfîrşit legenda luĭ Becri Mustafa! E lungă; are peste 400 de versurĭ şi multe note estrase din Cantemir. Căcĭ nu aĭ timp să te repezĭ pănă la Mirceştĭ! Plecînd dimineaţa de la Iaşĭ aĭ sosi aice la 11 ore, te-aş hrăni bine, te-aş îndopa cu poeziĭ proaspete, din anul acesta, şi apoĭ te aş trimite ghiftuit înapoĭ cu trenul de 5 ¹/₄ după amiazĭ.

---

[1]) Articolul a fost tipărit în loc de prefaţă, în *Rev. lit. şi ştiinţ.* 1876, p. 1.
[2]) Aŭ fost publicate împreună în *Conv.* IX, pp. 449—452.

Astfel aĭ ajunge acasă în aceeaş zi, strigînd aman, şi cu chica topor!

Cum mergĭ cu frigurile?.. Sper că dacă ele te-aŭ chinuit şi D-ta nu maĭ puţin le-aĭ *chinăit,* prin urmare cred că sunteţĭ cfit unul către altul. Am cetit ultima satiră ce aĭ scris[1]). E bună şi cu atît maĭ bună că a apărut foarte la timp şi ca un argument puternic adus în ajutor la cuvintele luĭ Maiorescu, adresate avocaţilor.

Salutare şi sănătate, **V. Alecsandri.**

LXXII.

Mirceştĭ, 8 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Astăzĭ este aniversarul mişcăriĭ revoluţionare de la 1848 şi cu toate aceste îţĭ trimit două poeziĭ ce nu cuprind nicĭ umbră de idee politică. Pentru ce acest contrast? pentru-că lumea e plină de contrasturĭ.

Păn' a nu publica pe Becri Mustafa, găsesc nimerit a pune în numărul din Maiŭ ceva care să nu aibă nicĭ o asemănare cu legendele orientale... iarăşĭ contrast precum vezĭ.

Scrie-mĭ cum găseştĭ *Poeana fermecătoare* şi *Prier?*[2]) Ele se resimt de vîntul primăvereĭ, şi pentru mine aŭ meritul că m'aŭ odihnit de tablourile sîngeroase ce-mĭ inspirase istoria Turcieĭ. Fie ca şi cetitoriĭ să zică ca mine!

N'am primit încă numărul I al revisteĭ din Bucureştĭ. M'aĭ îndatora împrumutîndu-mi-l pe cîte-va zile. Pentru o lună voĭ veni la Iaşĭ, iar până atuncĭ *vale!*

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Iţĭ trimit şi povestea luĭ *Cal galben de sub soare*[3]). Insărcinează pe d-l Creangă să o prescrie şi o publică. In curînd ţi-oĭ comunica urmarea albumuluĭ unuĭ Bibliofil.

LXXIII.

Mirceştĭ, 11 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Fiind timpul de inundaţiĭ, te inundez şi eŭ cu poeziĭ şi cu articole în proză. Eată urma *albumuluĭ unuĭ Bibliofil.* Ţi-o trimit pentru lunile de vară pe care Franceziĭ le nu-

[1]) «Satira VI», de I. Negruzzi. *Conv.* IX, p. 409.

[2]) *Conv.* X (1876), pp. 45—48.

[3]) Vezĭ *Conv. Lit.* IX, (1875-76) p. 337.

mesc la *saison morte,* pe cînd condeile scriitorilor se usucă și biata foaia Convorbirilor face zîmbre.

Grație uneĭ dureri în șoldurĭ, neprofitînd de timpul primăvăros care mă atrage în grădină, am fost obligat să staŭ liniștit în casă și să-mĭ întrebuințez oarele cu scrisul. Dacă șoldurile mele vor continua a mă ținea la închisoare, poate voĭ maĭ produce ceva și oĭ maĭ trimite umplutură coloanelor din Convorbirĭ; însă mărturisesc că mult aș dori să fiŭ pus în neputință de-a aşterne negru pe alb, adică să nu maĭ am nicĭ un pretext de-a ședea în casă.

Aĭ asistat la conferința luĭ Petrino, care a produs atît vuet înainte de-a avea loc? Poezia ce a cetit, merită atîta svon?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

LXXIV.

Mircești, 14 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Am avut răbdarea să citesc din scoarță în scoarță faimoasa «Revistă științifică și literară» No. 1, ce-a apărut în Bucureștĭ după atît sgomot, atîte fanfare, atîte anunciurĭ care promiteaŭ ceva extraordinar [1]). Și am pățit ca la iarmaroace, dinaintea uneĭ barace de șarlatanĭ, care anunță publiculuĭ minunĭ și-ĭ arată cabazlîcurĭ. La Paris, în una din acele barace, se promitea: *Cel maĭ mare pitic din lume* și cînd intraĭ, te găseaĭ față'n față cu însuș șarlatanul, ce era nalt ca toțĭ oamenii. Publicul înșelat rîdea și eșia fără a spune altora mistificația ce pățise, pentru ca s'o pățiască și alțiĭ și ast-fel Hașdeŭ francez făcea trebĭ bune.

Ițĭ trimit broșura înapoĭ, rîzînd eŭ însu-mĭ de *renghiul* bucureștian, dar tot-odată mirîndu-mă de bogata sărăcie de ideĭ și de talente a Capitaleĭ. Totul se reduce la deviza: *ridiculus mus,* pe care ar trebui s'o adopteze societatea zisă literară și științifică, ce s'a scremut o lună întreagă pentru ca să producă No. 1 al broșureĭ. Această opintire seacă trebue să încurajeze și maĭ mult pe redactorul Convorbirilor literare, singura foaie care este serioasă și producătoare. Ea se afirmă pe tot anul maĭ mult și astăzĭ a dobîndit dreptul de împămîntenire în domeniul literilor.

---

[1]) «Revista literară și științifică» a apărut în Bucureștĭ sub direcția D-lor B. P. Hasdeŭ și Dr. Brînză, la 15 Febr. 1876. De la No. 6 s'a contopit cu *Rev. contimporană,* luînd numele: «Revista contimp., literară și științ».

Ea a devenit o putere de care se tem mulţĭ din aceĭ care, încălecaţĭ pe condeiŭ, fac cabriole ridicule ; dovadă este violenţa atacurilor acelor paiaţĭ de *litre,* care neputînd să nimicească foaia Convorbirilor pintr'un duel leal, se înarmează cu arma luĭ Don Basilio : *la Calumnia,* cercînd a atribui Junimeĭ din Iaşĭ tendinţe monstruoase sub porecla de *direcţie nouă.* Misterul acesteĭ campaniĭ bucureştene în contra Junimeĭ din Iaşĭ, este clar pentru cine cunoaşte spiritul de postomanie ce animă pe fraţiĭ de peste Milcov. Astă-zĭ se găsesc în Minister *patru Moldovenĭ,* adică patru Moldovenĭ ocupă patru posturĭ din cele maĭ importante a ţăriĭ. Ergo, Moldoveniĭ aŭ năvălit în Bucureştĭ şi aŭ luat pînea din gura acelor care singurĭ se cred în drept de-a se hrăni din budget... *un drept de naştere.* De acolo ură, violenţă, calomnie şi maĭ presus de toate rea credinţă.

In adevăr presa bucureşteană prezintă astă-zĭ spectacolul cel maĭ grotesc şi tot-odată maĭ abject, căcĭ propagă un antagonism neîmpăcat între Iaşĭ şi Bucureştĭ, o tendinţă vederată către separatism... Cum să le răspundem noĭ? Prin o indiferenţă dispreţuitoare, prin lucrărĭ serioase şi din timp în timp [prin un hohot răsunător. Vîntul bate, cîniĭ latră, însă oala ferbe în vatră.

Te rog să arăţĭ complimentele mele D-neĭ Negruzzi şi să primeştĭ afectuoasele mele salutărĭ.

V. Alecsandri.

LXXV.

Mirceştĭ, 17 Martie 1876

Iubite Negruzzi, Durerile mele tot continuă ca şi frigurile D-tale, însă astă-dată fără a da rod. Aştept acum încetarea lor, pentru ca să scriŭ ceva despre D. Rallet, o personalitate, care nu a fost neînsemnată în luptele noastre pentru unire în contra luĭ Vogoride.

În privirea medalieĭ *Bene merenti,* tot ce ştiŭ este, că în una din zilele trecute am primit pe neaşteptate din partea prinţuluĭ Carol, o scrisoare foarte amabilă şi afectuoasă împreună cu medalia. Maĭ pe urmă am cetit în Monitor numele persoanelor medaliate odată cu mine, însă nu am văzut trecut în listă pe d-l Cazeneuve[1]). Nu mă dumeresc de unde Balassan[2]) a luat această

[1]) Un prestidigitator cunoscut.

[2]) Proprietarul şi directorul jurnaluluĭ *Curierul* din Iaşĭ. Notele *Conv.*

ştire de a publicat-o în *Curierul* său, nicĭ cred că Domnitorul ar fi medaliat pe un prestidigitator, însă nu m'aş mira ca acesta să fi scamotat medalia.

Orĭ cum să fie însă, datoria mea a fost să răspund la o politeţă prin politeţă şi am răspuns Măriei Sale precum se cuvinea.

Broşura I a Revisteĭ luĭ Hajdeŭ-Brânză et C-nie ţi-am trimis-o; cred că acum trebuĭe să o fi primit. Dacă numerile viitoare vor semăna celuĭ d'întîĭ, darea de seamă ce va face foaia Convorbirilor, va fi negreşit de natură a produce între redactoriĭ Revisteĭ, efectul unuĭ bulgăre aruncat într'un cîrd de gîşte.

Sînt curios de-a ceti articolul luĭ Liteanu[1]), precum şi poemul luĭ Petrino. Despre cel d'întîĭ sînt încredinţat că e bine scris, orĭ care ar fi critica operelor mele; despre cel de-al doilea doresc să-l găsesc demn de laudele ce îĭ s'aŭ făcut în *Apărătorul legiĭ.*[2])

Cît pentru partea *smîntînită* a societăţeĭ Iaşuluĭ, după cum a poreclit-o Balassan, eŭ, dacă aş face parte din sexul frumos, mînia şi indignarea m'ar preface din smîntînă în lapte acru. Auzĭ poreclă! Se vede că redactorul Curieruluĭ are drept calimară o oală de scopt politica şi chişleagul.

Dacă veĭ priimi n-rul II al Revisteĭ din Bucureştĭ, te rog să mi-l trimiţĭ ca să-l citesc şi eŭ şi ţi l'oĭ înapoia îndată.

Afectuoase salutărĭ, **V. Alecsandri.**

LXXVI.

Mirceştĭ, 28 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Scrisoarea adresată de d-l Petrino ziaruluĭ *Romînul*[3]) m'a cuprins de mirare. Cum se poate ca un om inteligent să răspundă cu asemenea manieră, amabilităţilor cu care a fost întîmpinat la venirea sa în Iaşĭ de către societatea Junimeĭ? Şi el a căzut în capcana grosolană ce caută să întindă oameniĭ ostilĭ acesteĭ societăţĭ? Şi el crede în stafia Direcţieĭ nouă, inventată pentru spaima copiilor şi a idioţilor?.. Încă un molipsit de boală imaginară, un molipsit ajuns la gradul acel pernicios unde

---

[1]) Articolul luĭ G. Vîrnav-Liteanu: «Opere complecte de V. Alexandri», cercetare critică, tipărit în *Conv.* X, (1876—77), pp. 57, 98, 158,

[2]) V. *Apărătorul legiĭ.* Iaşĭ 1876, No. 15.

[3]) În scrisoarea aceasta, poetul Petrino declară că nu poate răbda nicĭ un moment *acuzaţiunea gravă* că ar fi membru al *Junimeĭ*, societate care — zice el — urmăreşte şi scopurĭ politice, ostile desvoltăreĭ noastre naţionale. V. *Romînul* an XX (1876), p. 258.

omul își perde până și regulele cele maĭ elementare ale buneĭ cuviințĭ. Dumnezeŭ să-l erte, că nu știe ce maĭ zice. Îmĭ pare răŭ însă că Carp s'a potrivit luĭ și s'a grăbit de-al destitui, făcînd astfel dintr'un rătăcit o *victimă politică*.

Să vezĭ acum cu ce mod dibaciŭ jurnalele aŭ să exploateze acest incident, maĭ cu seamă dacă alegerile senatoriale vor da o majoritate guvernuluĭ. Iar țipete, protestărĭ, etc. și maĭ cu seamă batjocurĭ. Sînt curios să aflu cine a fost ales în Iașĭ? Și dacă Mârzescu a isbutit a întruni majoritatea voturilor pentru ca să îndeplinească toate cîte a promis, adică să dee ministerul în judecată și să treacă chiar peste capetele miniștrilor... (sic!)

Te rog să-mĭ trimițĭ No. II al Revisteĭ științifice și literare și cum oĭ ceti-o, ți-oĭ înapoia-o îmediat.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

LXXVII.

Mirceștĭ, 2 April 1876.

Iubite Negruzzi, Printre terfeloagele mele am maĭ găsit și o prescriere a scenelor reprezentate de Irozĭ în serbările Crăciunuluĭ. Manuscrisul e cam greŭ de descifrat, fiind scris cu slove... dar cred că d-l Lambrior, care se ocupă de obiceiurile Romînilor, ar putea să-l studieze și să-l completeze în interesul *Convorbirilor*.

Ți-l trimit odată cu urările mele sincere de sfintele serbătorĭ care se apropie și care te vor găsi la țeară ca un om cuminte ce fuge de atmosfera ciumată a politiceĭ.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

LXXVIII.

Mirceștĭ, 22 Oct. 1877.

Iubite Negruzzi, După o săptămînă de alergare prin țeară pentru a ținea conferințe în ajutorul ostașilor noștri rănițĭ (avînd mulțumire de-a produce o rețetă de 700 francĭ în orașul Piatra, una de 600 în Bacăŭ și alta de 1400 fr. în Bîrlad) m'am întors acasă spre odihnă și aice am găsit epistola d-tale.

Frumoasă este această epistolă, pornită din inimă și cu inimă scrisă. Ea m'a uimit prin tabloul ce arată de nălucirile entusiaste care aŭ legănat tinerețea veteranilor din generația mea; m'aŭ uimit adînc vorbindu-mĭ de acel prieten bun «ce'n grădinuța-

verde, plăcută, zîmbitoare, se stinse cum se stinge un blînd apus de soare». Tot odată m'am simțit pătruns de jale, cînd privind împrejurul meŭ am zărit un gol atît de mare. Incep a rămînea singur și nu știŭ pentru ce îmĭ trece prin inimă un fior de mîhnire.

Mulțumesc însă luĭ D-zeŭ că m'a învrednicit a vedea în apusul vieții mele, ceva ce din copilăria 'mĭ am dorit să văd: *Romînul în luptă de moarte*, saŭ maĭ bine zicînd: *Romînul intrat în nouă vieață.* — Ah, dragul meŭ Iacob, mult mĭ-a bătut inima pînă a nu se începe lupta, mult m'am rugat luĭ D-zeŭ, eŭ, care nu's prea dus la biserică și în sfîrșit mi s'a împlinit dorul. Romînul lăsînd plugul în cîmp și apucînd arma ruginită de patru veacurĭ, a pășit sumeț în fața morțeĭ, a dat la dușman cu bărbăție și a șters rugina de pe armă în peptul ce-ĭ aținea calea. Plugarul blînd s'a transfigurat într'o clipă și prin avîntul săŭ de vitejie a știut să schimbe porecla glumeață de curcan, într'un titlu glorios. Știam că de la sublim la ridicol e numaĭ un pas, însă pînă astăzĭ n'am știut că de la ridicol la sublim este tot aceeaș distanță. A trebuit să vină Romînașul nostru ca să creeze acest noŭ adevăr, precum a probat că armata teritorială poate să înlocuiască cu marĭ avantaje armata permanentă. — De-acum mă pot duce pe urma amicilor meĭ dispăruțĭ; mi-am văzut visul cu ochiĭ; nu maĭ pot vedea nimic maĭ frumos.

Iți mulțumesc cu duioșie că te-aĭ gîndit la mine, cînd țĭ-aĭ vărsat focul inimeĭ în versurĭ [1]). Printre aceste versurĭ ce formează un tot bine cugetat și bine scris, sînt unele carĭ aŭ o frumoasă valoare literară...

Acum nu-mĭ maĭ rămîne decît să te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

Notă. O singură eroare s'a alunecat în epistola D-tale: *vitejĭ* (plur.) nu rimează cu *vîrtej* (sing.) — Ce păcat că nu vreĭ să scriĭ *onor* în loc de *onoare!*

---

[1]) Aluzie la poesia luĭ I. Negruzzi «Epistolă către Elisabeta Doamna», în care se vorbește și de lunca din Mircești și de cîntărețul eĭ. V. *Conv.* X. (1876). p. 289-90.

LXXIX.

Mirceşti, 1 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Iar m'am apucat de făcut stihurĭ... dovadă că a căzut omătul. Îţĭ trimit legenda luĭ Peneş *Curcanul*[1]), pentru numărul de la 1 Ghenar. După Peneş vor maĭ urma, cred, şi alţiĭ... precum şi o mică comedie în versurĭ, întitulată: La *Turnu-Măgurele*[2]). Răspunde-mĭ dacă Peneş a fost bine primit de Junime.

Unde aĭ găsit că eŭ aş fi comis vre-o dată vr'un sistem limbistic cu infinitive? Sistemul meŭ a fost tot-d'auna de a mă feri de sisteme gramaticale şi de-a mă conduce după armonia limbeĭ. Am admis finalul *ţie*, dar am văzut că şi finaliĭ *ere*, *ire*, şi *are* aŭ drept la împămîntenire ca unele ce sînt maĭ armonioase. Nu mă împac cu *ciune*, cu *ţiune*, cu *ţione* şi alte bazaconiĭ *ejusdem farinae*; dar cînd urechia mea nu ţiue cînd aude vre-un cuvînt noŭ, îl admit fără greutăţĭ; chiar pe *ţiune* nu-l resping în cuvintele *noţiune*, *moţiune*, *raţiune*, fiind-că *noţie*, *moţie*, *raţie* îmĭ par ridicole.

Aşa dar te rog să nu mă puĭ în rîndul fabricanţilor de sisteme codaşe, căcĭ frica mea cea maĭ mare a fost tot-d'auna de-a mă găsi pe aceeaş linie cu Pumnul, Laurian, Eliad şi alţĭ cioplitorĭ cu barda în formele frumoase a limbeĭ noastre.

N'am scris nicĭ odată după regule statornicite de *sapienţĭ*, de gramaticĭ, de academicĭ, am scris după cum m'a călăuzit inspiraţia şi urechia... (nu Vasile Urechiă). Aceste zise,

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

NB. Cum găseştĭ, în legenda luĭ Peneş că ar fi maĭ bine zis:

Iar căpitanul admirînd
Stindardu'n *fîlfîire*

saŭ:

Iar căpitanul admirînd
Stindardu'n *strălucire*.

LXXX.

Mirceşti, 9 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Cumnata D-tale, D-na Săvescu mi-a scris pentru ca să mă înştiinţeze că se organizează în Bucureştĭ o reprezentaţie în folosul văduvelor şi al orfanilor de soldaţi morţĭ pe cîmpul răsboiuluĭ. Tot-odată m'a rugat să improvizez ceva pentru această ocazie. Am improvizat decĭ alăturata mică comedie în

[1]) V. *Conv. Lit.* XI (1877), p. 352.

[2]) A fost publicat în broşura «Ostaşiĭ noştri». Buc. 1878.

versurĭ, pe care ţi-o trimit să o citeştĭ împreună cu D-na Negruzzi, şi apoĭ să-mĭ comunicĭ impresia D-voastre. Francezii numesc *bluettes* asemenea compunerĭ, şi în adevăr nicĭ că am avut timp a produce alt-ceva decît o *bluetă*, fiind-că mi s'a acordat un timp foarte scurt. În patru zile am trebuit să înventez sujetul, să-l aştern pe hîrtie, să compun versurile, să copiez manuscriptul şi să-l expediez la Bucureştĭ, pentru ca D-na Săvescu să aibă vreme de a învăţa rolul, etc. Te rog să-mĭ înapoiezĭ manuscriptul după ce îl veĭ ceti, căcĭ nu am altul.

Te îmbrăţişez şi trimet afecţionate complimente D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

LXXXI.

Mirceştĭ, 14 Dec. 1877.

Iubite Negruzzi, Cred că te-ĭ fi speriat de numărul scrisorilor mele, dar nu aĭ fi fost expus la un asemenea potop epistolar, dacă mĭ-aĭ fi trimis corecturile. Am maĭ descoperit un *lapsus calami* în legenda sergentuluĭ şi doresc să-l îndrept numaĭ decît. Cetind pe *Peneş Curcanul* şi pe *Sergentul* [1]), aĭ observat negreşit, că amîndoĭ se laudă că aŭ înfipt steagul pe reduta Griviţeĭ. — Faptul se complică astfel într'un mod care ar da loc oare-căreĭ îndoelĭ asupra veracităţeĭ luĭ. Amîndoĭ ... fălindu-se de acelaş act eroic ... ar da să creadă cetitoruluĭ, că eĭ sînt nişte gasconĭ saŭ pe romîneşte nişte muntenĭ.

Pentru a face dar parte dreaptă fiecăruĭ, am gîndit să las luĭ Peneş gloria de-a fi pus steagul pe reduta Griviţeĭ, iar sergentuluĭ să-ĭ daŭ un alt rol, acela de-a fi luat steagul turcesc din redută. *Aşa dar şi prin urmare celor maĭ sus pomenite*, sergentul în loc de-a zice:

«Ştiŭ eŭ? Ci-că drept plată
«Că am înfipt eŭ steagul pe Griviţa luată

va zice:

«... Ştiŭ eŭ? Ci-că drept plată
Că am luat eŭ steagul reduteĭ, şi pe dată
Cu el, rănit de moarte, m'am prăbuşit în şanţ!»

Te rog foarte mult, iubite Negruzzi, să nu laşĭ a se publica poeziile mele fără îndreptările ce ţi-am însemnat în numeroasele mele scrisorĭ ... şi astfel muza mea, care în rîndul acesta a comis maĭ multe necuviinţĭ, îţĭ va da o dulce sărutare.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) V. *Conv. Lit.*—XI, (1877) pp. 353-355.

LXXXII.

Mirceşti, 15 Dec. 1877.

Iubite Negruzzi, Incă o scrisoare!! — Am primit manuscrisul meŭ şi am făcut îndreptările ce mi-aĭ indicat. — Iată ce vrea să zică de-a scrie în fugă şi de-a nu avea vreme să-ţĭ geluieştĭ lucrul. Iată cauza pentru care mulţime de scrierĭ ies în public strîmbe, oloage, ciunte şi pline de pete. Obiceiul meŭ este de a lăsa în saltar să zacă timp de o săptămînă tot ce-mĭ iese din condei, şi apoĭ să revăd embrionul şi să-l îndrept dacă merită să fie îndreptat saŭ să-l arunc în foc.

Piesa mea este o simplă scenetă de *circonstance*, fără nicĭ o pretenţie de artă dramatică saŭ de literatură; cu toate acestea, dacă îţĭ convine, ţĭ-oĭ trimite-o pentru unul din numeriĭ Convorbirilor.

Am maĭ scris cîte-va poezii pe care promit să ţi le trimit precum doreştĭ, însă cu condiţia ca acele destinate a părea în numărul de la 1 Ghenar, să fie îndreptate după indicările ce ţĭ-am însemnat, astfel nu ar maĭ fi trebuinţă de a-mĭ trimite coala întîĭ pentru ca să fac însumĭ corecturile necesare. — Ţin foarte mult la ele şi prefer maĭ bine să public maĭ tîrziŭ *Oda*[1]) şi *Sergentul*, de cît să apară acum cu defectul lor. Ce vreĭ? nu pot mistui *inima plăpîndă* într'o odă marţială şi maĭ puţin transformarea aceleĭ inimĭ în... Unde, dracu, mă gîndiam cînd mi-a scăpat o bazaconie ca asta din peană?

La tipografie se poate lesne preface o coală începută şi chiar pusă sub presă? In vreme ce se urmează cu tipărirea celorlalte coale, se reîncepe la nevoe zeţuirea părţeĭ defectuoase şi condemnată de autor. E o simplă chestie de timp, de silinţă şi de plată... Treĭ lucrurĭ care sînt la dispoziţia omuluĭ.

Aşa dar, încă o dată, te rog să facĭ d-ta însu-ţĭ îndreptările ce ţĭ-am indicat într'una din numeroasele mele scrisorĭ şi crede, mĭ-ĭ îndatora foarte mult.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Nu mă îndoesc că nuvela luĭ Gane [2]) trebue să fie frumoasă, pentru că Gane are gust şi tact în compunerile luĭ. Sînt foarte nerăbdător a o ceti.

---

[1]) Oda: «Ostaşilor romînĭ.» *Conv.* XI, (1877) p. 349.

[2]) Nuvela este intitulată «Andreĭ Florea Curcanul» şi a fost publ. în *Conv. Lit.* vol. XIII, p. 365 sq.» Nota luĭ I. N. în *Conv.*

LXXXIII.

Mircești, Decembre 1877.

Iubite Negruzzi, Sînt foarte mulțumit că te-a înduioșat *Peneş Curcanul* și maĭ cu seamă că D-na Negruzzi voiește să declame această poezie în seara reprezentațieĭ ce se organizează. Nu maĭ puțin sînt încîntat că Sergentul v'a plăcut. Fiind-că aceste două încercărĭ poetice a mele după un lung timp de tăcere ți-aŭ părut bune, mă grăbesc a-țĭ trimite alte două care sînt în rudire cu cele d'întîĭ și cer a fi publicate împreună. Mi-ar părea (bine) să le văd pe toate la un loc în numărul de la 1 Ghenar, căcĭ ele ar fi avangarda ce anunță grosul armateĭ.

Mi-aĭ promis să-mĭ trimițĭ corecturile. Primesc și îțĭ promit să ți le înapoĭez fără cea maĭ mică întîrziere.

Scrisorile ce publicĭ în Convorbirĭ[1]) vor avea un rezultat folositor, căcĭ ele sînt bine rezonate și limpede scrise. Urmează înainte, însă cînd îĭ trata cuvîntul *onor, fă-mĭ hatîrul dacă mă iubeştĭ,* să combațĭ pe *onoare* și să admițĭ pe bărbatul eĭ *onorul.* Cu toată deferența cuvenită secsuluĭ frumos, sunt împrejurărĭ unde trebue să-ĭ facem infidelitățĭ.

Sănătate și voie bună, **V. Alecsandri.**

LXXXIV.

(fără dată).

Iubite Negruzzi, Recetind pe «Peneș Curcanul», am observat că versul «*spre crîncena redută*» e repetat de două orĭ. Te rog dar, dacă este încă timp, să se tipărească începutul strofeĭ următoare în modul acesta:

Făcînd treĭ crucĭ, noĭ am răspuns
Amin! și Doamne-ajută!
Apoĭ la fugă am împuns
Spre a Turcilor redută.

Sănătate și voe bună: **V. Alecsandri.**

Nu-mĭ aduc bine aminte dacă în *Sergentul* am scris:

Se 'ntoarce, strigă-un ordin, pe loc tot regimentul, etc.

Dacă găseștĭ că *strigă un ordin* nu e tocmaĭ corect, înlocuește cuvîntul *strigă* cu *dă.*

---

[1]) V. «Scrisorĭ» de I. Negruzzi. *Conv. Lit.* XI, pp. 17, 77, 241, 313, 405.

LXXXV.

Mirceștĭ, 20 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Fie 'n voia ta, fie în împărăţia ta!

Imĭ pare foarte răŭ că prin cererile mele, te-am făcut să capeţĭ o migrenă de cele tătăreştĭ... dar nu te mira de acea stăruinţă din parte-mĭ, căcĭ la oare-care vrîstă, omul are *filotimia* de-a face copiĭ nedefectuoşĭ. Fiind da rcă timpul e scurt până la 1 Ianuarie, fiind-că tipografiile noastre sunt păcătoase, fiind-că este lipsă de hîrtie în Iașĭ... etc. și maĭ cu seamă dorind a te scăpa de supărare și migrenă, admit fără dificultate modul lipireĭ hîrtiuţelor ca nişte bandaje salutare pe *inima plăpîndă*... Dar dacă aĭ vroi să-mĭ facĭ o mare mulţumire, tot asemine aĭ lipi un bandaj pe rănile *sergentuluĭ*, un bandaj ce ar purta versurile următoare:

«Că am luat eu steagul reduteĭ... și pe dată
Cu el, străpunșĭ de glonţurĭ, ne-am prăbușit în șanţ.

Cît pentru republicarea odeĭ în numărul de 1 Februarie, nu o pretind nicĭdecum, fiind-că am trimis oda luĭ Vodă, îndreptată și completată, și nu mă îndoesc că va apărea în jurnalele din Bucureștĭ, cu toate ale eĭ.

Mi s'a cerut din maĭ multe părţĭ voie de-a publica pe *Sergentul, Peneş* și *Oda*, însă am refuzat înainte de eşirea la lumină a număruluĭ din Convorbirĭ, care cuprinde acele bucăţĭ; cît pentru odă am dorit să fac o graţiozitate luĭ Vodă înainte de sărbătorĭ, în urma unuĭ telegram foarte amabil ce Măria Sa mi-a trimis la Mirceştĭ și cred, prin urmare, că Domnitorul va da-o publicităţeĭ. In zilele aceste are a se întoarce regimentul 5 de dorobanţĭ și aş dori ca să fie întîmpinaţĭ de oda ce le este și lor adresată ca la toţĭ ceĭ-l'alţĭ ostaşĭ.

Iţĭ trimit singurul portret ce-mĭ maĭ rămîne și pe lîngă el îţĭ comunic o horă ce am compus în stil de *curcan*: hora de la Plevna... Ceteşte-o de curiositate și dacă cunoştĭ pe cine-va care să fie în stare de a-ĭ face arie, încredinţaţi-o.

Se înţelege că această bucată nu poate să intre în coloanele Convorbirilor[1]). In curînd ţi-oĭ comunica pentru numărul din Fevruarie următoarele piese: 1. Legenda celor 2 fraţĭ vînătorĭ[2]); 2. Căpitanul Romano; 3. Soare de earnă; 4. Hora de la Griviţa[3]).

---

1) A fost totușĭ tipărită în *Conv.* XI, p. (1878), p. 404.
2) I-a schimbat titlul în «Fraţiĭ Jderi».
3) *Conv.* XI, (1877—78) pp. 402, 405.

Sărbătorile se apropie... Eŭ nu cred să pot veni la Iașĭ înainte de 16 Ghenar... Primește dar de pe acum felicitările mele cele maĭ sincere.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

LXXXVI.

Mirceștĭ 29 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Una din calamitățile viețeĭ este tagma *importunilor*, a acelor oamenĭ cărora, fiindu-le urît de dînșiĭ, cad năpaste în traiul altora cu toată nulitatea lor, cu toate defectele supărăcioase de care sînt înzestrațĭ. Aceĭ trîntorĭ îțĭ fură timpul cel maĭ prețios, cătînd petrecere, fără a aduce nicĭ o compensare și nu pot să înțeleagă că prezența lor e păgubitoare pentru omul ocupat și iubitor de liniște.

De o lună frate, sînt victima unor asemena importunĭ, carĭ mă împiedică de a lucra și care amețindu-mă prin prostiile lor, mă fac a comite mulțime de greșelĭ în scrierile ce compun pe furiș și în ascuns.

Dar, mi se va zice: pentru-ce nu le închid ușa?

Am gîndit să o fac, însă nu e cu putință la țară, maĭ cu seamă cu trenurile ce îmĭ leapădă în treacăt musafirĭ și fug cu repeziciune.

Le flot qui l'emporte senfuit l'pouvanté.

De nu m'aș fi găsit expus la o asemene calamitate, nu ți-aș fi cauzat atîta necaz cu modificările mele în poeziile ce ți-am trimis pentru numărul de 1 Ghenarie. Nu te mira decĭ, că și în legenda *Fraților Jderĭ* am făcut cîte-va schimbărĭ, precum te veĭ convinge din copia alăturată.

Dacă voeștĭ să publicĭ *Hora de la Plevna*, publică tot odată și *Hora de la Grivița* sub numele de Mircea Moldovanul, pentru ca numerile *Convorbirilor* să conție tot soiul de bucățĭ după timpul războiuluĭ. In curînd poate ți-oĭ trimite și balada Grivițeĭ. Până atuncĭ însă te îmbrățișez și îțĭ doresc toate fericirile în cursul anuluĭ ce vine.

V. Alecsandri.

LXXXVII.

Mirceștĭ, 3 Gheuarie 1878.

Iubite Negruzzi, Iţĭ trimet legenda *Fraţiĭ Jderĭ*, puţin modificată, însă fiĭ liniştit, alte modificărĭ nu va maĭ primi. Poţĭ dar să o daĭ la tipar, aşa cum este acum. Cît pentru *Hora de la Plevna* şi aceea *de la Griviţa*, de vreme de le găseştĭ bune de a-şĭ arăta nasul in coloanele *Convorbirilor*, publică-le sub numele meŭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

NB. *A grăi pe un om*, fie mort saŭ viŭ, însemnează a pomeni de calitaţile saŭ de defectele luĭ. *Le-aŭ grăit lumea, le grăeşte lumea*, expresiĭ poporale.

LXXXVIII.

Mirceştĭ, 21 Ianuarie 1878.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare foarte răŭ că nu am putut asista la reprezentaţia pieseĭ d-tale [1]. Intîrziesem înadins plecarea mea din Iaşĭ pănă Vinerĭ, cu gînd de a merge Joi seara la teatru, însă peste zi soţia mea s'a îmbolnăvit şi am fost obligat să staŭ acasă.

Spune-mĭ cum aĭ fost mulţumit de actorĭ şi de public?

Intorcîndu-mă la Mirceştĭ, am dat peste o veste dureroasă: Rolla [2]) cumnatul meŭ, a murit după maĭ mulţĭ anĭ de suferinţe, la moşia luĭ Lupu Bogdan, la Gădinţĭ.

Incă unul din luptătoriĭ de la 1840—1859, ce se duce să găsească pe ceĭ pribegiţĭ din lume! Rolla a avut o mare influenţă asupra societăţiĭ Iaşuluĭ, pe cînd s'a întors el de la Münich, dînd mîna cu toţĭ tineriĭ din acea epocă pentru introducerea marelor reforme sociale şi maĭ cu seamă pentru redeşteptarea simţuluĭ de demnitate personală. El a fost unul din aceĭ porecliţĭ *duelgiĭ*, care a contribuit prin spaima ce insufla, de a deprinde pe junĭ şi chiar pe bătrînĭ, a se respecta pe sine şi a respecta pe alţiĭ [3]). Am improvizat dar strofele aicĭ alăturate şi te rog să bine-voeştĭ

---

[1]) Comedia «O alegere la Senat», reprezentată pentru întîia oară în Teatrul naţional din Iaşĭ, în 19 Ianuarie 1878. Nota *Conv.*

[2]) Constantin Rolla, a fost ministru, fost 1-iul president al Curţeĭ de apel, etc. Nota *Conv.*

[3]) Fiind student la Münich, Rolla ucisese în duel pe un conte german. N. *Conv.*

a le da publicităţiĭ în *Curierul din Iaşĭ* [1]), pentru ca strofele să apară odată cu anunciul morţeĭ luĭ Rolla.

Fiind o poezie de ocazie, nu o pot rezerva pentru *Convorbirĭ*, dar îţĭ promit de a-ţĭ trimete în curînd alt-ceva pentru foaea *Convorbirilor*.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

LXXXIX.

Mirceştĭ, 8 Faur [2]) 1878.

Iubite Negruzzi, Primind scrisoarea d-tale, m'am pus a răscoli sertarul biurouluĭ meŭ şi am găsit un început de voiaj la Constantinopole, pe care ţi-l trimit. Această scrisoare I, va fi urmată de altele care, de vroeştĭ, vor fi publicate în numeriĭ succesivĭ aĭ *Convorbirilor* [3]) Tot odată îţĭ trimet un *răspuns generaluluĭ Florescu* care va apărea negreşit în curînd în unele jurnale din Bucureştĭ [4]). Acest răspuns îmĭ aminteşte frumoasa epistolă ce mi-aĭ adresat şi la care începusem a răspunde cînd ... de-o-dată m'am îmbolnăvit... Căcĭ sunt bolnav de vr'o două săptămînĭ de răceala ce mă ameninţă a se schimba în frigurĭ rele, dacă nu le-aş fi trîntit sub un nomol de quinină.

Acum merg spre bine, dar mă simt încă slab în balamale şi capul nu mi-e dispus la lucru.

Maĭ multe bucăţĭ începute staŭ baltă din causa indispoziţieĭ mele şi între altele *Eroiĭ de la Plevna*.

Cît pentru partea din istoria misiilor mele politice, privitoare la Victor Emanoil, Cavur, etc., oĭ căuta azĭ saŭ mîîne să o copiez, de voĭ putea, şi ţi-oĭ trimete-o numaĭ decît, pentru ca să apară în numărul de la 1 Martie, fiind *aproposito*, cum zic pedanţiĭ [5]).

Decĭ te îmbrăţişez şi mă opresc aicĭ, fiind ameţit de doza de sulfat ce am înghiţit maĭ dinioarea.

V. Alecsandri.

---

[1]) A fost totuşĭ publicată în *Conv.* XI, (1878) p. 461 sub titlul: «Strofe improvizate la moartea luĭ C. Rolla».

[2]) In «Convorbirĭ» s'a tipărit data greşită.

[3]) Nu se ştie din ce motive, această scrisoare nu a fost publicată.

[4]) A apărut apoĭ şi separat, tipărit în foĭ volante.

[5]) *Conv.* XI (1878), pp. 429—434.

XC.

Fără dată.

Iubite Negruzzi, Cu chiŭ, cu vaĭ, am reuşit a copia estractul din suvenĭrele misiilor mele politice, privitor la Victor Emanoil, Cavur şi Lamarmora. Bolnav cum sînt, această lucrare este *un vrai tour de force.*

Te rog să mi-l plăteştĭ, trimiţîndu-mĭ poezia mea *Balcanul* şi *Carpatul,* care a apărut, mi se pare, în maĭ multe ziare; eŭ nu o maĭ posed şi am trebuinţă de ea.

Cum găseştĭ epistola către Florescu? Cum găseştĭ tot-odată invalidarea alegereĭ luĭ Maiorescu? Ce adunătură de slugĭ şi de creaturĭ servile e camera de astă-zĭ! *Elle est toute à l'image* du *Rosetaki.*

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCI.

Mirceştĭ, 17 Februarie 1878.

Iubite Negruzzi, Cînd ţi-am trimes estractul din istoria misiilor mele politice, privitor la audienţa ce am avut de la fostul rege Victor Emanoil, te-am rugat să-mĭ trimeţĭ o copie de pe poezia mea *Balcanul şi Carpatul,* care îmĭ lipseşte şi de care am mare trebuinţă. Nu am primit nicĭ un răspuns până acum; viŭ dar să-mĭ reînoesc cererea.

Ce zicĭ de Basarabia? Dibăcia oamenilor noştri de *stat... politic,* aŭ adus trebile la cel frumos sfîrşit!

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCII

Mirceştĭ, 22 Februarie 1878.

Iubite Negruzzi, Iţĭ mulţumesc pentru osteneala ce ţi-aĭ dat de a-mĭ găsi *Balcanul şi Carpatul,* aceştĭ copiĭ care dispăruseră din casa părintească. I-am revăzut cu bucurie, însă le-am găsit un defect pe care m'am grăbit a-l îndrepta pe loc. *Balcan* la plural devine *Balcanĭ* şi nu *Balcanurĭ.*

Am fost deşteptat la aceasta de către profesorul satuluĭ care într'o zi a venit înnadins să mă întrebe dacă trebue să înveţe pe copiĭ a zice: Carpaturĭ, Alpurĭ, precum am zis eŭ Balcanurĭ?.. Şi i-am răspuns că am comis o greşală mare şi voluminoasă cît aceĭ munţĭ, cînd m'am alunecat a le da o terminaţie nepotrivită lor.

Acum să vorbim puţină politică, de şi nu este obiceiul nostru. Te temĭ că ni se va lua Basarabia? Şi eŭ mă *cam* tem. Te temĭ că în urmă, Carol va abdica? Nu cred, căcĭ ţara s'ar opune printr'un plebiscit *ad-hoc.* Te temĭ că în urma urmeĭ Bratiano saŭ Rosetaki va deveni Domn? Fiĭ în pace... Cînd e o alegere de Domn, candidaţiĭ puşĭ la iveală nu es nicĭ-odată din urnă şi apoĭ *Br. et Ros. ne sont pas du bois on fait des premiers.*

Inlăturînd dar aceste două temerĭ, adică: abdicarea luĭ Carol şi suirea pe tron al unuĭ *fruit sec* ca Bratiano saŭ a unuĭ *vieux macaque* ca Rosetaki, să vedem dacă temerea privitoare la pierderea Basarabieĭ este întemeiată.

Rusia are un ţap politic care îĭ reuşează tot-deauna: ţapul de a cere o sută, cînd nu cată a căpăta decît zece. Ast-fel a urmat în chestia tratatuluĭ de la Balta-Liman, ast-fel îmĭ pare că urmează şi astă-zĭ. Cînd cu acel tractat, generalul Grabe, cumnatul luĭ Rolla, trecînd prin Iaşĭ, i-a dat la Constantinopoli o misie extraordinară.

Misia luĭ consista *numaĭ* de a face pe Divan ca să admită şi să iscălească condiţiile tractatuluĭ de la Balta-Liman, în contra căruĭ Turciĭ făceaŭ marĭ obiecţiĭ, consiliaţĭ fiind de ambasadoriĭ marilor puterĭ. Grabe, spre a-şĭ veni la scop începe a cere în numele împăratuluĭ Nicolae... *a)* Dreptul pentru Rusia de a întinde protecţia sa ortodoxă asupra tuturor creştinilor din Orient; *b)* Dreptul de a cumpăra flota vice-regală din Egipt; *c)* Dreptul pentru corăbiile de răsboiŭ ruseştĭ de a trece liber şi orĭ-cînd prin Bosfor şi Dardanele, etc.

Turciĭ se sparie, se adresează la ambasadoriĭ din Constantinopol şi, povăţuiţĭ de aceştia, răspund luĭ Grabe prin un refuz absolut. Grabe ameninţă Divanul cu trecerea imediat a Prutuluĭ, de către armatele puterniculuĭ Ţar Nicolae, însă spre a proba un mare spirit de conciliare, reduce cererile lor la simpla chestie a tratatuluĭ de la Balta-Liman, pentru *ca să nu se prezinte cu mîna goală la Petersburg.* Divanul, sub îndemnul ambasadoruluĭ, primeşte şi ratifică tratatul, *séance tenante,* crezînd că joacă renghiul Ruşilor. A doua zi curieriĭ ambasadelor se dirigiaŭ în grabă spre cabinetele europene, ducînd vestea de marea victorie repurtată de către politica Stambuluĭ asupra politiceĭ Petersburguluĭ, iar generalul Grabe, *riant dans sa barbe,* se întorcea liniştit în Rusia cu tratatul subsuoară.

Astfel cred că se joacă maimuţele şi cu Basarabia. Pînă în

sfîrşit Rusia *va face sacrificiul de a se desistà de această pretenție* **legitimă,** spre a proba Europeĭ spiritul eĭ conciliant şi maĭ cu seamă spre a rămînea în relaţiĭ de bună-vecinătate cu Austria, care se interesează maĭ cu deosebire de gurile Dunăriĭ... Şi cu chipul acesta, Europa ar încuviința maĭ cu înlesnire celelalte condițiĭ ale păceĭ încheiate la San-Stefano.

E cu putință şi chiar probabil să mă înşel... dar aşa îmĭ miroase, ca să nu zic un alt cuvînt maĭ potrivit.

Prin urmare îngrijirea afectată de miniştriĭ noştri îmĭ pare o comedie: *ils veulent nous faire accroire qu'ils font de grands efforts pour sauver la Bessarabie, afin de mériter plus tard le titre de sauveurs de la Patrie.*

Precît ştiŭ, Vodă şi Doamna sînt foarte liniştițĭ.

Pentru ce dar atîta agitație în sufletul miniştrilor?

Pure comédie et voilà tout.

Să dea Dumnezeŭ să trăim şi vom vedea.

Pănă atuncĭ, noĭ ne căutăm de treabă.

Te îmbrățişez, **V. Alecsandri.**

Mulțumesc Junimeĭ că nu a permis să se citească în sînul eĭ diatriba surduluĭ [1]).

XCIII.

Mirceşti, 24 Martie 1878.

Iubite Negruzzi, Pentru numărul viitor al *Convorbirilor* îțĭ trimit continuarea istorieĭ misiilor mele politice. Te veĭ convinge din cuprinsul cuvintelor rostite de Napoleon, că dacă noĭ Romîniĭ am fi urmat povățuirilor sale, nu ne-am găsi azĭ în tăul din care nu ştiŭ cum vom eşi. Te rog să-mĭ înapoezĭ din manuscrisul meŭ coalele ce cuprind paginile 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, care fac parte dintr'un total ce vroesc a păstra. Totodată, fiindcă se strecoară necontenit greşelĭ de tipar în articolele mele, doresc a face însu-mĭ ultima corectură. Iată de exemplu cîte-va errata, de publicat în numărul viitor [2])...

Ce maĭ facețĭ pe la Iaşĭ? Petrecețĭ bine, după cum am auzit.

---

[1]) Poetul Dim. Petrino, care era aproape de tot surd. El scrisese o epistolă ziarelor, în versurĭ, contra luĭ Alexandri. Nota *Conv.*

[2]) Urmează o pagină de rectificărĭ.

Aveţĭ serate cu şarade, teatru, tifos[1]), şi alte plăcerĭ. Aicea de-abia am scăpat de zăpadă şi ne-am bucurat de sosirea cocostîrcilor.

Eŭ am gojit în timp de maĭ bine de două lunĭ, dar sper că toanele primăvereĭ vor fi pentru mine un doctor maĭ folositor de cît aceĭ eşiţĭ din facultăţile Franţeĭ şi aĭ Germanieĭ.

Nu aĭ de gînd să tragĭ o raită pe aicĭ? Plecînd dimineaţa din Iaşĭ, aĭ sosi aicĭ la 11, aĭ şedea cu mine pănă la 5 ½ şi seara te-aĭ întoarce la nevastă. Iar mie mi-aĭ face o mare mulţumire.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCIV.

Mirceştĭ, 29 Martie 1878.

Iubite Negruzzi, E adevărat că trebile par a se încurca răŭ şi că din toate părţile orizonul ţăriĭ se posomorăşte. Ruşiĭ accentuează din zi în zi maĭ tare pretenţia lor de a lua Basarabia noastră, drept plata ajutoruluĭ ce le-am dat noĭ la Plevna. Ameninţările lor devin din ce în ce maĭ marĭ în prezenţa opunereĭ noastre de a pleca capul la poruncile venite din Petersburg ... Insă un fapt mă minunează în mijlocul complicaţiilor actuale:

Ţara noastră e în mîna Ruşilor. Puterea lor militară e în stare să ne nimicească, cînd ar vroi, şi cu toate acestea: Domnul ţăriĭ tace şi pare liniştit. Cogălniceanu *(un fricos)* face rodomontade faţă cu sute de miĭ de baionete muscăleştĭ; cu toate acestea, Brătianu *(alt fricos)* se agită, trimete agenţĭ în Europa şi pleacă în misie extraordinară ca să combată, pe lîngă cabinetele marilor Puterĭ, cererile Rusieĭ.

Crezĭ că aceştĭ doĭ oamenĭ, crezĭ că Rosetaki şi Brătianu aŭ în sufletele lor acea credinţă sfîntă care admite chiar rolul de martirĭ? Crezĭ că ar face paradă de atîta sumeţie *proprio motu*, numaĭ şi numaĭ sub înrîurirea patriotismuluĭ lor? Eŭ presupun că sînt autorizaţĭ chiar de guvernul rusesc în chestia Basarabieĭ, pentru ca această chestie să răsară în ochiĭ Austrieĭ cu proporţiĭ maĭ colosale, şi astfel Rusia să facă la timp a se condamna la un maĭ mare sacrificiŭ, cînd va sacrifica pretenţia eĭ în favoarea Austrieĭ.

Aceasta, văzîndu-şi odată asigurată preponderenţa pe Dunăre şi gurile fluviuluĭ *scăpate din ghiarele Rusieĭ*, va fi obligată a

---

[1]) Infiinţîndu-se în Iaşĭ un mare număr de spitale pentru răniţiĭ şi bolnaviĭ din răsboĭ, locuitoriĭ eraŭ îngrijaţĭ ca, odată cu venirea căldurilor, să nu se declare o epidemie de tifos. Nota *Conv.*

închide ochiĭ asupra multor condiţiĭ din tratatul de la San Stefano, şi nu va da mîna cu Englitera pentru ca să combată pe vecina eĭ atît de graţioasă, atît de generoasă în privirea intereselor Austro-Maghiare.

Basarabia va rămînea de-o-camdată a noastră, iar Cogălniceanu, Brătianu şi Rosetaki se vor proclama salvatoriĭ ţăriĭ, atribuindu-şĭ tot meritul neretrocedăreĭ Basarabieĭ şi, prin urmare, bine meritînd de la patrie, vor cere, vor pretinde *cu drept cuvînt* de a rămînea la putere.

Et la farce sera jouée.

Iată cum îmĭ explic campania sumeaţă a gheşeftarilor fricoşĭ în prezenţa baionetelor ruseştĭ. Dee Domnul să fim scutiţĭ de maĭ răŭ. Ferească-ne cerul de un răsboiŭ austro-rusesc, căcĭ atuncĭ am fi pĭerduţĭ. Pacea între aceste două imperiĭ s'ar încheia pe spinarea noastră, prin o amicală împărţeală între ele a Romînieĭ.

Cine plăteşte gloaba? Armeanul. Mult mĭ-e teamă să nu fim Armenĭ în împrejurările de astă-zĭ... Sărmana Franţa! Sărmanul Napoleon! Unde sînt! Ursul ar reintra ĭute în bîrlog.

Dar să lăsăm aceste negre gîndurĭ care ne amărăsc. Mergînd la ţară de Paşti, cată a-ţĭ răcori inima la isvorul natureĭ primăvăroase şi prinde inspiraţia de coadă.

Iar de sfîntul Gheorghe, vino să petrecĭ o zi la Mirceştĭ. Lunca ne va face să uităm codrul politic, plin de hoţĭ de tot soiul.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCV.

Mirceştĭ, 12 Aprilie 1878.

Iubite Negruzzi, Mă bucur că te ştiŭ la ţară, la moşia părintească, Trifeştĭ, unde am fost odată cu mult regretatul părintele d-tale, şi unde mi se pare că am împuşcat pe jumătate un ĭepure şchiop. Grădina pe atuncĭ era plină de florĭ şi în mijlocul eĭ se înălţa un copac sub al căruĭ frunziş am băut multe cafele turceştĭ, precum se obicĭnuĭa pe acel timp, ce era mult maĭ oriental în obiceiurĭ decît timpul de astă-zĭ. Negruzzi întrunea calităţile de bun vînător, de mare amator de florĭ şi de foarte plăcut povestitor, încît cu vie mulţumire şi vie înduioşare îmĭ aduc aminte de zilele ce am petrecut cu el pe malul Prutuluĭ, la anul mîntuiriĭ 1840. Sînt 38 de anĭ de-atuncĭ!!!

Nu făcusem încă nicĭ un vers romînesc şi de-abia intrasem

în domeniul literaturiĭ cu o novelă intitulată: *Buchetiera de la Florența*[1]). Cum trec aniĭ! şi cîte întîmplărĭ în acest lanț de anĭ! Adese-orĭ cînd închid ochiĭ, văd strecurîndu-se pe aripele suvenirilor o lume întreagă de fapte istorice, de episode curioase care ar interesa mult dacă ar fi scrise... dar ochiĭ se deschid iarăşĭ şi eĭ văd cu spaimă haosul prezent, dominat de figura *hidoaseĭ pociturĭ,* care țipă ca o cucuvea pe ruinele patrieĭ.

Orĭ-cum să fie însă, iubite Negruzzi, întoarce spatele evenimentelor actuale şi te aruncă în lumea fantazieĭ, ca un om ce se asvîrle în valurĭ limpezĭ ca să se răcorească. Scrie ce ți-o trece prin minte, fără plan, fără ordine şi pregăteşte-țĭ astfel elementele unuĭ întreg pe care le-ĭ scoate la lumină în timpĭ maĭ liniştițĭ. Fă ca pictoriĭ, ce-şĭ pregătesc pînzele pentru tablourĭ, însemnînd din fugă pe ele schițe uşoare.

Am aflat de mult că D-l Th. Alexi a tradus idila d-tale: Miron şi Florica, însă nu ştiam că a răuşit aşa de bine în traducerea sa; îmĭ pare bine că acest autor are talentul de *traduttore*, iar nu acel de *tradittore*, căcĭ el poate să fie de mare folos țăriĭ noastre, vulgarizînd în Germania poezia romînă[2]).

Ideea luĭ de a publica un volum întreg de traducerĭ este minunată; încît priveşte însă acele făcute de Doamna Elisaveta, nu ştiŭ dacă Măria Sa ar primi ca să se publice, chiar sub un pseudonim. Voĭ însărcina pe Kneazul A. Cantacuzin ca să-ĭ comunice această propunere, fiind-că eŭ nu sînt în corespondență cu Palatul.

Cît pentru cererea D-luĭ Cihac, sînt gata să o îndeplinesc, însă nu-ĭ cunosc adresa caseĭ la Maiența. Te rog să mi-o trimețĭ, pentru ca să scriŭ imediat luĭ Socec.

Terminînd, îțĭ doresc sărbătorĭ fericite şi inspirațiĭ poetice. Arată amiciile mele luĭ Leon şi Doamnelor Negruzi.

Te îmbrățişez, **V. Alecsandri.**

XCVI.

Mirceştĭ, 28 Aprilie 1878.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis un exemplar al broşureĭ publicate în Bucureştĭ, sub titlul de: *Ostaşiĭ noştri.* Ediția e frumuşică.

---

[1]) *Dacia literară* (Iaşĭ 1840), pp. 355—407.

[2]) Teochar Alexi, publicist în Braşov. *Miron şi Florica* a apărut şi în *Rumänische Kunst-Dichtungen* (Kronstadt 1880) p. 52 sq.

Iţĭ expediez acum relaţia misieĭ mele la Londra, pentru numărul ce vine al *Convorbirilor*[1]). Dacă crezĭ că împrejurările actuale nu se împotriveşte la publicarea aceluĭ articol, dă-l la tipografie. In caz contrar trimete-mĭ manuscriptul îndărăt.

NB. — Imĭ rezervez dreptul de a face ultima corectură.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCVII.

Mirceştĭ, 2 Maĭ 1878.

Iubite Negruzzi, Moartea luĭ bietul Petrino—*într'un spital!*— m'a surprins şi întristat foarte mult. El avea un caracter nenorocit, în adevăr, dar nu lipsea de talent şi sînt încredinţat că talentul săŭ s'ar fi desvoltat până la o culme destul de înaltă, dacă împrejurările vieţeĭ sale ar fi fost maĭ blînde. Dispărerea luĭ din pleiada junilor literatorĭ, lasă o lacună destul de simţitoare. Este dar cu dreptul ca o foae serioasă ca *Convorbirile*, şi maĭ cu seamă *Convorbirile*, să nu rămîe indiferente în privinţa acesteĭ morţĭ atît de grabnice.

Scrie dar numaĭdecît cîte-va rîndurĭ pentru numărul ce are să iasă şi lăsînd omul de-o parte, vorbeşte de poet. Veĭ face bine, căcĭ trebue să o facĭ. Am scris luĭ Socec să expeduiască prin poştă un exemplar din *proza mea* şi unul din broşura noilor mele poeziĭ, la adresa D-luĭ Cihac. Cît pentru adresa D-luĭ Liteano la Berlin, cred că e destul ca să puĭ pe scrisoare: *Monsieur Georges Liteano, Agence roumaine, Berlin.*

Funcţionariĭ postalĭ din Capitala Prusieĭ vor fi destul de inteligenţĭ ca să găsească adresa agentuluĭ nostru. Ideea de a împărţi broşura: *Ostaşiĭ noştri* la diferite corpurĭ, am avut-o şi eŭ şi fiindcă dispun de vre-o 500 exemplare, am de gînd să le împărţesc în armată. Cu toate acestea, societatea de bine-facere nu ar face răŭ dacă ar cumpăra un număr oare-care de broşurĭ pentru bolnaviĭ şi răniţiĭ de prin spitalurĭ.

Imĭ pare răŭ că frigurile aŭ venit iar să te necăjească, şi că ele te-aŭ oprit în cursul lucrărilor ce începuseşĭ la ţară. Aceste

---

[1]) *Conv. Lit.* XII, (1878), pp. 81—88.

frigurĭ întețite ar trebui să le combațĭ energic, ca să nu ia deprinderea de a se împămînteni în sîngele d-tale.

Schimbarea aeruluĭ e cel maĭ bun mijloc de lecuire. Vino dar la Mirceştĭ ca să găseştĭ vindecare şi să lucrăm împreună.

Poezia mea: *Eroiĭ de la Plevna* e gata, dar nu i-a sunat ora de publicare. Maĭ tîrziŭ... Pănă atuncĭ, te îmbrățişez şi-țĭ doresc sănătate.

V. Alecsandri.

XCVIII.

Mirceştĭ, 16 Maiŭ 1878.

Iubite Negruzzi, Viŭ să-țĭ comunic o veste care ştiŭ că te va bucura.

Aĭ aflat din ziare că la Montpellier s'a constituit o societate a limbilor romane, care a pus la concurs compunerea uneĭ poeziĭ intitulate *Cîntecul ginteĭ latine,* cu scop de a-l traduce în toate idiomele romane, de a-l pune pe muzică şi de a-l populariza în întreaga lume latină.

Intr'o bună dimineață din iarna trecută, m'am trezit cu ideea de-a concura şi eŭ la acea operă, şi fără întîrziere am şi trimis la Montpellier patru strofe, sub titlul de: *Cîntecul ginteĭ latine* şi după obiceiul meŭ, le dasem uităreĭ, cînd de-odată primesc următoarele depeşĭ:

19/5 1878. *Alecsandri-Mirceştĭ.*

«Jury composé de Mistral, Tourtoulon, Quintana, Obedenaru et Ascoli vous decerne unaniment le prix du chant latin. Vous attendons.»

22/5 *Roqueferrier.*

«Recevez avec mes félicitations cordiales, les voeux que nous formons pour la Roumanie. Vous, qui êtes un grand poète, veuillez être l'écho des sympathies des poètes latins réunis à Montpellier.»

Albert de Quintana.

NB. D-l Albert de Quintana este fondatorul societățiĭ limbilor romane şi a hărăzit o cupă simbolică de argint ca premiŭ pentru autorul celeĭ maĭ bune poeziĭ.

Ițĭ mărturisesc că nu puțin m'am bucurat de acest triumf,

maĭ cu seamă că el a contribuit a redeştepta simpatiile confraţilor noştri latinĭ pentru ţeara noastră.

Iată poezia:

Cîntecul gintei latine.

Latină gintă e regină
Intre-ale lumeĭ ginte marĭ.
Ea poartă 'n frunte o stea divină
Lucind prin timpiĭ secularĭ.
Menirea eĭ tot înainte
Măreţ îndreaptă paşiĭ săĭ,
Ea merge'n capul altor ginte
Vărsînd lumina'n urma eĭ.

Latina gintă-ĭ o vergină
Cu farmec dulce, răpitor,
Străinu'n cale-ĭ se înclină
Şi pe genunchĭ cade cu dor.
Frumoasă, vie, zîmbitoare,
Sub cer senin, în aer cald,
Ea se oglindă'n splendid soare,
Se scaldă'n mare de smarald.

Latina gintă are parte
De-ale pămîntuluĭ comorĭ
Şi mult voios ea le împarte
Cu celelalte-a eĭ surorĭ,
Dar e teribilă'n mînie
Cînd braţul eĭ liberator
Loveşte'n cruda tiranie,
Şi luptă pentru al săŭ onor!

In ziua cea de judecată
Cînd faţa'n cer cu Domnul Sfînt
Latina gintă-a fi 'ntrebată
«Ce aĭ făcut pe acest pămînt?
Ea va răspunde sus şi tare:
«O, Doamne, 'n lume cît am stat
In ochiĭ săĭ plinĭ de admirare
Pe tine te-am reprezentat.»

Sfîrşind, te îmbrăţişez şi-ţĭ doresc sănătate. In curînd ţi-oĭ trimite urmarea relaţieĭ misiilor mele politice, saŭ vizitele mele la Prinţul Neapoleon, la Baronul Hübner, la Contele Kisselef[1]), etc.,

---

[1]) *Conv.* XII, (1878) pp. 153-158.

deşi cu greŭ îmĭ vine să mă aşez la biuroŭ, cînd soarele se hîrjoneşte cu florile pe afară.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

XCIX.

Mirceştĭ, 18 Maiŭ 1878.

Iubite Negruzzi, Ştiĭ de mult că foaea mea favorită este foaea *Convorbirilor* şi că tot ce scriŭ iĭ este destinat. Astă dată însă, poezia intitulată: *Cîntecul gintei latine*, eşind de sub stăpînirea mea, mĭ-a fost cu neputinţă a dispune de dînsa cum aş fi dorit. D-l Obedenaru, unul din membriĭ juriuluĭ de la Montpellier, a scris negreşit la Bucureştĭ ca să încunoştinţeze rezultatul concursuluĭ şi a comunicat ziarelor din ţeară versurile mele.

Presa şi *Răsboiul* le-aŭ şi publicat în numerile de ierĭ.

Notiţele ce-mĭ cereţĭ despre *Societatea limbilor romane* sînt cuprinse în programul alăturat. El e scris în limba catalană (mi se pare), dar acest idiom e lesne de înţeles şi lesne veĭ putea obţine informările de care aĭ trebuinţă.—Nu ştiŭ nimica maĭ mult decît ce este cuprins în program.

Cît pentru persoanele care aŭ compus juriul de la Montpellier, nu le cunosc. Ştiŭ însă că Mistral este autorul poemuluĭ Mireïo, care a ilustrat pe poetul provenţal, fiind foarte frumos şi plin de adevărată poezie.

D-l Albert de Quintana este fundatorul şi prezidentul «Societăţiĭ limbilor romane» ce datează de doĭ anĭ. El este şi prezidentul comisieĭ însărcinate cu secţia spaniolă la Expoziţia de la Paris.

Cînd am primit programul Societăţiĭ de la Montpellier, m'am hotărît a scrie şi eŭ ceva, nu însă cu sperare de a cîştiga premiul, dar cu simpla idee de a trimite un specimen de limba romînă, spre a se constata încă odată rudirea noastră cu toate ramurile ginteĭ latine. Norocul a vrut ca toate poeziile prezentate la concursul de la Montpellier să fie maĭ slabe decît a mea şi astfel am eşit eŭ triumfător. Cu atîta maĭ bine pentru ţeară. Romînia e astă-zĭ maĭ cunoscută în lumea învăţaţilor din lumea occidentală şi ce mă bucură maĭ mult, este că poezia mea a motivat *urările poeţilor latinĭ pentru Romînia*.

Aicea este adevăratul triumf. — Am cîştigat un noŭ drept la

simpatiile marelor popoare de vîţă latină, şi poate că acele simpatiĭ răsărite pe cîmpul literator, vor rodi pe cîmpul politic.

Amin ! Să ne ajute Dumnezeŭ!

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Te rog să-mĭ înapoeştĭ programul, cînd nu-ĭ maĭ avea trebuinţă de el.

C.

Duminică (fără dată).

Iubite Negruzzi, Plec mîne la Mirceştĭ şi nu cred să maĭ viŭ la Iaşĭ pănă'n primăvară. Oĭ căta să-ţĭ trimit continuarea misiilor mele politice.

Pănă atuncĭ, îţĭ trimit acum fotografia vasuluĭ de la Montpellier, în două exemplare oferite de mine societăţeĭ «Junimea».

Complimente din partea noastră D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CI.

Mirceştĭ, 25 Iunie 1878.

Iubite Negruzzi, Cunoştĭ vorba Romînuluĭ; una caldă, una rece; ea ni se aplică de minune. După Griviţa şi Montpellier a urmat Berlinul; după victoriĭ, lovirĭ amare. Un Gorciakoff şi un Bismark aŭ apărut în cumpăna soarteĭ noastre, cercînd a nimici greutatea noastră politică în lume; şi ast-fel iluziile răsărite în Bulgaria şi în Provenţa, s'aŭ întunecat într'o clipeală. Dar să nu ne descurajăm! ferească Dumnezeŭ de a pierde încrederea în noĭ şi în viitorul neamuluĭ nostru! Omida mănîncă frunzele stejaruluĭ, dar nu poate ucide stejarul.

Să ne 'narmăm cu răbdare, cu demnitate, cu înteţire în faţa prigoniriĭ; să dăm piept cu norocul. O mică luptă voinicească începe pentru Romînĭ. Fie; să primim lupta cu suflet îndrăsneţ, căcĭ avem de apărat ţara, acest depozit sacru încredinţat nouă de părinţiĭ noştriĭ, şi pe care sîntem obligaţĭ să-l transmitem întreg la copiĭ.

Măciuca politică din Berlin ne-a dat o lovire care ne-a ameţit; dar ameţeala trece şi trecînd ea, trebue să ne lase în picioare. Doar nu piere Romînul cu una, cu două, ba nicĭ cu nouă, căcĭ are şapte vieţĭ şi-ĭ puiul draculuĭ, după cum se exprimă ţăraniĭ.

Ne-am luptat vitejeşte la Griviţa, am triumfat la Montpellier. Tot ast-fel vom triumfa cu vremea şi pe cîmpul politic. Vroinţa să ne fie tare şi vom eşi iar în undă. Cine ştie dacă Dumnezeŭ nu ne-a pregătit, prin nedreptatea areopagului din Berlin, la lupte mari care să ne oprească de a ne adormi pe laurii noştri?

Franţa, a cîştigat mult din pagubele ce a suferit la 1870, căci a primit o crudă lecţie de care ştie a profita; să urmăm pilda eĭ, să ne punem pe lucru, să luminăm poporul în care există vitalitatea naţională, să renunţăm la desbinări care ne slăbesc, să ne unim într'un singur gînd şi să nu ne maĭ căutăm sprijin de cît în noĭ înşi-ne, lepădîndu-ne de Satana, adică de protecţii străine, şi vom ajunge ast-fel maĭ departe de cît am ajuns păn'acum. Azĭ avem duşmanĭ pe faţă: Ruşĭ, Nemţĭ, Jidanĭ, etc.; îĭ cunoaştem, ştim cu cine avem a ne lupta; dar totodată avem şi ajutorurĭ oculte, avem nihilismul care-ĭ cancerul Rusieĭ, avem socialismul care roade rănunchiĭ Germaniĭ, eĭ lucrează pentru noĭ. Va veni o zi în care vom asista la o colosală dărîmare de imperiĭ şi în acea zi, de vom fi pregătiţĭ, vom revendica tot ce a fost şi este încă al nostru.

Deviza mea este: *Nimic nu se pierde*. Nu-mĭ perd dar sperarea în viitor, şi chiar de sînt ajuns la bătrîneţe, nu mă retrag din luptă, de vreme ce Dumnezeŭ voeşte ca să ne cerce şi să ne oţelească prin noĭ lupte. Curaj dar, voĭ ceĭ tinerĭ, şi pe lucru toţĭ. Roada plăteşte munca. Rusia, imperiul uriaş, a avut nevoe de pomana noastră... fie... noĭ n'avem nevoe de *bogdaprostea eĭ*.

Rămîne cu Basarabia pe cuget şi cu pată neştearsă pe frunte.

Voĭ căuta a-ţĭ trimite în curînd urmarea misiilor mele politice; acum îţĭ expediez un pachet cu broşurĭ, de distribuit drept premiĭ la elevĭ. Bine-voeşte a le împărţi pe la colegiurĭ, etc.

A revedere în curînd.

Te îmbrăţişez din toată inima, **V. Alecsandri.**

CII.

Mirceştĭ, 3 Octombrie 1878.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine că te-aĭ întors sănătos din peregrinagiele ce aĭ făcut la munţĭ şi peste munţĭ. Dacă nu aĭ scris nimic în timp de maĭ multe lunĭ, este că mintea-ţĭ avea nevoe de odihnă. Ast-fel copaciĭ roditorĭ sînt sterpĭ într'un an, pentru ca la anul viitor să dea o roadă îmbelşugată. Nu mă îndoesc dar, că în cursul iernei veĭ produce mult şi bine.

Cît pentru mine, află că de la începutul primăvereĭ şi până acum n'am scris nicĭ un vers, nicĭ o linie de proză; ast-fel am fost năvălit de vizitatorĭ, care mi-aŭ furat tot timpul. Prin urmare portofoliul meŭ este tot atît de gol ca şi saltarul D-tale.

Afară de *Musafirì*, am maĭ avut şi un şir necurmat de necazurĭ, care m'aŭ depărtat de la orĭ-ce lucrare literară, — între altele chiar acum mi-a căzut o mare belea pe spinare. Arendaşul meŭ mi-a declarat că nu maĭ ţine moşia, şi iată-mă obligat a mă apuca de coarnele pluguluĭ pe la sfîrşitul toamneĭ!

Mă lupt cum pot, însă cu mult desgust, căcĭ îmĭ lipseşte liniştea de care am neapărată trebuinţă pentru ca să lucrez. Această neaşteptată contrarietate maĭ are şi dezavantagiul a mă sili ca să petrec iarna în ţară, de unde eram decis a merge la Corfu, pentru ca să găsesc un soare maĭ cald.

Voĭ căta dar, a profita de închisoarea mea silită în căsuţa de la Mirceştĭ, pentru ca să urmez cu descrierea misiilor mele politice saŭ cu alte scrierĭ... nu ştiŭ care; şi îndată ce voĭ aşterne ceva pe hîrtie, îţĭ voĭ trimete manuscriptele pentru *Convorbirĭ.*

Până atuncĭ însă, răbdare şi îmbrăţişare amicală.

V. Alecsandri.

Sper că voĭ veni la Iaşĭ să vă maĭ văd, în ultima săptămînă a luĭ Octombre.

Complimente respectuoase d-neĭ Negruzzi.

CIII.

Mirceştĭ, 12 Noembrie 1878

Iubite Negruzzi, Am primit invitarea la banchetul Junimeĭ, însă cu mare părere de răŭ mă văd obligat a nu face parte din el, fiind împedecat de împrejurărĭ casnice. Vă doresc dar la toţĭ meseniĭ, veselie şi măsele sănătoase. Te însărcinez să porţĭ din parte-mĭ un toast Junimeĭ şi fecondităţeĭ sale!

Aĭ trecut maĭ deunăzi pe la Mirceştĭ şi nu te-aĭ abătut pe la mine... Avem să ne sfădim... Aş fi fost prea fericit să te văd, căcĭ nu te-am văzut de mult şi să-ţĭ vorbesc de noul şir de lucrărĭ ce am început.

După *Doine*, după *Lăcrămioare*, după *Pastelurĭ* şi după *Legende*, de care parte a literatureĭ îmĭ rămînea să mă leg? M'am

gîndit la teatru ... şi pe loc am răsfoit paginile istorieĭ noastre, unde am găsit subiecte minunate de drame în versurĭ.

Deocamdată atenţia mea a fost atrasă prin epoca luĭ Alexandru Lăpuşneanu, atît de dramatică şi de caracteristică. In ea am descoperit maĭ cu deosebire treĭ personagiĭ care merită de a fi reînviate pe scenă: *Jolde, Lăpuşneanu* şi *Despot*. Tustreĭ ar forma o trilogie istorică, care, bine împărţită, bine ţesută, bine scrisă, ar îmbogăţi literatura noastră.

Nu ştiŭ dacă voĭ reuşi a duce pănă la sfîrşit această lucrare serioasă şi foarte grea, dar totuşĭ am început cu *Despot*. De-acum într'un noroc. Am citit în foaea *Convorbirilor*, actul I a drameĭ luĭ Bodnărescu, intitulată Alexandru Lăpuşneanu [1]). Aştept urmarea pentru ca să judec scrierea aceasta sub punctul de vedere al arteĭ dramatice. Limba este frumoasă, însă eŭ unul nu mă împac cu versurĭ albe.

Voĭ veni în curînd la Iaşĭ şi voĭ căuta să sosesc tocmaĭ în ziua de adunare a Junimeĭ ... Pănă atuncĭ însă te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

CIV.

Mirceştĭ, 16 Decembrie 1878.

Iubite Negruzzi, Iţĭ răspund în articolĭ, pe rînd şi lămurit:

1. Bine aĭ făcut de aĭ păstrat pentru d-ta fotografiile amforeĭ de la Montpellier, căcĭ eştĭ cel maĭ sîrguitor membru al Junimeĭ.

2. Sînt de opinia D-tale în privirea statuiĭ luĭ Ştefan-Vodă: adică să ne ferim de a arunca baniĭ adunaţĭ, în gura lupuluĭ, vreaŭ să zic, a guvernuluĭ [2]), să nu espunem ideea noastră patriotică de a fi vărsată în bronz, sub forma uneĭ caricaturĭ chibzuită şi clocită în creeriĭ unuĭ funcţionar de peste Milcov, — să avem fermitatea de a duce întreprinderea noastră pănă la capăt, înţelegîndu-ne cu un artist mare din Franţa, precum este acela care ne-a făcut condiţiile cele maĭ avantagioase ... şi se numeşte, mi se pare — Cordier; să însărcinăm pe frate-meŭ ce se află în Paris, de a reîncepe negociarea cu dînsul, saŭ cu altul, pentru ca lucrarea

---

[1]) *Lăpuşneanu-Vodă,* tragedie în cincĭ acte de S. Bodnărescu. *Conv. Lit.* XII, (1878—79) pp. 261, 314, 366, 408, 455.

[2]) Comitetul ales pentru ridicarea statuii luĭ Ştefan cel Mare la Iaşĭ se compunea din Pr. Gr. M. Sturdza, Vasile Alecsandri, Scarlat Pastia, N. Gane, Al. Stamatopol şi Iacob Negruzzi. Nota *Conv.*

să înceapă cît maĭ curînd — să ne chibzuim asupra mărimeĭ — pozeĭ şi caracterul statueĭ, toate acestea afară de amestecul guvernuluĭ şi chiar al luĭ Vodă, temîndu-mă ca M. Sa să nu propue de a se face comanda vre-unuĭ artist din Berlin.

Insă, uniĭ vor zice, că pentru aceste chibzuirĭ, trebue maĭ întîĭ ca comisia din care fac şi eŭ parte, să se adune? — Aicĭ e greul! căcĭ eŭ cu greŭ es din casă în timp de iarnă. Cu toate acestea, îndatorirea pusă asupră-mĭ fiind mare, m'am hotărît într'o zi a-mĭ lua inima în dinţĭ şi a înfrunta gerurile pentru ca să viŭ la Iaşĭ. Cînd?.. Nu ştiŭ, poate după sărbătorĭ.

Acum mă aflu în dricul lucruluĭ... Mă lupt cu Despot şi n'aş vroi să părăsesc cîmpul lupteĭ, temîndu-mă să nu mi se potolească focul. Sînt ajuns la sfîrşitul actuluĭ II şi sper să abordez peste vr'o patru zile actul III. Trebue bătut ferul cît e roş şi de aceea nu mă pot ocupa de alte scrierĭ, de aceea nu'ţĭ pot trimite acum urmarea misiilor mele politice. Răbdare însă; de mi-a da Dumnezeŭ sănătate, voĭ întrebuinţa cu folos lunile de vară.

Un lucru numaĭ mă turbură în mijlocul activităţeĭ mele literare... Chestia jidanilor! această chestie de viaţă saŭ de moarte pentru noĭ!

Bine ar fi, socot, să se formeze comitete prin toate judeţele, spre a aduna miĭ şi sute de miĭ de iscăliturĭ pe petiţiĭ adresate constituanteĭ, în contra drepturilor rîvnite de jidanĭ cu gînd de cotropire desăvîrşită a ţăriĭ.. Ce zicĭ de această manifestaţie generală? sfătuiţi-ne, voĭ ceĭ tinerĭ şi activĭ, care vă iubiţĭ ţara, şi cătaţĭ de faceţĭ ceva pentru ca să o scăpaţĭ de pericolul fatal ce o ameninţă.

Eŭ unul, în ziua cînd deputaţiĭ Constituanteĭ, supunîndu-se mişeleşte la poruncile din Berlin înscrise în tractatul de Paris, vor acorda urdieĭ... jidoveştĭ dreptul civil şi politic, dînd astfel ţara şi naţionalitatea noastră în mîinele lor, eŭ, în acea zi de doliu, îmĭ voĭ rupe condeiul, suspinînd cu lacrămĭ: *finis Romaniae!* şi chiar dacă împrejurările casnice îmĭ vor permite a o face, mă voĭ desţăra pentru totdeauna.

Mă doare sufletul cînd mă gîndesc la ce am fost şi la ce o să ajungem. Galiţia şi Bucovina aŭ nevoe de o soră mezină... şi mult mă tem că o să o aibă.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Dacă în zilele sărbătorilor Crăciunuluĭ, aţĭ putea veni aicĭ,

d-ta, Gane, Stamatopulo, am pune la cale toate măsurile necesare pentru ridicarea statuiĭ luĭ Ștefan. Atuncĭ sărbătorile ar fi depline pentru mine.

CV.

Mirceștĭ, 11 Aprilie 1879.

Iubite Negruzzi, Peste două săptămînĭ plec la Bucureștĭ unde voĭ zăbovi vre-o lună cel puțin și fiind-că nu știŭ dacă voĭ putea veni la Iașĭ înaintea plecăreĭ mele, îțĭ scriŭ aceste rîndurĭ pentru ca să te rog a mă informa ce hotărîre ațĭ luat în privirea statueĭ luĭ Ștefan cel Mare? Callimach, răspuns'a la scrisoarea care îĭ recomanda de a vizita atelierul D-luĭ Cordier? Intr'un cuvînt, alesu-s'a artistul căruĭ să se încredințeze fondarea statuiĭ? etc.... aș dori să am cele maĭ lămurite informărĭ, pentru ca să știŭ ce să răspund luĭ Vodă, cînd aș fi întrebat de Măria Sa.

Ion Ghica a fost aicĭ în ţzilele trecute și ascultînd drama luĭ *Despot,* a decis a se ocupa îndată cu punerea eĭ pe scenă, vroind să fie reprezentată numaĭdecît la 15 Septembrie [1])

Rolurile aŭ să se împartă chiar de pe acum, pentru ca să fie știute ca *Tatăl nostru.* Decorurile și costumele aŭ să se lucreze în lunile de vară, pentru ca tot să fie gata pănă la începutul sezonuluĭ teatral.

Piesa este sfîrșită de mult. — Acum e copiată, corectată și gata de a eși în lume. — Imĭ pare răŭ că nu am prilejul de a vă ceti ultimele treĭ acturĭ, pentru ca să cunosc opinia d-tale și a altor membriĭ a Junimeĭ. — Ion Ghica și Alexandru Cantacuzin aŭ părut destul de satisfăcuțĭ.

Vă găsițĭ acum în fierberea luptelor electorale, nu cred dar să vă fie mintea dispusă la literatură. — Fițĭ dar cu prevedere și vă alegețĭ deputați și senatorĭ cărora să le fie milă de țară.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CVI

Mirceștĭ, 5 Februarie 1880.

Iubite Negruzzi, Inainte de toate îțĭ fac cunoscut că am primit dicționarul luĭ Cihac, că am răspuns învățatuluĭ nostru etimologist pentru a-ĭ mulțumi, și că i-am și trimis un exemplar din gramatica macedo-romînă a luĭ Boiagi.

---

[1]) A fost reprezentată la 8 Oct. 1879, pe scena teatruluĭ din Bucureștĭ.

Acum să venim la întrebarea ce-mĭ tacĭ, dacă iarna aceasta a fost roditoare pentru mine? Cu durere răspund că nu! O nevralgie complicată cu un proces, mi-aŭ secat creeriĭ şi m'aŭ împiedecat de a produce măcar o singură strofă.

Planurĭ am multe în cap, dar cînd vreaŭ să mă pun pe lucru, se prezintă dinaintea ochilor meĭ imaginea hidoasă a unuĭ tîrtan nespălat, cu care mă judec pentru o tîlhărie a luĭ, foarte păgubitoare mie. Cum dar să te inspirĭ, cînd muza drăgălaşe se metamorfozează într'o dihanie cu perciunĭ şi îmbrăcată în pielea draculuĭ?

Despot se tipăreşte la Socec; peste vr'o opt zile ţi-oĭ trimete unul din cele întîĭ exemplare. Nu rămîne de cît ultima jumătate de coală sub teasc.

Cu ce, dar, să-ţĭ îndeplinesc dorinţa în privirea foaeĭ *Convorbirilor?*

Portofoliul meŭ e gol de tot. Iată însă ce-ţĭ propun: ne-am decis cu Ion Ghica, să preschimbăm un şir de scrisorĭ amintitoare de timpurile trecute. Posed pîn'acuma treĭ epistole foarte interesante ce mi-a trimes Ghica.

Dacă-ţĭ convine, sînt gata a le pune la dispoziţia foaeĭ *Convorbirilor*. Acele scrisorĭ nu se ating nicĭdecum de politica zileĭ; ele sînt nişte preţioase schiţe de moravurĭ vechĭ şi de datinĭ istorice. Aştept răspunsul d-tale, păn'a nu-ţĭ comunica copie după dînsele.

Te-aĭ mirat de a nu vedea numele meŭ în tabla de materiĭ a anuluĭ trecut? Aceeaşĭ mirare mă coprinde şi pe mine, căcĭ de cînd te-aĭ aruncat în braţele politiceĭ, aĭ cam legat de gard literatura. Să sperăm însă că vom veni în curînd la postul nostru.

Eŭ n'am fost la Bucureştĭ de pe la Octombrie, fiind spăimîntat de gerul ierneĭ. Socot însă să mă duc la Senat pe la sfîrşitul luĭ Februarie, dacă... etc.

Zicĭ că aĭ să plecĭ peste vr'o 15 zile?.. De ce nu te-aĭ oprĭ cîte-va ceasurĭ la mine? Pornind dimineaţa din Iaşĭ, ajungĭ pe la 11 ore la gara Mirceştĭ şi seara cu trenul expres te îndrumezĭ spre Bucureştĭ.

Programul e lesne de urmat şi tot-odată de natură a-mĭ produce o mare satisfacere.

Amic sincer, **V. Alecsandri.**

CVII

Mirceştĭ, 11 Februarie 1880

Iubite Negruzzi, Iţĭ scriŭ în grabă, căcĭ plec la Roman pentru procesul meŭ. Necazurile ce am, nu-mĭ lasă capul liber pentru ocupărĭ literare, sper însă că voĭ scăpa în curînd de buclucurĭ şi atuncĭ mă voĭ gîndi cu dragoste la copila noastră: Foea *Convorbirilor*. Cît pentru simţirile luĭ Ion Ghica către D-ta, eŭ cred că eştĭ înşelat. Orĭ cum, cînd voĭ merge la Bucureştĭ, voĭ avea o explicare cu el. Pănă atuncĭ te îmbrăţişez. Aĭ să maĭ staĭ mult în Iaşi?

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

CVIII

Mirceştĭ, 14 Iunie 1880

Iubite Negruzzi, Iţĭ trimit, după făgăduinţă, inceputul corespondenţeĭ mele cu Ion Ghica—scrisoarea No. 1 şi sper să-ţĭ comunic altele pentru numerile următoare ale foaeĭ [1]).

Plec peste două ḑile la Sinaia, unde sînt invitat de Doamna, ca să mă consulte asupra uneĭ opere ce compune în colaboraţie cu un maestru venit din Suedia. Mă voĭ întoarce la Mirceştĭ în cele d'întîĭ zile ale luĭ Iulie.

Decĭ, sănătate şi la revedere.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CIX.

Mirceştĭ, 20 Iunie 1880.

Iubite Negruzzi, Primesc chiar acum alăturata scrisoare de la Papadopulo-Callimach. O găsesc destul de interesantă pentru ca să fie publicată în *Convorbirile Literare*[2]). Dacă împărtăşeştĭ opinia mea, pune să tragă o copie destinată pentru tipografie şi trimete-mĭ originalul curat, îndărăt. Ţiŭ a pune acest autograf în colecţia mea de autografe.

Cred că aĭ primit epistola mea către Ion Ghica, în care fac biografia luĭ Vasile Porojan[3]).

Ce aĭ de gînd să facĭ în vara aceasta?

---

[1]) Scrisoarea I («Din vremea luĭ Grigorie Ghica Voevod), *Conv.* XIV (1880) pp. 1—5.

[2]) Scrisoarea e relativă la *Ceremonia cafeleĭ.* V. *Conv. Lit.* XIV, p. 194-96.

[3]) S'a tipărit în *Conv.* XIV, (1880) pp. 165—171.

Profită de vacanță, ca să te maĭ daĭ în dragoste cu muza pe care aĭ părăsit-o pentru fleoarța de politică.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CX.

Mirceștĭ, 17 August 1880.

Iubite Negruzzi, Eștĭ dus în străinătate? Eștĭ în Iașĭ? Arunc la poștă aceste două întrebărĭ, într'un noroc și aștept un răspuns pentru ca să-țĭ trimet o scrisoare lungă și foarte interesantă a luĭ Papadopulo-Callimach.

Aĭ maĭ scris ceva, saŭ aĭ continuat a te închina la altarul leniĭ? De este așa, o să avem vorbă împreună, sper însă din contra, să te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CXI.

Mirceștĭ, 30 August 1880.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis scrisoarea luĭ Papadopulo-Callimach și sper că aĭ primit-o[1]). Maĭ posed o culegere de cîntece populare culese de părintele Episcop Melhisedek, precum:

Imn catichetic popular, Colăcărie saŭ discurs la nuntă, Cuvînt de ertăciune, Urare de anul noŭ.

Toate aceste anotate de colegul meŭ de Academie.

Dacă îțĭ convin, sînt gata a ți-le trimite pentru *Convorbirĭ*[2]). Ele sînt foarte interesante; aștept răspuns.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXII.

Mirceștĭ, 2 Septembre 1880

Iubite Negruzzi, Profit de plecarea gineruluĭ meŭ la Iașĭ, pentru ca să-țĭ trimit colecția de cîntece populare făcute de părintele Melhisedek. Nu mă îndoesc că va găsi în curînd loc în coloanele *Convorbirilor*. Cred că aĭ primit a 4-a epistolă a luĭ

---

[1]) Scrisoarea tratează despre *Cyril Lucar*. V. *Conv. Lit.* XIV, p. 252.

[2]) S'aŭ tipărit în *Convorbirĭ*, XIV, (1880) pp. 290, 344, sub titlul «Literatură religioasă populară».

Ion Ghica[1]). Cînd va apare? El pregătește o a 5-a scrisoare foarte interesantă, la care voĭ răspunde imediat.

Te îmbrățișez. **V. Alecsandri.**

CXIII.

Mirceștĭ, 8 Sept. 1880.

Iubite Negruzzi, Dacă proectul meŭ de a petrece iarna în străinătate te-a mîhnit, dă mîhnirea după spate, căcĭ mi-am schimbat planurile. Nu plec din țeară decît la primăvară!

Perspectiva unuĭ voiaj în luna luĭ Noembrie nu-mĭ surîde nicĭ decum; apoĭ Academia și Senatul îmĭ ațin calea. Trebue decĭ să las deocamdată toeagul de călător în colțul odăiĭ și să rămîn la postul meŭ de cetățean academician în cursul iernii ce vine.

Voĭ profita negreșit de zilele viforoase pentru ca să mă pun pe lucru și voĭ trimete din cînd în cînd cîte ceva *Convorbirilor*. Cît pentru comedia în versurĭ de care mă întrebĭ, n'am început-o încă, fiind-că toată vara am fost năvălit de musafirĭ. Tot ce am putut face pe furiș, este o feerie națională pentru teatrul din Bucureștĭ, intitulată *Povestea luĭ Pepelea* [2]).

Cea întîĭ lucrare ce voĭ întreprinde în curînd, este o dramă în proză: *Desrobirea Țiganilor*, [3]) apoĭ în cursul ierneĭ voĭ începe comedia mea în versurĭ, *dacă mi-o fi bine*.

Pe săptămîna viitoare, adică la 14 Sept. mă voĭ găsi în Iașĭ și voĭ avea mare mulțumire să te întîlnesc, pentru ca să maĭ vorbim de voiajurĭ, de literatură și chiar de politică.

Pănă atuncĭ te îmbrățișez și te rog să prezentezĭ complimentele mele respectuoase D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CXIV.

Mirceștĭ, 9 Noembrie 1880.

Iubite Negruzzi, Plec mîine la Bucureștĭ, de unde așĭ vroi să trimet d-luĭ Creangă colecția operelor mele, cerută de d-luĭ. Nu-ĭ cunosc însă adresa. Te rog să aĭ bunătate a mi-o însemna pe o bucată de hîrtie și a mi-o expedia, 5 strada Calvină.

Ion Ghica a fost astă-zĭ aicĭ și mi-a anunțat o nouă scrisoare.

---

[1]) A patra scrisoare *(Eteria) Conv.* XIV, (1880) pp. 325—344.

[2]) *Conv.* XVII. (1883) pp. 201, 247, 293.

[3]) Care nu a fost scrisă.

Sper că ceea ce ţi-am dat, va apare întreagă în numărul ce are să iasă.

Viĭ la Bucureştĭ?

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXV.

Mirceştĭ, 28 Decembrie 1880.

Iubite Negruzzi, Inainte de toate îţĭ mulţumesc pentru felicitările ce mi-aĭ trimes de sărbătorĭ şi pentru urările amicale ce facĭ în privirea sănătăţeĭ şi a hărniciĭ mele; sper că ele mi-or profita pentru ca să fiŭ maĭ cu voe-bună şi maĭ productiv în cursul anuluĭ care vine. Primeşte la rîndul D-tale din parte-mĭ asemenea urărĭ, pe lîngă care maĭ adaog în special unele în folosul *Convorbirilor*.

Articolul luĭ Ion Ghica este în adevăr maĭ personal decît scrisorile precedente [1]), însă el nu este decît ca o prefaţă la o serie de studiĭ foarte interesante, pe care le-aşĭ vedea cu mare mulţumire în coloanele *Convorbirilor*. De aceea sînt prea bucuros de vestea ce-mĭ daĭ despre publicarea în numărul din 1 Fevr.

Eŭ mă recunosc dator cu multe răspunsurĭ luĭ Ion Ghica şi sper că le voĭ scrie în curînd. Până atuncĭ, te rog să arăţĭ complimentele mele respectuoase d-neĭ Negruzzi, şi să primeştĭ amicalele mele îmbrăţişărĭ.

V. Alecsandri.

Prin ginerele meŭ ţi-oĭ comunica un articol al luĭ Papadopulo-Callimach, în care se tratează despre ceasornicul luĭ Ştefan cel Mare, dat Ruşilor de către Mitropolitul Veniamin Costaki [2]).

CXVI.

Mirceştĭ, 11 Ianuarie 1881.
24° sub zero

Iubite Negruzzi, Scrisoarea d-luĭ Nicanor Frateşiu, protosincel şi secr. consist. nu m'a surprins, fiind-că sînt obişnuit cu asemenea propunerĭ. Se vede că mă bucur de reputaţia de *père nourricier*...

Sînt vr'o treĭ anĭ, am primit din Basarabia o epistolă din

---

[1]) Scrisoarea VII relativă la partidele politice şi evenimentele din anul 1848. *Conv. Lit.* v. XIV, p. 407.

[2]) Scrisoarea tratează despre «Ceasornicăria la Românĭ» *Conv. Lit.* XV, 1881 pp. 29-32.

partea unuĭ tînăr care mă ruga să-l adoptez, sub cuvînt că admira mult poeziile mele.

Anul trecut, un alt june amator de versurĭ, mĭ-a scris din Giurgiŭ, rugîndu-mă să-l primesc ca elev în *atelierul meŭ poetic*[1]).

Cu ocaziunea sărbătorilor anuluĭ noŭ am primit o propunere cam de aceeaşĭ natură, precedată de felicitărĭ entusiaste în modul următor:

«Anul noŭ cu cea maĭ mare şi înfocată verdeaţă vedem că «a sosit; iar cel trecător s'a dus ca cum n'a maĭ fost! Dar acest «an este *sperător* de a fi foarte îmbelşugat pentru marele şi celebrul «nostru bărbat de stat, care nu maĭ puţin poartă şi faimoasa «cunună de rege al tuturor poeţilor din tot *globul Europeĭ*. Decĭ «Dumnezeŭ să vă întărească *înmilionit* sfînta sănătate ca să puteţĭ «lupta de a face bine tuturor... şi mie, trimiţîndu-mă în Paris ca «să mă perfecţionez... etc.». D-l Grigori Szilásy mi-a recomandat în adevăr scrierile tînăruluĭ Dulfu, cerîndu-mĭ opinia asupra meritelor lor, dar n'a mers până la propunerea de adoptare saŭ de creştere a juneluĭ poet de peste Carpaţĭ...

Astăzĭ mi se prezintă un Costin!..

Staŭ şi mă 'ntreb cine mi-a organizat o asemenea *scie?* De unde până unde am ajuns a fi considerat ca un adoptator, saŭ cel puţin ca un crescător de copiĭ *talentaţĭ?*

Dacă aş fi milionar saŭ *înmilionit,* aş crea un institut de poetotrofie, însă cu averea ce-mi rămîne, nu-mĭ este permis a mă gîndi decît la familia mea.

Am primit o nouă scrisoare de la Ion Ghica, care conţine detaliurĭ interesante asupra celor întîĭ tinerĭ romînĭ din Paris, la aniĭ 1834—1835[2]), şi asupra graduluĭ de ignoranţă a Francezilor despre ţările noastre. Îmĭ propui să-ĭ răspund spre a complecta suvenirile luĭ, şi amîndouă scrierile ţi le-oĭ comunica, dacă doreştĭ.

Ţi-am trimis prin ginerile meŭ un articol al luĭ Papadopulo-Callimah asupra ceasornicărieĭ — destul de interesant. Sper în curînd să te scap şi de doiul de versurĭ. Până atuncĭ însă, o amicală strîngere de mînă.

V. Alecsandri.

---

[1]) I. Scurtu: «Cabinetul poetic al luĭ Alecsandri». *Sămănătorul* II (1903) p. 465.

[2]) V. «Scris. VIII (Din viaţa socială de pe la 1835 –36)» *Conv. Lit.* XIV, pp. 446—50.

CXVII.

Mirceştĭ, 16 Ianuarie 1881.

Iubite Negruzzi, M'am întîlnit cu părintele Episcop de Roman, Melhisedek, care a manifestat dorinţa de a se abona la *Convorbirĭ*. Tot-odată ar dori să aibă volumul anuluĭ 1880. Fă bine, dar, de regulează atît abonarea cît şi trimiterea aceluĭ volum la adresa colegulu̇ĭ meŭ de Academie.

Cînd plecĭ la Bucureştĭ... dacă nu cum-va iĭ fi şi plecat. Eŭ maĭ rămîĭ acasă până la finele luĭ Făurar.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXVIII.

Mirceştĭ, 26 Ianuarie 1881.

Iubite Negruzzi, Sînt însărcinat de Academie cu biografia răposatuluĭ meŭ amic C. Negruzzi. — Nu mă pot adresa dar la altul de cît la fiul săŭ pentru a avea următoarele notiţi : *(sic)*.

— Anul şi locul naşteriĭ.

— Studiile ; — sub care profesorĭ ? în care şcoale ?

— Operele cu titlurile separate şi anul publicaţieĭ lor.

— Epoca şi locul morţiĭ.

— Familia ; părinţiĭ, strămoşiĭ.

Te rog să-mĭ comunicĭ cît maĭ curînd toate aceste notiţiĭ saŭ măcar unele din ele, pentru ca să mă pot apuca îndată de lucru[1]). Aştept răspunsul D-tale cu nerăbdare şi te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

CXIX.

Bucureştĭ, 10 Martie 1881.

Iubite Negruzzi, Te-am căutat aicĭ şi am aflat că aĭ plecat la Iaşĭ. Mă grăbesc dar a-ţĭ trimete aceste rîndurĭ, pentru ca să te rog de a nu publica încă epistola, mea asupra *Pîneĭ amare a ecsiluluĭ,* ce ţi-a comunicat Ion Ghica, fiind-că nu este complectă.

Imĭ propun să o sfîrşesc cînd mă voĭ întoarce la Mirceştĭ şi atuncĭ voĭ trimete-o foaiĭ *Convorbirilor*[2]).

Avem treĭ posturĭ vacante la Academie. D-ta eştĭ candidatul

---

[1]) «Nu ştiŭ din care cauză lucrarea aceasta nu s'a făcut». Nota luĭ I. N.

[2]) Scrisoarea a rămas neterminată şi s'a publicat aşa în *Conv. Lit.* an. XVIV (1891) pp. 721—726.

meŭ pentru unul din ele. Bine aĭ face de a-ĭ trimite Academieĭ colecția complectă a *Convorbirilor*.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXX.

Mirceștĭ, 11 Maĭ 1881.

Domnule Not. coresp. etern[1]),

Accepînd invitaționea ce ațĭ benevolit a-mĭ tramitte la benchetul societățiĭ social literaria *Junimea*, mă nutresc cu sperantionea de a frequenta acel benchet, unde sum secur de a găsi un nutriment maĭ substanțiale.

Prin consecenția finesc ca și d-voastră prin sclamațiunea ardinte: *Să trăiască!* Cine?

Din reședințemîntul Mirceștĭ.

In Brumariu, în zi cu brumă.

Sincer stimător, **Văsiliu Alecsandri.**

CXXI.

3 Iulie 1881.

Iubite Negruzzi, Primesc chiar acum treĭ epistole de ale luĭ Ion Ghica, destinate *Convorbirilor*[2]). Ți le expediez prin poștă.

Ghica pleacă Sîmbătă la Londra, ca ambasador. Regret absența luĭ de la Academie și de la direcția teatruluĭ.

Te rog să-mĭ rezervezĭ un exemplar din ultimul volum al *Convorbirilor*.

Complimente respectuoase d-neĭ Negruzzi.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Vreĭ să publicĭ pe Pepelea într'unul din numerele veriĭ?

CXXII.

Mirceștĭ, 24 Iulie 1881.

Iubite Negruzzi, Am scris la Bucureștĭ ca să-mĭ trimeată manuscriptul luĭ Pepelea, și păn'acum nu am primit nicĭ răspuns

---

[1]) Invitația la banchetul anual al *Junimiĭ*, subscrisă de secretarul societățeĭ, era făcută de astă-dată în stil latino-germano-ardelean. Alecsandri răspunse cam în acciașĭ limbă. (Nota luĭ I. N.)

[2]) Aceste treĭ scrisorĭ sînt: a IX-a (David Urquhart), a X-a (Egalitatea), a XI-a (Libertatea), publ. în *Conv.* XV (1881) pp. 165, 209, 254.

nicĭ piesa. Voĭ maĭ reînnoi cererea mea astăzĭ, însă nu cred să obţiŭ vre-un rezultat până nu s'a numi un director al teatrelor în locul luĭ Ion Ghica, dus acum la Londra în calitate de ministru plenipotenţiar. Mi s'a propus mie direcţia aceleĭ galere, dar înţelegĭ că am refuzat cu entusiasm.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXIII.

Mirceştĭ, 17 Septembrie 1881.

Iubite Negruzzi, In sfîrşit am căpătat o copie depre manuscriptul luĭ Pepelea, dar în ce hal! veĭ judeca însu-şĭ... E de mirat cum să aibă direcţia un asemenea copist! Am făcut îndreptărĭ pre cît am putut; acum dacă tot voeştĭ ca să publicĭ această piesă în *Convorbirĭ,* încredinţează volumul alăturat unuĭ zeţar inteligent şi Doamne ajută.

Ce zicĭ de iarna timpurie care ne-a căzut pe cap? *Clima eminament* (sic) *proprice!* după spusa luĭ Aurelian.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXXIV.

Mirceştĭ, (fără dată)

Iubite Negruzzi, Iţĭ maĭ trimit o piesă care s'a jucat cu mult succes în iarna trecută la Bucureştĭ, însă tot aşa de prost copiată ca şi *Pepelea.* Dacă îţĭ convine, public'o în «*Convorbirĭ*», *fără nume de autor.* Un simplu X e suficient[1]).

La caz contrar, aĭ bunătatea a da piesa luĭ Lukian pentru beneficiul luĭ, cu condiţie ca să nu pue numele meŭ pe afiş, dacă ar afla că e făcută de mine.

Aştept răspunsul D-tale şi te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

CXXV.

Mirceştĭ, 27 Septembrie 1881.

Iubite Negruzzi, M'am bucurat că n'aĭ fost un pierde-vară ca mine şi că aĭ tradus... fie chiar în versurĭ albe, pe Don Carlos al luĭ Schiller[2]). Cu timpul sper că vom poseda în limba romînă tot teatrul clasic german, o adevărată comoară!

---

[1]) S'a publicat sub titlul «*Sfredelul Draculuĭ,* farsă de Carnaval, imitată din franţuzeşte, de X», în *Con. Lit.* XV, p. 297. Nota luĭ I. N.

[2]) V. *Conv. Lit.* XVI (1882—83) pp. 15, 50, 88, 132, 173.

Imĭ spuĭ că Maiorescu a reînviat pe lumea literară după opt anĭ de catalepsie. Cu atîta maĭ bine și pentru literatura noastră și pentru el! Un om ca dînsul, învățat, elocuent, deștept, cugetător și de gust, este menit a aduce marĭ foloase tinerimeĭ, atît prin scrierile cît și prin graiul luĭ. Să ne felicităm dar de reînvierea ilustruluĭ orator, care știe a combate atît de aspru beția cuvintelor.

Mulțĭ chemațĭ, dar puținĭ aleșĭ... Această maximă se poate aplica la toate generațiile ce se succedă. Din elementele tinere care daŭ puține roade astăzĭ, cine știe dacă n'am vedea eșind o mînă de oamenĭ-vengherĭ de marfă bună? Să nu desperăm, ci să urmăm a le arăta calea... Sufletele june se obosesc de cinism și se revoltă cîte-o-dată în contra luĭ; atuncĭ ele aspiră a reintra în lumea ideală, căcĭ care om nu sufere măcar odată în vieață de nostalgia frumosuluĭ!

Ion Ghica va continua șirul scrisorilor luĭ, însă cu totu afară din domeniul politic. Acele două care tratează despre Egalitate și Liberate aŭ fost făcute cu scop și de varietate și de a proba cum înțelegem libertatea și egalitatea, oameniĭ generațieĭ cărunte.

Fratele meŭ a promis să devie corespondentul *Convorbirilor!* Mă bucur de această hotărîre a luĭ, însă am să-l îndemn și eŭ din parte-mĭ ca să se ferească de politică, politica fiind filoxera literaturiĭ.

Cît pentru mine, iubitul meŭ coleg, am legat condeiul de gard!... Intreaga vară am petrecut-o cu ocupărĭ agricole și cu plățĭ de datorii. Slavă Domnuluĭ! Acum sînt liber, liberat și de moșie, pe care am arendat-o, și de creancierĭ pe care i-am ghiftuit de banĭ. Sper dar că în iarna ce vine, închizîndu-mă ca un culbec în căsuța mea, voiŭ reuși a mă acăța de poalele muzeĭ... Ce trînteală am de gînd să-ĭ daŭ! Avusesem proectul a pleca în străinătate spre a căuta un colț de pămînt scăldat în soare, însă și anul acesta mă voĭ mulțumi cu soarele din sobă... La Martie voĭ merge să asist la lucrările Academieĭ și la 1 Maĭ voĭ pleca... Unde?.. Unde m'or duce ochiĭ și pe cît timp pînzele pungiĭ vor fi umplute.

E timpul să maĭ es în lume... Orizontul de la Mirceștĭ a început a-mĭ părea cam îngust, și soarele Romînieĭ cu nasul degerat de frig.

N'aĭ avea curagiul să te abaţĭ pe aicea cînd te veĭ duce la Cameră singur? Mi-aĭ face mare plăcere.

La revedere şi miĭ de complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

Fă cu *Pepelea* şi cu *Sfredelul draculuĭ* ce-ĭ găsi de cuviinţă. Ţi le-am trimis numaĭ şi numaĭ pentru că mi le-aĭ cerut. Dacă însă s'ar înjgheba o trupă în Iaşĭ, aş dori să daĭ *Sfrederul draculuĭ*—(fără nume de autor)—ca să se joace.

CXXVI.

Bucureştĭ, Sîmbătă.

Iubite Negruzzi, Răspund îndată la scrisoarea ce mĭ-aĭ trimis la Mirceştĭ şi care m'a găsit în Bucureştĭ; am scris îndată luĭ Papadopulo ca să-ţĭ expeduiască un articol foarte interesant asupra luĭ *Ciubăr-Vodă* [1], şi alte scrierĭ ce a făcut în timpiĭ din urmă.

Nu am vreme astă-zĭ să-ţĭ trimit notiţele ce cereţĭ asupra luĭ Rallet, dar cît maĭ curînd voĭ căuta să-mĭ aduc aminte despre unele particularităţĭ a vieţeĭ sale şi le-oĭ aşterne pe hîrtie, pentru ca să-ţĭ îndeplinesc dorinţa.

Mîine plec la Sinaia şi sper că voĭ afla data exactă a venireĭ Regeluĭ la Iaşĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXXVII.

Mirceştĭ, 17 Octombrie 1881.

Iubite Negruzzi, M'am întors de la Bucureştĭ aseară şi am găsit pe biuroul meŭ o scrisoare a d-luĭ Ion Ghica, care mă întreabă dacă s'aŭ publicat în *Convorbirĭ* epistolele cele din urmă. Spre răspuns, te rog să-ĭ trimeţĭ numerile de la 1 August, 1 Sept. şi 1 Oct. şi să urmezĭ înainte cu trimeterea numerilor viitoare la adresa luĭ Ion Ghica:

Londres 77, Cornwaill-Gardens.

Am văzut pe Maiorescu pregătind un articol foarte curios asupra sinuciderilor. Slavicĭ lucrează o nuvelă... Eŭ sper că de acum m-oĭ pune pe lucru... dacă nu mă voĭ porni în străinătate.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Articol tipărit în *Conv.* XVI, (1882) p. 285-295, sub titlul «Ciubăr-Vodă, în istoria Moldoveĭ şi în drama D-lui Vasile Alecsandri; «Despot-Vodă.»

CXXVIII.

Mirceştĭ, 14 Februarie 1882.

Iubite Negruzzi, Primesc din Londra începutul uneĭ lucrărĭ importante asupra unor chestiunĭ care interesează ţara şi bogăţia eĭ. Cunoştĭ autorul [1]) şi nu mă îndoesc că scrisoarea luĭ va fi primită de foaia *Convorbirilor*. Ţi-o comunic dar fără întîrziere, însă cu condiţie ca numele luĭ să nu fie publicat. Poziţia luĭ actuală nu-ĭ permite să-şĭ moae pana în altă cerneală decît în aceea diplomatică.

Veĭ însemna dar numele autoruluĭ cu litera X şi veĭ păstra manuscrisul ca să mi-l înapoezĭ cînd nu o maĭ fi trebuinţă de el.

In *Monitor* văd că eştĭ absent de la Cameră, prin urmare trebue să fiĭ la Iaşĭ. Iţĭ trimit dar manuscrisul dea-dreptul acasă, cu încredere că-ţĭ fac mulţumire, dînd de hrană foaiĭ lacome a *Convorbirilor*.

Plec peste cîte-va zile la Bucureştĭ, căcĭ la 23 Februarie se deschide sesiunea Academiĭ. Poate să ne întîlnim în tren. Amîndoĭ avem maĭ vie plăcere a ne regăsi pe tărîmul literar decît pe gunoiul politic.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXXIX.

Mirceştĭ, 8 April 1882.

Iubite Negruzzi, Fiind-că plec, de azĭ într'o săptămînă, te rog să spuĭ d-luĭ Naum, că aştept cu nerăbdare traducerea din Mireïo ce mi-a promis [2]). N'aş vrea să mă pornesc fără dînsa, căcĭ sînt încredinţat că va produce mare mulţumire luĭ Mistral şi confraţilor luĭ din Felibrigiul Provenţiĭ.

Să ne vedem sănătoşĭ.

V. Alecsandri.

Complimentele mele d-neĭ Negruzzi.

CXXX.

Mirceştĭ, Mercurĭ.

Iubite Negruzzi, M'am întors sănătos şi întinerit din călătorie şi am adus *condeiul de aur* decernat luĭ Naum de către comitetul felibrin din Forcalquier. Te rog să-ĭ spuĭ că ţiŭ acest frumos premiŭ la dispoziţia sa, şi că-l poftesc să se repeadă la Mirceştĭ ca

---

[1]) Ion Ghica, atuncĭ ministru al ţăriĭ la Londra. *I. N.*

[2]) V. acea traducere în *Conv.* XVI, (1882-83) pp. 347-48.

să-l primească din mîinele mele, împreună cu diploma. Am auzit că pleci în streinătate. Cînd și încotro?

Nu uita să mergi la Londra și să vezi pe Ion Ghica. Adresa lui este 59, Prince's Gate.

Complimente D-nei Negruzzi și voiaj fericit.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXI.

Mircești, 1 Iulie 1882.

Iubite Negruzzi, Păn' a nu pleca din Iași, te rog să dai D-lui Naum alăturata scrisoare împreunată cu o diplomă și cu condeiul de aur ce i s'aŭ decernat ca premiŭ de către Ateneul jocurilor Florale din Forcalquier.

Iți doresc timp frumos, veselie și sănătate în călătoria ce întreprinzi și te rog să prezinți complimentele mele D-nei Negruzzi.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXII.

Mircești, 1 Iulie 1882.

Iubite Negruzzi, Primesc chiar acum din Londra un pachet conținînd urmarea *Studiilor economice* a lui Ion Ghica, al căror început ți le-am comunicat înaintea plecărei mele în streinătate.

Iți trimit acest noŭ manuscris, cu încredere că lucrarea aceasta va găsi loc în coloanele *Convorbirilor*, ca una ce este bine cugetată, bine scrisă și demnă de a găsi adăpost în o foae de valoare[1]).

Azi dimineață ți-am trimis prin conductorul trenului un pachet, în care sînt coprinse premiul cîștigat de Naum la Forcalquier precum și diploma ce îl însoțește.

Te rog să bine-voești a i le înmîna pentru ca să-l vindecăm de frigurĭ.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXIII.

Mircești, 22 Sept. 1882.

Iubite Negruzzi, Cred că te-ai întors din lunga-ți călătorie și mă grăbesc a te înștiința că Ion Ghica mi-a trimis urmarea

---

1) «Producțiunea, consumațiunea și schimbul» de I. Ghica. *Conv. Lit.* XVI pp. 165, 234, 273, 297, 392.

scriereĭ sale asupra *producereĭ* și a *consumăreĭ*. Ți le-oĭ comunica îndată ce voĭ fi sigur că te găseștĭ în cuibul vesel din Păcurarĭ.

Ion Ghica îmĭ spune că n'a primit numerile *Convorbirilor* din Iulie și August în care sînt publicate partea întîĭ a opereĭ sale. Te roagă să bine-voeștĭ a regula să i se expeduiască și acele numere, pentru ca colecția luĭ să fie complectă.

Frate-meŭ asemenea regretă că nu maĭ primește *Convorbirile*. Dacă abonamentul este expirat, rog să-l înscriĭ din noŭ în lista abonaților și să-ĭ expedueștĭ toate numerile ce-ĭ lipsesc. Cu venirea mea la Iașĭ voĭ regula plata acestuĭ abonament.

Eram decis a petrece iarna în Italia, însă boala soțieĭ mele mă obligă a-mĭ părăsi orĭ-ce plan de voiaj. Voĭ sta și iarna aceasta la Mirceștĭ, lîngă sobă, și de-o da Dzeŭ să am liniște, sper că mă voĭ ocupa de lucru.

V. Alecsandri.

CXXXIV.

Mirceștĭ, 25 Septembrie 1882.

Iubite Negruzzi, Ițĭ trimit urmarea articoluluĭ luĭ Ion Ghica asupra *produceriĭ* și *consumăriĭ*. Această lucrare serioasă mĭ-a părut bine făcută și pentru meritele sale am recomandat-o *Convorbirilor*. Dacă însă opiniile exprimate de autor nu sînt conforme cu acele susținute din foaia *Junimiĭ*, se va găsi poate vre-un membru al *Junimiĭ* care să scrie un contra-articol serios, bine cugetat și demn de un adversar ca I. Ghica.

Nu știŭ ca foaia *Convorbirilor* să fie exclusivă ca o foaie politică de o coloare absolută. Coloanele eĭ aŭ fost totd'auna ospitaliere pentru tot ce e bine scris deși chiar cîte-odată prea puțin înțeles, precum *Teoria fatalismuluĭ* și alte ondulațiunĭ *ejusdem farinae*[1]. Așa dar, fiind-că eștĭ dispus a publica și restul articoluluĭ luĭ I. Ghica, mi se pare convenabil ca să urmațĭ a-l subsemna ca pînă acum numaĭ cu inițialele autoruluĭ, și aceasta din cauza pozițieĭ diplomatice, care nu-ĭ permite a-șĭ pune numele întreg.

Dacă însă aĭ vroi să aĭ o explicare cu el în această privință, iată adresa luĭ: Ion Ghica, Prince's Gate — 59 — Londra.

Numerile din *Convorbirĭ* ce-ĭ lipsesc sînt acele din Iulie șĭ August, care conțin începutul articoluluĭ săŭ.

---

[1]) Aluzie la articolele luĭ V. Conta: «Teoria fatalismuluĭ» și «Teoria ondulațiuneĭ universale».

Cît pentru fratele meŭ, i-oĭ scrie pentru ca să mă înştiinţeze de la ce epocă nu a primit numerele foaiĭ.

Că am cea maĭ mare dorinţă de a asista la inaugurarea statuiĭ luĭ Ştefan cel Mare şi *bărbos,* nu poate fi nicĭ o îndoială; şi sper că starea sănătăţiĭ d-neĭ Alecsandri îmĭ va permite să-mĭ îndeplinesc dorinţa. Părerea mea de răŭ este că împrejurările supărătoare prin care am trecut şi tot trec încă, nu mi-aŭ permis şi nicĭ nu-mĭ permit de a compune vre-o odă de *circonstance,* cum am făcut cu ocazia inaugurăriĭ luĭ Mihaĭ Viteazul.

Regele va veni negreşit ca să asiste la acea mare serbare naţională; M. Sa mi-a şi vorbit odată despre deciderea sa de a veni la Iaşĭ cînd se va descoperi statua.

Suferinţele d-neĭ Alecsandri de abia îmĭ lasă vreme ca să scriŭ cîte un răvaş pe la soroace, îndată însă ce va fi maĭ liniştită voĭ căta prin săltar ceva pentru *Convorbirĭ.*

Imĭ pare bine că nu ţi-aĭ perdut vara, şi că aĭ tradus tragedia luĭ Schiller: *Fecioara de la Orléans*[1]). Nu maĭ puţin mă bucur că aĭ înmulţit familia *Copiilor de pe natură.*

Ce lucrează Naum? L'am îndemnat să traducă întregul poem al luĭ Mistral: *Mireïo* . . . Apucatu-s'a de această lucrare?

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXV.

Mirceştĭ, 15 Octomvrie 1882.

Iubite Negruzzi, Iată o nouă scrisoare a luĭ Ion Ghica[2]), de soiul acelora care aŭ plăcut lectorilor foaiĭ *Convorbirilor.* Ea cuprinde notiţe foarte interesante asupra pleiadeĭ de dascălĭ Grecĭ, care aŭ format educaţia generaţiĭ bătrîne din Bucureştĭ. Cred, prin urmare, că va găsi loc în coloanele Convorbirilor, ca un pastel al timpuluĭ trecut.

Pe cînd inaugurarea statuiĭ luĭ Ştefan cel mare? Aş dori mult să fiŭ lămurit despre ziua serbăriĭ, căcĭ am mare nevoe de a mă repezi la Bucureştĭ pe vre-o cîte-va zile, spre a mă da pe mîna luĭ Young, dantistul. Am o măsea îndrăcită, care mă bagă în iad de viŭ.

Amiciĭ şi sărutare, **V. Alecsandri.**

Frate-meŭ nu a primit numerele din *1 Iunie, Iulie, August* şi *Septembrie.*

---

[1]) V. *Conv.* XVII, (1883—84) pp. 8, 47, 87.

[2]) Scris. XIII («Dascălĭ Grecĭ».) *Conv. Lit.* XVI (1882—83) pp. 325—331.

CXXXVI.

Mirceştĭ, 17/29 Octombrie 1882.

Iubite Negruzzi, Eram gata de plecare la Bucureştĭ, cînd soţia mea a căzut din noŭ la pat, bolnavă de reumatismurĭ articulare şi foarte dureroase. Decĭ staŭ pe loc, pînă va trece accesul acestor suferinţĭ grozave. Cît pentru măselele mele cu pricina, le-am poruncit să mă lase în pace pe vre-o cîteva zile şi pănă acum m'aŭ ascultat. Dea Domnul să nu se răsvrătească în contra ordinuluĭ meŭ. Sînt foarte necăjit, foarte obosit şi foarte întristat de a pierde o mulţime de vreme fără lucru, căcĭ nu sînt în stare de a face nicĭ o Makedonskioae[1]).

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CXXXVII.

Mirceştĭ, 7 Decembrie 1882.

Iubite Negruzzi, Am citit chiar acum cuvintele patriotice pe care le-aĭ rostit în Cameră cu ocaziunea proectuluĭ de lege pentru împămîntenirea unuĭ jidan. Bravo! Să trăeştĭ! să dea Domnul ca toţĭ Romîniĭ să vorbească tot ast-fel[2]).

Eŭ am avut păcatul să iaŭ numaĭ odată cuvîntul în favoarea unuĭ tînăr Evreŭ, care a publicat un volum de poeziĭ romîne, şi simt o mare mustrare de cuget; însă mă jur să nu maĭ cad în asemenea păcat.

Incă odată bravo! aferim! în toate limbele păgîne şi creştine.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CXXXVIII

Mirceştĭ, 12 Decembrie 1882.

Domnule Redactor, [3]) Răposatul meŭ amic, C. Negri, era mare amator de monede vechĭ de aur şi în diversele luĭ călătoriĭ, îşĭ

---

[1]) *Makedonskioae,* adică o poezie în felul celor compuse de D. A. Macedonski poet din Bucureştĭ. (Nota luĭ I. N.)

[2]) Directorul *Conv. Lit.* fiind deputat, combătuse în Cameră (Dec. 1882) proectul de lege pentru împămîntenirea D-luĭ Iacob Neuschotz, bancher din Iaşĭ. Discursurile ţinute de Mihail Cogălniceanu şi de primul ministru, Ioan Brătianu, in favoarea împămînteniriĭ bancheruluĭ israelit, nu isbuti să convingă Camera şi proectul de lege fu respins. (Nota *Conv.*)

[3]) Din *Convorbirĭ* XVI p. 380.

formase o colecţie, pe care o ţinea împărţită în o mulţime de cutiuţĭ rotunde, quadrate, octogene, cutiuţĭ de sandal, de fildeş, de lac japonez, etc. Din cînd în cînd el îşĭ cerceta, îşĭ admira comoara care pe lîngă valoarea eĭ metalică şi numismatică, maĭ avea în ochiĭ săĭ farmecul elocvent al suvenirilor. Fie-care din ele îĭ reprezenta un colţ de lume călcat de el, un incident al vieţeĭ sale de călător, o anecdotă maĭ mult saŭ maĭ puţin interesantă; prin urmare el, omul cel maĭ generos ce am cunoscut, era, pot zice, sgîrcit în privirea monedelor sale şi păn'acolo mergea părtinirea sa, că, la zile de nevoe prefera să facă împrumuturĭ de banĭ cu plată de dobînzĭ marĭ, de cît să se atingă de conţinutul cutiuţilor.

In ultimiĭ anĭ aĭ vieţeĭ sale, ajuns la o lipsă de avere care nu-ĭ maĭ permitea să aibă mîna larg deschisă pentru ajutorul sărmanilor, Negri se decise, oftînd din greŭ, a avea recurs la comoara luĭ ascunsă, şi odată intrat pe această cale de sacrificiŭ, el se despărţi încet de scumpele sale medaliĭ.

Cînd toate fură împrăştiate, amicul meŭ le duse dorul şi în speranţă de a maĭ găsi măcar una din ele, ca s'o păstreze drept talisman, el deschidea din cînd în cînd cutiuţele şi constata cu mîhnire pustiul ce năvălise în sînul lor. De două orĭ însă, el avu mulţămirea de a descoperi cîte un Constandinat de aur printre nămolul de obiecte ce înghesuia biuroul luĭ; mulţămire efemeră! căcĭ abia găsită, biata monedă trecu după obiceĭ, în mînile uneĭ bătrîne cu familia numeroasă.

Astfel am urmat şi eŭ, D-le Redactor, ca să răspund la apelul D-voastre şi să vă trimet ceva poeziĭ pentru «Convorbirĭ». Am deschis toate saltarele, am răsfoit toate hîrtiile şi în fine am găsit. Ευρηκα!

Am găsit un teanc de versurĭ de album, care, departe de a avea valoarea medaliilor luĭ Negri, aŭ însă specialitatea lor caracteristică în domeniul literatureĭ. Această categorie de versurĭ reprezintă rezultatul amar aceluĭ chin al închiziţieĭ moderne ce se numeşte *pedeapsa albumuluĭ,* osîndă grozavă, la care poeţiĭ şi chiar simpliĭ versificatorĭ sînt expuşĭ maĭ cu deosebire.

Nu zic aceasta pentru poeziile ce vă trimit acum, căcĭ ele aŭ fost compuse sub o impresie plăcută şi adresate unor persoane care merită capo-d'opere poetice, şi un autor nu poate fi de cît măgulit cînd e solicitat de dame şi domnişoare atît de distinse, ca să îmbogăţească albumul lor; dar în genere versurile de porunceală produc acelaş efect sgîrcitor de nevre ca şi frecatul unuĭ

sfeşnic de alamă pe o masă de marmură saŭ ca tăiatul unuĭ dop de plută cu un cuţit ştirbat.

Am avut ocaziune a fi supus adese-orĭ la pedeapsa sus pomenită, fiind graţios solicitat prin viŭ graĭ saŭ prin poştă, ca să deviŭ însu-mĭ călăul meŭ şi m'am executat, producînd cele maĭ multe orĭ nişte prostiĭ, demne de un geniŭ necunoscut, anume Misletti din Tîrgul-Cuculuĭ, care a murit. Iată ultimele sale opintirĭ, ce aŭ contribuit a'l ucide:

PE ALBUMUL D-NEI X

Trecînd azĭ pe stradela luĭ Drakaki Baston
Zărit-am într'o birjă o muză de bonton
Ş'am zis: Căcĭ n'am Pegazul Bădiţeĭ Apolon
Ca s'o răpesc în braţe-mĭ, şi să o rog pe drum
Ca să'mĭ inspire versurĭ pentru al tăŭ album.

PE ALBUMUL D-NEI XX

Amorul are miros, tu încă aĭ parfum:
Nedespărţiţĭ decĭ fi-veţĭ în inimĭ şi 'n album.

Ferească Dumnezeŭ pe tot omul şi chiar pe duşman de asemine boală producătoare, de asemine convulsiunĭ olimpo-epileptice!

Vale!

V. Alecsandri.

CXXXIX.

Mirceştĭ, 20 Dec. 1882.

Iubite Negruzzi, Materie pentru *Convorbirĭ* începe a ploua. Papadopulo a trimis la Iaşĭ la adresa d-tale un lung articol foarte interesant asupra felibrilor din Provenţa [1]). Eŭ ţi-am expediat azĭ dimineaţă o nouă scrisoare a luĭ Ion Ghica. Le veĭ găsi acasă cînd te-ĭ întoarce de sărbătorĭ, dacă nu cum-va îĭ face sărbătorile în Bucureştĭ.

Primit-aĭ două poeziĭ: una compusă de frate-meŭ la 1857 [2]) şi alta de Millo la 1851? Ţi le-am trimis prin Maiorescu. Aş dori mult ca să găsească un colţ în foaia noastră literară.

---

[1]) *Conv. Lit.* XVI, (1872-1883) articolul intitulat «Mişcarea literară provensală».

[2]) A fost tipărită în *Conv.* XIX, (1885) pp. 187-88, sub titlul: «Odă la unirea Românilor»; a luĭ Millo nu a fost publicată.

Am scris zilele acestea o odă pentru inaugurarea statuiĭ luĭ Ştefan-Vodă [1]), şi am început o comedie antică în treĭ acte şi în versurĭ, intitulată *Horaţiu* saŭ *Fîntîna Blanduzia*.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXL.

Mirceştĭ, Vinerĭ.

Iubite Negruzzi, După dorinţa ce mi-aĭ exprimat, iată scrisoarea către redacţia *Convorbirilor* care va preceda publicarea poeziilor de album, cu poşta de mînĭ.

Te-am felicitat de victoria ce aĭ repurtat în Cameră, făr'a cunoaşte puternica pleadă care te-a combătut. Acum dar, îţĭ reînnoesc însutit complimentele mele sincere.

Se zice că Neuschotz e decis a părăsi Iaşiĭ şi a se retrage la Viena. Ducă-se peste nouă ţărĭ şi nouă-zecĭ şi nouă de mărĭ, cu tot neamul său, cu toţĭ baniĭ săĭ, cu toată seminţia luĭ Abraham!... Amin!

Hotărîrea luată în privirea inaugurăriĭ statuiĭ luĭ Ştefan cel Mare, îmĭ pare foarte nimerită. La April timpul fiind maĭ cald, va permite venirea în Iaşĭ a multor persoane din Capitală şi din provinţiĭ (sic), şi ast-fel ceremonia va fi mult maĭ demnă de eroul nostru.

Eŭ pregătisem o odă pentru această ocaziune; voĭ tescuì dar versurile mele în portofoliŭ până la April... Numaĭ de nu s'ar plodi între ele până atuncĭ.

Informează-te, dacă un jidan, anume Rainstein-Răineanu saŭ Răinescu, autorul unuĭ volum de poeziĭ romîne a avut în Senat majoritate pentru împămîntenirea sa. Aş da cîte-va leturgiĭ ca să nu o fi căpătat, în urma celor ce mi-aĭ scris despre Evreiĭ, care se dedaŭ la specula literaturilor străine.

Aĭ de gînd să viĭ de Crăciun la Iaşĭ? Eŭ voĭ merge peste vr'o patru zile ca să mă întîlnesc cu Regele şi cu Regina şi aş dori mult să te văd.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLI.

Mirceştĭ, Martie 6, 1883.

Iubite Negruzzi, Aĭ aflat negreşit despre o importantă publicaţie mensuală ce are să apară în curînd la Paris sub titlul de

[1]) V. *Conv.* XVII, (1883) p. 112: «Odă la statua luĭ Ştefan cel Mare».

Revista Lumiĭ latine. Ea se va ocupa cu seriozitate de țările noastre. Iată pentru ce îțĭ trimet un pachet de programe ale eĭ, cu rugăminte ca să le împarțĭ la membriĭ *Junimiĭ*, și totodată să-ĭ îndemnĭ cu multă elocuență a se abona.

Cînd viĭ la Bucureștĭ pentru Academie? Eŭ sper să plec la 14 Martie seara.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXLII.

Mirceștĭ, 10 Martie 1883.

Iubite Negruzzi, Imĭ cerĭ un portret pentru *Albumul Junimiĭ* și altul pentru tabloul colectiv al *Junimiștilor.* Tot ce posed este acesta pe care ți-l trimit. Dacă formatul e prea mare, bine-voește a te adresa din parte-mĭ la D-l Heck, fotograful, pentru ca să-l reducă în proporțiile cărților de vizită. Veĭ face o comandă de 12 exemplare în socoteala mea.

Eŭ am de gînd a mă repezi pînă la Iașĭ înainte de a pleca în străinătate, adică pe la începutul luĭ Maĭ, și atuncĭ voĭ regula comptul meŭ cu D-l Heck. Portretul ce-țĭ trimit este unul din cele maĭ nimerite, fiind făcut la o epocă, unde obrazul meŭ nu purta încă: *du temps l'irréparable outrage*, însă umbrele sînt prea tare însemnate pe el, aș dori ca Heck să le maĭ corige.

Nu am nicĭ curagiul, nicĭ răbdarea să maĭ pozez pentru a obținea testimoniul fotografic a sbîrcelilor bătrîneții, cu care mă văd năvălit pe fie-care an maĭ mult. Nu mă iartă *filotimia,* după cum zicea Kir Gaitanis, dascălul meŭ de limba grecească.

Mă întrebĭ dacă iarna din care începem a eși a fost roditoare?.. Ar fi fost prea mănoasă dacă nu mi-ar fi adus o mulțime de supărărĭ: boala soțiiĭ mele care a durat șase lunĭ de zile, boala primejdioasă a fratelui meŭ, din care abia a scăpat cu viață, supunîndu-se la o operație din cele maĭ grele: *tracheotomie*... și altele, și altele... pe care să le ia dracul!

Cu toate acestea, am cercat să găsesc un adăpost în sînul literaturiĭ, și cu chiŭ, cu vaĭ, am scris o comedie în versurĭ, în treĭ acturĭ, întitulată: *Fîntîna Blanduzieĭ*[1]). Lucrarea s'a făcut cu destulă repejune, în 4 săptămînĭ, dar fi va ea nimerită saŭ nu? Mă tem că va face a se încreți sprîncenele aspreĭ critice, căcĭ biata piesă a venit pe lume în vaetul de suferințĭ a neveste mele.

---

[1]) Tipărită în *Conv. Lit.* XVIII (1884—85) pp. 92, 141, 169.

Mergînd la Bucureştĭ, o voĭ supune o areopaguluĭ ce se adună pe fie care săptămînă la Maiorescu, şi apoĭ voĭ vedea ce este de făcut cu manuscrisul... Cine ştie? poate că el este destinat a aţîţa focul din sobă. Imĭ pare răŭ că nu poţĭ veni la Academie chiar la început, pentru ca să fiĭ faţă la lectura comedieĭ mele.

Orĭ-cum, te îmbrăţişez şi te rog să arăţĭ d-neĭ Negruzzi afectuoasele mele complimente.

V. Alecsandri.

CXLIII.

Mirceştĭ, Martie 1883.

Iubite Negruzzi, Am aflat că aĭ fost ales deputat. Te felicit. — Eŭ am de gînd să viŭ la Iaşĭ în zilele aceste pentru 24 de oare, şi fiind-că am a pleca în străinătate, foarte curînd, aş dori să-ţĭ strîng mîna şi să-ţĭ citesc ultima scriere: *Fîntîna Blanduzieĭ.* Te rog să-mĭ facĭ cunoscut, cînd şi unde aş putea să îndeplinesc această dorinţă.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLIV.

Mirceştĭ, 3 April 1883.

Iubite Negruzzi, Papadopulo-Callimach a tradus un poem vechiŭ, scris în al XIII-lea secol sub titlul de: *Expediţia luĭ Igor la Cumanĭ,* de o rară frumuseţe poetică. Fiind convins că veţĭ deschide coloanele *Convorbirilor literare* aceleĭ interesante traducerĭ, am îndemnat pe amicul nostru P. Callimach ca să ne-o comunice[1]). Tot odată voĭ trimite în curînd traducerea făcută de D-l Ollănescu, de *(sic)* poema luĭ Horaţiu: *Poemă seculară*[2]), care e foarte nimerită.

Ne pare răŭ tuturor că nu aĭ venit între noĭ la sesiunea Academiĭ şi spre a ne mîngîia, mulţĭ dintre noĭ te salutăm frăţeşte.

V. Alecsandri.

CXLV.

Mirceştĭ, 9 Maiŭ 83.

Iubite Negruzzi, Iţĭ trimet oda la statua luĭ Ştefan cel Mare, pentru ca să o publicĭ în *Convorbirĭ.* Te rog însă să puĭ la cale

---

[1]) Nu a fost publicată.

[2]) E vorba de traducerea poemeĭ «Carmen saeculare» — a luĭ Horaţiu V. *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 137—140.

a se tipări şi pe colĭ de hîrtie separată, în număr de vre-o două sute exemplare, spre a fi împărţite în public în ziua înaugurăreĭ statueĭ. Aş dori ca să se facă o tipărire de lux pe hîrtie satinată.

Pre cît ştiŭ, plecĭ la Bucureştĭ în curînd. Eŭ însu-mĭ m'oĭ îndruma spre capitala veseliilor şi a neghiobiilor pe Vinerea viitoare şi sper să ne întîlnim acolo. Iţĭ zic dar la revedere şi te rog să prezentezĭ complimentele mele afectuoase familieĭ *D-tale.*

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLVI.

(Cercle d'Aix-les-bains (Savoie).
5 August 1883 Hotel Continental

Iubite Negruzzi, După o lungă primblare încîntătoare pe malurile Rinuluĭ, prin Olanda, prin Englitera şi Franţa, iată-mă în fine sub duşele sulfuroase de la Aix! Cura este plăcută, fiind făcută cu apă caldă, de şi masagiul aduce pe bietul pacient în stare de aluat plămădit fără milă. Poziţia oraşuluĭ şi maĭ cu seamă împrejurimele luĭ sînt de o rară frumuseţe. Te sfătuesc dar să nu alegĭ altă localitate de vindecare dacă, ferească Dumnezeŭ, aĭ căpătat vre-odată reumatisme saŭ stingere de glas. Aicĭ veĭ întîlni umbra luĭ Lamartine, rătăcind pe marginea laculuĭ de Bourgé, pe care marele poet l-a cîntat în versurĭ atît de armonioase, şi veĭ avea mulţumirea de a vedea la o distanţă mică de Aix, cataracta Niagara precum şi fluviul St. Laurent, în miniatură: — însă, pe lîngă aceste minunĭ ale naturiĭ, veĭ fi tot-odată întristat de a vedea la ce grad de sluţenie aduce pe femeĭ patima joculuĭ de cărţĭ numit bacara, în saloanele de la Casino. Veĭ întîlni asemenea şi strănepoţĭ de-aĭ luĭ Traian, care te-ar face a adresa cuvinte puţin respectuoase acestuĭ împărat, fondator de coloniĭ în Dacia.

Apropo (sic) [1]) de împărat, îţĭ anunţ trimiterea pentru *Convorbirĭ* a unuĭ articol foarte interesant asupra luĭ Teodoros de Abissinia, *care a fost Romîn,* după multe probabilităţĭ bine expuse şi lămurite în zisul articol. [2]) Nu mă îndoesc că coloanele *Convorbirilor* se vor deschide grabnic dinaintea luĭ, şi în această convingere, te îmbrăţişez, dorindu-ţĭ primblarea la Aix... fără reumatisme.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

---

[1]) (Sic) este în textul scrisoriĭ. Nota *Conv.*

[2]) Articolul acesta e a XV-a scrisoare a lui I. Ghica: «Theodoros», din *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 241.

CXLVII.

Mirceştĭ, Oct. 1883

Iubite Negruzzi, Maĭ iată o scrisoare de ale luĭ Ghica[1]), foarte interesantă. Ghica ar vroi să-şĭ adune toate scrisorile într'un volum şi a însărcinat cu această lucrare pe Bianu de la Academie; însă Bianu nu şĭ poate procura numerele din *Convorbirĭ* care cuprind acele epistole. — Nu ar fi un mijloc de a i le pune la dispoziţie pe cît-va timp?

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLVIII.

Mirceştĭ, 21 Oct. 1883.

Iubite Negruzzi, *Revista Lumiĭ Latine* a apărut la Paris. Ea are a se ocupa mult de interesele noastre şi merită să aibă mulţĭ abonaţĭ în ţară. — Ţi-am trimis, nu-mĭ aduc bine aminte cînd, un număr de programe cu foĭ de abonamente a ziseĭ reviste. Nu ştiŭ dacă aĭ găsit amatorĭ pentru această importantă publicaţie? — Orĭ-cum să fie, te rog să-mĭ înapoezĭ vre-o 50 pentru ca să le trimet luĭ P. Grădişteanu, care mi-a promis că le va desface în Bucureştĭ cît maĭ curînd.

In *Junimea* cred că s'ar putea abona cîţĭ-va membri.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLIX

Mirceştĭ, Marţĭ.

Iubite Negruzzi, Era să viŭ la Iaşĭ, însă nu voĭ putea pleca de cît poimîne Joĭ; seara mă voĭ întoarce înapoĭ, la Mirceştĭ. — Aş dori mult ca să te întîlnesc în puţinele ceasurĭ ce voĭ sta în fosta capitală. — Te voĭ căuta pe-acasă între treĭ şi patru oare.

Am primit programele *Revisteĭ Lumiĭ Latine* şi le voĭ trimite luĭ Grădişteanu; te rog să te informezĭ, care sînt junimiştiĭ ce s'aŭ abonat la acea revistă şi să-ĭ îndemnĭ a-ţĭ număra baniĭ abonamentuluĭ, pentru ca să-ĭ trimitem cît maĭ curînd Baronuluĭ de Tourtoulon — 6 Rue Mezières — Paris.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Scrisoarea XVI (Mehtupciu), *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 367—376.

CL.

Mirceştĭ, 20 Octombrie 1883.

Iubite Negruzzi, Intorcîndu-mă acasă, am găsit o nuvelă trimisă de frate-meŭ şi destinată *Convorbirilor* [1]). Am cetit-o şi am rămas foarte emoţionat.

Mă grăbesc dar a ţĭ-o comunica şi a te ruga ca să o publicĭ în viitorul număr, căcĭ ast-fel aĭ face o mare mulţumire bietuluĭ meŭ frate, care pătimeşte de o boală foarte grea şi prin urmare trebue să fie încurajat spre a'şĭ alunga ideile posomorîte ce-l torturează.

In curînd sper să viŭ la Iaşĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLI. [2])

Mirceştĭ, 4 Ianuarie 1884.

Iubite Negruzzi, Ţĭ-am trimis de mult un început de călătorie la Constantinopolĭ şi maĭ în urmă două poeziĭ: una compusă de fratele meŭ şi cealaltă de Millo. Te rog să mi le înapoezĭ pentru ca să pot indeplini cererile luĭ Iosif Vulcan, care nu mă lasă în pace, reclamînd concursul meŭ la foaia sa *Familia*.

Voĭ face toate chipurile de-a veni la Iaşĭ, poimîne însă nu-mĭ va fi cu putinţă. Vă doresc petrecere bună şi vă urez să maĭ celebraţĭ încă 20 anĭ aniversarul Junimeĭ... cu părul alb.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLII.

Mirceştĭ 7 Ghenar 1884.

Iubite Negruzzi, Această scrisoare te va găsi cam somnoros, cam ostenit după banchetul Junimiĭ ce s'a prelungit, îmĭ închipuesc, pănă în faptul zileĭ. Am asistat prin vis la acea serbare care consacră 20 de anĭ de existenţă a societăţiĭ voastre şi am auzit glumele, veseliile, toasturile nenumărate a membrilor eĭ. Să vă ajute Dumnezeŭ a celebra şi aniversarea a 40-a a Junimiĭ, în intima şi legitima mîndrie de desvoltare a Literaturiĭ romîne.

Eŭ am avut un moment gîndul de a veni să vă surprind în mijlocul banchetuluĭ, însă viscolul de erĭ a răcit entusiasmul meŭ, şi dar am cedat îndemnuluĭ prudenţiĭ, care mi-a şoptit la ureche

---

[1]) E nuvela «Dor de morţĭ» a luĭ I. Alecsandri, publicată în *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 330—337.

[2]) Manuscris inedit.

să staŭ loculuĭ în vecinătatea sobiĭ... însă la masă am băut în sănătatea şi prosperitatea Junimiĭ!

Erĭ a fost Boboteaza... una din cele maĭ importante sărbătorĭ a creştinătăţiĭ, şi cea maĭ seminificativă, după socotinţa mea, căcĭ ea consacră ziua în care Mîntuitorul a spălat în apa Iordanuluĭ impuritatea jidovească a naşteriĭ sale, şi ast-fel numaĭ a dobîndit prestigiul dumnezeesc.

Astăzĭ este sărbătoarea Sfîntuluĭ Ioan Botezătorul! Om mare, spirit înalt al antichităţiĭ, singurul care a cercat a combate lepra jidovească prin botezul fundatoruluĭ religieĭ creştine. A maĭ fost încă un om de talia luĭ pe acele timpurĭ de obrăsnicie evreească, Faraon Egipteanul! Acesta însă a fost maĭ practic decît Sf. Ioan, căcĭ el a vrut să procure o scăldare definitivă în valurile Măriĭ Roşiĭ tuturor pezevenghilor, crîşmarilor, cămătarilor, şi Meyerhofilor [1]) din ţara luĭ.

Statuele acelor doĭ iubitorĭ de omenire ar trebui să se înalţe în toate oraşele şi satele... maĭ cu seamă la noĭ. Dar să revenim la timpul de faţă. Am primit *începutul meŭ de călătorie la Constantinopol,* şi m'am decis a nu'l trimete lui Vulcan ci a-l prelucra pentru *Convorbirĭ,* cînd mi-o veni un chef de scris. Cît pentru *poezia* frateluĭ meŭ, îmĭ aduc bine aminte că ţi-am trimis-o odată cu aceea a luĭ Millo... Mi se pare chiar că era tipărită pe o foaie *volante.*

Caută bine prin saltare, că-i găsi-o.

Soarele se iveşte!.. te las, ca să-ĭ adresez rugăciunea mea de dimineaţă.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XLIII.

Mirceştĭ, 9 Februarie, 1884.

Iubite Negruzzi, Doreştĭ să afli cum mă găsesc şi ce fac? *Povero di me!* Mi-am pierdut toată iarna în nelucrare din cauza uneĭ nevralgiĭ inteţite. In zadar m'am încercat a întreprinde o dramă în versurĭ, a căreĭ subiect era să fie *Ovid,* ecsilat la Tomis. Nevralgia mĭ-a alungat ideile, ridicîndu-mĭ toată buna-voinţa de a continua. Condamnîndu-ne dar la răbdare, aştept momentul porniriĭ mele la Bucureştĭ, pentru ca să mă distrag puţin cu punerea în scenă a pieseĭ mele şi cu lucrările academice.

---

[1]) Meyerhoffer, bancher din Iaşĭ. *Nota Conv.*

Imĭ anunţĭ că «Fîntîna Blanduz'eĭ» este în studiŭ, prin urmare nu-mĭ va rămîne decît a privighea repetiţiile generale, şi pe urmă a aştepta verdictul publiculuĭ. Nu mi-aĭ dat însă nicĭ o scrisoare despre opereta ce aĭ colaborat cu Caragiali şi cu Gaudela [1]). Rolurile sînt învăţate, muzica bine ştiută? Crezĭ într'un cuvînt că artiştiĭ noştri *(sic)* vor scoate-o bine în capăt?

Imĭ cerĭ pentru *Convorbirĭ* «Fîntîna Blanduzieĭ». Cu marĭ mulţumirĭ ţi-aşĭ da-o, însă am de gînd s'o pun sub tipar, îndată ce voĭ sosi la Bucureştĭ, şi cred că va eşi în broşură cel maĭ tîrziŭ pe la sfîrşitul luĭ Martie. Socec m'a rugat să nu-l las de o parte şi sînt oare-cum obligat a satisface dorinţa editoruluĭ meŭ.

Piesa fiind în treĭ acte, ar necesita cel puţin două lunĭ pentru publicarea eĭ în *Convorbirĭ*, iar altminterĭ ar ocupa un număr întreg al foaiĭ. Şi odată cunoscută de publicul cititor, ediţia luĭ Socec ar suferi pagubă, după cum m'a asigurat însu-şĭ.

Aşa dar, te rog, iubite Negruzzi, să nu te superĭ dacă fac această concesie editoruluĭ meŭ; îţĭ promit că îndată ce voĭ scăpa de nevralgia mea, îţĭ voĭ procura materie pentru *Convorbirĭ*.

Imĭ pare bine că aĭ să viĭ la Bucureştĭ pentru sesiunea academică. Vom avea o lună de zile de plăcută camaraderie, care va contribui a mă face să petrec zile bune în Bucureştĭ.

Pentru slăbiciunea ochilor, nu ştiŭ maĭ bun leac de cît duşa de pulbere de apă de pucioasă, primite pe pleoape... Vino cu mine la vară la *Aix les Bains*.

Dea Dumnezeŭ ca însănătoşirea bietuluĭ Eminescu să fie deplină!.. însă mă tem...

Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Ştiĭ negreşit că corespondenţa luĭ Ion Ghica din *Convorbirĭ* a apărut într'un volum. Tot ce am scris în iarna aceasta este o epistolă-prefaţă.

Frate-meŭ m'a întrebat dacă aĭ primi în *Convorbirĭ* traducerea a unuĭ minunat articol (şi nu lung) de astronomie a luĭ Flammarion [2]). Ştiĭ că acest autor are un stil foarte poetic şi talentul

---

[1]) «Hatmanul Baltag», operă bufă în 3 acte şi 5 tablourĭ de I. Negruzzi şi I. L. Caragiale.. *Conv. Lit.* XVIII (1884—85), pp. 56, 109, 157.

[2]) Articolul e intitulat: «Lumile celelalte», şi tipărit în *Conv.* XVIII (1884—85), pp. 118—122.

de a vulgariza într'un mod atrăgător misterile ceruluĭ. Am răspuns frateluĭ meŭ afirmativ... Bine am făcut?

Ion Ghica lucrează. Cred dar că foaia nu va lipsi de materie interesantă.

Iţĭ trimet ultimul număr al gazeteĭ *de Roumanie*, ce coprinde un articol foarte curios, intitulat *Go Ahead* [1]). Eroul este ginerele frateluĭ meŭ, Charles Bal, pe care poate aĭ avut prilej a-l vedea la Iaşĭ. După ce l-îĭ ceti, te rog să-l trimeţĭ generaluluĭ Duca.

CLIV.

Mirceştĭ, 21 Februarie, 1884.

Iubite Negruzzi, Ion Ghica a sosit astă-zĭ la Mirceştĭ cu poclon destinat *Convorbirilor*. — Iată-l! El începe o nouă serie de epistole interesante, care vor coprinde notiţe istorice, schiţe de moravurĭ dispărute din societatea romînă şi tipurĭ caracteristice, bine colorate. — Am convingerea că-ţĭ fac marĭ mulţumirĭ, oferindu-le foaiĭ care a reprodus seria întîĭ.

Acea serie a apărut de curînd într'un volum. Sper că volumul va avea un frate gemine, a căruĭ naş veĭ fi D-ta.

Plec la Bucureştĭ la sfîrşitul săptămîniĭ; cînd aĭ de gînd să viĭ la Academie?

Imbrăţişărĭ amicale, **V. Alecsandri.**

CLV.

Mirceştĭ, 25 Februarie 1884.

Iubite Negruzzi, Ghica a plecat aseară la Bucureştĭ, unde îl voĭ urma la sfîrşitul luniĭ. Scrisoarea D-tale a sosit încă la timp, pentru ca să-l pot consulta asupra moduluĭ de a publica epistola sa ce v'am trimis; el preferă ca această epistolă să poarte N-rul XVII [2]) şi cele următoare numerele corespondente.

Bine ar fi însă să se anunţe în *Convorbirĭ*, apărerea volumuluĭ de curînd tipărit sub titlul de:

Scrisorĭ ale luĭ Ion Ghica către V. Alecsandri, tipografia Academiĭ Romîne 1884.

---

[1]) «Go Ahead» e reproducerea unuĭ articol, publicat în jurnalul parizian *Gaulois* şi în care se vorbeşte de o tînără păreche, D-nul şi D-na Charles Bal, ce a plecat în Lumea-nouă să-şĭ refacă averea pierdută. Articolul interesa pe Alecsandri, fiind-că D-na Charles Bal era nepoata sa, fiica coloneluluĭ I. Alecsandri.

[2]) Epistola XVII (Samos) tipărită în *Conv. Lit.* XVIII (1884—85) pp. 10, 81.

In acest volum figurează la început o epistolă a mea, ca prefaţă şi la sfîrşit articolul meŭ intitulat Vasili Porojan, care a fost publicată în *Convorbirĭ* [1]).

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

CLVI.

Mirceştĭ, 25 Maiŭ, 1884.

Iubite Negruzzi, Moartea frateluĭ meŭ lasă multe regretărĭ în urma sa, căcĭ era un suflet bun, un spirit luminat, o natură distinsă. — Iubitor de tot ce este frumos pe lume, de tot ce înnalţă omenirea, el a şi făcut marĭ serviciĭ ţăriĭ luĭ, în timp de 6 anĭ, cît a fost agent diplomatic la Paris sub Napoleon III, şi dacă ar fi avut timpul să se ocupe de literatură, ar fi produs însemnate scrierĭ.

Dumnezeŭ a voit să-l scape de crunţile luĭ suferinţĭ şi mi l a luat, lăsîndu-mă cu un mare gol în inimă şi cu un mare deşert împrejurul meŭ, căcĭ am rămas singur dintre aĭ meĭ. Mîhnirea mea e fără marginĭ, însă ideea ce mă susţine este că voĭ regăsi într'o zi toate fiinţele care m'aŭ iubit şi m'aŭ părăsit. — Va veni şi rîndul meŭ să plec, şi crede-mă că nu cu disperare voĭ vedea sosind momentul de plecare.

Iţĭ mulţumesc pentru scrisoarea d-tale şi pentru propunerea de a publica în *Convorbirĭ* manuscriptele ce s'ar afla între hîrtiile Ianculuĭ. Precît ştiŭ, în ultimele zile a vieţiĭ luĭ, pentru ca să alunge gîndurile negre, el s'a ocupat cu traducerea opereĭ luĭ Montesquieu *Grandeur et décadence des Romains.*

Imĭ pare foarte răŭ că s'a pierdut bucata de poezie a luĭ Millo. Nu maĭ am alt exemplar.

Incît priveşte «Fîntîna Blanduzieĭ», de vreme ce te-aĭ împăcat cu Socec, te rog să nu publicĭ, de cît după ce vor fi colile broşuriĭ eşite de sub tipar, cu îndreptările ce am maĭ făcut în manuscriptul meŭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Ediţia nouă (1887) din «Scrisorile» luĭ I. Ghica are o introducţiune scrisă tot de el. Epistola luĭ Alecsandri, e tipărită sub No. XVII, p. 337—359. «Vasile Porojan» nu e la sfîrşit, ci poartă No. V pp. 69—84.

CLVII.

Fără dată.

Iubite Negruzzi, Sper să viŭ mîine, Miercurĭ, la Iașĭ, unde mă voĭ opri pînă a doua-zi.

Voĭ veni dar seara la d-ta ca să citesc piesa mea [1]) Aș dori să fie față D-na Negruzzi, Nicu Ganea și alte puține persoane ce veĭ putea aduna din fugă.

Imbrățișărĭ, **V. Alecsandri.**

CLVIII.

Mircești, 9 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, M'am bucurat cînd am văzut în *Convorbirĭ* apărînd «Fîntîna Blanduzieĭ» și ast-fel împlinindu-se dorința d-neĭ Negruzzi; am descoperit însă maĭ multe greșelĭ de tipar, pe care te rog să le îndreptĭ prin *errata* din numărul viitor.

Ploile m'aŭ împedicat păn'acum de a pleca la Aix-les-Bains; sper că timpul se va îmbunătăți în sfîrșit și'mĭ va permite a mă duce ca să mă îmbunătățesc și eŭ la rîndul meŭ.

Decĭ la revedere în Septembrie. Complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLIX.

Mircești, 17 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, Un domn Singer mĭ-a trimis o broșură intitulată: *Sollen die Juden Christen werden?* pe care nu o pot înțelege, fiind scrisă în limba nemțească; îmĭ pare însă că trebue să fie un pledoriu în favoarea tîrtanilor. Țĭ-o trimit ca să o citeștĭ și dacă veĭ găsi de cuviință, să însărcinezĭ pe Xenopulo saŭ pe Misir să facă o analiză *critică* asupra acesteĭ scrierĭ *perciuno-file* [2]). Ițĭ comunic totodată și scrisoarea d-luĭ Singer, cu rugăminte să-mĭ spuĭ ce vrea de la mine? Doresc răspuns grabnic, căcĭ plec foarte curînd.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Fîntîna Blanduzieĭ.

[2]) Analiza nu s'a făcut.

CLX.

Mirceştĭ, 19 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, O bună veste. Ion Ghica are să-ţĭ trimeată în curînd o nouă scrisoare pentru *Convorbirĭ*, însă doreşte ca să fie publicată fără nume de autor. Veĭ pune decĭ un simplu X sub acel articol, care tratează despre *Jidanĭ şi comerţul ţăriĭ*, şi manuscrisul îl vei păstra la d-ta [1]).

In sfîrşit sper a pleca în curînd... nu însă la Aix-les-Bains, care nu-ĭ tocmaĭ departe de Tulon, dar la Mehadia deşi Ungurimea este o a doua holeră.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXI.

Mirceştĭ, 24 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, Cea maĭ plăcută veste ce puteaĭ să-mĭ daĭ pînă a nu pleca din ţeară este: *improvizarea opereteĭ: luĭ Beizade Epaminonda* [2]) — (un rol destinat negreşit luĭ Iulian). Aşĭ dori foarte mult să o citesc şi să-ţĭ daŭ părerea mea asupra eĭ, deşi sînt încredinţat că trebue să fie piesă nemerită, de vreme ce te-aĭ lepădat de colaboratul Hatmanuluĭ Baltag [3]).

Iţĭ mulţumesc pentru notiţa ce mi-aĭ dat despre jupîn Singer şi despre planurile sale gheşeftare. Gîndul meŭ este de a nu-ĭ răspunde nicĭ un cuvînt. Ast-fel jupînul va pricepe că nu i se trece marfa la Mirceştĭ.

Imĭ daĭ bună veste că Judele aŭ început să emigreze... Nu te încrede în mişcările lor. Dacă i-aĭ urmări, sînt încredinţat că aĭ întîlni pe falşiĭ noĭ Americanĭ, răspîndiţĭ prin oraşele din Valahia saŭ pe la munte. De cînd era s'o păţească cu marea Roşie, perciunoşiĭ se feresc de apă, maĭ cu seamă de Oceanurĭ.

Plecĭ în Elveţia? Să te întorcĭ de acolo cu nervele oţelite şi cu bună dispoziţie de lucru. Eŭ am părăsit planul de a mă duce la Aix-les-Bains şi mă văd silit a mă mulţumi în anul acesta cu

---

[1]) A fost publicată sub numele luĭ I. Ghica. În *sumarul* Convorbirilor poartă titlul: «Wilson Ormsby» (scris XVIII, *Conv.* XVIII, pp. 293-303). În volum are numărul XX şi titlul *Ovreiĭ*.

[2]) «Beizadea Epaminonda», operă comică în 3 acte de I. Negruzzi. *Conv. Lit.* XIX, (1885-86) pp. 529-621.

[3]) Colaboratorul era I. Caragiale!

Mehadia, cu toate ploşniţele eĭ. Sper însă că voĭ combate cu prafurĭ ad-hoc pe aceste insecte semitice.

La revedere dar şi complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Amic sincer, **V. Alecsandri.**

Foarte mult m'aĭ îndatori, dacă aĭ da ordin să mi se rezerve *(cu plată)* cele din urmă 6 volume ale *Convorbirilor*, începînd de la anul XIII.

CLXII.

Mirceştĭ, 28 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, Răposatul Cneaz A. Cantacuzino a scris o epistolă luĭ E. Quinet, ca răspuns la un articol batjocoritor pentru boerimea romînă. Acea epistolă cuprinde detaiurĭ foarte interesante asupra familiĭ Cantacuzineştilor şi maĭ cu seamă asupra vestituluĭ *Deleanu,* despre care părintele d-tale mi-a povestit multe anecdote.

Scrierea Cneazuluĭ în limba franceză a fost tradusă de George Sion după îndemnul meŭ şi o cred demnă de a fi publicată în *Convorbirĭ* [1]. Deşi Sion nu face parte din Junime, el este colegul nostru din Academie şi nu am nevoe să recomand ce ese din pana luĭ.

L am rugat să-ţĭ trimeată direct traducerea sa, avînd convingerea că o veţi publica-o în unul din cele d'întîĭ numere ale *Convorbirilor.*

Fiind cam în ajunul plecăreĭ mele în străinătate, îmĭ iaŭ ziua bună, îmbrăţişîndu-te cu iubire.

V. Alecsandri.

PS. Până ce veţĭ căpăta traducerea anunţată, îţĭ trimit o poezie a luĭ Sion, care mĭ-a plăcut foarte mult şi pe care a improvizat-o acum la Mirceştĭ [2].

CLXIII.

Mirceştĭ, 10 Septembrie 1884.

Iubite Negruzzi, Iată mă în fine acasă, reîntors de la Mehadia, ghiftuit de băile luĭ Hercule, de slănină rîncedă şi de epilepticul Csardaş unguresc. Trăind timp de două lunĭ faţă cu mojicia *Magyară* reviŭ convins că numele acesta ar trebui să se scrie fără *y*.

---

[1]) S'a şi publicat în *Conv.* XVIII, (1884—85) pp. 443, 476.

[2]) Poezia luĭ Sion este «La aniversara mea» ibidem. p. 122.

Cura ce am urmat m'a înzestrat cu noĭ durerĭ, însă doctoriĭ din Mehadia pretind că e semn bun şi că peste o lună nu voĭ maĭ simţi nicĭ o durere... O fi! Mehadia ar fi un loc încîntător dacă nu ar fi vizitat de Ungurĭ, de Bulgarĭ, de Jidanĭ şi de cîţĭ-va Romînĭ de pe la noĭ. Aerul e plăcut, clima delicioasă, apa constipătoare şi hrana otrăvitoare. Altmintrelea băile merită antica lor reputaţie.

Ghica mi-a trimis o nouă epistolă[1]) pe care mă grăbesc să ţi-o comunic pentru *Convorbirĭ*. Primit-aĭ acea precedentă despre Jidanĭ?

Eŭ nu am lucrat nimic, fiind prea ocupat cu băile şi cu admirarea mea pentru Ungurĭ, dar fiind-că sînt decis a petrece iarna la Mirceştĭ, sper să mă pun pe lucru după întoarcerea mea de la Sinaia, unde mă voĭ duce peste o săptămînă. Ce fericire pe mine de m'ar apuca strechia lucruluĭ!.. Ar trece iarna într'o clipă.

Aĭ făcut un voiaj în Sviţera... Profitat-aĭ de vacanţiĭ ca să scriĭ ceva, saŭ aĭ urmat ca mine, făcînd casă bună cu Lenea?..

Complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

PS. D'abia pregătisem pachetul adresat d-tale, cînd primiĭ scrisoarea din 10 Sept. Aceeaşĭ simţire prietenească ne pusese condeiul în mînă în aceeaşĭ zi. Adaog dar acest post-scriptum pentru ca să împărtăşesc mulţumirea ce ţi-a produs articolul luĭ Ghica în contra perciunaţilor... In ultimele noastre convorbirĭ asupra acestuĭ neam spurcat, Ghica s'a arătat foarte preocupat de relele ce produc şi vor produce în ţară, coborîtoriĭ luĭ Moisi; şi cunoscîndu-ĭ tendinţele anti-semitice, sînt încredinţat că la Londra el va şti a deschide ochiĭ Englezilor, în privirea chestieĭ importante a năvăliriĭ Jidanilor pe malurile Dunăriĭ. Dee Domnul ca Romîniĭ să simtă în fine deşteptîndu-se în eĭ instinctul conservăriĭ!

CLXIV.

Mirceştĭ, 17 Oct. 1884

Iubite Negruzzi, Am trimis prin poştă un exemplar din *Fîntîna Blanduzieĭ* d-neĭ Negruzzi. Te rog să expedueştĭ la direcţia

---

[1]) Epistola XIX: «Iancu Văcărescu». *Conv. Lit.* XVIII, (1884—85, pp. 385—393.

teatruluĭ din Bucureştĭ, manuscriptul frateluĭ meŭ, întitulat *Moronul*[1]). Totodată să regulezĭ a se trimite luĭ Ion Ghica numărul din *Convorbirĭ*.—Cînd aŭ să apară ultimiĭ luĭ articolĭ?

Am auzit că vreĭ să te aşezĭ la Bucureştĭ, adevărat să fie?—Mă tem că această hotărîre să aibă de rezultat desfiinţarea *Junimiĭ*... Am început a lucra piesa *Ovidiu*. Noroc să dea Dumnezeŭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXV.

Mirceştĭ, 12 Nov. 1884.

Iubite Negruzzi, Te felicit că aţi (sic) *) fost ales deputat, şi fiind-că să mă felicitezĭ la rîndul d-tale pentru titlul meŭ de senator, spre mulţumire îţĭ fac cunoscut că am terminat două acturĭ din drama luĭ *Ovidiu*, cel d'întîĭ şi cel de pe urmă. Acum mă apuc de actul II şi sper, dacă voĭ fi liniştit, să-ĭ daŭ colb repede, pentru ca să mîntui întreaga lucrare pînă pe la 15 Decemvrie.—Prin urmare sînt foarte puţin dispus de a merge la Bucureştĭ înainte. *Ovidiu* îmĭ frămîntă creieriĭ, şi vreaŭ să mă desbar de el în anul acesta, ca să rămîn liber pe anul ce vine.

Cînd aĭ de gînd să plecĭ la Cameră?—Dacă aĭ pleca deocamdată singur, te-aşĭ îndemna mult să te scolĭ dimineaţa, să ieĭ trenul de la 8 ore, să te coborĭ la mine la 11½, să dejunĭ, să ascultĭ, pentru mistuire, ce am scris pînă acum, să prînzeştĭ la 6 seara şi cu trenul dela 7½ să plecĭ la Bucureştĭ.

Planul e perfect... însă oare îţĭ convine?

Complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Amic şi coleg, **V. Alecsandri.**

CLXVI.

9 Martie 1885.

Iubite Negruzzi, D. Vulpian, neobositul adunător de ariĭ naţionale, a profitat de călătoriile sale prin ţară, ca să colecteze şi un mare număr de poeziĭ poporale, dintre care unele sînt o frumuseţe rară.—Cred că *Convorbirile* ar primi cu mulţumire să deschidă coloanele sale unuĭ tezaur atît de important, şi dar, am

---

[1]) «Moronul», comedie într'un act, prelucrată după franţuzeşte de I. Alecsandri. *Conv. Lit.* XIX, (1885—86) pp. 480—516.

*) *Nota Conv.*

îndemnat pe D-l Vulpian să vă supue colecția, ca să puteți însu-și judeca de meritul eĭ.

D-l Vulpian ar dori să profite de acest mod de publicărĭ, pentru ca maĭ tîrziŭ toate bucățile tipărite în *Convorbirĭ* să fie publicate într'un volum. [1])

Bine-voițĭ a intra în vorbă cu recomandatul meŭ, și înțelegîndu-vă împreună, vorbițĭ D-luĭ Socec despre proiectul D-luĭ Vulpian. V'am adus la Bucureștĭ traducerea scriereĭ luĭ Montesquieu: *Grandeur et décadence des Romains;* însă negăsindu-vă aicĭ, sînt obligat a lua manuscrisul cu mine la Paris.

Eŭ maĭ staŭ aicĭ pînă Lunĭ, 15 Martie. Dacă avețĭ timpul a-mĭ răspunde, grăbește (sic) a-mĭ scrie la Grand hôtel du Boulevard. Maĭ am și o nouă scrisoare a luĭ Ghica. Ce să fac cu ea?

Te îmbrățișez și te rog să prezințĭ respectele mele doamneĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CLXVII.

Mirceștĭ, 30 Martie 1885.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis erĭ poezia compusă de frate-meŭ la anul 1857. — Astă-zĭ am cercetat biblioteca mea și am găsit numaĭ 12 volume din *Convorbirĭ*. — De la No. 13 încoace îmĭ lipsesc. — Dacă se poate să-mĭ procurĭ următoarele volumurĭ apărute în ultimiĭ șapte anĭ, mă veĭ îndatori foarte mult. — A revedere la Beizadea Epaminonda.

V. Alecsandri.

CLXVIII.

Fără dată.

Iubite Negruzzi, Mulțumesc pentru volumul de *Convorbirĭ;* te rog să le trimițĭ la Mirceștĭ, saŭ să le lașĭ la gară cînd îĭ trece spre Bucureștĭ. Eŭ plec Lunĭ, și voĭ depune manuscrisul la Socec. — Pune la cale să mi se trimită regulat broșurile la Legațiunea romînă, 5, rue Penthièvre, Paris.

A revedere, și complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

Formatul *Convorbirilor* este foarte plăcut.

---

[1]) Vezi D. Vulpean, Poezia populară pusă în muzică. Culegere din toate țările romîne. Vol. I—III Bucureștĭ 1886—1897 (text și muzică).

CLXIX.

Paris, 2 Iunie 1885.

Iubite Negruzzi, Ţi-am trimis prin d-l D. Rosetti manuscrisul frateluĭ meŭ: *Despre mărirea* şi *descăderea Romanilor* (trad. din Montesquieu). — Fiind însă că ţin foarte mult la acest manuscris, avînd de gînd a-l lega şi a-l păstra, te rog să mi-l conservĭ în bună stare şi să mi-l înapoiezĭ, îndată-ce nu-ĭ maĭ avea nevoe de el.

Cu poşta de mîine îţĭ voĭ trimete o nouă scrisoare de-a luĭ Ion Ghica care, după îndemnul meŭ, va urma a fi unul din colaboratoriĭ *Convorbirilor Literare*. Aş dori mult să fac ca dînsul, dar pănă la iarnă nu cred să găsesc timp de a mă ocupa de literatură, căcĭ lucrările canţelariĭ noastre de aicĭ sînt foarte numeroase, fiind şi de natură politică şi de natură consulară.

Erĭ a fost importanta înmormîntare a luĭ Victor Hugo; tot Parisul era în picioare. Inchipueşteţĭ toată populaţia Valahieĭ adunată la un loc. Defileul corporaţiilor şi armateĭ a început la 11½ oare şi a ţinut pînă la 5 după amiazĭ. Numărul coroanelor nu se ştie, dar se presupune că aŭ costat un milion şi jumătate. Studenţiĭ Romînĭ aŭ depus şi eĭ o coroană pe secriul expus sub arcul de triumf.

Iată înscripţia, în litere de aur, tipărită pe acea coroană:

«Tu vécus triomphant sur la cime étoilée
«Où les élus du Dieu Génie ont seuls monté,
«Et la mort te conduit, à ton char attelée,
«Par un arc de triomphe à l'immortalité».

Imĭ pare foarte răŭ că delegaţiunea Academieĭ voastre nu s'a gîndit a trimite o depeşă de condoleanţă familieĭ mareluĭ poet.

Complimentele noastre D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXX.

Paris, 19 Iunie 1885.

Iubite Negruzzi, Am primit numărul 3 al *Convorbirilor*, însă necomplect, căcĭ broşura cuprinde materie mumaĭ pănă la pagina 272. Te rog dar să-mĭ trimiţĭ alta neciuntită.

Mĭ-am găsit beleaua cu Legaţiunea din Paris. Numărul de familiĭ romîne, stabilite aicĭ şi al studenţilor, militarĭ, civilĭ, bursierĭ şi alţiĭ, dă loc la un adevărat nămol zilnic de legalizărĭ de acte

de tot soiul, de reclamații din partea creditorilor neplătiți și prin urmare de corespondenții cu ministerul de aici și cu cel din țară... Uff! In toată dimineața și peste zi, factorii de la poștă îmi aduc pacheturi, ce cuprind lucruri seci, care mă obligă la lucruri încă mai seci. Iți închipuești cum se potrivesc cu gusturile mele literare?

Pe lîngă aceste, adaogă vizitele numeroase ce trebue să fac pe la ambasadori și miniștri plenipotențiari... trecînd din Belgia la Japòn, din Germania la Siam, din Turkia la Nicaragua, din Englitera la Mexico, din Rusia la Bresil, chiar și la Equator, și la Monaco. — Un adevărat voiaj împrejurul lumii și un studiŭ etnografic foarte variat. Unul din reprezentanții republicelor americane spaniole, m'a luat de Egiptian fiind-că mă numesc Alecsandri.

In curînd voi pleca la Aix-les-Bains și după săvîrșirea curei voi merge la București... și apoi la drăgălașul Mircești. Mă bucur la ideea de a te vedea și de a te îmbrățișa.

Complimente afectuoase din partea D-nei Alecsandri pentru D-na Negruzzi; amicii lui Maiorescu, Gane și la ceilalți convorbiriști.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLXXI.

Mircești, 23 Septembrie, 1885.

Iubite Negruzzi, Gazetele aŭ spus adevărul astă una dată. Mă aflu la Mircești de vr'o două săptămîni; dar ceea-ce nu aŭ spus, este că rare-ori am primit o mulțumire așa deplină, reîntorcîndu-mă la cuibul meŭ, ca în rîndul acesta. După mai multe luni de viață chinuită în ticăloasa hardughie, închiriată pe 12 ani de predecesorul meŭ D-l Ferechide și poreclită: *Hôtel de la Legation;* după patru luni de neodihnă, și de nesomn în acea șură care tremură pe temeliile sale de cîte ori trece vr'o trăsură pe sub ferestre, (și de dimineață pînă în seară, decuseară pînă dimineață, strada Penthièvre servă de trecătoare trăsurilor celor mai încărcate cu pietre, railuri, saci de făină, boloboace de fier pline de...); după lucrările înmulțite ale cancelariĭ prin mulțimea Romînilor din Paris, etc.; după necazurile ce am avut cu guvernul republicei în chestia tarifelor, etc. etc. etc., am plecat la Aix-les-Bains pentru o cură anti-reumatismală și în sfîrșit am ajuns în raiul Mirceștilor! Laudă lui Dumnezeŭ! Aici am găsit toamna splendidă, grădina înflorită, livada încărcată cu fructe ca ne-altă-dată, și lumea în cea mai deplînă podoabă. Tot ce mă încunjură

îmĭ rîde în cale, cocoarele mă salută din înaltul ceruluĭ, trecînd în marĭ triunghiurĭ călătoare, căţeiĭ meĭ îmĭ sar pe genunchĭ cu veselie, şi maĭ pre-sus de toate, nepoţelele mele îmĭ sar în spinare, dismerdîndu-mă cu numele de *Grand-papa*, *Gross-papa*, şi umple casa de vuet şi de mişcare. Fericirea e fără marginĭ...

Trebue însă să mă despart de ea pentru ca să mă întorc la postul meŭ, adică în iadul băcălesc al Parisuluĭ, unde astă-zĭ bancheriĭ Jidanĭ ţin primul rang şi se bucură sub regimul republican de titlurĭ aristocrate: *les Princes de la finance!!* Perspectiva nu-mĭ surîde nicĭ decum, dar ce să fac? Am intrat în danţ...

Din cele ce preced înţelegĭ, iubite Negruzzi, că biata Muză a fost leşinată, ca o muscă în timpul iernii. Creeriĭ meĭ sdruncinaţĭ nu aŭ maĭ fost în stare de a da roadă, şi am ajuns a nu crede că poate cine-va să scrie versurĭ... nicĭ chiar proză. Imĭ este dar cu neputinţă de a-ţĭ trimite ce-va pentru *Convorbirĭ*, căcĭ nu am nimic prin saltare; sper însă că în noul apartament ce am luat în Paris, voĭ putea să consacru cîte-va momente literaturiĭ.

Acea locuinţă este situată aproape de *parc Monceaux*, Rue Murillo, 11. Cuartierul e noŭ, frumos, liniştit şi îndemnător pentru lucrurĭ de imaginaţie. Muza mea va reînvia negreşit în acel cuib demn de dînsa.

Ţi-am trimis atît din Paris cît şi din *Aix-les-Bains*, dacă nu mă înşel, vr'o treĭ scrisorĭ ale luĭ Ion Ghica despre chestiĭ economice, foarte interesante. Le-aĭ primit? Amicul meŭ îşĭ propune a scrie un dialog al morţilor în care vor figura mulţĭ *(sic)* personagiĭ din trecut. El te roagă să-ĭ trimiţĭ *Convorbirile* din August şi Septemvre.

Papadopulo îţĭ va comunica în curînd un articol asupra luĭ Conaki [1]. Pe Bengescu îl îndemn a scrie, dar lucrul cancelariĭ nu-ĭ dă timp a se ocupa de literatură.

Plec Miercurĭ seară la Bucureştĭ unde voĭ şedea vr'o treĭ zile pănă a nu merge la Sinaia.

Te îmbrăţişez şi trimit pentru D-na Negruzzi afectuoase complimente din parte-mĭ şi din partea soţieĭ mele.

V. Alecsandri.

---

[1]) Articolul e sub forma de scrisorĭ: Întîia şi a II-a scrisoare despre Tecuciŭ. V. *Conv. Lit.* XIX (1885—86), pp. 369, 921.

CLXXII.

Mirceștĭ, 24 Octombrie, 1885.

Iubite Negruzzi, Pentru ca să nu se facă vre o eroare în expediarea numerelor *Convorbirilor* luĭ Ion Ghica, mă grăbesc a-țĭ comunica adevărata luĭ adresă: *Grosvenov-Gardens-Londres, 50.* Cum voĭ sfîrși cetirea articoluluĭ săŭ, de care am vorbit, țĭ l'oĭ trimite din Paris.

Plec peste puține zile, adică la sfîrșitul luniĭ și te îmbrățișez zicîndu-țĭ: să ne vedem sănătoșĭ. Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CLXXIII.

Paris, 11/23 Noembrie, 1885.
11 Rue Murillo.

Iubite Negruzzi, Iată urma articolelor luĭ Ghica. Incepe publicarea lor, căcĭ sînt foarte interesante. Eŭ am sosit cu bine și acum sînt mulțumit de locuința mea cea nouă. Sper dar să pot reveni în liniște la lucrările mele literare. Cine e grațiosul și mult sapientul Densușeanu care m'a luat în răspăr? [1]).

Nu cum-va autorul Negriadeĭ?.. Fie-ĭ poemul ușor!

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLXXIV.

Paris, 2 Martie 1886.

Iubite Negruzzi, Incep cu felicitărĭ pentru succesul ce a obținut *Nazat* [2]) și termin prin o bună veste care te va bucura. Ion Ghica a scris un articol asupra răposatuluĭ Gr. Alexandrescu, foarte interesant; îțĭ trimit manuscrisul chiar astăzĭ, și sper că va fi publicat în *Convorbirĭ* cît maĭ curînd.

După cum spun foile din Bucureștĭ, Pygmalion este un adevărat triumf pentru Bengescu [3]). Cu atît maĭ bine pentru repertoriul național; orĭ-ce progres literar mă bucură mult.

---

[1]) Vezĭ scrisorile către Maiorescu.

[2]) Nazat — revistă teatrală umoristică de I. Negruzzi și D. R. Rosetti, reprezentată întîĭ în Bucureștĭ în 25 Ianuarie 1886 pe scena teatruluĭ Dacia, V. *Conv. Lit.*, XX, pag. 473. Nota *Conv.*

[3]) Pygmalion, regele Feniciei, tragedie în cincĭ acte în versurĭ de *G. Bengescu-Dabija*, v. *Conv. Lit.* vol. XX, pag. 10, 111, 241, 321, 383.

Ce maĭ faceţĭ pe acolo?.. Nu întreb de luptele politice care sînt tot aceleaşĭ şi prin urmare displăcute; întreb despre adunările literare de la Maiorescu. Ele urmează 'nainte şi produc ceva, saŭ vorbă multă şi treabă puţină?

Aicĭ, în cît mă priveşte, lucrul e în amorţire; n'am scris un singur vers! Să'mĭ fi secat isvorul?.. Cine ştie? Sper însă că nu. Vom vedea maĭ tîrziŭ.

Postul meŭ însă impune mulţime de obligaţiĭ, care iaŭ o mare parte din timp, dar n'am ce face... patria!..

Am auzit că sînt persoane care mă demisionează în fie-care săptămînă. Le găsesc nostime în modul luĭ Cuza-Vodă şi le sînt recunoscător pentru hohotul ce-mĭ procură.

Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Bine aĭ face să citeştĭ într'una din seanţele Academieĭ articolul luĭ Ghica [1]) şi să adaogĭ cîte-va cuvinte asupra meritelor luĭ Alexandrescu, prieten vechiŭ al prietenuluĭ D-tale. Aş fi îndeplinit eŭ însumĭ această datorie, însă împrejurările nu mă vor ierta să iaŭ parte la lucrările sesiuniĭ Academieĭ din anul acesta.

CLXXV.

Paris, 14 Martie 1886.

Iubite Negruzzi, Ion Ghica a sosit aseară la Paris şi pleacă Joia viitoare 6/18, pentru ca să ajungă Duminică la Bucureştĭ. Intîlnindu-te cu dînsul, vă veţĭ explica în privirea articoluluĭ: *Insula Proasta* [2]). Eŭ ştiŭ că ţi-am expeduit treĭ părţĭ întregĭ, în treĭ caeturĭ, prin poştă. Sosit-aŭ toate la adresa lor? — Cît pentru biografia luĭ Alexandrescu, cred că s'ar putea ceti într'una din seanţele publice ale Academieĭ, şi apoĭ publica în *Convorbirĭ*, fără a fi secfestrat de Anale, unde în adevăr ar rămînea îngropat. — Atîrnă de autor ca opera luĭ să devie saŭ nu prada Analelor.

Am aflat despre mersul luĭ *Nazat* şi m'am bucurat, pentru-că orĭ sub ce formă s'ar ivi spiritul, el e bine primit chiar şi de ceĭ fără spirit; cît pentru ceĭ care nu se află în această categorie, îl apreciază ca pe un amic, ca pe o rudă.

[1]) E vorba de scrisoarea XXV a luĭ I. Ghica: (Amintirĭ despre Grigorie Alexandrescu) v. *Conv. Lit.* XX (1886—87) pp. 97—110. Vezĭ acelaş text în *Analele Academieĭ* vol. VII/II p. 1 sq.

[2]) V. *Conv. Lit.* XIX (1885—86) pp. 707, 819.

Aştept cu nerăbdare numerele *Convorbirilor* în care vor apărea *Pygmalion* şi *Nazat,* ca să mă înfiorez cu cel d'întîĭ şi să mă sclăfăesc cu cel de-l doilea.

Timpul e frumos pe aicĭ, adică soarele e splendid dar vîntul briciu... însă fiind-că ne găsim în epoca babelor, *sperăm* să maĭ avem zile cu ploae, cu lapoviţă şi cu tot ce se ţine de aceste afurisite babe.

La revedere la August; păn'atuncĭ îmbrăţişărĭ amicale d-tale şi complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CLXXVI.

Mirceştĭ, 30 Septembrie 1886.

Iubite Negruzzi, Iţĭ trimit cel întîĭ snop de strofe, ce am cules în lunca de la Mirceştĭ, după un an întreg de muţire sub cerul neguros al Parisuluĭ [1]. — De-ţĭ va plăcea ţi-oĭ maĭ trimite şi altele. — Plec mîne seară la Bucureştĭ, unde voĭ sta două zile, căcĭ la 4 Oct. voĭ merge la Curtea de Argeş pentru ca să asist la sfinţirea bisericiĭ luĭ Neagoe Basarab; sper că ne vom întîlni în aceste două zile, Grand hôtel du Boulevard. — Pentru maĭ multă siguranţă te invit la dejun Joĭ saŭ Vinerĭ, ad libitum. — Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXXVII.

11, rue Murillo. Paris, 20 Novembrie 1886.

Iubite Negruzzi, Am sosit alaltăerĭ pe un timp ploios şi rece; prima impresie nu m'a împăcat cu acest furnicar uriaş, în care foesc toate viciurile perfecţionate ale civilizaţieĭ moderne. — Ajungînd acasă, am găsit toate căminile fumînd ca un divan complet de Vizirĭ în sărbătorile Bairamuluĭ. — A doua impresie a fost încă maĭ supărătoare... în fine, cetind numărul 8 al *Convorbirilor* am dat de o greşeală de tipar destul de gogoneaţă, pe care te rog să o îndrepţĭ prin un *errata* în numărul viitor al foiĭ literare.

In strofa IX din *Oda mea la Curtea de Argeş* s'a lunecat versul următor care nu are nicĭ un sens:

Geniŭ a fost *numele* tăŭ.

---

[1] Poeziile: «Ţara», «Odă la Curtea de Argeş», «Legenda sfinţiriĭ bisericeĭ din Argeş.» V. *Conv. Lit.* XX (1886—87), pp. 689, 692, 875.

Adevăratul vers scris de mine în manuscrisul ce ți-am dat la Bucureștĭ, este :

Geniŭ a fost *meșterul* tăŭ

Adică meșterul Manole care a zidit biserica de la Curtea de Argeș.

Bengescu [1]) ți-a trimis al doilea articol al săŭ înainte de sfîrșitul anuluĭ.

Multe complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLXXVIII.

Paris, 30 Noembrie 1886.

Iubite Negruzzi, Dintre toate fotografiile mele, acea care a fost declarată maĭ nemerită este alăturata. Ea datează cam de mult, și mă arată maĭ în floare, dar nu văd nevoe de a figura în albumul Junimiĭ cu sbîrcelile bătrîneților. Portretul meŭ din Calendarul *Convorbirilor*, anul 1886, este acela al unuĭ centenar tîmpit. Aș dori să nu maĭ apară în Calendarele viitoare, căcĭ s'ar sfărma (sic) muza mea și n'ar voi să fie în relațiĭ producătoare cu mine.

Bengescu se va pune la scris în curînd și cred că veĭ fi mulțumit. Cît pentru mine sper și nădăjduesc că voĭ scăpa de sterilitate în cursul iernii aceșteia.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLXXIX.

Paris, 10 Aprilie 1887.

Iubite Negruzzi, Nenorocitul Czihac, autorul Dicționaruluĭ filologic, care a lucrat 20 de anĭ sub îndemnul de a servi literatura romînă, se găsește acum în cea maĭ tristă stare.

Lovit de paralizie, lipsit de mijloace de viețuire, (căcĭ a jertfit toată averea luĭ cu lucrarea și publicarea opereĭ sale), el, sărmanul, a rămas ca un mort printre viĭ.

Ar fi dar cu dreptul ca țara noastră să facă ceva pentru el, votîndu-ĭ pensie reversibilă după moartea luĭ, văduveĭ ce va lăsa în curînd, și pentru a contribui la această recompensă, *Convorbirile*

---

[1]) G. Bengescu, pe atuncĭ I-ul secretar al Legațiuneĭ din Paris.

ar face bine, după părerea mea, să publice în coloanele sale, articolul biografic aci alăturat [1]).

Te îndemn foarte mult, iubite Negruzzi, să eĭ însu-şĭ iniţiativa în Cameră, pentru a propune votarea pensieĭ cuvenite luĭ Czihac, ca filolog şi ca romîn, al căruĭ tată, doctorul Czihac a înfiinţat Muzăul de istorie naturală din Iaşĭ.

Lasă la o parte orĭ-ce consideraţie limbistică, pentru ca să procurĭ limbiĭ d-tale o bună ocazie de a vorbi cu elocuenţă în favoarea uneĭ fapte bune.

Tot omul cu inimă te va aplauda şi maĭ mult decît toţĭ

Amicul d tale, **V. Alecsandri.**

CLXXX.

Mirceştĭ, 15 Noembrie 1887.

Iubite Negruzzi, Ţi-am promis o poezie pentru *Convorbirĭ*, şi graba plecăriĭ mele din Bucureştĭ m'a făcut ca să o uĭt în ladă. Iată dar că ţi-o trimit prin poştă [2]) cu sperare că ea va servi de început la o nouă serie de scrierĭ în versurĭ; fie ca bătrîneţea, hoaţa lipsită de milă, să fi uitat în fundul saculuĭ meŭ vre-un pumn de versurĭ rătăcite.

Eŭ plec Miercurĭ la Paris pentru ca să asist la cine ştie ce evenimente serioase saŭ comice, fără de care Parisul ar fi un oraş mort ca multe din oraşele marĭ ale lumiĭ, şi Europa ar dormi în amorţeală.

Cum voĭ sosi acolo, voĭ îmbulzi pe Bengescu, ca să-ţĭ trimită materie pentru *Convorbirĭ;* tot-odată voĭ scrie luĭ Ion Ghica, îndemnîndu-l a expedui *Convorbirilor* o parte din scrierile ce are gata în portofoliŭ. Papadopulo mĭ-a promis că în iarna aceasta îţĭ va comunica maĭ mulţĭ articolĭ arheologicĭ.

Iată dar o provizie îndestulătoare pentre hrana publiculuĭ literar din ţară. Cu această încredere, mă duc liniştit peste hotar şi îţĭ zic a revedere la anul. Complimente respectuoase D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Biografia aceea — o fi scris-o Alecsandri? — nu s'a publicat. D-l Titu Maiorescu a tipărit un seurt necrolog pentru A. Czihac, în *Conv. Lit.* XXI (1887—88 pp. 647—48.

[2]) E poezia «Podul». V. *Conv. Lit.* XXI, (1887—88) p. 832.

CLXXXI.

Paris, 8 Ianuarie 1888.

Iubite Negruzzi, Indată-ce am primit scrisoarea d-tale, am văzut pe Bengescu şi l-am îndemnat să grăbească cu lucrul. Intîrzierea provine din lipsa de timp şi maĭ cu seamă din cauza că el compune articoliĭ săĭ în limba franceză şi apoĭ îĭ traduce pe romîneşte. Te înştiinţez însă că peste puţine zile îţĭ va trimite *urmarea* ce aştepţĭ, fiind prea mulţumit de aprobarea d-tale.

Mînĭ voĭ scrie şi luĭ Ghica la Londra, ca să se gîndească la *Convorbirĭ* şi să le dea de hrană din provizia ce a făcut în timpiĭ din urmă. El avea de gînd să vie la Paris ca să-mĭ citească un lung articol asupra oamenilor şi evenimentelor din 1848, însă a fost împedicat de botezul ce a trebuit să dea unuĭ vas romînesc, durat într'un oraş maritim din Englitera, botez în urma căruia a răcit şi este obligat a sta lîngă sobă, căcĭ şi în părţile occidentale iarna îşĭ face de cap. Ţi-oĭ comunica răspunsul săŭ îndată ce-l voĭ primi.

Cît despre de Gubernatis bine aĭ făcut că l-aĭ dojenit pentru uşurinţa cu care a admis notiţele biografice a unor autorĭ de a patra mînă, pe cînd aceĭ care sînt în fruntea literaturiĭ noastre sînt, saŭ delăsaţĭ cu totul, saŭ trataţĭ cu o parcimonie nedemnă de un Dicţionar ca acela ce lucrează de mulţĭ anĭ[1]).

Parisul e acum în linişte şi în veselia produsă de sărbătorile Crăciunuluĭ şi ale anuluĭ noŭ. N'ar crede cine-va că în Orient se pregăteşte, Dumnezeŭ ştie ce cataclismurĭ spăimîntătoare. Fie ca aceste flagele să treacă pe laturea noastră fără a ne atinge cît de puţin. Eŭ susţin aci că politica noastră este dictată de o neutralitate absolută, însă că ea se va conduce cu prudenţă după împrejurare, ne-avînd alt ţel decît apărarea ţăriĭ noastre şi a intereselor romîneştĭ.

Soţia mea şi eŭ îţĭ dorim d-tale şi întregeĭ d-tale familiĭ, toate fericirile şi îndeplinirea dorinţelor celor maĭ scumpe.

V. Alecsandri.

CLXXXII.

Paris, 22 Fer. 1888.

Iubite Negruzzi, Mă grăbesc a-ţĭ răspunde, pentru ca să te înştiinţez, că aştept sosirea luĭ Ion Ghica la Paris, cu ocazia că-

---

[1]) A. de Gubernatis a scris un «Dictionnaire international des écrivains du jour», Florence 1891 în 3, vol.

sătoriei fiului său Charles, ce se va face la legaţiune. Amicul meŭ mĭ-a promis că va aduce un teanc de scrisorĭ compuse în iarna aceasta şi că mi le va ceti, până a nu trimite *Convorbirilor* o parte din ele. Este probabil că în curînd el va merge la Bucureştĭ pentru sesiunea academică, şi că se va prezenta d-tale cu mîna plină. Prin urmare, să nu aĭ nicĭ o grijă pentru numărul din Martie a foaiĭ, şi sper chiar pentru numerele ce vor urma.

Bengescu e prea mulţumit de succesul scrierilor sale în limba noastră, pentru ca să nu continue maĭ departe. El ţi-a trimis maĭ acum cîte va zile un manuscris şi în curînd va trimite restul, însă se plînge, ca şi mine, că nu primeşte regulat numerele succesive ale *Convorbirilor;* Ghica însu-şĭ s'a jeluit despre această neregularitate poştală.

Eŭ, îţĭ mărturisesc cu oare-care ruşine, că nu am nimic în cartoanele mele; creeriĭ meĭ aŭ secat din cauza lipseĭ de lumină, de soare şi de orizont a caseĭ în care locuesc. Insă am să mă mut la Aprilie, într'un cuartier, unde nu voĭ fi lipsit de aceste bunurĭ ale vieţiĭ şi atuncĭ îţĭ promit multe varietăţĭ pentru foaea, care intră în al 22-lea an de vieţuire.

Citisem în gazetele din ţeară că te-aĭ ales deputat al opoziţieĭ. Acum văd în scrisoarea d-tale că eştĭ descuragiat şi că aĭ vroi să te depărtez de atmosfera plină de microbĭ politicĭ a Bucureştilor. Te înţeleg şi îţĭ doresc o plăcută călătorie la primăvară, căcĭ iarna aspră pretutindenĭ îndeamnă a şedea loculuĭ lîngă sobă.

Politica exterioară seamănă cu timpul, cînd se maĭ limpezeşte cînd iar se fixmeseşte (sic). Insă atenţiunea generală este fixată asupra fazelor boaleĭ prinţuluĭ imperial. Prelungirea vieţiĭ luĭ, va întîrzia isbucnirea răsboaelor. Franţa se menţine într'o rezervă foarte prudentă şi se pregăteşte a face faţă evenimentelor, fără a le provoca. Bine am face să urmăm şi noĭ exemplul eĭ şi să maĭ potolim înverşunarea urilor, atacurilor şi chiar calomniilor, în ajunul pericoluluĭ ce ne înconjură. Complimente afectuoase din partea soţiĭ mele şi din parte-mĭ, D-neĭ Negruzzi şi D-tale.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXXXIII.

Paris, 3 Ianuarie 1888.

Iubite Negruzzi, Peste cîte-va zile anul noŭ, după ce şi-a făcut mendrele aicĭ, va pleca la Bucureştĭ. L'am însărcinat să-ţĭ

aducă, precum şi d-neĭ Negruzzi, urările noastre de fericire deplină şi de sănătate neîntreruptă.

Am aflat că te-aĭ aruncat cu totul în torentul politiceĭ, şi că te lupţĭ voiniceşte cu valurile parlamentare. Mă tem prin urmare să nu-ţĭ fi pierit liniştea fără de care biata literatură tînjeşte. Ar fi mare păcat, căcĭ literatureĭ datoreştĭ numele şi influenţa de care te bucurĭ în societatea romînă.

Acum aĭ maĭ multe zile de vacanţă; te sfătuesc să aruncĭ la dracu toate preocupările politice şi să te odihneştĭ în tot Lupusul... (cuvînt turcesc, dar foarte preţios pentru sănătate, el maĭ are meritul de a nu figura în dicţionarul fericiţilor întru pomenire Laurian şi Macsim).

Dacă îţĭ vorbesc aşa mult de sănătate, este că de la sosirea mea în Paris, am fost lipsit de dînsa. Gutunariŭ, catariŭ de piept, dererĭ de şele, toate aŭ năvălit peste mine odată. Şi m'a obligat să nu es din casă în curs de patru săptămînĭ. De cîte-va zile îmĭ merge maĭ bine, dar urmez un regim foarte prudent, căcĭ la vîrsta mea zaiflicurile sînt dispuse a lua caracterul de boale.

M'aĭ îndatori foarte mult, iubite Negruzzi, dacă mi-aĭ trimite volumul de *Convorbirĭ* în care se află tipărită feeria mea *Pepelea* şi *Sînziana* şi în aşteptarea acestuĭ prezent de anul nŏŭ, te îmbrăţişez şi te rog să arăţĭ D-neĭ Negruzzi afectuoasele complimente a Pauline̮ĭ şi ale mele.

1 Avenue Montaigne.

V. Alecsandri.

CLXXXIV.

Mirceştĭ, 14 Noembrie 1879.

Iubite Coleg [1]), Mi-aĭ promis o schiţă din viaţa luĭ Despot; această promitere e foarte preţioasă pentru mine. Fiind dar că începe chiar acum tipărirea drameĭ luĭ Despot, te rog să-mĭ facĭ mulţumirea de a-mĭ comunica manuscriptul D-tale, pentru ca să-l trimit luĭ Socec [2]). Astfel opera mea va fi complectă. Timpul răŭ m'a prins la Mirceştĭ. Nu ştiŭ de voĭ maĭ merge la Bucureştĭ şi iarna aceasta, căcĭ am a mă lupta cu Hausknecht şi a mă ocupa cu o nouă scriere dramatică. — Cînd ne vedem?

Amiciĭ sincere, **V. Alecsandri.**

CLXXXV.

Mirceştĭ, 2 Ianuarie, 1881.

Iubite coleg, Iţĭ urez de Anul noŭ toate fericirile lumeştĭ şi o fecunditate nesfîrşită în scrierĭ interesante ca acele ce ştiĭ face. Soţia mea se uneşte la aceste urărĭ. — Complimente respectuoase D-neĭ Papadopulo.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLXXXVI.

Mirceştĭ, 11 Februarie 1882.

Iubite, In speranţă că acest răvaş te va găsi la Brofft, îţĭ daŭ de ştire că sper a mă găsi în Bucureştĭ pentru deschiderea sesiuneĭ academice, adică la 23 Februarie. — Pune la cale cu stăpînul oteluluĭ, ca să găsesc o odaie bună şi nu scumpă, însă cu ferestrele pe piaţă.

Azĭ este tristul aniversar al escamotăreĭ luĭ Cuza. Da ce maĭ

---

[1]) Scrisorile următoare sînt inedite şi reproduse după manuscrisele de sub No. 824 şi 825 ale Academieĭ. Cele franţuzeştĭ s'aŭ reservat pentru alt volum.

[2]) Schiţa nu a fost publ. în volum.

evenimente de-atuncia!.. Cîţĭ şarlatanĭ aŭ prosperat! Şi cîte fapte marĭ s'aŭ realizat de bunăvoinţa luĭ D-zeŭ... *numaĭ*. Deseară este bucluc mare la Ateneŭ [1]). Dacă-ĭ asista, scrie-mĭ detaiurĭ.

Complimente afectuoase din partea casnicilor din Mirceştĭ.

V. **Alecsandri.**

CLXXXVII.

Mirceştĭ, 26 Noembrie 1882.

Iubite Papadopulo, Mi-aĭ promis că te-ĭ abate pe la mine cînd îĭ pleca din Iaşĭ. Te aştept ca să-ţĭ daŭ articolul despre care ţi-am vorbit.

Sînt curios de a şti, ce efect a produs asupra luĭ Negruzzi, studiul ce l-aĭ făcut despre Felibri?

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXXXVIII.

Mirceştĭ, 2 Decembrie 1882.

Iubite Alecu, Fost-aĭ la Galaţĭ saŭ aĭ de gînd a merge în curînd? Ştiĭ pentru ce-ţĭ fac această întrebare.

Noĭ ne găsim binişor decînd aĭ plecat şi tot sperăm că-ĭ maĭ reveni la Mirceştĭ cu vre-un articol interesant.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXXXIX.

Mirceştĭ, 5 Decembrie 1882.

Iubite Alecu, Cînd te-ĭ întoarce de la Galaţĭ, îĭ găsi această scrisoare aşteptîndu-te pe biuroŭ, ca să-ţĭ zică bun sosit acasă.

Imĭ pare bine că însuş Turtulon (sic!) ţĭ-a propus de a colabora la *Revista Lumeĭ Latine*, căcĭ această interesantă publicaţie va căpăta un conlucrător învăţat şi neobosit. — Imĭ scriĭ că te-aĭ abonat la Revistă, dar nu e destul atîta; spre a înmulţi numărul de abonaţĭ în Tecucĭ, trebue să organizezĭ acolo un comitet de patronaj al eĭ, care să o recomande şi să o popularizeze atît în oraş cît şi la ţară pe la proprietariĭ de moşiĭ. Asemine comitete ar trebui organizate la Galaţĭ şi în toate oraşele Romînieĭ. Eŭ mă însărcinez cu Iaşiĭ şi Botoşaniĭ; însărcinează-te cu Tecuciul, Bîrladul şi Galaţĭ.

---

[1]) La 11 Febr. 1882, a fost în sala Ateneuluĭ un mare meeting al proprietarilor, în chestiunea togmelelor agricole, ce tocmaĭ se desbăteaŭ în Parlament.

Negruzzi o fi sărind în sus de bucurie. I-am trimis şi eŭ vre-o două teancurĭ de versurĭ, afară de poezia luĭ Millo şi aceea a fratelui meŭ.

Te aşteptăm la Mirceştĭ totdeauna cu multă bucurie.

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Aş vrea să scriŭ ceva pentru inaugurarea statueĭ luĭ Ştefan, dar Pegazul se arată foarte cu nărav în privirea mea de cît-va timp şi muza îmĭ face mutre.

Vom vedea.

CXC.

Mirceştĭ, 26 Ianuarie 1883.

Iubite Alecu, Răspund în şir la întrebările tale.

1. Paulina merge tot spre bine şi se ocupă cu prinderea de piţigoĭ şi de stigleţĭ într'o cuşcă cu capcane. Păn' acum are prinşĭ vre-o 24.

2. Eŭ lucrez... am ajuns la sfîrşitul pieseĭ mele şi nu maĭ am decît o singură scenă a face.

3. La Mirceştĭ maĭ staŭ pîn' în ajunul deschidereĭ sesiuneĭ Academieĭ. Atuncĭ, dacă vreĭ, ţĭ-oĭ da de ştire ca să ne întîlnim la gara de la Tecucĭ şi să facem împreună intrarea triumfală în Bucureştĭ. Imĭ pare bine că te ocupĭ de Curtea Domnească din Iaşĭ [1]. — Subiectul e foarte interesant şi scrierea va fi nu maĭ puţin apreciată ca cele antecedente.

Cînd îĭ dori să tragĭ o raită pe aice, veĭ găsi, ca tot-deauna, braţe deschise.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXCI.

Mirceştĭ, 2 Martie 1883.

Iubite Alecu, Iţĭ trimit un plic conţinînd: *Li Parpaioun blu* şi *Li Piado de la Princesso,* a luĭ Bonaparte Wyse. — Acest din urmă volum ţĭ-l ofer pentru biblioteca D-tale. — Cît pentru Parpaioun, te rog să mi-l aducĭ cînd îĭ veni aice.

---

[1] Vezĭ articolul «Amintirĭ despre curtea Domnească din Iaşĭ», *Conv. Lit.* XVIII, 1884—85, pp. 341, 393.

Am adăugit o broşură care negreşit te va interesa. Oda de la 1881 [1]) o voĭ căuta-o şi ţĭ-oĭ trimite-o.

Am avut o mare supărare zilele trecute. Frate-meŭ a fost bolnav de moarte. De-abie a scăpat prin o operaţie numită tracheotomie. Acum merge spre bine.

Te îmbrăţişez. — Complimente din partea Paulineĭ.

Amic devotat, **V. Alecsandri**

CXCII.

Mirceştĭ, 6 Martie 1886.

Iubite Alecu, Iată un pachet cu programe de-ale Revisteĭ *Lumeĭ Latine*. Fă bine de a le împărţi pe la redacţiile foilor din Bîrlad şi Galaţĭ, ca ele să le distribue odată cu numerele acelor foĭ... te rog însă să nu laşĭ treaba pe tînjală.

Tot-odată, cred că aĭ îndatora prea mult pe Baronul de Turtulon dacă te-aĭ ocupa şi cu abonamentul.

Eŭ voĭ pleca la 14 seara pentru Bucureştĭ, pentru ca să mă găsesc acolo la deschiderea sesiuneĭ Academieĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXCIII.

Sinaia, (11 Octombrie 1883).

Iubite Alecu, Am primit o depeşă prin care mă întrebĭ cînd viŭ în ţară? Iată-mă reîntors într'ale patrieĭ dulcĭ sînurĭ şi îndată am şi început a avea displăcerĭ... De pildă...

Din vînzarea moşieĭ Pătrăşcanĭ, maĭ am a primi 2000 #, pe care s'a îndatorat D-l Schwab din Galaţĭ a mi-ĭ plăti regulat, una mie la 1 Oct. 1883 şi cealaltă mie la 1 Oct. 1884.

Scriind acestuĭ bancher ca să-mĭ trimită la Bucureştĭ baniĭ ce mi se cuvin la 1 Oct., el îmĭ răspunde că e dispus a-mĭ îndeplini cererea, însă adaugă următoarea condiţie de plată, care m'a pus pe gîndurĭ şi pe care te rog să o studiezĭ ca să vezĭ dacă ea nu cuprinde oare-care *chichioc*, ce mi-ar putea produce supărărĭ în viitor. Iată pasagiul din scrisoarea luĭ:

«La mort si imprévue du Docteur Hepitès (l'acquereur de Patrascany) nous oblige cependant à vous demander une quittance explicite par laquelle vous déclarerez que vous avez reçu de la

---

[1]) Oda: «10 Maĭ 1881», *Conv. Lit.* XV (1881—82), p. 122.

part de Mr. Schwab et C-ie la somme de 1.000 # formant le terme qui vous est dû le 1 Oct. pour la terre de Patrascany et qu'en raison de ce paiement vous cédez à *Mr. Schwab et C-ie* tous les droits hypothécaires que vous possédez sur ledit immeuble en raison du terme échéant le 1/13 Oct., notamment le droit d'éxiger la vente de l'immeuble... vous reservant cependant les droits qui resultent du dernier terme échéant le 1/13 Oct. 1884. Cette quittance devra être autentifiée par le tribunal!...»

Ce ar putea să se întâmple dacă aş da la mână d-luĭ Schwab o asemine chitanţă? In fine ce mă sfătueştĭ să fac? Eŭ am răspuns d-luĭ Schwab, că ar fi mult maĭ simplu, să se înţeleagă cu clironomiĭ d-luĭ Hepytes, pentru ca să urmeze cu plata vânzărei Pătrăşcanilor ca maĭ nainte şi eu să urmez a-ĭ da adiverinţe simple ca cele de pănă acum.

Aştept răspunsul tăŭ cu nerăbdare pănă Lunĭ, aicĭ la Sinaia, şi te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

Sper a fi la Mirceştĭ pe săptămîna viitoare.

CXCIV.

Sinaia. Castel-Peleş, 12 Oct. 1883.

Iubite Alecu, Iţĭ mulţumesc pentru sfaturile ce mi-aĭ dat prin telegraf, le voĭ urma *adliteram* pănă cînd ne vom întîlni. Unde va fi însă întîlnirea? Aş dori mult să fie în Bucureştĭ, căcĭ Sulzer mĭ-a propus să vie cînd i-oĭ da de ştire pentru ca să ne înţelegem verbal în chestia ce cunoştĭ. Eŭ gîndesc să plec de aice peste 4 saŭ mult cincĭ zile; prin urmare mă voĭ găsi în Bucureştĭ pe Vineria viitoare. Dacă aĭ putea să te repezĭ acolo în acea zi, m'aĭ îndatori prea mult, căcĭ mĭ-aĭ fi de mare ajutor în esplicarea mea cu Sulzer. Din Bucureştĭ, de-ĭ vroi, vom pleca împreună spre Mirceştĭ, unde vom petrece cîte-va zile, grăind de multe lucrurĭ interesante. Aştept răspuns aice în Sinaia.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXCV.

Sinaia, Duminecă 21 Octombrie 1883.

Iubite Alecu, Plec mîinĭ, Lunĭ, la Bucureştĭ unde mă aşteaptă Sulzer. Urmînd sfatuluĭ ce mi-aĭ dat, am să-ĭ reclam pur şi simplu

banii ce s'a angajat a-mi numera din partea lui Hepytes fără a intra în vre-o altă formalitate. Imi pare rău să aflu că d-na Plitos e bolnavă şi înţeleg supărarea ce aveţi. Răbdare, frate. Toată filozofia omenească e cuprinsă în acest cuvînt.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXCVI.

Mirceşti, 11 Novembrie 1883.

Iubite Alecu, Sînt la Mirceşti, aşezat pe iarnă, şi copiez piesa mea *Fîntîna Blanduziei* pentru teatrul din Bucureşti, findcă am decis să se reprezenteze în cursul lunei lui Ghenar. Vezi că mă ocup să-ţi procur petrecere în Bucureşti, pentru ca să mai uiţi din cele secături politice, la care eşti condamnat ca Deputat.

...Eŭ am fost puţin *zaif,* dar acum mă aflu bine şi mult doritor de a te vedea la mine ca să mai vorbim de-ale noastre.

La revistele noastre nemulţumirile plouă cu cofa. Ne trebue multă filozofie.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXCVII.

Mirceşti, 28 Decembrie 1883.

Iubite Alecu, Mi-ai promis că-i veni într'o zi la Mirceşti, însă ocupaţiile de deputat aŭ împiedecat negreşit bunele tale dispoziţii. De sărbători nu cred să poţi a te depărta de-acasă, mai cu seamă că la 10 Ianuarie ai să fi obligat a lua trenul spre Roman, căci consiliul de familie Cuza are să se adune la mine. Păn'atunci viŭ să te întreb dacă ai reuşit a scamota vre-un abonament la Revista Lumei Latine, care a început a eşi în Paris sub direcţia lui Baron de Turtulon.

De cum-va din întîmplare un asemenea miracol s'a produs în oraşul Tecuci, trimite suma mică saŭ mare a abonamentelor la biuroul Revistei: 6 rue Mézières. Paris.

Sfîrşind, soţia mea şi eŭ adresăm ţie şi familiei tale, sincere urări de fericire pentru anul noŭ. Să scrii multe pagini istorice şi să cîştigi multe procese.

Amic, **V. Alecsandri.**

CXCVIII.

Mirceşti, 1 Faur 1884.

Iubite Papadopulo, Vremea vremueşte. Iarna se terfeleşte. Primăvara pare că soseşte. Zic pare, căci mai avem încă lunile

luĭ Februarie şi Martie care aparţin timpuluĭ *sghiuhitor* şi sînt în stare să ne joace renghiurĭ. *All right.*

Eŭ peste două săptămînĭ am de gînd a pleca la Bucureştĭ, dacă o vrea Dumnezeŭ, după cum avea obiceĭul a spune Nastratin Hogea, de cîte orĭ voia să întreprindă ceva. Trebue să merg ca să priveghez repetiţiile Fîntîneĭ Blanduzia. Voĭ şedea acolo pănă la sfîrşitul sesiuneĭ Academice. — Unde şi cînd ne putem întîlni? Ocupatu-te-aĭ cu notiţele asupra ambasadoruluĭ Veneţieĭ, Alecsandri? Eŭ n'am maĭ scris nimica. O iarnă perdută.

Te îmbrăţişez. **V. Alecsandri.**

A apărut volumul de corespondenţă a luĭ Ion Ghica cu mine. E foarte interesant.

CXCIX.

Mirceştĭ, 11/23 Faur 1884.

Iubite Alecu, Data de sus este aniversarul uneĭ infamiĭ care merită porecla de Haralambiadă [1]). — Erĭ a fost ziua sfîntuluĭ Haralamb şi negreşit din cauza acesteĭ onomastice mi s'a furat un cal. Bucure-se ilustrul trădător, care a legat ast-fel numele luĭ de o restaurare de Domn şi de un furt de cal.

Pe la noĭ cerul e sur, trist, ruşinos; el se simte stigmatizat prin data de 11/23 Fevruarie... Cum o fi pe la voĭ? Imĭ zicĭ că poate veĭ sosi aicea într'o bună dimineaţă... măcar de s'ar împlini una ca asta; însă de vreĭ să-mĭ procurĭ asemine surprindere plăcută, trebue să o facĭ înainte de 25 Fevruarie, căcĭ am fixat această dată pentru plecarea mea la Bucureştĭ. — Maĭ avem dar vr'o 15 zile dinaintea noastră.

Cînd ne vom găsi împreună în Capitală vom petrece zile bune, vorbind, nu politică, dar literatură şi istorie. Academia te va mîngîia de urîtul Camereĭ.

Sînt încîntat că aĭ maĭ făcut descoperirĭ asupra familieĭ Alecsandri şi aştept scrisoarea ta cu multă nerăbdare ca să o publicĭ în *Convorbirĭ* [2]). Ea va fi pentru mine şi aĭ meĭ un document

---

[1]) Aniversarea detronăreĭ luĭ Vodă Cuza.

[2]) Alexandri insistă adese-ori în scrisorile către Papadopol, ca acesta să dovedească originea italiană a familieĭ poetuluĭ. Papadopol însă n'a publicat nicĭ o lămurire.

de cel maĭ mare preţ. Iţĭ mulţămesc fräţeşte de osteneala ce-ţĭ daĭ pentru satisfacerea mea şi te aştept în căsuţa-mĭ cu braţele deschise.

Amic sincer, **V. Alecsandri.**

CC.

Mirceşti, 4 Maĭ 1884.

Iubite Alecu, Răspund, culcat pe pat, la telegramul tăŭ. De 10 zile sufer de un lumbago-sciatic, care mă ţine pironit în loc şi mă împedecă de a merge la Montpellier pentru ca să asist la serbările ce se pregătesc pentru ziua de 24 Maĭ, — Nu am altă dorinţă de cît a mă duce la Aix-de-Bains spre vindecare. — Avea-voĭ mulţumire să te văd, păn'a nu pleca din ţară. — Aş dori o foarte mult.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCI.

Mirceştĭ, 8 Maĭ 1884.

Iubite Alecu, In adevăr Regina a dorit ca s'o întovărăşesc la Montpellier, ca unul ce cunosc localitatea, precum şi cea maĭ mare parte din Felibri, însă din nenorocire nu'mĭ este cu putinţă să mă pun la ordinul M. Sale, fiind reţinut în casă prin un lumbago-sciatic din cele maĭ dureroase. Chiar plecarea mea la Aix-les-Bains este amînată pănă la sfîrşitul luneĭ aceştia.

Sînt foarte doritor să te văd şi să-mĭ citeştĭ cele ce aĭ maĭ scris. Decĭ te aştept aice pănă la 15 Maĭ (nu maĭ de vreme) şi sper să petrecem cîte-va zile bune înainte de a mă porni din ţară.

Te rog să cercetezĭ ce s'a făcut cu petiţia maiceĭ Veniamina Pribag din Văratec, pe care aĭ binevoit a te însărcina ca s'o prezenteză Camereĭ. Intreabă după ea pe Aurelian cu care am vorbit cînd mă aflam la Bucureştĭ.

Complimente amicale din partea soţieĭ mele.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCII.

Mirceştĭ, 14 Maĭ 1884.

Iubite Alecu, Aştept cu nerăbdare ca să-mĭ citeştĭ tot ce aĭ scris şi te aştept la Mirceştĭ precum aĭ promis.

Te rog să te informezĭ dacă d-l Georgescu, sculptorul, se află aicĭ în Bucureştĭ. El lucrează în una din odăile Academieĭ. Bianu te poate informa.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCIII.

Mirceşti, Joi 17/29 Maĭ 1884.

Iubite Alecu, Iţĭ scriŭ cu inima sdrobită. Frate-meŭ s'a săvîrşit din viaţă alaltă-erĭ seară după o boală cruntă. Rămîn singur din toată familia mea.

Acum trebue să-mĭ stăpînesc durerea şi să mă gîndesc la biata cumnata mea, pentru ca să îndeplinesc dorinţa Ianculuĭ. Ea are drept la jumătatea din pensia bărbatu-săŭ, însă acea sumă nu-ĭ e de ajuns pentru traĭ, rămănînd sărmana lipsită de orĭ-ce mijloace.

Vorbeşte, te rog, cu amiciĭ meĭ din Cameră, cu Maiorescu, Grădişteanu, cu Aurelian, cu Negruzzi, cu Ionescu, vechĭ prieten al Ianculuĭ, ca să propue în Cameră votarea pensieĭ întregĭ a frate-meŭ pentru văduva luĭ, precum s'a urmat pentru văduva luĭ Beizade Iancu Ghica.

Fratele-meŭ a servit în armată din cea maĭ fragedă tinereţe şi după un şir îndelungat de anĭ s'a retras cu rangul de Locotenent-Colonel; el a maĭ servit ţăreĭ timp de 6 anĭ ca Agent al Romînieĭ, isbutind prin tactul săŭ şi simpatia ce inspirase guvernuluĭ francez, a da Agenţieĭ noastre oficioase un caracter *oficial*.

Toţĭ Romîniĭ de prin Paris n'aŭ avut decît a se lăuda de modul cum a condus el afacerile Agenţieĭ, într'o epocă unde ţara noastră nu avea nicĭ o importanţă politică şi unde totul atîrna de la dibăcia şi tactul persoanelor însărcinate cu apărarea intereselor eĭ.

Votarea pensieĭ întregĭ ar fi un act de justiţie din partea Camereĭ, şi aş considera-o ca un omagiŭ dat memorieĭ frateluĭ meŭ, care a fost devotat ţăriĭ luĭ şi bine-meritat de dînsa.—Precît ştiŭ, deputaţiĭ aŭ să se împrăştie în curînd. Grăbeşte dar a-ĭ îndemna ca să voteze pensia fără întîrziere. Tot odată te rog să cercetezĭ la biuroul pensiilor, cît primea fratele meŭ pe an, scăzîndu-se reţinerile obicĭnuite şi cît se cuvine cumnateĭ mele după lege.

. . . .

Te rog, iarăş, iubite Alecu, să publicĭ în Independenţa romînă şi în alte foĭ, o notiţă scurtă asupra luĭ Iancu.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCIV.

Mircești, 24 Maĭ 1884.

Iubite Alecu, Cred că scrisoarea aceasta te va găsi tot în Tecucĭ. Mă grăbesc de a ți-o trimite pentru ca să-țĭ daŭ de știre, că după informațiile ce mi-a dat Costin Vîrnav, pensia luĭ Iancu va trece întreagă cumnateĭ mele, fiind regulată conform legeĭ vechĭ a Valahieĭ. Prin urmare e de prisos a maĭ propune în Cameră chestia acesteĭ pensiĭ; dar ceea-ce te rog, iubite Alecu, este să publicĭ într'un jurnal din Bucureștĭ, precum Romînia Liberă, saŭ Românul, saŭ Independența romînă, o notiță biografică asupra frateluĭ meŭ. Cunoștĭ maĭ bine decît orĭ-cine cît a lucrat Iancu pentru ca să dee Agențieĭ noastre din Paris importanța ce căpătase sub Napoleon III, pe cînd țările romîne nu aveaŭ nicĭ o însemnătate. Cunoștĭ asemine cele două scrisorĭ ale luĭ adresate Prințuluĭ Gorciacof în chestia retrocedăreĭ Basarabieĭ. Ele aŭ avut un resunet destul de mare în Rusia, pentru ca să merite a li se răspunde din însuș cabinetul mareluĭ cancelar rusesc.

Iancu, așezat în Paris de mulțĭ anĭ, a făcut o propagandă activă pintre oameniĭ politicĭ din Paris și pintre jurnaliștĭ în interesul Romînieĭ, fiind în strînsă legătură cu Drouyn de Lhuys cu Ferdinand de Lesseps, cu Tacher de la Pagerie (?) și alțiĭ, care aveaŭ mare trecere la Impăratul Napoleon. In timp de 6 anĭ cît a fost agentul nostru, frate-meŭ a cheltuit o însemnată parte din averea luĭ, pentru ca să susție Agenția noastră pe un picior înalt, căcĭ în ochiĭ Francezilor tot ce nu are aparență, este nebăgat în seamă.

Intr'un cuvînt, iubite Alecu, Iancu aparține generațieĭ care a pregătit sosirea măreților așezăminte, de unde aŭ eșit renașterea și însemnătatea Romînieĭ de astăzĭ.

In tot sufer puțin și sper să plec la Aix-les-Bains în primele zile a luĭ Iunie. Mi-aĭ face o deplină mulțumire, dacă te-aĭ repezi până la Mirceștĭ în zilele aceste.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCV.

Mirceștĭ, 1 Iunie 1884.

Iubite Alecu, Ițĭ scriŭ numaĭ două rîndurĭ pentru ca să-țĭ spun că mĭ-ĭ găsi încă aice la 9 saŭ 10 a luneĭ; gîndul meŭ fiind de a pleca la 12 saŭ cel maĭ tîrziŭ la 15.

Am primit și Monitorul și Poporul. Ițĭ mulțumesc.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCVI.

Mircești, Luni 30 Iunie (1884).

Iubite Alecu, Iți răspund la Bucureștĭ unde, cred, te găseștĭ în acest moment. Am aflat că Ionescu a făcut propunere în Cameră în chestia pensieĭ cumnateĭ mele, însă după informările ce am primit de la Costin Vîrnav, prezidentul biurourilor pensiilor, m'am încredințat că după lege, cumnata mea are drept la întreaga pensie a bărbatu-său ; prin urmare votul Camereĭ e de prisos. Văduva Iancului nu are de cît a îndeplini oare-care formalitățĭ pentru ca să se bucure de zisa pensie întreagă.

Orĭ cum, aș dori mult ca să ieŭ cunoștință de cuvintele ce s'aŭ rostit în cameră cu ocazia propunereĭ luĭ Ionescu, și dar te rog să-mĭ trimițĭ numărul Monitoruluĭ în care s'aŭ publicat acele cuvinte.

Eŭ mă găsesc maĭ bine și sper să plec de aice peste vre-o zece zile la Aix-les-Bains, pentru ca să mă vindec de restul de durerĭ ce'mi maĭ rămîn.

Dacă ĭĭ avea vreme să te repezĭ aice până atunce, voĭ fi prea fericit ; la caz contrar primește îmbrățișările mele și complimentele afectuoase ale Paulineĭ.

V. Alecsandri.

CCVII.

Mehadia, 31 Iulie 1884.

Iubite Alecu, Ne găsim aice de o lună și vom maĭ ședea vre-o treĭ săptămînĭ, ocupațĭ a boteza reumatismurile în apă de pucioasă. Localitatea e frumoasă, petrecerile simple, dar hrana ungro-sălbatică, fiind lucrată cu grăsime de porc saŭ cu unt împuțit.

Mîncăm numaĭ cît trebue ca să nu murim de foame.

N'am scris un singur vers de cînd mă aflu în acest colț de pămînt, pe unde odinioară aŭ venit strămoșiĭ noștri romanĭ pentru ca să se întărească în băile luĭ Hercule.

In primblările mele cerc să întîlnesc cu închipuirea vre-o umbră de vechiŭ legionar, rătăcind printre stîncĭ, dar realitatea îmĭ arată vre-un Maghiar mustăcios, ținînd între dințĭ o pipă puturoasă, saŭ un Sîrb, saŭ un Bulgar, saŭ un funcționar de la Craiova, etc.

Decepție cumplită !

Cu toate aceste, ne place șederea aice, căcĭ aerul e sănătos deși cam sulfuros, și clima încîntătoare... De ce nu te repezĭ să

maĭ răsufli câte-va zile aice? Aĭ rămînea foarte mulţumit de escursiunea ce aĭ face şi eŭ încă maĭ mulţumit, căcĭ am avea multe de spus.

N'am primit nicĭ un respuns de la Obedenariu. Se vede că se ocupă cu descoperirea operelor ce i-am cerut. Cum mi-o scrie ţi-oĭ comunica răspunsul luĭ.

Complimentele noastre afectuoase D-neĭ Papadopulo.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCVIII.

Mehadia, 4 August 1884.

Iubite Alecu, După cuprinsul scrisoriĭ D-tale de ierĭ, văd că te-a cuprins urîtul şi lenea. Sper însă că aceste *morburĭ*, după cum zic fraţiĭ noştri de aice, vor trece în curînd, condeiul fiind cel maĭ bun doctor pentru vindecarea lor.

Sînt foarte curios de a videa volumul ce a trimis Obedenarul, dar regretez de înainte că nu voĭ putea înţelege textul săŭ, căcĭ educaţia mea lasă mult de dorit în privirea limbeĭ moarte. D-ta care eştĭ un *sapiente,* aĭ putea să-l studiezĭ şi să scriĭ un articol asupra obiceiurilor de care tratează străbunul meŭ. Ar fi mult interesant pentru noĭ, Romîniĭ.

De două zile aice munţiĭ sînt împodobiţĭ cu hobot de norĭ; lumina e întunecoasă şi prin urmare gîndurile mele sînt posomorîte. Imĭ pare răŭ că am un cozoroc pe ochĭ, maĭ cu seamă de cînd a năvălit o turmă de Jidanĭ, care a venit să-şĭ exploateze reumatismele, cercînd a le vinde creştinilor cu preţ bun.

Cucoana Zulnia Sturdza e cu noĭ. M'oĭ achita de comisionul ce mi-aĭ dat. Păcat că nu poţĭ trage o raită pînă la băile luĭ Hercule, ca să ne videm. Sper dar că ne vom întîlni peste vre-o treĭ săptămînĭ la Sinaia, şi în această sperare te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

CCIX.

Mirceştĭ, 14 Septembrie 1884.

Iubite Papadopulo, După o şedere de două lunĭ la băile luĭ Hercule din Banat, m'am întors acasă pentru ca să-mĭ dreg stomahul vătămat de hrana şi de csárdáşul unguresc. In acest timp nu am scris nimic, dar m'am scăldat şi iar m'am scăldat, atît în apă sulfuroasă cît şi în apă feruginoasă, cu gînd să înec durerile

schiatice, reumatismele, etc. Rezultatul nu.mi pare satisfăcător păn'acum, căcĭ am durerì nouă care apar totdeauna, zic doctoriĭ, după săvîrşirea cureĭ, dar care vor trece peste cîte-va săpătămînĭ... Fie!..

Piciorul meŭ însă merge bine, aşa de bine că duminică seara, adică poimînĭ, voĭ pleca la Sinaia, unde voĭ şedea pănă la 4 Octombrie, cînd Maiestăţile Lor vor purcede la Sigmaringen. De vroeştĭ dar să ne întîlnim, vino acolo şi vom avea multe de spus.

Te felicitez de roada literară ce aĭ cules de cînd nu ne-am văzut, şi sînt foarte doritor să mă împărtăşesc de dînsele, înainte de a fi date la tipar.

Avusesem de gînd a merge într'o climă caldă pentru iarnă, însă holera ce'şĭ face mendrele prin Italia, mă obligă a rămînea liniştit la gura sobeĭ şi Mirceştĭ pănă 'n primăvară. Cred că-ĭ venì din cînd în cînd ca să vizitezĭ pe pustnicul de pe malul Siretuluĭ. Dee D-zeŭ să-l găseştĭ lucrînd prin Ovid.

Am primit hîrtiile frateluĭ meŭ, o ladă mare, cuprinzînd mulţime de documente privitoare Domnieĭ luĭ Cuza. Veĭ afla între ele multe din cele dispărute în noaptea de 11/23 Februarie. Toate hîrtiile sînt aşezate cu multă ordine. Ele te îndeamnă să viĭ a le cerceta.

Te îmbrăţişez şi 'ţĭ trimit multe complimente afectuoase din partea soţieĭ mele.

V. Alecsandri.

CCX.

Bucureştĭ, 5 Octombrie 1884.

Iubite Alecu, Staŭ de 15 zile aice pentru terminarea uneĭ afacerĭ, care terminîndu-se, sper să mă reîntorc acasă poimîne, pentru ca să mă leg de capul luĭ Ovidiu. — Pe aice nu se vorbeşte decît de viitoarele alegerĭ dela care conservatoriĭ aŭ decis să se abţie *(sic!)*.

Ţi-oĭ trimete de la Mirceştĭ un exemplar din Blanduzia. — Aceasta piesă s'a maĭ reprezentat de două orĭ la începutul stagiuneĭ teatrale cu mare succes artistic şi bănesc. Aseară s'a jucat *Hamlet*... iar cu mare succes.

Vină la Mirceştĭ... te aştept şi te îmbrăţişez,

V. Alecsandri.

CCXI.

Mirceştĭ, 17 Octombrie 1884.

Iubite Alecu, Deabia reîntors acasă m'am legat de bietul Ovidiu, vroind a'l pune pe scenă în iarna aceasta. Am citit maĭ

multe scrierĭ despre antiquitate și maĭ cu seamă opera luĭ Desobry în 4 volume, întitulată *Rome au siècle d'Auguste*, însă n'am putut să mă lămuresc despre formulele întrebuințate de strămoșiĭ noștri în convorbirĭ, cînd se adresaŭ unul către altul. Noĭ uzităm astăzĭ pe *Mărîa ta, Maiestate, Sire, Alteță*, cînd ne adresăm la capete încoronate, *Excelență* cînd vorbim cu un ministru, *Monsieur* și *Madame* cînd avem aface cu persoane de potriva noastră.

Cum obișnuiaŭ Romaniĭ? Ce termenĭ corespunzătorĭ cu aĭ noștri aveaŭ eĭ?

Te rog să facĭ cercetărĭ în această chestie importantă și să-mĭ comunicĭ îndată adevărul. Aștept grabnic răspunsul D-tale și te îmbrățișez, așteptîndu-te la Mirceștĭ.

V. Alecsandri.

CCXII.

Mirceștĭ, 17 Noembrie 1884.

Iubite Alecu, Fiindcă nu mi-aĭ spus la care otel aĭ tras, îțĭ trimet acest răspuns la Cameră. Imĭ pare mult bine că Tecuceniĭ te-aŭ ales, căcĭ astfel ne-om întîlni maĭ des în Bucureștĭ, cînd la Senat cînd la Academie... (te văd zîmbind și adăugînd: *cînd la fete*). Eroare! și vană illuziune, cum ar zice un neologist... Cît pentru mine, deși mă găsesc acum în strînsă legătură cu Ovidiu, îmĭ mențin demnitatea de venerabil... *(sic)*.

N.B. Nu cumva acest *sic* se rudește cu sîc turcesc? Supune cazul luĭ Hajdeŭ.

Sînt fericit de a ști că în fine bustul luĭ Negri și-a luat locul meritat în Cameră. Fericirea mea ar fi deplină cînd statua luĭ ar fi ridicată pe cheiul Galațuluĭ. Poate se va realiza și această dorință într'o zi.

Eŭ sufăr de o umflătură podragică la degetul cel gros de la piciorul stîng și nu mă pot încălța ca să viŭ la Bucureștĭ. Profit dar de această împedecare pentru ca să lucrez în liniște la biuroul meŭ. — Am terminat două acturĭ din Ovidiu și sper să sfîrșesc și celelalte două pănă într'o lună. Ce frumoasă zi va fi aceea, cînd oĭ scrie cuvîntul *finis*.

Primesc cu bucurie și recunoștință dedicația luĭ Gheorghe Ștefan [1]) și te îmbrățișez ca amic precum și ca coleg de Academie.

---

[1]) «Gheorghe-Ștefan-Vodă, domnul Moldoveĭ» de Alex. Papadopol-Callimach. Bucureștĭ, 1886.

Ocupă-te serios de tipărirea acesteĭ scrierĭ importante care va veni de model celor ce se ocupă cu cercetărĭ istorice şi totodată cată să facĭ o alcătuire cu Socec pentru publicarea diverselor scrierĭ ce aĭ publicat prin reviste. Eŭ îţĭ păstrez numărul din Columna luĭ Traian, unde aĭ scris despre Horaţiŭ şi Dacĭ.

Complimente amicale din partea Paulineĭ şi Marieĭ. Eŭ te strîng în braţe.

V. Alecsandri.

CCXIII.

Mirceşti, 3 Decembrie 1884.

Iubite Alecu, Am terminat pe Ovidiu şi păn'a nu pleca la Bucureştĭ, vreŭ să iaŭ cîte-va zile de odihnă. Sper să plec Joĭ seara şi să fiŭ Vinerĭ dimineaţa la Grand Hôtel de Bulevard.

Vreĭ să-ţĭ aduc la Bucureştĭ cărţile ce mi-aĭ împrumutat? Răspunde-mĭ îndată.

A revedere sănătoşĭ şi voioşĭ, **V. Alecsandri.**

CCXIV.

Mirceştĭ, 10 Ianuarie 1885.

Iubite Alecu, Vreĭ noutăţĭ despre mine? Iată-le: După întoarcerea mea la Mirceştĭ am tuşit, am strănutat, mi-am suflat nasul timp de vr'o şease zile; apoĭ, îndreptîndu-mă de acest gutunariŭ tătăresc, m'am pus de am copiat pe Ovid întreg într'un album, făcînd îndreptărĭ mulţime şi trimiţînd pe rînd acturile la Direcţia teatruluĭ. Această muncă terminată, am început să'mĭ fac pregătirile de plecare la Bucureştĭ. Speram să plec Sîmbătă în 12 Ghenar pentru ca să am Duminica de odihnă la Grand Hôtel, cînd iacă gutunariul meŭ revine fără a întreba: bucuros de oaspeţĭ? şi eŭ iar mă pun pe tuşit, pe stărnutat, etc., plesnind de ciudă că oĭ să fiŭ silit a amîna sosirea mea la Bucureştĭ. Voĭ pleca la 14, dacă nasul şi peptul meŭ îmĭ vor permite să afrontez frigul şi zăpada ce acopere ţara. De nu, apoĭ nu pot preciza cînd oĭ lua trenul.

Pe aice-ĭ Siberia cu toate bunurile sale. Cum e pe la voĭ?

Cînd plecĭ la Bucureştĭ? De-ĭ sosi la Grand Hôtel înainte de mine, spune Madameĭ Horn să nu uite a ţinea la dispoziţia mea camera No. 11, pe cînd i-oĭ da de ştire.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXV.

Paris, 16 Mai 1885.

Iubite Alecu, Scrisoarea ce mi-aĭ trîmis avea parfumul țăriĭ și o rază de primăvară care mi-a desmierdat inima; îțĭ poțĭ dar închipui ce mulțămire mi-a făcut. — Aice, în strălucitul meu exiliu, mă găsesc singur și foarte necăjit din cauza timpuluĭ ploios, vîntos și friguros, precum și maĭ ales din cauza că localul (cetește bocalul) Legațiuneĭ este după chipul și asemănarea predecesoruluĭ meu, care l'a închiriat pe 12 anĭ, cu aproape 13 000 fr. pe an. O hardughie necomodă, lipsită de soare, în care nu întîlneștĭ un colț pentru odihnă; o adunătură de cutiĭ înguste ce poartă numire de odăĭ, un nămol de tinzĭ și de scărĭ strimte și întunecoase.

Cînd mă duc de o vizitez, mi se strică tot cheful și'mĭ perd curajul de a o locui: Am fost obligat să schimb destinația camerilor, să fac din sofragerie odae de culcat, etc., și din cauza acestor prefacerĭ, șed tot la Grand Hôtel de Boulevard. De abia peste o săptămînă m'oĭ muta, însă nu știŭ dacă oĭ putea să staŭ mult în Legațiune saŭ dacă nu mi-oĭ căuta un apartament particular aiure.

Am fost de am vizitat biserica cumpărată de predecesoriĭ meĭ. Altă hardughie veche, umedă, rece, întunecoasă, pentru care trebue cheltuit sumedenie de banĭ, spre a o pune în stare de a servi pentru destinația eĭ.

Bree! în mare bucluc am intrat! Helbet! Mîne mă duc să mă prezint la Eliseŭ în ceremonia uzitată, apoĭ voĭ începe vizitele pe la ambasadorĭ, miniștri, etc. — alt bucluc!

Nu'mĭ era mie maĭ bine la Mirceștĭ, în liniște, în aer curat și maĭ cu seamă la soare? Bun teafăr, mĭ-am pus capul sub Evanghelie. Ce fericit eștĭ să te ocupĭ de lucrărĭ istorice și literare, departe de fleacurĭ, zise politice.

Parisul e frumos, dar scump peste măsură, și cere multe condițiĭ pentru a ne incînta: banĭ, sănătate și tinerețe. — Afară de acestea el e orașul cel maĭ ostenitor... Prefer un orășel pe malul Mediteraneĭ.

Aștept pe Paulina peste vr-o zece zile ca să-mĭ aducă puțină veselie, căcĭ sunt posomorît ca un pașă care nu și-a tras ciubucul.

Scrie-mĭ ades, iubite Alecu și dă-mĭ veștĭ de țară. La vîrsta noastră sîntem dispușĭ la nostalgie.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXVI.

Paris, 1 Iunie 1885.

Iubite Alecu, Astăzĭ este înmormîntarea luĭ V. Hugo. Sicriul săŭ este așezat sub arcul de triumf de l'Etoile. Tot Parisul e în picioare de ierĭ dimineață și negreșit, tot omul ce se poate ținea pe picioare va asista la acest spectacol măreț. Îțĭ închipuĭ toată populația Moldoveĭ adunată la un loc? Eată aspectul ce are să prezinte Parisul toată ziua de azĭ.

Studențiĭ romînĭ aŭ mers să esprime complimentele lor de condoleanță familieĭ poetuluĭ și aŭ dus o coroană pe care sînt versurile următore:

«Tu vécus triomphant sur la cime étoilée
Où les élus du Dieu Génie ont seuls monté,
Et la mort te conduit à ton char attelée,
Par un arc de triomphe à l'immortalité».

Paulina a sosit de șease zile și se află bine și mulțămită; îțĭ trimete complimente afectuoase.

Te felicit că facĭ escursiunĭ împrejurul Iașuluĭ, pe la cetățue, pe la Frumoasa, Aron-Vodă, Răpidea, etc. Cît de bine am petrece împreună, dacă aș fi în țeară... Helbet!

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXVII.

Paris, 5 Iulie, 1885.

Iubite Alecu, Fericit eștĭ că poțĭ urma înainte cu lucrările literare, și ast-fel daĭ uităreĭ fleacurile politice care aŭ devenit la noĭ un element zilnic de preocupărĭ, pre cît secĭ pe atît și tîmpitoare. Aĭ scris treĭ articole pentru *Convorbirĭ;* să trăeștĭ și să producĭ cele multe înainte. Eŭ, vaĭ de mine, m'am păcălit părăsind cîmpul înflorit al literatureĭ și intrînd în acel ghimpos al diplomațieĭ. Biata muza mea, stă culcată și adormită adînc într'un portofoliŭ, unde mă tem că-șĭ va găsi mormîntul.

Nu-șĭ poate cine-va închipui, în țară, cît lucru este la legațiunea din Paris. Pe fiecare zi întră nămolurĭ de plicurĭ din Bucureștĭ, de reclamațiĭ în contra compatrioților noștri, uitătorĭ de a-șĭ plăti datoriile; cererĭ de pomenĭ, de legalizărĭ, de trimiterĭ, de citațiĭ pe la oamenĭ cu adrese necunoscute, etc., vizite de oamenĭ cu propunerĭ de gheșefturĭ, vizite de june pariziane care se plîng în contra studenților că le-aŭ îngreunat și apoĭ le-aŭ părăsit, etc.

In fine, iată și un bucluc diplomatic, care îmĭ cade pe spinare și mă oprește de a mă duce la băĭ: conflictul iscat între guvernul francez și guvernul nostru, din cauza tarifuluĭ autonom, ce lovește cu 50% productele țărilor care nu aŭ încheiat tractate de comerciŭ cu noĭ.

Franța se află în cazul acesta, deși s'a bucurat în timp de 10 anĭ de avantagiele națiilor celor maĭ favorizate. Guvernul eĭ a depus la Cameră un proiect de lege care tacsează productele romîne cu 50%... Răsboĭ *à coups de tarifs,* pornit din sistemul represaliilor. Preschimb note, grăesc, cat să luminez opinia publică asupra chestiuneĭ în litigiŭ, dar întîlnesc pretutindenĭ saŭ o ignoranță deplină saŭ un *parti-pris* din ceĭ maĭ nătîngĭ.

Uff! de-aș fi știut ce mă așteaptă, aș fi rămas liniștit la Mirceștĭ.

La Sinaia poate mă voĭ duce în luna luĭ Septembrie. Până atuncĭ îțĭ doresc sănătate și activitate.

Complimente afectuoase din partea soțieĭ mele.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXVIII.

Bucureștĭ, Duminică 29 Sept. 1885.

Iubite Alecu, Sînt plecat de la Mirceștĭ de Mercurĭ și mînĭ dimineață plec la Sinaia, unde poate voĭ ședea o săptămînă, apoĭ voĭ reveni la Bucureștĭ și după vre-o patru zile mă voĭ întoarce la Mirceștĭ, ca săĭ iaŭ pe Paulina și să ne ducem la Paris.

Ierĭ seară am asistat la deschiderea Teatruluĭ național și la reprezentarea opereĭ : Lucia de Lamermoor de trupa romînească!! Am rămas încîntat de jocul și cîntecul artiștilor noștri. Inceputul e remarcabil și promite mult pentru viitor.

Nu m'am putut opri de-a zice: *Obraznic e neamul romînesc!* Nimenĭ nu l descurajează și cum face, cum drege, isbutește.

Pe aice pace și tot traĭ destrăbălat. Chestia Bulgarilor nu îngrijește pe nimenĭ.

Am dat Academieĭ volumul luĭ Alecsandri. (?)

Te îmbrățișez și-țĭ zic la revedere, dacă se poate,

V. Alecsandri.

CCXIX.

Castel Peleș, Sinaia, 3 Octombrie, 1885.

Iubite Alecu, Mă găsesc de vre-o treĭ zile în sînul munților, locuind într'un castel feeric și admirînd minunele natureĭ împreu-

nate cu acele create de geniul omenesc. Pădurele aŭ îmbrăcat haina lor tomnatică de colorĭ variate şi toamna domneşte în toată frumuseţea eĭ tradiţională de toamnă romînescă... Intr'un cuvînt, Sinaia, în momentul acesta, e un raĭ în splendoare şi regretarea mea de a-l părăsi pentru a merge la Paris, nu are marginĭ.

Peste puţine zile mă voĭ întoarce la Bucureştĭ fără sperare de a te revedea, căcĭ aĭ să pleeĭ, după cum mĭ-aĭ scris şi nu aĭ să reviĭ decît la deschiderea Camereĭ.

In Bucureştĭ voĭ şedea vre-o patru zile, apoĭ mă voĭ duce la Mirceştĭ ca să iaŭ pe Paulina şi să ne îndrumăm împreună spre capitala Franţieĭ, unde trebue să ne găsim pe la 25 a luneĭ Octombrie.

Dee Dumnezeŭ ca viitorul să nu seamăne cu cele treĭ lunĭ ce am petrecut la legaţiunea din *rue Penthièvre*, în care am suferit chinurile iaduluĭ.

M'am bucurat de vestea ce mi-aĭ dat că aĭ început tipărirea *Cîntăreĭ luĭ Igor* [1]), acel minunat poem slavonesc din secolul XII şi totodată că aĭ terminat articolul asupra luĭ Conaki. Convorbirile trebue să salte de bucurie, căcĭ publicaţia luĭ Negruzzi începuse a deveni cam palidă. Tot bătrîniĭ sînt chemaţĭ a-ĭ prelungi viaţa.

Dacă aĭ ceva să-mĭ spuĭ, scrie-mĭ aice îndată, saŭ la Mirceştĭ peste vr'o zece zile.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXX.

Mirceştĭ, 25 Octombrie, 1885.

Iubite Alecu, Iţĭ trimit un autograf a luĭ N. Istrati, cu atît maĭ interesant că este o satiră din timpul luĭ Mihalaki Sturdza. Trebue să o cunoştĭ [2]). — Plec peste o săptămînă, dar foarte mă tem că voĭ avea de tovarăş pe moşul ger cu barbă albă. — A revedere.

V. Alecsandri.

---

[1]) «Cuvînt despre expediţia luĭ Igor Sveatoslavicĭ, principele Novgoroduluĭ nordic contra Polovţilor saŭ Cumanilor», trad. şi note de Alex.-Papadopul Caliimach. V. *Analele Acad. rom.*, seria II, tom. VII, (1884—85), pp. 140—169.

[2]) Satira anexată începe astfel:

A Moldoviĭ diacĭ sfat
La Cristeştĭ s'aŭ adunat
Ca să facă sfătuire
Spre a ţăreĭ fericire...

CCXXI.

Paris, 10 Dec. 1885.
Rue Murillo 11.

Iubite Papadopulo, Iţĭ mulţumesc pentru ştirile ce mi-aĭ dat despre lucrările Camerii şi maĭ cu seamă pentru aceea care te priveşte personal, adica: că politica nu te-a absorbat (sic!) cu totul şi că întrebuinţezĭ orele dimineţii în domeniul literatureĭ.

Eŭ încă n'am putut pune piciorul în acel frumos domeniŭ, fiindcă de la sosirea mea aice nu am făcut alta, decît a mă ocupa cu instalarea mea; *rue Murillo 11.* Insfîrşit după multă bătaie de cap şi cheltuielĭ spăimîntătoare, am isbutit a-mĭ face un cuib foarte plăcut, în care pot primi chiar pe Sultanul. Tot odată am mutat cancelaria Legaţiuneĭ din grajdiul unde se afla, în apartamentele ce l-am ocupat în Strada Penthièvre. Acum acea cancelarie e demnă de Legaţiunea unuĭ Regat şi toţĭ ne complimentează despre dînsa.

Cînd iĭ veni la Paris, vre-o dată, nu mi-a fi ruşine să te primesc cu toate onoarele (sic!) ce merită un reprezentant al ţăriĭ şi cu toată îmbelşugarea ospeţieĭ romîneştĭ.

Pe aice lumea este preocupată cu apropierea anuluĭ noŭ. Deşi aŭ căzut omăt şi frigul e simţitor, stradele sînt pline de oamenĭ, femeĭ, copiĭ carĭ aleargă pe la magaziĭ.

Cît despre politică, Camera e bogată în Tonchin pănă pe de-asupra urechilor. Chestia sîrbo-bulgară începe a nu maĭ prezenta acelaş interes, decînd părţile beligerante staŭ faţă în faţă fără a se ucide, căcĭ în Paris orĭ-ce întîmplare se învecheşte în puţine zile.

Franţa doreşte pace şi iar pace! Prin urmare o nouă complicare în Peninsula Balcanică ar fi răŭ văzută de ea. Atitudinea Romînieĭ e foarte lăudată de toţĭ oameniĭ de stat de aice.

Scrie-mĭ ades, îmĭ veĭ face mare mulţumire. Complimente afectuoase din partea Pauline.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXXII.

Paris, 20 Decembrie, 1885.

Iubite Alecu, Moartea bietuluĭ Alecsandrescu [1]) nu m'a mîhnit atît de mult (căcĭ el era mort de maĭ mulţĭ anĭ), cît m'a mîhnit nepăsarea generaţieĭ actuale în privirea luĭ şi uitarea în care căzuse

[1]) Poetul Gr. Alecsandrescu.

renumele luĭ, odinioară strălucit. — Bine aĭ făcut de aĭ luat cuvîntul în Cameră pentru ca să cerĭ a i se face o înmormîntare demnă de către Stat. Poate că, dacă nu te-aĭ fi găsit la Bucureştĭ, nimen nu s'ar fi gîndit la dînsul... şi însă, ca poet, Alecsandrescu e maĭ pe sus decît uniĭ, cărora li s'aŭ făcut busturĭ şi statue.

Duelul luĭ Maiorescu şi Stătescu a avut un rezultat fericit, dar în interesul lor mai bine ar fi fost să nu fie fost provocat. Oamenĭ de valoarea acestor doĭ campionĭ politicĭ, ar trebui să-şĭ poarte respect unul altuĭ; pentru demnitatea societăţeĭ romîne.

Cît pentru discuţiile violente din Cameră şi Senat, nu m'am mirat cît de puţin, fiindcă această *rengaine* are loc în toţĭ aniĭ. — Opoziţia, orĭ de cine ar fi compusă, se crede obligată de a face profesiune de nemulţumire în contra celor de la putere. Un singur lucru m'a făcut să zimbesc, este propunerea Cogălniceanuluĭ de a rechema miniştriĭ plenipotenţiarĭ din străinătate, spre a imita prostia comisă de Grecĭ, sub cuvînt de economie. Pentru ce amicul nostru n'a avut această inspiraţie, pe cînd ocupa postul şi primea leafa de Ministru plenipotenţiar la Paris?

Imĭ scriĭ că vă *bucuraţĭ* de o iarnă grozavă. Fericiţĭ concetăţenĭ!.. Pe aicĭ avem ploĭ, negurĭ, umezelĭ, vînt şi frig. Prin urmare ies cît se poate maĭ puţin, dar din nenorocire nu pot să reintru încă în domeniul literatureĭ. Poate că voĭ fi maĭ norocit după sărbătorĭ.

Mi-e dor de Mirceştĭ şi de cabinetul de lucru unde, pe nesimţite, mă apropiam de biuroŭ, apucam condeiul şi scriam vrute şi nevrute.

In Paris... aĭ putea s'o crezĭ? duc o viaţă foarte monotonă, căcĭ nu alerg nicĭ pe la concerte, nicĭ pe la teatrurĭ. Petrecerea mea favorită consistă a avea cîţĭ-va prietenĭ la masă, dintre carĭ pe Ion Ghica, care se află aicĭ de vr'o şase zile. — Căcĭ nu eştĭ din numărul lor!

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXXIII.

Mirceştĭ, Joĭ 1885.

Iubite Alecu, Răspunde-mĭ îndată ce timp aveţĭ în Bucureştĭ; cîte gradurĭ de frig? Pe aice e Siberia şi n'am curagiul să ies afară.

Dacă timpul e maĭ creştinesc pe acolo, spune Madameĭ Horn că voĭ sosi Marţĭ dimineaţa şi ca să-mĭ gătească odaea mea No. 11, să fie caldă.

A revedere, te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCXXIV.

București, Sîmbătă (188.?)

Iubite Papadopulo, Iacob Negruzzi îmĭ scrie că e la aman, căcĭ nu are cu ce umplea numărul viitor al «Convorbirilor». Deschide-ţĭ saltarele şi găseşte ceva, care să fie trimis *îndată* redacţieĭ. Aĭ pe *Ciubăr-Vodă* gata şi alte diverse articole istorice de mare interes. Fă un pachet destinat a juca rolul de *salvator* literar şi-l expeduește *urgent* la adresa luĭ Iacob Negruzzi, strada Păcurarĭ, Iaşĭ.

Eŭ mă aflu de vr'o 12 zile aice, adus de o măsea stricată pe care mi-o tratează Young dantistul. Sper a pleca acasă peste 4 zile.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXXV.

Paris, 1 Ghenarie 1886.

Iubite Alecu, Scrisoarea D-tale cu data de 16 Dec. mi-a sosit de anul noŭ catolic, cu amicale urărĭ pentru anul noŭ ortodocs. Le primesc cu mare bucurie şi iţĭ trimet pe ale noastre pentru întreaga-ţĭ iubită familie.

In momentul acesta sosesc de la palatul Elysée unde am fost cu tot corpul diplomatic ca să felicităm pe D-l Grévy şi pentru anul 1886 şi pentru noua sa alegere de prezident al Republiceĭ. Să mă fi văzut în uniforma mea de ministru plenipotenţiar, aĭ fi crezut că s'a coborît soarele pe pămînt.. (total 1500 francĭ în punga croitoruluĭ).

Ministrul nostru e zemislit; acel de aicĭ însă nu i-a sunat ceasul de naştere. Se aşteaptă să vie pe lume peste puţine zile. Noroc că preocupaţiunile anuluĭ noŭ fac o diversitate acelor politice, altminterĭ s'ar burzului Franceziĭ, găsindu-se maĭ multe zile fără guvern stabilit.

Zicĭ că te-a apucat urîtul şi că aĭ vrea să plecĭ în lume; însă cînd te-ĭ găsi între cărţile de acasă, are să-ţĭ treacă gustul de ducă. Eŭ te fericesc că lucrezĭ cu atîta activitate şi fecunditate, şi îţĭ doresc încă anĭ mulţĭ pentru ca să producĭ mult şi frumos, precum

aĭ făcut pînă acum. Cît pentru mine văd că iarna mea literară are să rămîe o iarnă goală... Allah Kerim!

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXXVI.

Paris, 16/18 Ianuarie 1886.

Iubite Alecu, Cînd primesc o scrisoare din țară, ea trezește în minte-mĭ tabloul pe cît de înfiorător, pe atît de poetic al cîmpiilor căptușite cu omăt alb; îmĭ pare că văd prin ferestrele de la Mirceștĭ mișcarea valurilor din zăpadă de la suflarea Crivățuluĭ, și în fundul orizonuluĭ dunga neagră a lunciĭ, cîntată de mine cu atîta dragoste. — Aice sunt lipsit de acest măreț spectacol și mă crede, îĭ duc dorul de si nu mă înfrățesc cu iarna, precum știĭ. M'am săturat de negurĭ, de ploĭ și de fulgĭ trecători, care fac numaĭ un simulacru de ninsoare.

Cu toate aceste aĭ avut dreptate a spune M. Sale Regeluĭ că am început a mă împăca cu traiul din Paris, căci noul meu apartament comod, plăcut, și mă reține acasă tot timpul cît nu sunt la cancelaria din strada Penthièvre. Acum ne găsim în periodul vizitelor diplomatice, a meselor marĭ, a primirilor pe la miniștri, și trebue să-mĭ pun fracu adeseorĭ... *Autant corvées.* Deseară mănînc la prezidentul Repuliceĭ. Voĭ fi negreșit însărcinat să duc brațul uneĭ dame... Care? Fi-va tînără! frumoasă, amabilă?.. S'aŭ vre-o bahadîrcă sulimenită? Norocul va hotărî.

Zicĭ că începe lenea a te năvăli?... Pîră vechie! Nu te maĭ cred, căcĭ eștĭ unul din rariĭ lucrătorĭ neobosițĭ la noĭ. Dacă însă va fi așa, cum o sufla vîntul de primă-vară, nu mă îndoesc că el va deschide pe loc muguriĭ literarĭ ce-ĭ porțĭ în crierĭ. Voĭ ceti cu multă plăcere articolul despre Conaki și poezile luĭ, căcĭ primesc Convorbiriie regulat, dar ce-aĭ făcut cu scrierea asupra Ambasadorilor venețianĭ, de care mă interesez atît de mult?

Eŭ, iubite Alecu, n'am scris nicĭ un rînd decînd am plecat din țară și simt în sufletul meŭ o mare jale de timpul perdut. Staŭ și mă gîndesc cîte odată nu cumva a secat țîța muzeĭ, acea țîță drăgălașă și frumoasă pe care am supt-o pănă maĭ an...

Vaĭ de mine, dacă și muza îșĭ va retrage țîțele de contactul buzelor mele, atuncĭ adio!

Te las în luptele Camereĭ și te îmbrățișez..

V. Alecsandri.

CCXXVII.

Paris, 4/16 Fev. 1886.

Iubite Alecu, Fiĭ liniştit; la masa prezidentuluĭ, Dumnezul părinţilor noştri m'a scutit de a da braţul uneĭ bahadîrce, însă am avut vecin pe ministrul Chineĭ, care a mîncat cit şapte mandarinĭ. Am admirat capacitatea stomacului săŭ, şi nu m'am putut opri de a-l felicita. El mi a răpuns un singur cuvînt, singurul cuvînt ce ştia în limba franceză: *cocorico* şi a urmat înainte cu îndoparea. -- Sper să'l admir din noŭ la masa D luĭ Freycinet, Sîmbăta viitoare şi să am prilejul de a mă convinge de progresul ce a făcut în franţuzeşte de atuncea.

Pe cînd populaţia Londreĭ jăfueşte magaziile de ceasornice sub pretext de foame, în Paris a început şirul necurmat de marĭ primirĭ, de mese marĭ şi de ostenelĭ încă şi maĭ marĭ. Bieţĭ miniştri sunt obligaţĭ a trăi în frace şi în cravate albe, ba chiar a se culca cu ele.

Această vieaţă de gală trebue să zîmbească foarte mult acelora, care dorind a mă înlocui la Paris, respîndesc vestea că aş fi dispus a mă retrage de la legaţiune. Unele gazete se ocupă de mine în sensul acesta, şi, saŭ îmĭ atribue proiecte de vilegiatură la Nizza, saŭ mă demisionează odată pe săptămînă. Eŭ îĭ găsesc nostimĭ în acelaş mod precum Vodă Cuza l'a găsit pe nu ştiu care patriot de la Craiova, cînd i-a zis: *hai sictir mascara!*

Nu cred că voĭ veni la sesiunea Academieĭ în anul acesta, căcĭ nu mă iartă împrejurările, dar spre toamnă am de gînd să fac o raită în ţară pentru ca să revăd castelul Peleş şi Mirceştiĭ. Atuncĭ veĭ veni, după obiceĭ, în căsuţa mea şi vom avea multe de grăit.

Paulina îţĭ trimite afectuoase complimente şi te pofteşte la masă în Paris. Cînd viĭ ca să daŭ poronca să'ţĭ pregătească tacîmul?

Te îmbrăţişez, **V. Alexandri**.

Amiciĭ celor ce'şĭ aduc aminte de mine.

CCXXVIII.

Paris, 28 Februarie 1886

Iubite Alecu, Am cetit chiar acum articolul ce l'aĭ scris asupra uĭ Conaki şi nu mă pot opri de a-ţĭ trimite aceste rîndurĭ pentru a te felicita. Articolul este o adevărată conferenţă mult interesantă

și instructivă [1]). Generația de astăzĭ trebue să o mediteze, ca să se convingă de comorile limbeĭ luĭ Conaki și de talentul săŭ în arta poezieĭ. Scrisoarea către Zulnia este un cap d'operă de simțire, de ideĭ înduioșitoare, de armonie, de frumusețĭ poetice și poate servi de model. Bine aĭ făcut că aĭ prezentat imagina bătrînuluĭ poet în ochiĭ tinerimeĭ actuale, care fuge de poețĭ de cînd aŭ răsărit ciupercile versificătoare, care distilează numaĭ venin: precum Macedonski, Densusianu, etc. Cînd îĭ avea vreme ocupă-te și pe Miluță Cuciureanu și de Alecu Russo și de Alecu Donicĭ.

Eŭ sînt într'o perioadă de sterilitate care mă întristă, dar mă mîngîĭ cu ideia că am amicĭ care lucrează și produc cu îmbelșugare lucrurĭ frumoase, ce vor îmbogăți literatura noastră. Iacob Negruzzi trebue să-țĭ fie recunoscător, precum și luĭ Ghica de colaborarea voastră la Convorbirĭ. Această foae cam tînjește de cînd a fost strămutată în Bucureștĭ. Aerul lînced al Capitaleĭ nu-ĭ priiește; aerul viŭ al țereĭ (?) îĭ era mult folositor. Nu o lăsațĭ să moară de inanițiune și vețĭ face o faptă bună.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

Ion Ghica a scris un articol foarte interesant asupra luĭ Gr. Alecsandrescu. El ar dori ca scrierea luĭ să fie cetită într'una din seanțele Academieĭ și în urma acesteĭ cetirĭ să iee cineva cuvîntul pentru ca să propue a se ridica o statue poetuluĭ mort.

Am gîndit la D-ta ca să vorbeștĭ asupra meritelor luĭ Gr. Alecsandrescu, care a fost uitat de atîta vreme, deși a avut maĭ mult drept la recunoștința compatrioților de cît alțiĭ, cărora s'aŭ ridicat statuĭ. Înțelege-te cu Negruzzi și îndeamnă-l din parte-mĭ să citească însuș articolul luĭ Ghica în Academie, maĭ cu seamă că tatăl săŭ a fost bun amic cu Alecsandrescu, fiind contimporanĭ.

Am primit azĭ dimineață răvașul ce mi-aĭ trimis cu data de 9/2 Febr. și m'am bucurat de succesul luĭ Pygmalion. Am felicitat pe Bengescu.

CCXXIX.

Paris, 1 Martie 1886.

Iubite Alecu, Mă simt foarte fericit că prin îndemnul meŭ isbutesc a-țĭ împrăștia lenea și a-țĭ trezi gustul de a scrie. După

---

[1]) E articolul publicat sub titlul: «Scrisoare despre Tecucĭ». *Conv. Lit.* XIX (1885—86), pp. 369. 921.

Conaki are să vie rîndul luĭ Cuciureanu și apoĭ al luĭ A. Russo [1]. Bravo! In cît privește pe Miluță Cuciureanu, mi se pare că amicul săŭ, Russo, a publicat o notiță biografică în Romînia literară. Maĭ poțĭ dobîndi cîte-va detaiurĭ de la fiul doctoruluĭ Cuciureanu, și de la T. Codrescu, bătrînul redactor al Buciumuluĭ Romîn. Despre Russo, afară de suvenirile personale ce aĭ, veĭ găsi ceva în volumul meŭ de *Proză*, iar în Romînia literară sunt multe articole scrise de el.

Ion Ghica sosește astăzĭ la Paris; el merge să iee parte la lucrările Academieĭ, cred că va ședea aice vre o cîte-va zile. I-oĭ vorbi de articolul săŭ asupra luĭ Alecsandrescu, dîndu-ĭ de știre că Negruzzi are de gînd a-l publica într'unul din numerele viitoare ale Convorbirilor.

Iarna nu ne lasă... deși timpul e frumos. Muza mea e înghețată și are nasul pătlăginiŭ. O las dar încă să doarmă în portofoliul meŭ de ministru, până cînd s'a sătura de somn.

Sînt obosit de mese, de balurĭ, de vizite, chinurĭ obligatoriĭ a postuluĭ ce ocup, dar ce să fac? Sînt plătit ca să mănînc trufe.

Trimete-mĭ un model de *legat între viĭ*. O compatriotă a noastră dorește să facă un legat prin care să dăruiască mobilierul săŭ precum și toate sineturile ce posedă. Ea nu are moștenitorĭ direcțĭ.

Multe amiciĭ din partea Pauline. Complimente D-neĭ Papadopulo Callimach.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXXX.

Paris, 25 Aprilie 1886.

Iubite Alecu, Așa de bine aĭ chibzuit trimiterea scrisoareĭ D-tale din 9/21 că a sosit chiar astăzĭ în ziua de Paștĭ. Incep dar răspunsul meŭ cu: *Hristos a înviat!* Cuvinte sacre care se pronunță cu bucurie în toată creștinătatea de aproape 2000 de anĭ, cuvinte reînvietoare a suvenirilor noastre din copilărie, și care ne vorbesc de părințiĭ noștri din părințĭ. O lume întreagă de imaginĭ drăgălașe se deșteaptă în minte și în inimă la această epohă a anuluĭ, cînd primăvara cea verzie cu coșiță aurie proclamă renașterea natureĭ, reînsuflețirea sperărilor în viitor și reintrarea puterilor slăbănogite în cursul iernii.

[1] Vezĭ «Romînia lit.» I (1855) p. 453—454.

Pentru ce tot omul se simte cuprins de bucurie în ziua de Paştĭ, maĭ mult de cît în alte zile? Iată un mister care te leagă cu credinţa şi nimiceşte fanfaronadele ateismuluĭ.

Aseară s'a celebrat învierea luĭ Hristos în biserica romînă de aice. Peste două sute de compatrioţĭ eraŭ faţă la această ceremonie religioasă de un efect atît de măreţ. Ne-am întors acasă de-abia pe la două oare după miezul nopţiĭ şi întreaga legaţiune a venit să ciocnească ouă roşiĭ şi să mănînce pască la mine.

Paulina, ca o bună creştină, n'a vrut să părăsească în Paris obiceiurile ţăriĭ noastre, încît ne-am crezut un moment că ne găsim la Mirceştĭ. Numaĭ D-ta lipsiaĭ.

Te felicit pentru activitatea literară ce aĭ arătat în iarna aceasta; şi îţĭ doresc anĭ mulţĭ pentru ca să scapĭ de uitare multe fapte istorice şi cîte-va personalităţĭ despre care nime nu-şĭ bate capul. Iţĭ mulţumesc în deosebi pentru biografiile luĭ Russo şi Cuciureanu, doĭ bunĭ prietenĭ aĭ meĭ, carĭ meritaŭ să trăiască pentru ca să vadă transformările ţăriĭ noastre. Recunoştinţa morţilor trebue să fie maĭ profundă decît a celor viĭ, decĭ Russo şi Cuciureanu te vor binecuvînta din locul necunoscut unde se află[1]).

Aştept cu nerăbdare pe Gheorghe Ştefan şi Dunărea în literatură şi în tradiţie[2]), şi îmĭ ling buzele de pe acum.

Dacă te-ĭ duce la Tîrgul-Ocneĭ, nu uita să exprimĭ cucoaneĭ Catinca şi cucoaneĭ Zulnia, simţirile mele cele maĭ afectuoase. Le sărut mînile şi le doresc sănătate şi fericire.

Asemenea te rog să prezinţĭ complimentele mele respectuoase D-neĭ Papadopulo, iar Paulina îţĭ trimite multe, multe amiciĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Ţi-am scris să-mĭ trimiţĭ un model de danie între viĭ. Depune florĭ pe mormîntul luĭ Moş Costaki.

CCXXXI.

Paris, 25 Iunie 1886.

Iubite Alecu, Foarte plăcută surprindere mi-a făcut sosirea luĭ Gheorghe Stefan Voevod la Paris sub forma unuĭ volum elegant-

---

1) Biografiile acestor doĭ scriitorĭ n'aŭ fost publicate, după cum s'ar putea deduce din textul scrisoriĭ luĭ Alecsandri.

2) «Dunărea în literatură şi în tradiţie». V. «Analele Acad. rom.» seria II. Tom. VII 1884—85, pp. 309—377

In sfîrşit aĭ scos la luminǎ istoria acestuĭ Domn, care trecînd prin o mulţime de svînturǎrĭ ale epoceĭ în care a trǎit, s'a stins la Stetin ca un eroŭ de roman istoric.

Trebue sǎ aibǎ cine-va un spirit de investigaţiune foarte desvoltat pentru a face sǎ renascǎ în întregimea sa memoria unuĭ om rǎposat de doĭ secolĭ. D-ta posezĭ acel dar atît de preţios şi eştĭ menit a ocupa un loc însemnat pintre literaţiĭ arheologicĭ aĭ Romînieĭ, cînd aĭ aduna şi publica toate scrierile ce aĭ rǎspîndit în diversele reviste ale ţǎriĭ. Bravo, Alecu, şi mulţĭ anĭ cu sǎnǎtate şi cu veselie pentru ca sǎ continuĭ a ridica vǎlul uitǎreĭ de pe mormintele oamenilor, carĭ aŭ jucat rolurĭ marĭ în istoria noastrǎ. Eştĭ modest, tacĭ şi facĭ... Ast-fel producĭ fǎrǎ încetare fǎrǎ a bate toba, şi îmbogǎţeştĭ literatura, gustînd plǎcerea albineĭ harnice, care adunǎ miere pe florĭ de morminte. Eŭ te rîvnesc, precum ţi-am scris-o de maĭ multe orĭ, cǎcĭ am intrat pe o cale ce nu duce la templul poezieĭ... Politica, diplomatica, care mi-aŭ fost totdeauna urîte, sînt astǎzĭ partea mea şi mǎ lupt cu ele cum se luptǎ un marinar cu valurile amare, pintre care a fost aruncat de furtunǎ. — De un an de zile lucrez la împǎcarea intereselor Romînieĭ cu ale Franţeĭ şi de-abea acum am isbutit a vedea încheindu-se o convenţie comercialǎ între ambele ţǎrĭ. Cred cǎ va dispare eroarea ce prinsese rǎdǎcinǎ aice despre adevǎratele simpatiĭ şi tendinţe ale Romînilor, eroare respînditǎ de nişte duşmanĭ cunoscuţĭ, carĭ aveaŭ interes a ne deslipi de Franţa şi a ne izola de marea familie Latinǎ.

Volumul D-tale a sosit cu timp frumos, aducîndu-mĭ un parfum de ţarǎ. El îmĭ este cu atît maĭ scump, cǎ de o lunǎ întreagǎ am trǎit în ploae, vînt şi frig. La August m'oĭ întoarce în *cara patria* şi mǎ bucur la ideia cǎ te-oĭ îmbrǎţişa la Mirceştĭ.— Complimente amicale din partea Paulineĭ. Vale!

V. Alecsandri.

CCXXXII.

Paris, 4 Iulie 1886.

Iubite Alecu, Bate-ţĭ joc de criticĭ şi catǎ-ţĭ de treabǎ. Lucreazǎ înainte cum aĭ fǎcut pǎnǎ acum şi lasǎ cîniĭ sǎ latre. Urîtul de care te plîngĭ, este maĭ mult efectul primǎvereĭ asupra spiritelor carĭ planeazǎ pe de-asupra ticǎloşiilor zilnice, ale vieţiĭ publice şi private. El va trece în curînd.

Noĭ avem de gînd a pleca la Aix-les-Bains peste douǎ sǎp-

tămînĭ şi odată cura sfîrşită, vom veni în ţară, căcĭ sîntem mînaţĭ de dorul eĭ. Sper că ne vom întîlni saŭ la Sinaia, unde voĭ merge pe la 10 August, saŭ la Mirceştĭ, unde m'oĭ afla pe la începutul luĭ Septemvrie.

Pănă atuncĭ: Vale!

V. Alecsandri.

CCXXXIII.

Castel Peleş, 21 August 1886.

Iubite Alecu, Am venit erĭ aice, în minunea din Carpaţĭ, şi am găsit pe Maiestăţile Lor în aceleaşĭ prietinoase şi amicale dispoziţiĭ către mine, care mĭ-aŭ arătat totdeauna. Reîntoarcerea mea în ţeară mĭ-a scăldat inima în cea maĭ dulce bucurie, căcĭ începusem a suferi de dor în aerul corupt al Parisuluĭ, în acel nămol de milioane de oamenĭ unde te simţĭ străin şi părăsit. Am regăsit orizonturile întinse, atît de necesare priviriĭ mele, blîndeţea fizionomiilor romîne, cîmpiile, munţiĭ, luncile, codriĭ, rîurile carĭ mĭ-aŭ inspirat atîtea poeziĭ în cursul vieţiĭ mele... Şi sînt fericit, atît de fericit că numaĭ o infamie ca cea din Bulgaria a putut să distrugă gîndurile mele din cursul lor plăcut şi încîntător.

Ce zicĭ de dibăcia politiceĭ ruseştĭ? Ce zicĭ de miserabiliĭ seizĭ bulgarĭ, carĭ aŭ urzit şi executat complotul din Sofia[1])? Detaiurele acesteĭ hoţiĭ sînt revoltante, şi cînd vor fi cunoscute, vor indigna lumea întreagă.

Eŭ voĭ sta aicea doă săptămînĭ, apoĭ mă voĭ duce la Mirceştĭ. Sper dar să te revăd saŭ acolo saŭ la Sinaia şi mă bucur de a te îmbrăţişa păn' a nu mă duce iar în fundul lumeĭ.

A revedere dar, iubite Alecu, şi sănătate cu bucurie.

V. Alecsandri.

CCXXXIV.

Mirceştĭ, 12 Septembrie 1886.

Iubite Alecu, După o petrecere minunată de treĭ săptămînĭ în castelul regal de la Sinaia, am venit în sfîrşit la castelul meŭ din Mirceştĭ, unde mĭ-am găsit familia şi căţeiĭ în bună stare. Deşi timpul e posomorît şi plouă afară, în casă e soare. Vino să te încălzeştĭ la razele luĭ, dacă te iartă împrejurările; noĭ vom fi foarte fericiţĭ de a te vedea şi de a vorbi despre cîte şi maĭ multe.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Complotul pentru răsturnarea Prinţuluĭ Al. Battenberg.

CCXXXV.

Paris, 6/18 Octombrie 1886.

Iubite Alecu, Nu știŭ care general Neamț, intrînd în Moldova cu oastea împărătească, sub domnia nu știŭ căruĭ Domn, trimitea zilnic la Viena buletinurĭ de victoriĭ, redactate ast-fel: «Astăzĭ cu mila luĭ D-zeŭ am luat cetatea Herța. Astăzĭ cu mila «luĭ D-zeŭ am intrat în cetatea Dorohoĭ. Astăzĭ, cu mila luĭ D-zeŭ, «oastea împărătească a cucerit Hîrlăŭ, etc.

Tot ca acel vestit învingător de sate pustiĭ voĭ zice: Alaltăerĭ, cu mila luĭ D-zeŭ și cu trenul Express-Orient am sosit în Paris.

Ploaie cu cofa! Luminile fanarelor se resfrîngeaŭ în bălțile de pe ulițe, și biețiĭ caĭ trăgeaŭ trăsurile, uzĭ, obosițĭ, cu urechile pleoștite, pe cînd vezeteiĭ, pătrunșĭ de ploaie, se încălziaŭ bătînd cu bicele pe bietele vite, maĭ puțin vite de cît eĭ! Ajungînd acasă, rue Murillo 11, am găsit apartamentul plin de fum, căcĭ căminele franțeze se întreceaŭ care de care a scoate maĭ mulțĭ clăbucĭ pentru a serba întoarcerea mea la Paris.

Inchipuește-țĭ impresia încîntătoare ce am avut la primul pas?

Am înjurat surugiește și clima și oraș și orășenĭ și de atuncĭ ploaia urmînd a cădea fără încetare de două zile, am urmat și eŭ sudalmele... dar ce folos? Nicĭ o rază de soare nu a avut milă de mine pănă acum și nu s'a arătat ca să-mĭ potoale inima. Sternut, tușesc și crap de ciudă, iată în scurt ocuparea mea principală de cînd am debarcat în acest Cafarnaum deșanțat care farmecă atît de mult pe compatrioțiĭ noștri.

Scumpă țară și frumoasă
O! Moldovă, draga mea...

Acum, fiind-că m'am ușurat împărtășindu-țĭ necazurile mele, viŭ să te rog ca să-mĭ procurĭ cît maĭ curînd *un mic volum de biografiĭ a tuturor scriitorilor noștri* [1]) publicat nu știŭ cînd și nu știŭ de cine. Dacă nu poțĭ găsi numele autoruluĭ *(ardelean* de soĭ, mi se pare), cercetează la Socec, de la asociatul luĭ, care publică un catalog de toate publicațiunile romîne. Aștept un rezultat mulțămitor, prin urmare te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

---

[1]) De sigur *Conspectul*... de V. Gr. Popŭ.

CCXXXVI.

Castel Peles. Sinaia, 21 Oct. 1886.

Iubite Alecu, Primind această scrisoare cu data din Sinaia, miratu-te-aĭ poate că am prelungit până acum șederea mea în munțĭ, cînd iarna începe a-șĭ arăta vîrful nasuluĭ printre braziĭ pudruițĭ în alb; dar e cu putință a rezista grațiozitățiĭ Regeluĭ și a Regineĭ, care ar vroi să mă ție în feericul lor castel până în momentul cînd însușĭ Maestățile lor se vor despărți de el spre a se reîntoarce la Bucureștĭ? Aice viața seamănă atît de puțin cu acea din orașele infectate de politică, orele trec așa de repede cu ocupărĭ plăcute de-ale culturuĭ artelor frumoase, în cît cu greŭ se poate hotărî un poet de a se sustrage farmeculuĭ lor... Cu toate aceste însă, poetul trebue să dea pas Ministruluĭ plenipotențiar care la rîndul săŭ trebue să plece la postul săŭ, departe de Castelul Peleș, departe de mult drăgălașa țară.

Am vorbit mult de D-ta cu Regele, care îțĭ păstrează o mare stimă și am avut mulțumirea de a-l găsi convins de serviciile ce aĭ face istorieĭ noastre, încredințîndu-țĭ misiunĭ archeologice prin statele în care strămoșiĭ noștri aŭ avut daraverĭ politice și comerciale. Voĭ vorbi asemine și cu Mitiță Sturdza și sper că, recomandat de însușĭ Regele, veĭ fi nu tîrziŭ însărcinat cu cercetărĭ în străinătate.

Am dat Maestățiĭ Sale notița D-tale asupra Maioruluĭ Drăghicescu și s'a dat îndată ordin ca să se aducă aice uvrajul acestuĭ modest și demn militar asupra malurilor Dunăreĭ și ale Măreĭ Negre [1]). Regele are să-l cetească și convingîndu-se de meritele luĭ, nu mă îndoesc că Maiorul va înceta de a rămîne, ca până acum, perdut în nepăsarea șefilor și a Statuluĭ Major.

Henri IV a doua zi după nu știŭ care bătălie, a scris luĭ Crillon următoarele cuvinte demne de el și de generalul săŭ: «Pends-toi, brave Crillon, nous avons eu une belle bataille et tu n'y étais pas!» — Astfel îmĭ vine mie să'țĭ zic în urma frumoaseĭ sărbătorĭ de la Curtea de Argeș. Aĭ cetit negreșit descrierea eĭ în foile noastre, dar nimic nu poate să-țĭ dee o idee exactă de mărirea, de originalitatea aceleĭ serbărĭ săvîrșite pe malul Argeșuluĭ, la poalele munților, sub un cer albastru ca în zilele de primăvară. Serviciul religios al Sfințireĭ bisericeĭ restaurate a fost maiestos și

[1]) Lucrarea e întitulată: «Dunărea, de la Orșova la Mare și coastele Măreĭ, de la Varna la Cetatea Albă». Galațĭ (fără dată).

perfect; purtarea poporuluĭ adunat într'o gloată de 20.000 oamenĭ a fost demnă de timpurile acele de credinţă în care strămoşiĭ noştri săvîrşaŭ faptele urieşe în numele Domnuluĭ. Regele a făcut un discurs de toată frumuseţea şi de un înalt caracter politic, discurs intrerupt prin miĭ de glasurĭ entusiaste care strigaŭ ura.

Scena se petrecea în capul scăreĭ, Regele şi Regina apărînd poporuluĭ în uşa bisericeĭ, şi avînd sub eĭ înşiraţĭ pe treptele scăreĭ, Episcopĭ şi preoţĭ în vestminte aurite. După rostirea Regeluĭ şi răspunsul Ministruluĭ de Culte, am cetit în gura mare oda ce compusesem pentru această ceremonie religioasă şi precît mi s'a spus, a produs o mare impresie. Ce să-ţĭ maĭ spun? Biserica luĭ Neagoe şi a luĭ Meşterul Manoli e o minune aşa cum a restaurat-o D-l Leconte de Nouy; pe platoul unde-ĭ aşezată, se pare o sculă nestimată pe pămînt din cer picată.

La întoarcerea mea aice am compus şi legenda sfinţireĭ aceleĭ lavre admirată de toţĭ străiniĭ, ministriĭ plenipotenţiarĭ. Ea se înfrăţeşte cu legenda luĭ Meşter Manoli şi va apărea într'un album minunat, pregătit de D. Sturza. Fiind că eŭ am descoperit acel poem, era de datoria mea să-l completez.

Gîndul meŭ e să plec poimîne, Mercurĭ; să şăd doă saŭ treĭ zile la Bucureştĭ şi în sfîrşit să-mĭ ieŭ drumul spre casă pentru ca din sînul eĭ să mă îndrumez spre Paris, trecînd prin Berlin. De-a fi să nu te văd înainte de plecare, îţĭ trimit multe îmbrăţişărĭ.

V. Alecsandri.

CCXXXVII.

Mirceştĭ, 1 Noembrie 1886.

Iubite Alecu, In sfîrşit astăzĭ plecăm din căsuţa de la Mirceştĭ, lăsăm frumoasa luncă care a început a-ş perde coama pentru ca să urmeze exemplul stăpînuluĭ eĭ, şi ne luăm sborul spre Paris. Incă un an de zile de exil! Sper că-mĭ veĭ scrie din cînd în cînd.

Paulina te roagă ca să însărcinezĭ pe N. Ionescu, din parte-ĭ, cu interpelarea de care ţi-am vorbit. El e bun de gură şi făcută de el nu va da nicĭ un prepus.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXXXVIII.

Mircești, Luni.

Iubite Alecu, Am sosit azi dimineață acasă și am găsit scrisoarea D-tale. Mă grăbesc a-ți răspunde că maĭ staŭ pe loc patru zile și apoĭ cu ajutorul luĭ D-zeŭ, voĭ lua calea exiluluĭ spre Franța. Zic exil, căcĭ la vîrsta mea, depărtarea din țară se poate numi pe turcește *surghiun*. Aș fi foarte fericit să te văd păn' a nu pleca. La caz cînd nu s'ar putea, primește îmbrățișările mele și salutările afectuoase a Pauline̥ĭ.

V. Alecsandri.

CCXXXIX.

Paris, 8 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Vîntul vîjie prin hornurile căminelor, afară plouă, cerul e întunecat; îțĭ scriŭ aceste rîndurĭ la lumina lampeĭ, deși pendula sună noă ore... Trist, trist, trist!

Factorul mĭ-a adus chiar acum scrisoarea D-tale din 21 Nov., am cetit-o cu mult interes și am pus-o între documentele mele storice, ca un tabloŭ nimerit a stăreĭ morale ce caracterizează clerul nostru. Mă așteptam la întrigĭ din parte-le cu ocazia alegereĭ de Mitropolit, dar nu credeam că Sființiĭ părințĭ vor împinge lupta până a fonda jurnalurĭ batjocuritoare:

Tant de fiel entre-t-il dans l'âme des dévots!

Părinții pravoslavnicĭ în lupta lor cea mare
Schimbat-aŭ chiar potirul în neagră calimare,
Și s'aŭ stropit în fața spre bună răfuială
Cu-a draculuĭ aghiasmă, cu spurcata cerneală.
Aferim!!!

Dar să-ĭ lăsăm de-o parte de vreme ce eĭ însuș ș'aŭ aruncat potcapul peste gard, și să vorbim de Cogălniceanu! Sărmanul! După o tinerețe atît de svînturată, după o viață atît de plină cu fapte însemnate, după un rol atît de mare în ultimiĭ 40 de anĭ, iată-l acum îmbătrînit, suferitor, mîhnit, ajuns de vîntul releĭ soarte. E trist de a videa o personalitate distinsă ca a luĭ stingîndu-se în lipsurĭ și durerĭ atît fizice cît și morale... Țara nu trebue să fie nepăsătoare cînd unul din fiĭ săĭ ceĭ maĭ aleși, unul din neobosițiĭ luptătorĭ pentru existența eĭ, cade sub asprimea soarteĭ... Cogălniceanu bolnav greŭ! Cogălniceanu alăturĭ cu mizeria! Și însă afară de treĭ patru persoane, nime nu se gîndește la el. Nu se uimește generația tînără de perderea ce o să aibă în persoana

unuĭ om ca Cogălniceanu, care va rămînea o figură însemnată în analele ultimuluĭ (sic!) jumătate de secol. Cine știe, dacă murind el, s'a gîndi guvernul a-ĭ da onorurile cuvenite și Camera a-ĭ pune bustul alăture cu al luĭ Negri, Epureanu etc.? E, lume, lume!.. Și vîntul se vaetă în horn și ploaia cade mereŭ și întunecimea crește și lampa începe a se stinge!

Aice ministerul și-a dat demisia în urma votuluĭ Camereĭ pentru desființarea subprefecților, încît de cincĭ zile Franța se găsește fără guvern. Ast-fel că noĭ, Miniștri plenipotențiarĭ, nu știm cu cine să corăspundem.

Parisul începe a se umplea de compatrioțĭ aprinși de dușmăniĭ contra guvernuluĭ nostru. «Ils font de l'opposition en chambre, ne pouvant en faire à la Chambre».

Să trăiască, dar să nu se înmulțească.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXL.

Paris, 1 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Nu pot să spun cîtă bucurie m'a cuprins cînd am aflat că s'aŭ făcut propunerĭ în Cameră de a veni în ajutorul luĭ Cogălniceanu și că de urgență Camera i-a votat cîte 2000 fr. pe lună pensie, plus 15.000 fr. pentru căutarea sănătățiĭ sale în străinătate. Această meritată recompensă națională acordată în unanimitate, probează că inima Romînuluĭ cuprinde părțĭ sănătoase, pe care nu le-a putut atinge vîntul corumpător al politiceĭ.

Toate partidele aŭ dat de o parte urele și patimele lor dinaintea unuĭ om recunoscut ca unul din ceĭ maĭ neobosițĭ luptătorĭ pentru redeșteptarea neamuluĭ nostru. Deși *Independența luĭ Damet*[1]) a manifestat sperarea că Cogălniceanu va profita de ajutorul ce 'i s'a făcut, pentru ca să prindă puterĭ nouă spre a lupta în contra guvernuluĭ, la realizarea dorinței acelora care se cearcă a-ĭ lua locul, totuș eŭ cred că amicul nostru își va căuta de sănătate, nu pentru a se amesteca iarășĭ în tărîțe, dar pentru ca să consacre aniĭ ce-ĭ maĭ rămîn la ficsarea pe hîrtie a suvenirilor sale politice de o jumătate de secol. El este un letopiseț întreg; păcat ar fi să dispară din lume cu bogata comoară de fapte istorice la care a luat parte, și de care numele luĭ este

---

[1]) Fr. Damé.

legat... *Scripta manent.* Iată deviza ce ar trebui să adopteze de acum înainte Cogălniceanul.

Eŭ, iubite Alecu, nu mă simt prea bine de vr'o cîte-va zile. Am niște opresiĭ care mă cam supără de a lucra. Doctoriĭ zic că e ceva nervos, dar numească-se nervos saŭ altminterĭ, efectul e cu totul displăcut. Nu-mĭ priește clima ploioasă, neguroasă, vîntoasă care domnește asupra Parisuluĭ în iarna aceasta. De abia azĭ am căpătat un grad de frig ce a înghețat umezeala.

Ce maĭ facĭ? Ce maĭ scriĭ?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLI.

Paris, 29 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Răŭ facĭ că te superĭ de toate prostiile care se petrec la noĭ ca și în orĭ-care altă țeară. Omenirea-ĭ condusă, de pasiunĭ în genere meschine și un om cu judecată sănătoasă privește în liniște mișcările deșanțate. Fiĭ dar maĭ nepăsător în față cu întîmplările zilnice, întărindu-te în convingerea că Romînia nu va peri din causa unor nulitățĭ strechiete și de rea credință. Destinatele *(sic)* unuĭ neam ca al nostru sunt maĭ pe sus de luptele grupelor de ambițioșĭ ce se intitulează partizĭ politice. De cînd lumea și maĭ cu seamă de cînd regimul constituțional, aceeaș comedie proastă este jucată de aceiașĭ actorĭ proștĭ, în prezența unuĭ public naiv, și cu toate aceste țara continuă mersul săŭ pe calea însemnată de puterea nevăzută care conduce planetele.

Așa fiind, prinde tovărășie cu condeiul și prin concursul luĭ reintră în regiunile acele încîntătoare ale poezieĭ și ale istorieĭ, din care aĭ cules până acum atîtea roade interesante.

Am auzit că avețĭ un timp minunat la Moldova; aice am avut păn'acum ploĭ necontenite, vînt nepotolit și o umezeală rece, foarte pătrunzătoare. Alaltăerĭ a fost o furtună cum nu s'a pomenit de mulțĭ anĭ în Franța și care a produs o mulțime de si nistre atît pe Mare cît și pe uscat.

Toată noaptea Parisul a fost silit să vegheze din causa urletuluĭ furtuneĭ. Acum, în ajunul anuluĭ noŭ, Parisul pare un adevărat furnicar ce foește pe strade de-a lungul magazielor. Nu poțĭ trece prin gloata înghesuită pretutindenĭ, încît oameniĭ cuminte renunță de a maĭ eși pe bulevardurĭ. Ințelegĭ bine, că și eŭ sînt din numărul acestora.

In urma svoanelor răsboinice care aŭ îngrijit lumea în săptămînile trecute, acum domneşte linişte provenită din căderea acelor svoane. On est à la paix sur toute la ligne. Dee Domnul să ţie mult.

Colonia romînă din Paris se măreşte pe fie care zi. Romîniĭ curg şiroae, eĭ vin la petrecere, mulţĭ din eĭ aŭ să facă datoriĭ şi apoĭ să plece fără a le plăti. Mă aştept la o adevărată aversă de reclamaţiĭ la Legaţiune, în primăvară.

Paulina îţĭ trimite multe amiciĭ, eŭ te îmbrăţişez şi ţi-oĭ expedia în curînd pe Traian.

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

P.S. Am primit volumul luĭ Urechie [1]) despre literatură. Cuĭ să mulţumesc? Am primit şi cele două broşurĭ de biografiĭ ale autorilor romînĭ, ce mi-aĭ trimis. Iţĭ mulţumesc.

CCXLII.

Paris, 30 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Poimînĭ intrăm în anul 1887. Ce vom găsi în el? Dumnezeŭ o ştie. Noĭ nu avem alta a face decît a ne dori uniĭ altora fericire de tot soĭul. Iată dar după datina strămoşească te presor cu grîŭ urîndu-ţĭ: belşug, sănătate şi feconditate literară.

Eŭ am prelucrat pe Ovid din cap până în picioare şi sînt destul de mulţumit de el. Acesta e prezentul ce mi l-am făcut de anul noŭ. Il voĭ supune apreciăriĭ publiculuĭ la viitoarea stagiune teatrală.

Am cerut pentru D-ta *palmele* de ofiţer al Instrucţiuneĭ publice, palmele de aur. Sper să le obţin în curînd şi să-ţĭ produc o satisfacţie meritată prin o viaţă întreagă de lucrărĭ importante

Trimite-mĭ numele autorilor tragedieĭ luĭ Traian şi dacă se poate data publicăreĭ sale.

Colonia din Paris se înmulţeşte zilnic, dar se fereşte de Legaţiune ca dracul de tămîie. Pentru ce? Naiba o ştie. Cît pentru mine nu mă preocup de ea, nicĭ cît de gîştele de Japon din grădina de aclimataţie.

Poimînĭ am mare recepţie de Romînĭ la Legaţie. Toată ziua trebue să staŭ în prinsoare şi să zîmbesc la o mulţime de ipokimene necunoscute... ba încă şi să mă fac că beaŭ şampanie. Să

[1]) «Schiţe din istoria literat. rom.» partea I, Buc. 1885.

bem însă împreună în memoria amicilor noştri care ne-aŭ lăsat şi în sănătatea celor în viaţă.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXLIII.

Paris, 25 Februarie 1887.

Iubite Alecu, Două rîndurĭ în grabă, ca să-ţĭ spun că nu posed aice poeziile luĭ Negri, despre care mi-aĭ scris. Poate să se găsească la Mirceştĭ. Noĭ sîntem sănătoşĭ dar îngrijiţĭ de soarta compatrioţilor noştri aflătorĭ pe malurile Mediteraneĭ sguduite de cumplite cutremure de pămînt. Se vorbeşte de numeroase victime maĭ cu seamă în Italia. Timpul s'a îndreptat de cîte-va zile. Avem soare, dar vîntul tot e rece... Clima perfidă, deşi plăcută.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXLIV.

Paris, 28 Ghenar 1887.

Iubite Alecu, Am cetit cu mult interes descrierea focului care a mistuit hotelul de Bulevard şi mi-am închipuit spaima ce aŭ avut locuitoriĭ aceluĭ hotel plin de tot soĭul de naţionalităţĭ. Spectacolul a trebuit să fie grozav şi măreţ şi vitejia pompierilor noştri demnă de admirat. Insă biata Madame Horn! E de jale căcĭ a suferit pagube foarte marĭ, deşi sărmana! merita prin neadormita sa activite o soartă maĭ bună. Cînd îĭ vedea o, spuneĭ din parte-mĭ că iaŭ parte la măhniciunea eĭ şi că o îndemn să nu să descurajeze.

Ierĭ seară la prima primire de la Elyseĭ am întîlnit pe D. Malard, introducătorul ambasadorilor, care m'a asigurat că cererea mea de *palme academice* pentru D-ta a fost agreată. Prin urmare veĭ căpăta în curînd aceste insemne onorifice. Şi mulţĭ din colegiĭ noştri dela Academie te vor pismui.

Eŭ îţi doresc să le porţĭ sănătos şi anĭ mulţĭ.

Am terminat prelucrarea luĭ Ovid şi acum o traduc franţuzeşte.

Din care cauză s'a iscat cearta între Ferikidi şi Fleva? Am aflat din jurnal că s'aŭ bătut în duel şi că Fleva a fost rănit la degete. Adevărat e?

Am văzut asemenea că Cogălniceanu s'a îndreptat şi că a şi luat parte la seanţele Camereĭ, promiţînd că va lupta pentru

apărarea drepturilor țăriĭ... Vrut-a să zică, că va da mîna cu opoziția?

Timpul e prea frumos de treĭ zile. Dee Domnul să ție tot așa până la Iunie; apoĭ dacă a voi iarna să fie aspră... va fi liberă să o facă.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLV.

Paris, 31 Ghenar 1887.

Iubite Alecu, In sfîrșit, după multe cercetărĭ, am găsit piesa Traian; însă nu e o tragedie ci un simplu libretto de operă. Ți-o espeduesc chiar astăzĭ la otel Capșa, unde te-aĭ adăpostit după focul de la Bulevard. Nu cred că veĭ găsi în această broșură elementele uneĭ lucrărĭ dramatice de valoare.

La Camera din Bucureștĭ se urmează sistemul interpelărilor violente, ca și în acea de aice; căcĭ imităm în toate Franța, saŭ maĭ bine zis apucăturile strechiete ale unora din cetățeniĭ Republiceĭ. D-zeŭ să-ĭ lumineze.

Timpul variază între ploaie, vînt, umezeală și negură. Aceste din urmă aŭ luat o intensitate așa de mare în ultimele treĭ zile, că nu se vedea om cu om pe stradă, și noaptea staționaŭ sergențiĭ cu făcliĭ aprinse, pe la colțurile stradelor, îndreptînd cu glas mare mersul trăsurilor rătăcite. — Eșind de la masa ministeruluĭ afacerilor streine, trăsura mea era să deie în Seina, întîmplare nepăsătoare pentru mine dar plăcută luĭ Costescu, căcĭ ar fi calea deschisă ca să ajungă la îndeplinirea visurilor sale ambițioase.

Peste două zile altă masă mare la prezidentul Republiceĭ, însă noroc că Elyzeul se găsește dincoace de apă.

Mergĭ vre odată la teatru? Eŭ foarte rar, de abia de treĭ orĭ m'am dus la spectacolul de zi, căcĭ noaptea îmĭ vine greŭ să mă întorc acasă după miezul nopțeĭ, pe frig și umezeală. De cînd am adus de la Viena o sobă Maidinger, apartamentul meŭ e cald și n'am gust a eși, maĭ cu seamă că m'am pus pe lucru. — Paulina ițĭ trimete multe amiciĭ, eŭ te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CCXLVI.

Paris, 17 Martie 1887.

Iubite Alecu, Mă grăbesc a te înștiința că am expediat astă-zĭ la Ministerul Afacerilor străine decorația: *palmes d'officier de*

l'Instruction publique pe care ți-am promis-o. Brevetul l'oĭ trimite maĭ tîrziŭ, fiind-că în acel care mi s'a comunicat, numele D-tale este greșit și trebuește îndreptat.— Mergi de-țĭ ia decorația de la Olănescu și o poartă sănătos și voios.—Azĭ-dimineață a început a ninge.

Felicitărĭ și complimente amicale din partea Paulineĭ. Te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CCXLVII.

Paris, 6 Aprilie 1887.

Iubite Alecu, Imĭ pare bine că insemnele de oficier de Academie ți-aŭ produs bucurie și am putut contribui la o distingere ce aĭ meritat-o prin o sîrguință neobosită pe cîmpul cercetărilor istorice și prin o mulțime de scrierĭ ce sînt de natură a răspîndi lumină în umbra deasă ce acopere încă trecutul țărilor noastre. *Nul n'est prophète dans son pays,* zice Francezul, dar adevăratul merit răsare ca isvoarele eșite din pămînt la razele soareluĭ, departe de obîrșia lor.

M'aĭ anunțat că D-l Brînză a dobîndit premiul de 5000 fr. pentru Flora Dobrogieĭ. Incă o recompensă cu drept meritată, căcĭ junele nostru coleg, pe lîngă știința botanică ce posedă, este animat de un adevărat cult pentru științele naturale și îl consider ca pe unul din fruntașiĭ generațieĭ actuale. Aș dori să se recunoască și meritele luĭ Gane, care a scris multe nuvele interesante și a tradus cu măestrie *Iadul luĭ Dante*, însă amicul nostru se găsește față cu un competitor care posedă în cumpănă lucrărĭ atîrnătoare și apretiate de un mare număr dintre colegiĭ noștri.

Dacă aș fi putut veni la Academie, aș fi propus o schimbare în regulamentul eĭ, spre a realege pe Ion Ghica în postul de Prezident. El are o autoritate bine întemeiată, și știĭ bine ce nevoe aŭ întrunirile Romînilor de înrîurirea uneĭ autoritățĭ înțelepte. Nu știŭ care este candidatul ascuns în cutie până acum, dar te rog să declaĭ acelor din amicĭ ce s'ar gîndi la mine, că postul ce ocup și distanța dintre Paris și Bucureștĭ, nu mi-ar permite să viŭ regulat în toțĭ aniĭ ca să prezidez seanțele Academieĭ.

Darea de seamă ce aĭ să citeștĭ Duminică despre rolul luĭ Kisselef în țările noastre e negreșit foarte interesantă. Te îndemn să o completezĭ prin descrierea ce am făcut în *Istoria misiunilor*

mele politice din 1859, publicate în Convorbirĭ, despre întîlnirea mea cu dînsul la Paris.

Cere de la Iacob Negruzzi să'ţĭ împrumute volumul, unde se găseşte acea descriere curioasă.

Cogălniceanu e om de luptă şi luptătorii vitejĭ nu se gîndesc la dînşiĭ, fie cît de slăbănogiţĭ prin boală şi prin vrîstă.

Te îmbrăţişez, V. **Alecsandri.**

CCXLVIII

Paris, 1 Maĭ 1887.

Iubite Alecu, [1]) Ziua de 1 Maĭ ni se pare ca o poartă ideală ce dă intrare pe cîmpiĭ înflorite şi scăldate in raze de soare! Şi e destul să pronunţe cine-va acest dulce nume de primăvară pentru ca să simtă în minte-ĭ şi în inimă o reîntinerire încîntătoare. — Realitatea vine adese-orĭ de varsă duşe recĭ pe aripile închipuireĭ şi le amorţeşte fără milă. Ast-fel se întîmplă astăzĭ cu zi întîĭ Maĭ în Paris, căcĭ plouă şi bate vînt de toamnă, prin urmare simt un soĭ de cozoroc întunecos pe ochĭ şi norĭ negri în crierĭ.

Afară de această posomorîre provenită din deşanţarea climeĭ Parisuluĭ, maĭ am şi un alt motiv de a fi embêté, (un neologist ar zice *îmbătat*).

Cunoştĭ natura buclucoasă a răzeşuluĭ romîn. E un scaĭ care de se prinde odată de haină, nu te maĭ poţĭ desbăra de el. Astfel mi se întîmplă cu nişte răzeşĭ din satul Borzeştĭ (districtul Bacăŭ). Mi-am găsit Bacăul cu eĭ.

Acum treĭ saŭ patru anĭ, doĭ fraţĭ Dobrovolski mi-aŭ intentat proces pentru nişte stînjinĭ de pămînt. Pentru ca să scap de dînşiĭ am preferat o învoială strîmbă decît o judecată dreaptă, care mi-ar fi cauzat mulţime de necazurĭ şi cheltuelĭ cu avocaţĭ. Le-am dat 200 galbenĭ şi i-am trimis draculuĭ pomană, sperînd că n'oĭ maĭ auzi pomenindu-se numele lor. Eĭ aŭ dat declaraţie în tribunalul de Bacăŭ că nu maĭ aŭ nicĭ o pretenţie asupra mea. (Acea declaraţie trebue să fie trecută în registrele tribunaluluĭ). Astăzĭ însă mă trezesc cu o citaţie care mă cheamă la 20 Maĭ spre a mă judeca în procesul intentat de D-na Efrosina Drăgănescu născută Dobrovolski-Botezatu pentru revendicare de pămînt cu casă şi livadă pe el. — Această Doamnă trebue să fie soră cu răzeşiĭ cărora le-am

---

[1]) Mss. inedit la Acad. Rom. No. 765 p. 435.

dat 200 # şi care aŭ declarat, mi se pare, că eĭ singurĭ eraŭ clironomiĭ îndrituiţĭ a revendica pămîntul părintesc.

Ce să fac? Postul meŭ de Ministru nu mă iartă a părăsi Parisul pentru a mă duce la Bacăŭ la 20 Maĭ, căcĭ nu pot dispune de timpul meŭ înainte de vacanţiĭ. — Toate hîrtiile mele sînt închise în lada de fier de la Mirceştĭ încît mă văd ameninţat de a perde procesul în lipsă.

M'am gîndit dar să recurg la prietenul meŭ Papadopulo-Callimach, ca să mă scape de acest bucluc, ce-mĭ cade ca un bolovan din senin. Iţĭ trimet aicĭ alăturata citaţie a tribunaluluĭ şi mîne ţi-oĭ expedia o procură legalizată ca să mă reprezentezĭ în afacerea Drăgănescu-Dobrovolski-Botezatu. [1] — Te rog iubite Alecu, să te repezĭ la Bacăŭ ca să examinezĭ registrul tribunaluluĭ în care este trecută declaraţia fraţilor Dobrovolski şi apoĭ să cerĭ o amînare până la întoarcerea mea în ţară, la August. Atuncĭ voĭ putea să răscolesc hîrtiile din ladă şi să-mĭ gătesc arma de apărare.

Poate că mă voĭ decide a da un os de ros şi Drăgăneascăĭ pentru ca să scap de dînsa, dar înainte de toate trebue să mă feresc de a fi condamnat în lipsă.

Aştept cu nerăbdare un răspuns ca să ştiŭ ce cale să apuc şi te îmbrăţişez frăţeşte. Complimente afectuoase din partea Pauline.

V. Alecsandri.

Actul de învoială cu fraţiĭ Dobrovolski trebue să fie trecut şi în registrele Curţiĭ de Apel din Iaşĭ în timpul luĭ Liciu. Afacerea a fost apărată de bietul Străjescu

CCXLIX.

Paris, 12 Iunie 1887.

Iubite Alecu, Iţĭ mulţumesc pentru bunele ştirĭ ce mi-aĭ dat despre procesul intentat de Răzeşiţa din Borzeştĭ. In luna luĭ August voĭ fi la Mirceştĭ unde sper că veĭ veni să petrecĭ cu noĭ; şi atuncĭ vom căuta terfaloagele privitoare la pretenţiile ziseĭ răzeşiţe.

Primblarea ce aĭ făcut în Tîrgul-Ocneĭ, vizita la mormîntul luĭ Moş Costaki şi urcarea pe Măgură, merită să scriĭ un mic articol care ar interesa mult pe cetitorĭ, prin descrierea caseĭ locuită de Negri şi a ocupaţiilor sale de grădinar, etc.

[1] Procura vezĭ la sfîrşitul volumuluĭ II de scrisorĭ autogr. către Papadopol! (No. 825 p. 186).

La Paris timpul în sfîrşit s'a îmbunătăţit după o iarnă ce a ţinut 9 lunĭ de zile. Simt că îmĭ cresc aripĭ pe umere şi aştept cu nerăbdare ziua de 15 Iulie pentru ca să plecăm la Wiesbaden, unde Paulina va face o cură contra durerilor sale reumatice. Apoĭ luna luĭ August o voĭ petrece la Mirceştĭ şi Septembrie la Sinaia. Gîndul meŭ e să mă întorc în Franţa pe Mare, trecînd prin Constantinopol, Smirna, Athena, Messina, Palermo, Napoli, Roma, Florenţa, etc. Planul e frumos, dar oare se va realiza?... Dumnezeŭ o ştie!

Orĭ-cum, mi-e sete să respir aerul şi să beaŭ apă din ţara mea. Şi dorinţa de a-mĭ revedea amiciĭ.

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCL.

Paris, 28 Iunie 1887.

Iubite Alecu, Cetisem în gazetele din Bucureştĭ veste[a] descoperireĭ mormîntuluĭ luĭ Ovidiŭ, făcut de Cogălniceanu şi de Papodopulo-Callimach şi mărturisesc că eram gata să vă felicitez.— Farsa e hazlie şi par'că văd de aice buza umflată a luĭ Urechiă în urma stingereĭ visuluĭ săŭ.

Am rîs ca şi voĭ de acest *canard* bine inventat şi cu dibăcie aruncat în public. E o bună lecţie dată archeologilor inteţiţĭ, care văd în orĭ-ce peatră mucezită rămăşiţa unuĭ templu roman şi în orĭ-ce litere trunchiate un document istoric de mare importanţă.

In sfîrşit soarele a bine-voit a-şĭ aduce aminte şi de bieţiĭ Parizianĭ; de 15 zile avem timp frumos, aşa de frumos că am profitat de el ca să mă duc cu Paulina la Hâvre pentru cîte-va zile. Am stat pe malul Oceanuluĭ 5 zile, admirînd întinderea nemărginită şi aspirînd aerul învietor. — Ceea-ce m'a interesat peste măsură, este vizitarea vaselor de vapor ce fac voiajurĭ între Europa şi America. Ce minunĭ! Adevărate palaturĭ cu lumină electrică şi îmbogăţite cu tot lucsul şi confortul unuĭ otel de primul ordin. Cînd te suĭ pe el nu-ţĭ vine să te maĭ coborĭ pe uscat, ci te apucă dorul de ducă în fundul orizontuluĭ.

Şi însă cu toate îndemnurile la care am fost espus, a trebuit să mă întorc la Paris pentru ca să îndeplinesc funcţiunea de ofiţerul stăreĭ civile, încins cu brîŭ tricolor. Am unit în numele legiĭ pe Colonelul Jaques Lahovary cu fiica luĭ Grigori Cantacuzino,

care s'a despărţit de Ferdinand Ghica. Apoĭ i-am espeduit la Dièppe ca să guste luna de miere în faţa şi vecinătatea cuibuluĭ Afroditeĭ... care s'a născut în spuma valurilor marine.

Sînt foarte nerăbdător să-mĭ citeştĭ articolul ce aĭ scris asupra luĭ Negri. Ştiĭ cît l-am iubit cît a fost în viaţă şi cu cîtă înduioşire păstrez memoria luĭ. Aştept dar cu sete momentul de a ne vedea la Mirceştĭ, pentru ca să iaŭ cunoştinţă de biografia ce i-aĭ consacrat[1]).

Eŭ voĭ fi în ţară la începutul luĭ August şi voĭ şedea acasă până la începutul luĭ Septembrie, cînd apoĭ mă voĭ duce să petrec o lună întreagă la Sinaia.

Cată să ne întîlnim şi la Mirceştĭ şi la Castelul Peleş.

Amiciĭ din partea Pauline̮ĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLI.

Paris, 3 August 1887.

Iubite Alecu, Iţĭ răspund în grabă ca să-ţĭ daŭ de ştire că proiectul meŭ este de a pleca peste treĭ saŭ patru zile, dacă nu se va ivi vr'o împedecare neprevăzută. Indată ce voĭ sosi la Mirceştĭ, ţi-oĭ face cunoscut, căcĭ doresc mult să te văd şi să ascult cetirea articoluluĭ asupra luĭ Negri.

Cogălniceanu este aice. Astăzĭ a trebuit să-ĭ facă operaţia. Voĭ merge mîinĭ să-l văd. Adresa luĭ este 19 rue Oudinot.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLII.

Mirceştĭ, Lunĭ (17 August 1887).

Iubite Alecu, Am sosit ierĭ seară acasă. Sînt fericit de a respira dulcele aer al ţăriĭ şi a bea apă proaspătă din grădină. Aştept să viĭ ca să vorbim de multe şi de Cogălniceanu, care a scăpat din primejdia operaţieĭ. L'am lăsat bine de tot la Paris şi chiar în ziua plecăreĭ mele, la 10 August (stil noŭ) a dejunat la mine.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) E vorba,—probabil—de articolul «Amintirĭ despre Costache Negri», pubicat maĭ tîrziŭ în *Revista nouă* (1889) pp. 321, 385 şi 441.

CCLIII.

Mirceştĭ, 25 August 1887.

Iubite Alecu, Ne pare bine la toţĭ că aerul din Mirceştĭ te a vindecat de frigurĭ. Vină dar cînd ţi-a plăcea ca să prinzĭ la puterĭ pentru lucrărĭ viitoare şi de mare interes pentru ţară. Să ştiĭ însă că cît vor ţinea căldurile astea *zaharoase* (*sic* Al.), nu mă mişc de acasă, căcĭ în urma viziteĭ noastre la Roma am fost şi eŭ cîte va zile *zaif*. Vom aştepta dar aice împreună o ploaie bine-făcătoare, care să răcorească atmosfera şi să mîngîie pe agricultorĭ şi apoĭ vom merge la mănăstirĭ.

Pănă atuncĭ vale şi a revedere în curînd.

V. Alecsandri.

Complimente afectuoase din partea întregeĭ Coloniĭ din Mirceştĭ.

CCLIV.

Castel Peleş. Sinaia, 10 Oct. 1887.

Iubite Alecu, Am cetit cu mult interes scrisoarea ce mi-aĭ trimis, şi m'am minunat de activitatea literară ce aĭ desvoltat în cursul veriĭ care din nenorocire a trecut, ca să facă loc uricioaseĭ iernĭ. Fericit eştĭ că poţĭ umplea golul zilelor adeseorĭ atît de lungĭ ale vieţiĭ în ţara noastră şi că producĭ fără încetare atîtea scrierĭ importante pentru istoria ţăriĭ. De-ar fi zece oamenĭ neobosiţĭ ca D-ta, aceasta istorie ar eşi în curînd din întunerecul în care zace de secoli.

Te aştept cu nerăbdare aice, ca să-mĭ maĭ citeştĭ ce aĭ lucrat după plecarea din Mirceştĭ, căcĭ această lucrare o consider ca o urmare a ocupaţieĭ cu care te-aĭ îndeletnicit în bordeiul meŭ.

Sărmanul bordeĭ! Mult e drăgălaş, chiar pus în comparaţie cu castelurile cele maĭ feerice! In el mă simt ca într'un calup potrivit cu talia şi cu gusturile mele; în el am lucrat pe Despot — Fîntîna Blanduzieĭ — Ovidiu — Pastelurile — Legendele—Dumbrava roşie, etc., şi sînt dar legat de zidurile luĭ prin numeroase suvenirĭ, scumpe inimeĭ mele.

Aice duc o viaţă cît se poate de plăcută, într'un lux regal, în compania cea maĭ strălucită... dar vorba ceea: apa la matcă şi Romînul la ceapă.

Iţĭ trimet procura ce mi-aĭ cerut şi te rog să-l deşteptĭ pe

Bogdan prin o scrisoare în privirea procesuluĭ de la 19 Octombrie pentru ca să iee măsurile necesare.

Aşteptăm pe Regele mîne, Vinerĭ, întors de la manevre. Cum o veni, voĭ vorbi despre Vrancea, etc. şi cred că se va interesa mult de lucrarea ce sigur eştĭ chemat a face după istoria aceleĭ vechĭ republicĭ romîne.

Am primit şi eŭ, alaltăerĭ, palmele de oficer al Instrucţiuneĭ publice. Iată-mă dar din noŭ Coleg cu D-ta, titlu măgulitor, dar îl prefer pe acel de amic, care ne leagă de mult şi de aproape.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLV.

Castel Peleş, 12 Octombrie 1887.

Dragă Alecu, Iţĭ răspund îndată şi adresez scrisoarea la hôtel Hugues. Ţi-am trimis procura la Tecucĭ de alaltăerĭ. Voĭ şedea aice până la 24 Octombrie fără a veni maĭ înainte la Bucureştĭ. In capitală mă voĭ opri 4 zile şi apoĭ voĭ pleca la Mirceştĭ.

Sînt sănătos, te îmbrăţişez şi te intreb dacă aĭ gînd să tragĭ o mică raită la Sinaia?

V. Alecsandri.

Cînd îĭ veni, nu uita cîte va cărţĭ tipărite la Iaşĭ în vechime. Regele o să-ţĭ vorbească şi de voiajul la Vrancea şi de un curs de limbă slavonă.

CCLVI.

Bucureştĭ, 23 Octombrie 1887.

Iubite Alecu, In fine cu voia luĭ D-zeŭ, plec astăzĭ la Paris şi părăsesc fără nicĭ o părere de răŭ Capitala Bucureştilor şi a înverşunărilor politice. Cerul e cam învelit în norĭ, dar sper că se va menţine clement până la sosirea mea în capătul Europeĭ.

Ieri am avut o audienţă la palat. M. Sa Regele m'a primit ca pe un adevărat amic, adresîndu-mĭ cele maĭ călduroase urărĭ pentru însănătoşirea mea. Am vorbit despre multe şi nu am uitat de a-ĭ spune că, dacă nu te-aĭ aflat la Tecucĭ în trecerea sa, cauza a fost că în acel moment îmĭ ţineaĭ companie la Bucureştĭ, îmblînzindu-mĭ suferinţele prin lecturĭ interesante şi prin vorbe prietenoase.

M. Sa a părut foarte simţitor la cîte i-am spus asupra D-tale

şi a adăogit: *Monsieur Papadopulo est un homme de coeur et un savant d'autant plus méritoire qu'il est modeste.*

După vizita mea la palat aŭ venit maĭ multe persoane să mă vază şi între altele D-l şi D-na Maiorescu...

Dacă nu se va isca vre-o împiedecare neprevăzută, voĭ sosi la Paris Joĭ seara saŭ Vinerĭ; orĭ-cum, ajungînd acasă ţi-oĭ scrie a doua zi ca să-'ţĭ daŭ veştĭ despre noĭ. Pănă atuncĭ primeşte îmbrăţişările mele şi amiciile Paulineĭ.

Complimente Doamneĭ şi D-şoareĭ Papadopulo.

V. Alecsandri.

CCLVII.

Castelul Peleş, 29 Octombrie 1887.

Iubite Alecu, In urma primireĭ scrisoreĭ a Doamneĭ Callimach, avînd prilejul a videa aice pe toţĭ miniştri adunaţĭ în Consiliu sub prezidenţa Regeluĭ, mĭ-a trăsnit prin cap să întreb pe D-nu Brătianu şi Gheorghian dacă nu ar fi dispuşĭ a-ţĭ încredinţa însărcinarea de advocat al Statuluĭ la Bîrlad saŭ la Tecucĭ. Amîndoĭ mĭ-aŭ răspuns într'un glas că ar face-o cu cea maĭ vie plăcere dacă aĭ primi.

M'am angajat să te sondez pănă a nu se lua vre-o măsură întru aceasta, şi iată dar că o fac fără întîrziere, fiind-că aş dori să am răspunsul pănă Duminica dimineaţă, avînd a pleca seara la Bucureştĭ. Voĭ trage la Capşa unde voĭ şedea pănă Mercurĭ seara, apoĭ mă voĭ îmbarca pentru Mirceştĭ.

Postul de advocat al Statuluĭ îmĭ pare compatibil cu ocupaţiile literare şi arheologice la care te-aĭ dedat, căcĭ nu cred să te reclame tot timpul. Dar în această chestiune eştĭ mult maĭ competent decît mine, de aceea aştept să aflu deciziunea ce veĭ lua. In caz afirmator, voĭ urma înainte cu stăruinţele mele la Bucureştĭ.

Ţi-oĭ da de ştire de sosirea mea acasă. Complimente respectuoase D-neĭ Amalie.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLVIII.

Castel-Peleş. Sîmbătă.

Iubite Alecu, Speram să pot pleca mîne, dar Regele nu vrea să-mĭ dee drumul încă. Poate că voĭ porni Marţĭ seara.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLIX.

Castel-Peleș, Duminică 8 Noemb.

Iubite Alecu, In sfîrșit plecăm cu toțiĭ de aice Marțĭ viitoare, adică peste treĭ zile. Voĭ trage la Capșa și mă voĭ opri în Bucureștĭ treĭ zile, după carĭ voĭ porni saŭ la Mirceștĭ, saŭ de-a-dreptul la Paris cu Expres-Orientul, căcĭ mă apucă fiorĭ cînd gîndesc la troenile din Galiția.

Ți-oĭ da de știre la Bucureștĭ în tot cazul.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLX.

Bucureștĭ, (Otel Capșa) 11 Noembrie 1887.

Iubite Alecu, Am sosit erĭ în Bucureștĭ, în trenul regal, împreună cu Maestățile Lor; și plec Vinerĭ seara la Mirceștĭ unde mă voĭ opri treĭ saŭ patru zile și apoĭ voĭ pleca la Paris.

Sunt sănătos, te îmbrățișez și te întreb dacă aĭ gînd să tragĭ o mică raită la Sinaia?

V. Alecsandri.

Cînd îĭ veni nu uita cîte-va cărțĭ tipărite la Iașĭ în vechime. Regele o să-țĭ vorbească și de voiajul la Vrancea și de un curs de limba slavonă.

CCLXI.

Mirceștĭ, 15 Noembrie 1887.

Iubite Alecu, Plec la Paris Marțĭ, 17 Noembrie, de unde ți-oĭ scrie. Te rog să-mĭ trimițĭ modelul de procură 5 *rue Penthièvres* și cînd a fi să se trateze procesul din Bacăŭ, să aĭ bunătate a scrie luĭ Bogdan ca să vie acolo, îndeplinind toate formalitățile necesare. — Scrie-mĭ *11 Murillo* și mă ține în curent cu cele ce se vor petrece în țara.

A revedere la anul.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXII.

Paris, 6 Decembrie 1887.

Iubite Alecu, Prin negurĭ dese și prin cîmpiĭ acoperite cu omăt am sosit în Paris chiar în ziua alegereĭ nouluĭ prezident al

Republiceĭ. Stradele eraŭ înghesuite de manifestanţĭ, gata a face un mare bucluc dacă s'ar fi ales D-l Ferry în congresul de la Versailles. Circulaţia pe dinaintea găreĭ St. Lazare era oprită de agenţiĭ poliţieĭ, în cît trăsura mea a fost întoarsă şi obligată să facă multe împrejurimĭ pentru ca să ajungă la rue Murillo.

Franceziĭ aŭ avut şi astădată bunul simţ de a se feri de Ferry şi de a evita poate un răsboiŭ civil, dînd voturile lor unuĭ om bine primit de toţĭ, căcĭ e puţin cunoscut. Maĭ mulţĭ concurenţĭ la Prezidenţie aŭ fost ast-fel eliminaţĭ şi s'aŭ întors de la Versailles cu buza umflată. Vorba veche: Nu-ĭ pentru cine se găteşte, dar pentru cine se nimereşte.

Am găsit Parisul perdut în pîclă, glodos şi rece. Unde-ĭ cerul şi orizonul de la Mirceştĭ? De mînĭ încep vizitele mele oficiale şi numeroase.

Am cetit în Independenţa că D-l Costescu-Comăneanu ar fi adresat biurouluĭ Camereĭ cererea de a-ĭ comunica dosarul bisericeĭ romîne din Paris, pentru a-ĭ înlesni elementele uneĭ interpelărĭ. Doresc mult să mă ţiĭ în curent de toate dobitociile ce va face şi de toate prostiile ce va zice. Scrie-mĭ dar pe larg ce rol va juca şi ce succes va obţinea.

Acest zevzechiŭ cată prin toate mijloacele să-şĭ dee o importanţă în Paris, unde se bucură de un congediŭ nelimitat şi e scutit prin urmare, ca deputat, de a plăti fiscului impositul financiar de 12%. El tot-odată, dacă nu mă înşel, îşĭ primeşte şi diurna. Informează-mă despre asta. Ştiĭ cum şi-a petrecut toamna? Numărînd copaciĭ din Champs-Elysées, din sus în jos şi din jos în sus şi ţinînd dese conciliabule cu stropitoriĭ de acolo despre maniarea tulumbelor. Se vede că are de gînd a se angaja în compania lor, dacă nu se va realege deputat.

Trimite-mĭ modelul de procură pentru procesul Dobrowolski. Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCLXIII.

Paris, 9 Decembrie 1887.

Iubite Alecu, Am primit chiar acum pachetul ce mi-aĭ trimis cu procura şi discursul tronuluĭ. Iţĭ răspund îndată ca să te înştiinţez că alaltăerĭ ţi-am adresat o scrisoare interesantă la Otel Capşa. Aş dori foarte mult să-ĭ daĭ de urmă şi să o citeştĭ. Cercetează despre dînsa la poştă şi la Cameră.

Aice am găsit potopul. Din cauza aceasta se zice că noul Prezident se va servi de Goblet (gobelet) ca să-şĭ formeze ministerul. Mîne la 3 ore tot corpul diplomatic este invitat a se prezenta la Eliseŭ, ca să salute pe d-l Sadi-Carnot. De a urma potopul, vom fi siliţĭ a ne duce în not.

Te-am rugat în scrisoarea mea de alaltăerĭ să mă ţiĭ în curent despre interpelările luĭ Costescu-Comăneanu, care s'a pornit din Paris cu o falcă în cer şi cu alta... în pămînt. Are de gînd să atace Guvernul *(sic)* şi Legaţiunea *(sic)*.

Parisul s'a liniştit ca prin minune îndată ce alegerea luĭ Sadi Carnot a fost cunoscută. De se alegea Ferry revoluţia era gata să isbucnească.

Imĭ pare foarte răŭ de moartea luĭ bietul Ispirescu. Adunătura de poveştĭ va rămînea ca o colecţie mult preţioasă. Cît pentru Cogălniceanu pare-mi-se că umblă după caĭ morţĭ să le scoată potcoavele.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXIV [1].

Paris, 12 Decembrie 1887.

Iubite Alecu, Iată procura cerută şi legalizată după toate formele [2]. Nu ştiŭ de maĭ este trebuinţă de timbru.

Pe aice fie-care zi are actul săŭ de nebunie.

Alaltăerĭ un ticălos, aţîţat prin declamările unor jurnale, s'a introdus în Cameră şi a tras treĭ loviturĭ de revolver în D-l Ferry. Norocire că rănile nu aŭ un caracter primejdios. Ucigaşul anunţă că este asociat cu alţĭ patru nebunĭ, care l'a jurat să ucidă încă alţĭ 19 deputaţĭ saŭ senatorĭ. *Va bene cosi* — unde mergem?

Scrie mĭ, însă nu maĭ face cheltuială de prisos cu recomandarea scrisorilor.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXV.

Paris, 29 Dec. 1887.

Iubite Alecu, Am primit proiectul de lege pentru prelungirea convenţieĭ comerciale cu Franţa până la 1 Iulie 1888, şi îţĭ mulţumesc

[1]) Ms. inedit. Acad. Rom. 765 p. 441,
[2]) O a doua procură ibidem p. 442.

că m'aĭ înstiințat despre acest lucru important, pe care ministerul aff. străine a uitat să mi-l comunice. Sper că, deşi Camera e în furtună, ea va vota legea până a nu se duce să se desfăteze în sărbătorile Crăciunuluĭ şi ale Anuluĭ-Noŭ. Tot asemenea cred că va vota proiectul de lege pentru apărarea cablelor sub-marine, pe care o aştept cu nerăbdare de doĭ anĭ.

Azĭ dimineață termometrul s'a coborît la 6 gradurĭ sub zero; paveaoa sună sec sub roțile trăsurilor şi nasurile patlaginiĭ răsună ca trîmbița în basmale. Ce trebue să fie în Rosia şi Galiția pe unde se fac concentrărĭ de armate înduşmănite?... Voĭ, care vă găsițĭ în vecinătatea acelor doĭ coloşĭ, slav şi german, ce se amenință cu ochiĭ şi să pregătesc de luptă crîncenă, ce ațĭ aflat despre adevăratele lor planurĭ. S'or bate, nu s'or bate?... Şi în casul dintîĭ ce rol vom juca noĭ? Rămîne-vom neutri saŭ lua-vom parte la luptă? Cu care din ambele marĭ puterĭ ne vom alia? Ce spune Cogălniceanu? Ce gîndeşte Brătianu? Nimenĭ nu ne ține în curent de măsurile ce se ieaŭ în țară, încît mă găsesc foarte *embarassé* față cu colegiĭ meĭ şi pentru ca să scap de ruşine mă fac că ştiŭ multe, dar că păstrez o tăcere diplomatică.

Te rog dar, iubite Alecu, să-mĭ scriĭ ades şi să-mĭ spuĭ tot ce-ĭ afla... De-acum aŭ să înceapă aicĭ marele primirĭ şi marele ospeţe la Eliseŭ şi la Ministere. Duminecă mergem în uniforme să felicităm pe noul Prezident pentru Anul noŭ... De a fi să se menție gerul şi să crească poate, vaĭ de nasul meŭ.

A revedere iubite Alecu. Paulina şi eŭ îțĭ trimitem, precum şi familieĭ D tale, o mie de urărĭ de fericire cu ocasiunea sfintelor sărbătorĭ.

V. Alecsandri.

CCLXVI.

Paris, 3 Ghenar. 1888

Iubite Alecu, Primesc o scrisoare din partea d-luĭ C. P. funcționar la gara Tecucĭ, în care îmĭ arată că ar voi să vie la Paris pentru ca să se *perfecționeze.* El însă nu are mijloacele necesare pentru a trăi în Paris şi negreşit comptează pe ajutorurĭ străine, pentru a nu muri de foame pe stradele Parisuluĭ, ca mulțĭ alțĭ carĭ aŭ părăsit țara à *l'aventure.*

Mă tem că m'oĭ trezi într'o bună dimineață cu acest Domn căzut belea pe spinarea mea şi obligat a mă ocupa de repatriarea

luĭ, ceea-ce mi se întîmplă necontenit, deşi Legaţiunea nu posedă fondurĭ pentru asemine cheltuelĭ.

Te rog dar, Iubite Alecu, să daĭ o raită până la gară şi să spuĭ aceluĭ Domn ca să-şi caute de treabă şi să nu umble după caĭ morţĭ ca să le scoată potcoavele. Are un post? Dee laudă luĭ D-zeŭ că are ce mînca şi nu alerge după visurĭ. Parisul e scump şi egoist. El nu dă adăpost decît acelor cu avere. Cît pentru ceĭ-alţĭ îĭ consideră ca vagabonzĭ.

Felicitărĭ de anul noŭ care se apropie... [1])

V. Alecsandri.

CCLXVII.

Paris, 10 Ianuarie 1888.

Iubite Alecu, Sfîntul Vasili bate la uşă, aducînd în palmă pe anul noŭ... Fie ca în acea palmă să fie cuprinsă realizarea tuturor dorinţelor noastre politice şi particulare. Să ne regăsim sănătoşĭ la toamnă în ţeară, adică la Mirceştĭ ca în anul trecut.

Până atuncĭ cată să nu vă înnecaţĭ în omăt precum sîntem aice înnecaţĭ în negură, şi profită de închisoarea în casă din causa geruluĭ ca să facĭ la copiĭ... literarĭ, căcĭ despre ceĭ-l'alţĭ... basta! Urărĭ afectuoase de anul noŭ din partea noastră.

V. Alecsandri

CCLXVIII.

Paris, 25 Ianuarie 1888.

Iubite Alecu, Am aflat din gazete că iarna s'a făcut de cap la Moldova şi că v'a întroenit pe toţĭ, ca în anul cînd am fost prins la Tecucĭ, împreună cu bietul Kneaz. Imĭ închipuesc dar isolarea în care te găseştĭ fără mijloace de a cutriera prin ţeară şi de a te pune în relaţie cu lumea. Noroc că aĭ o bibliotecă bogată şi gustul studiuluĭ. — O carte interesantă este cel maĭ nepreţuit tovarăş de închisoare.

Aice n'a nins dar a fost cîte-va zile ger până la 9 gradurĭ. Acum plouă ca'n zilele de toamnă, termometrul fiind urcat la 7 gradurĭ de căldură. Spectacolul ce-l avem subt ochĭ e trist şi po-

[1]) Alăturat, pe contrapagina acesteĭ scrisorĭ, se găseşte un bilet de visită a luĭ Alecsandri cu următoarele cuvinte de urare: «Anĭ mulţĭ şi fericiţĭ. Să ne vedem cu bine la vară şi să maĭ rîdem de nebuniile omenireĭ».

somorît; el ne face a dori priveliştea cumplitelor alee da zăpadă şi furtunele viscoluluĭ cu măreaţa şi sălbatica luĭ poezie.

Sarbătorile biserniceştĭ s'aŭ mîntuit; urmează acum cele lumeştĭ, adecă balurĭ, mese, recepţiunĭ, adică trupe (?) şi îmbulzelĭ. Eŭ nu mă împac nicĭ cu unele nicĭ cu altele; şi însă trebue să mă lupt cu ele în frac, cravată albă şi decoraţiĭ... uff!

Mă ocup să-mĭ găsesc un alt apartament şi tot odată să demenajez cancelaria, fiind-că am dat concediŭ hôteluluĭ luĭ Ferekyde de la rue Penthièvre de fericită pomenire. Belele peste belele!... Ast-fel e lumea şi vieaţa — răbdare şi... a revedere a vară.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXIX.

Paris, 1/13 Febr. 1888.

Iubite Alecu, Te-aĭ reales deputat; bine aĭ făcut, căcĭ o să aĭ ocazie a asculta multe macaronade parlamentare în sesiunea viitoare. Toţĭ limbuţiĭ îşĭ pregătesc armele elocvenţiĭ pentru dărîmarea guvernuluĭ actual; toate tolbele se umple de săgeţĭ destinate luĭ Brătianu care nu se uĭmeşte nicĭ cît de puţin de furtunele (sic) ce-l ameninţă. — Paremi-se însă că şi astă-dată muntele va făta un şoarec, căcĭ opoziţia unită este compusă din elemente disparate, care se vor desuni sub impulsul intereselor de partid. Fie-care grupuleţ are să caute a trage plapoma în partea luĭ şi în fine nicĭ unul nu va [avea] partea de dînsa. Ast-fel se întîmplă tot-deauna cînd luptele, zise politice, nu sînt sprijinite pe principiurĭ, ci inspirate sadea de interese personale.

Fie! Oameniĭ cuminţĭ, dacă maĭ există, să se roage luĭ Dumnezeŭ ca să protege biata ţeară de calamităţile ce se adună ca norĭ negrĭ pe de-asupra eĭ. Pregătirile de răsboiŭ ce se fac de cîte-va lunĭ de-alungul hotarelor Rusieĭ şi ale Austrieĭ, adică împrejurul nostru şi boala ce pune în pericol viaţa prinţuluĭ imperial al Germanieĭ, sînt de natură a îngriji pe toţĭ Romîniĭ, căcĭ viitorul Romîniei este în cumpănă. Dar ce-ĭ pasă opoziţieĭ? Ea a ajuns în halul Comunarzilor din 1870 carĭ strigaŭ: Peară Franţa, numaĭ Napoleon să cadă.

Bun e Dumnezeŭ! El ne va scăpa şi astă-dată, însă mult mă tem că el se va fi ostenit de toate nebuniile noastre.

Aĭ văzut soare? — Te fericesc. Noĭ nu l-am zărit de vre-o treĭ lunĭ şi ne întrebăm dacă nu cumva s'a stins pentru vecinicie.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXX.

Paris, 8/20 Martie 1888.

Iubite Alecu, Am primit scrisoarea D-tale din 5 Martie şi m'am bucurat de vestea întoarcereĭ primăvereĭ în ţeara noastră. Aice ne-am adimenit şi noĭ cu o falşă îmblînzire a timpuluĭ, dar ne-am convins de 5 zile că iarna îşĭ uitase cojocul la Paris şi că s'a întors să-l caute ca să nu rămîe păgubaşă. Spre mîngîere se pomeneşte de zilele babiĭ... mîncau-ar lupu babornițǎ îndrăcită! Nu face alta de cît să aducă ploĭ, să stîrnească vînturĭ şi să cearnă omăt. Cît despre soare, sărmanul, îl credeam emigrat în alte părţĭ ale lumeĭ, sătul fiind de-a videa prostiile noastre de pe întreaga faţă a pămîntuluĭ.

Nu maĭ vorbesc de cele petrecute la noĭ, căcĭ acolo patimile aŭ ajuns la frenezie şi la orbire, iar îndrăsneala, lipsa de tact şi de patriotism merg pănă a ameninţa tronul. Scuza noastră, dacă se poate admite vre-o scuză, este că sîntem tinere buruene din cîmpul politic, dar aice unde parlamentarismul a prins rădăcinĭ de un secol şi unde (de) atîtea catastrofe urieşe ar fi trebuit să se coacă minţile, se petrec aceleaşĭ fenomene ca şi la Bucureştĭ...

In momentul acesta chiar camera ţine o seanţă sgomotoasă asupra punereĭ în disponibilitate a luĭ Boulanger, pe cînd pe strade se vinde o cocardă cu portretul luĭ... speculaţie jidovească care exploatează neghiobia parisiană.

Dacă ar judeca cine-va Franţa după spectacolul deşanţat ce înfăţişază Parisul, ar fi dispus a crede că această ţară frumoasă, muncitoare, bogată, e menită la o decadenţă apropiată, însă ar fi înşelat în aprecierea sa. Naţia franceză are maĭ multă vitalitate decît mulţĭ alţĭ, care se bucură de o aparenţă sănătoasă şi tare şi va veni iarăşĭ timpul cînd ea va proba, că va întîrziea încă mult ora decadenţeĭ sale.

Dee Dumnezeŭ să avem şi noĭ Romîniĭ puterea de suflet a Francezilor, precum sîntem dispuşĭ a face nebuniĭ şi salturĭ mortale ca dînşiĭ.

V. Alecsandri.

Ion Ghica este aicea de o săptămînă şi pleacă în ţară peste puţin, împreună cu princesa şi cu fiul săŭ Charles, care s'a însurat cu fata D-neĭ Costescu, D-na Burki. — Eŭ i-am cununat la lega• gaţiune.

Ghica vine la Bucureştĭ cu un teanc mare de scrierĭ nouă, foarte interesante.

CCLXXI.

Paris, 31 Martie 1888.

Iubite Alecu, Iţĭ scriŭ în grabă ca să te întreb ce s'a întîmplat în Bucureştĭ? Dacă ne-am lua după Independenţa, am crede că atîtea masacrurĭ a fost la Orfeŭ, pe piaţa Teatruluĭ, dinaintea Palatuluĭ, în dealul Mitropolieĭ şi la hală, încît maĭ n'aŭ rămas locuitorĭ în oraş. Toţĭ sînt pocniţĭ, turtiţĭ, descăpăţînaţĭ, străpunşĭ de baionete, împuşcaţĭ, într'un cuvînt trimişĭ pe cea lume [1]).

Dela Minister n'am primit decît două depeşe scurte, prin care mi s'a anunţat moartea uşieruluĭ şi îmbulzala de la Palat, fără a ni se da detaiurĭ asupra căsăpiilor întîmplate.

Prin urmare mă aflu într'o posiţie foarte delicată, neştiind ce spune persoanelor care mă întreabă. Aice Independenţa este trimisă la toate jurnalele, care reproduc minciunile şi calomniile eĭ şi ast-fel opinia publică este viciată.

Scrie-mĭ te rog şi'mĭ dă detaiurĭ asupra diverselor scene scandaloase ce poartă falnicul nume (!) de revoluţie? Ce rol aŭ jucat leaderiĭ opoziţiuneĭ? Ce spune Cogălniceanu? Ce crede Brătianu? Ce face Regele? Regina?

Aştept cu nerăbdare răspunsul D-tale ca să mă orientez. Descrie-mĭ scenele dela Cameră în detail, căcĭ aĭ trebuit să fiĭ faţă. Cine sînt arestaţĭ şi pentru care motive au fost duşĭ la închisoare. — Intr'un cuvînt lămureşte-mă asupra tot ce mă poate Interesa.

Peste treĭ zile mut cancelaria, Avenue Montaigne 33, şi eŭ mă mut pe la 19 Aprilie tot Avenue Montaigne No. 1. Adresează-mĭ scrisoarea rue Murillo 11.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXXII.

Paris, 7 Aprile 1888.
Avenue Montaigne.

In timpul întîmplărilor mult regretabile din Bucureştĭ, Legaţiunea din Paris, lăsată în neştiinţă de gravitatea lor, se ocupa

---

[1]) E vorba de turburările din 14 şi 15 Martie 1888, cu ocazia cădereĭ Cabinetuluĭ Brătianu.

cu mutarea eĭ din rue Penthièvres în Avenue Montaigne. Peste 10 zile eŭ însu-mĭ voĭ fi mutat din rue Murillo tot în rue Montaigne No. 1, fericit de a mă găsi într'un cuartier curat, bine locuit şi îmbielşugat cu soare şi verdeaţă.—Prin o coincidenţă bizară părăsirea hôteluluĭ din rue Penthièvres s'a efectuat în aceeaşĭ zi cu căderea Ministeruluĭ nostru şi prin urmare cu depărtarea d-luĭ Ferekydes de la afacerile străine. Tot odată prin o altă coincidenţă nu maĭ puţin curioasă, căderea ministeruluĭ Brătianu a avut loc maĭ tot într'o zi cu acea a ministeruluĭ francez Girard şi constituirea Cabinetuluĭ Rosetti, odată cu acea a Cabinetuluĭ Floquet. Ar crede cine-va că saŭ noĭ imităm pe Francezĭ, saŭ Franceziĭ ne imitează pe noĭ.

Despre manifestărĭ pe strade eĭ şi noĭ sîntem de aceeaş apucătură şi chiar Camerele ambelor ţărĭ sînt împărţite în partizĭ de aceleaşĭ ape. Eŭ cînd grăesc cu Franceziĭ le zic: «Si vous voulez connaître la Roumanie et ce qui s'y passe, regardez la avec un microscope et vous y retrouverez la France».

Acum ce să maĭ zicem despre turburările noastre, de cît ca să ne apere Dumnezeŭ de complicărĭ maĭ grele şi primejdioase. Ne găsim întocmaĭ ca Bizantiniĭ în ajunul cuceririĭ Ţarigraduluĭ de către Turcĭ; eĭ discutaŭ asupra chestiuneĭ gramaticeştĭ cu Turciĭ în spate. Noĭ facem manifestărĭ revoluţionare pe cînd Ruşiĭ şi Germaniĭ adună oştĭ numeroase la hotarele ţăriĭ, Allah Kerim! Incă odată, să-şĭ facă cerul milă cu soarta noastră!

Opoziţia şĭ-a îndeplinit scopul urmărit de maĭ mulţĭ anĭ, răsturnînd pe Brătianu; să-ĭ fie de bine; dacă ea urmăreşte un alt plan, acela al pretendentuluĭ Bibescu, nu sînt cuvinte destul de tarĭ în limba noastră pentru a înfiera orĭ ce mişcare a eĭ, atingătoare de tron.

In împrejurările de faţă, persoana Regeluĭ Carol este singura garanţie ce ne maĭ rămîne pentru scăparea Romînieĭ din volvura peireĭ, ce creşte împrejurul eĭ.

Scrie-mĭ pe larg cum s'a întîmplat lucrurile în zilele de 14 şi 15, căcĭ gazetele opoziţieĭ saŭ guvernamentale trag cenuşă pe turta lor.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXXIII.

Paris, 16 Aprilie 1888.

Iubitule Alecu, Odată cu furtuna sanche-politică din Bucureştĭ, a încetat şi furtuna ierniĭ în Paris. De puţine zile soarele primăveriĭ s'a ivit de-asupra noastră şi poporul parisian foeşte prin toate grădinile, primblările, bulevardurile, etc. Uniĭ din tîrie-brîŭ strigă: Vive Boulanger! Alţiĭ: vive la Republique! Alţiĭ: vive la Monarchie! Manifestărĭ în toate zilele şi pugilaturĭ cu sergenţiĭ de oraş, dar păn'acum nimic serios. Bulanger a fost ales deputat în departamentul de Nord cu 17—20000 glasurĭ; această alegere este considerată ca un pas spre fotoliul de Prezident al Republiceĭ... etc. Cine ştie ce-om maĭ videa în curînd aice?

Eŭ mă ocup cu demenagearea mea din rue Murillo... Apartamentul meŭ este într'o situaţie admirabilă. Am soare de dimineaţa până seara, aer curat, lumină... In asemenea condiţiĭ voĭ şedea cu plăcere încă vre-o treĭ anĭ în Paris... dacă schimbările de guvern nu vor produce şi schimbărĭ în corpul diplomatic.

Am cetit în gazetele din Bucureştĭ că Ion Ghica ar fi avînd intenţia de a părăsi postul săŭ de la Londra... Ce ştiĭ despre aceasta?

Am aflat tot din foile romîne că Cogălniceanu ar fi ĭar bolnav şi obligat a merge în străinătate. Care-ĭ adevărul?

Crezĭ că Ministerul actual are viaţă? Numărul de paraponisiţĭ e mare, unii pentru că aŭ perdut puterea din mînă, alţiĭ pentru că nu aŭ putut pune laba pe frînele guvernuluĭ; şi toţĭ aceştĭ negreşit că vor constitui un grup numeros de opozanţĭ.

Noĭ, miniştriĭ, sîntem aşa departe de ţeară şi aşa de răŭ informaţĭ, încît cunoaştem maĭ bine cele ce se petrec în Hina, decît la noĭ. Numaĭ din scrisorĭ particulare maĭ aflăm cîte ceva maĭ exact.—Scrie-mĭ dar cît veĭ putea maĭ des şi maĭ detaliat de toate ce se întîmplă în ţară. Ni-ĭ îndatora toarte mult.

V. Alecsandri.

CCLXXIV.

Paris, 20 Aprilie 1888.

Iubite Alecu, Dacă aş da credinţă unor jurnale de aicĭ, aş crede că o grozavă revoluţie de ţăranĭ a isbucnit în ţeara întreagă, de a lungul şi de-a latul. Totul se distruge sub vălul încruntat al gloatelor, sîngele curge şiroaie, în toate satele se văd proprietarĭ,

arendaşĭ, primarĭ, notarĭ, spînzuraţĭ de crengile copacilor, iar casele lor, precum şi coşerele ard în flăcărĭ după ce aŭ fost golite, jăfuite de tot ce cuprindeaŭ în sînul lor. Intr'un cuvînt potop şi mare gewalt. Pe de altă parte guvernul îmĭ telegrafiază că rescoala isbucnită în cîte-va localităţĭ din Valahia şi maĭ cu seamă pe'mprejurul Bucureştilor s'a potolit cu oare-care lupte de puţină gravitate.

Ce ştiĭ, frate? Ce este exact? Cum stăm? Scrie-mĭ fără întîrziere, căcĭ mă găsesc îmbulzit de întrebărĭ din toate părţile şi nu ştiŭ ce să răspund. Precît sînt informat, focul nu s'a întins ncă la Moldova, dar este de temut ca să nu isbucnească şi la noĭ, judecînd după crimele ce s'ar fi comis în Valahia, după spusa jurnalelor scrise de jidanĭ.

Aştept cu nerăbdare un răspuns detaiat. Trimite-mi-l îndată. Mă veĭ îndatora foarte mult.

Amiciĭ şi s'auzim de bine, **V. Alecsandri.**

CCLXXV.

Paris, 24 Aprilie 1888.

Iubite Alecu, Iţĭ scriŭ aceste rîndurĭ din noul meŭ apartament, situat Avenue Montaigne No. 1. Pe biuroul meŭ se joacă razele înveselitoare ale soareluĭ, şi de pe jilţ zăresc trecînd pe Seina mulţime de vaporaşe care mă fac a crede că mă găsesc într'un port de Mare. — Cîtă mulţumire aş simţi dacă aĭ putea să te repezĭ într'o zi la Paris, să-ţĭ daŭ ospitalitate într'o cameră cu privelişte frumoasă şi cu biuroŭ, pe care să scriĭ articolĭ istoricĭ ca la Mirceştĭ.

Ticălosul de Melinte! [1]) a adăugit însă o notă întunecoasă la tabloul încîntător şi plin de lumină ce se desfăşură sub ochiĭ meĭ. Chiar astăzĭ am primit alăturata citaţiune pentru procesul cu Dobrovolska, care este fixat la 19 Maĭ a. c. Ţi-o trimit cu rugăminte ca să bine-voeştĭ a-l rade (pe Melinte) la tribunalul din Bacăŭ în ziua hotărîtă. Mă veĭ îndatora prietineşte.

Complimente afectuoase din partea Pauline.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Acesteĭ scrisorĭ este anexată *Citaţia*, prin care Alecsandri este invitat, pe ziua de 19 Maĭ, la trib. din Bacăŭ, pentru a se judeca în procesul ce are cu d-l Anastasi Melinte, procuratorul D-neĭ Efrosina Drăgănescu, pentru pămînt.

CCLXXVI.

Paris, 6/18 Maiŭ 1888.

Iubite Alecu, In sfîrşit primăvara a bine-voit a-şĭ alege domiciliul în Paris. De cîte-va zile avem un timp minunat, de care ne bucurăm în plin, de cînd ne-am mutat în noul nostru apartament. Aice soarele ne zice bună dimineaţa cînd apare şi noapte bună cînd se culcă. Ziua întreagă ne ţine tovărăşie şi ne dismeardă cu sărutările luĭ calde şi încîntătoare.

De ce nu-ĭ totdeauna primăvară? Cred că omul ar trăi îndoit maĭ mult şi apucăturile luĭ cele rele s'ar îmblînzi. Lipsa de soare este cauza celor maĭ grozave crime.

Poţĭ să-mĭ spuĭ dacă agenţĭ muscalĭ aŭ luat parte la instigările revolteĭ ţăranilor? Aceasta o susţin unele gazete austriace şi Voinţa Naţională din Bucureştĭ. Eŭ îmĭ închipuiam că intrigile ruseştĭ nu maĭ puteaŭ găsi un cîmp deschis spre aş juca calul în Romînia. — Să maĭ fie oare oamenĭ la noĭ care să se închine la Naşa Brat şi să devie instrumente oarbe a politiceĭ dela Nord? Făcutu-mi-am prea marĭ iluziĭ asupra simţuluĭ de Romînism al poporuluĭ romîn, azĭ ne-atîrnat şi de sine stătător? Crudă deşteptare, de-ar fi lucrul altminterĭ.

In Franţa Ruşiĭ sînt la modă. Literatura rusească este tradusă şi foarte gustată. Marinimia rusească este proclamată pe toate tonurile, pănă şi iuftul a ajuns să aibă miros bun. — Fie, însă noĭ, care cunoaştem pe veciniĭ noştri de aproape, noĭ care am mîncat papară căzăcească, am şi uitat trecutul? Şi generaţia noastră actuală să fi prins orbul găinilor, încît să zică împreună cu Voltaire:

C'est du Nord aujourd'hui que nous vient la lumière?

Ce crezĭ? De este aşa, trist viitor se pregăteste Romînieĭ. Poate că însă voĭ muri, păn' a nu asista la catastrofele ce se clocesc peste Prut, pentru ca să năvălească peste noĭ şi să ne nimicească.

Tot sper că Dumnezeŭ nu ne va lăsa după atîtea lupte prin care am trecut; maĭ mult, am convingerea că orĭ cine se leagă saŭ se va lega de Romînia, nu va avea bun sfîrşit.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXXVII.

Paris, 8 Iulie 1888.

Iubite Alecu, Aştept cu nerăbdare să-mĭ citeştĭ legenda, care aĭ compus precum şi lucrarea asupra Galatzuluĭ şi sper că în

curînd voĭ avea aceasta mulţumire, căcĭ am proiectat să plec peste 12 zile ca să merg de-a dreptul la Mirceştĭ. Acolo poate voĭ regăsi timp frumos. In Paris plouă cu sacaua în toate zilele, încît dacă nu aş locui într'un apartament vesel şi luminos, m'ar apuca spleenul englez. — Regele mi-a acordat congediul cerut; aştept acum leafa ca să mă pot porni.

Decĭ a revedere cu sănătate şi voe bună.

V. Alecsandri.

CCLXXVIII.

Mirceştĭ, 18 Iulie 1888.

Iubite Alecu, In sfîrşit iată-ne la Mirceştĭ. Cîmpul ne-a primit cu plin, fiind recolta frumoasă; cerul cu albastru scăldat în lumină şi lunca cu farmecul eĭ poetic. Te aşteptăm cu mare bucurie.

Sănătate şi voe bună.

V. Alecsandri.

CCLXXIX.

Mirceştĭ, 12 August 1888.

Iubite Alecu, Mă întrebĭ ce facem? Ne luptăm cu elementele! De cînd aĭ plecat de la noĭ toate catastrofele aŭ căzut pe Mirceştĭ. Lunca a fost întreg inundată de Siret şi tot fînaţul din 80 de fălcĭ înnecat, mălit saŭ luat cu pohoiul, încît nu-mĭ rămîne nicĭ cu (ce) să hrănesc un socialist.

Un grozav ciclon s'a năpustit peste grădinĭ şi peste case. Coşerile mele aŭ fost resturnate şi acum trebue să ne ocupăm de a clădi altele în grabă pentru păpuşoiul din anul acesta. Nota bene: 15 fălcĭ de păpuşoiŭ, din cel maĭ frumos, aŭ fost înnecate de Siret, în luncă.

In urma ciclonuluĭ o nouă furtună ţesută cu fulgere a înspăĭmîntat lumea, trăznind şase oamenĭ pe cîmp, etc. etc. etc. Intr'un cuvînt pagubă de peste 20.000 fr., iată bilanul veriĭ din 1888. Dar aceasta nu e nimic pe lîngă halul de jelit în care se găseşte

lunca, lunca, dragă luncă, raĭ frumos al ţăriĭ mele.

care cere să-ĭ fac o elegie dureroasă.

Paulina s'a luptat cît şapte voinicĭ în mijlocul catastrofelor, pentru ca să scape tot ce se putea scăpa de naufragiŭ şi este foarte ostenită . . . dar sper că se va odihni cu timpul, ce pare a se îndrepta.

Turcul zice: Allah kerim! Eŭ zic: Sănătate să fie! Și adaug franțuzește: pour le reste je m'en fiche.

Cînd revii la noĭ, ca să te puĭ pe lucru?

Salutărĭ amicale din partea tuturor.

V. Alecsandri.

CCLXXX.

Mircești, 27 August 1888.

Iubite Alecu, Sper că aĭ sosit cu bine acasă, că te-aĭ curățit... și că acum te afli sănătos cum să cuvine să fiĭ, așa fiind, te rog din partea Paulineĭ să nu uițĭ de a-ĭ trimite un păun pentru fericirea păuniţeĭ văduve ce să plimbă tristă ca *Didona abandonată*.

Dacă te-ĭ duce la Galațĭ, vorbește cu Dalorso despre recolta mea de grîŭ, ovăs și mazăre, care sînt de bună calitate și adă aminte Generaluluĭ Pencovicĭ că ne-a făgăduit un poloboc de vin roș de Nicoreștĭ. Am fi prea bucuroșĭ de a gusta din el până a nu ne întoarce la Paris.

Balconul cu masa îțĭ duc dorul. Noĭ îțĭ trimitem miĭ de prieteniĭ.

V. Alecsandri.

CCLXXXI.

Mirceștĭ, 2 Septembrie 1888.

Iubite Alecu, Mare veste!.. Maĭ mare de cît aceea ce mi-aĭ comunicat. Ferdinand Ghica îmĭ scrie că posedă maĭ multe scrierĭ de ale răposatuluĭ Grig. Ghica, relative la *Unire* și îmĭ propune să mi le trimită aice pentru ca să le arăt Regeluĭ, cînd mă voĭ duce la Sinaia. Bucură-te. O nouă comoară pentru amintirile D-tale.

Gîndesc să plec la 11 Sept. seara pentru Bucureștĭ. Sîntem sănătoșĭ și așteptăm ploaiea. Cerul s'a înourat.

Amiciĭ din partea tuturor, **V. Alecsandri.**

CCLXXXII.

Sinaia, Mercurĭ (17 Oct.?)

Dragă Alecu, Nu pot pleca de aice de cît lunĭ, cînd voĭ întovărăși pe Regina până la Ploeștĭ, spre a asista la defilarea trupelor. Seara voĭ fi la Bucureștĭ. Voĭ da rande-vu luĭ Sulzer pe Marțĭ. Mult m'aĭ îndatori dacă te-aĭ repezi lunĭ de la Tecucĭ pentru ca

să ne întîlnim la Brofft și să ne sfătuim în cauza de care ți-am scris. Răspunde-mĭ dacă pot compta pe această dorită întîlnire?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXIII.

Castel-Peleș, 19 Oct. 1888.

Iubite Alecu, Te tot aștept și nu maĭ viĭ, și vremea vremuește și ziua plecăreĭ mele de aice se apropie. Ar fi însă tocmaĭ acum timpul ca să tragĭ o raită la Sinaia, căcĭ avem de oaspe un om ce se ocupă cu istoria Orientuluĭ, D-l Bamberg, căruĭ aĭ putea să daĭ interesante notițe...

Mă întrebĭ ce fac? Cum petrec? Bine fac și bine petrec, findcă m'a apucat strechia poezieĭ de vre-o cîte-va zile și scriŭ fel și fel de pozne. Era multă vreme de cînd muza-mĭ zăcea adormită în portofoliul ministerial; acum s'a trezit nebuna și îmĭ face zile fripte ca o amoreză caprițioasă; ceea ce'mĭ convine foarte mult.

Alesu-te-aĭ deputat saŭ senator? Sper că nu, căcĭ un mare număr de derbedeĭ aŭ eșit în *undă* pe ne-așteptate și aŭ răsărit ca ciupercile din gunoĭ. Maĭ cu seamă Iașiĭ s'aŭ distins prin o alegere șucada, în care d. Nădejde strălucește în frunte. Și însă Brătianu și Cogălniceanu nu aŭ fost demnĭ de sufragiul compatrioților lor. Cel d'întîĭ e supus chiar la umilința unuĭ balotaj cu Cerlenti!.. O tempora, o mores! [1]) *Après cela il faut tirer l'échelle.* — zic Francezii. — Avem multe de vorbit și sper că ne vom întîlni înaintea plecăreĭ mele la Paris. Scrie-mĭ ce planurĭ aĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXIV.

Castel-Peleș, 21 Oct. 1888.

Iubite Alecu, Te înștiințez că Regele pleacă poimînĭ la Bucureștĭ, unde va sta vre-o două zile. Marțĭ se va întoarce aice; Mercurĭ plec eŭ acasă. Prin urmare, precum vezĭ, nu-țĭ rămîne vreme ca să viĭ și să-țĭ citesc memoriile. Te anunț despre aceasta pentru ca să nu facĭ cheltuelĭ zadarnice cu drumul de fer și cu otelul.

Eŭ voĭ sta Mercurĭ, Joĭ și poate Vinerĭ la Bucureștĭ și apoĭ voĭ pleca la Mirceștĭ. Dacă nu ne vom putea întîlni cumva și undeva, te îmbrățișez de pe acum, drept adio.

V. Alecsandri

---

[1]) Al. scrie: o tempore*s* o mor*a*!

CCLXXXV.

Castel Peleş, 29 Octombrie 1888.

Iubite Alecu, Iţĭ răspund în grabă, căcĭ factorul aşteaptă la uşă. Regele a plecat azĭ la Bucureştĭ şi nu se va întoarce decît Marţĭ. Eŭ voĭ pleca Joĭ dimineaţa şi mă voĭ opri două saŭ treĭ zile în Capitala nebunilor.

Aĭ aflat nenorocirea întîmplată la Ruginoasa? Demetre Cuza s'a sinucis! Sermana Doamnă! O depeşă a luĭ Theodor Rosetti, îmĭ spune că biata mamă e zdrobită de durere şi de desperare.

Cîte drame pe lume, alăture cu caraghioslîcurĭ zise politice!

Nu te-aĭ ales nicĭ deputat, nicĭ senator; cu atîta maĭ bine.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXVI.

Paris, 10/22 Novembrie 1888.

Iubite Alecu, Am sosit aseară cu bine la Paris! De la Mirceştĭ la Cracovia frig şi zăpadă; de la Cracovia la Viena timp frumos cu soare; de la Viena la Paris cînd ploaie, cînd soare, iar aicĭ am găsit negură şi umezală după obiceĭ. Ce timp aveţĭ pe acolo şi în ce stare se află cerul politic?

In Paris am găsit pace şi n'am fost oprit de nicĭ o manifestaţie pe strade, deşi la Cameră se batjocuresc în tocmaĭ ca la noĭ.

Complimente amicale din partea Pauline̮ĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXVII.

Paris, 1 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Imĭ scriĭ că vă bucuraţĭ de un timp frumos şi cald ca în primele zile ale veriĭ. Fericiţĭ ce sînteţĭ! Aicĭ avem negurĭ, ploĭ, vînt şi recelĭ; încît de cincĭ zile Paulina şî eŭ nu facem decît să sternutăm, să tuşim şi să ducem dorul soareluĭ. Eŭ, pe de-asupra, am cîştigat şi o disenterie abondentă ca prolixitatea unor oratorĭ de-aĭ noştri; noroc că am putut s'o taĭ la vreme, căcĭ altminterĭ aş fi riscat să fiŭ elocuent cine ştie cîtă vreme.

Apropo de elocuenţă, am cetit în Monitor desbaterile Camereĭ şi-am admirat tactul precum şi simţul de bună-cuviinţă a bătrînilor în preschimbarea de batjocurĭ ce şi-aŭ aruncat în cap, dinaintea

generaţieĭ nouă, intrată de curînd în parlament. Vernescu, într'o perorație strălucită a făcut aluziune la cantaridele cu care amicul nostru Cogălniceanu şi-ar fi întreţinînd puterile tinereţiĭ (sic). Dacă ziua se cunoaşte de dimineaţă, ce ne promite oare sesiunea parlamentară din anul de la Hristos 1889?

Am cetit în jurnalele franceze că ar fi ars grajdurile Regeluĭ, de la Sinaia. Mă îngrijesc de a şti de aŭ scăpat de foc caiĭ regineĭ, ceĭ rotofeĭ şi şargĭ. La caz contrar măhnirea sa va fi mare, căcĭ îĭ iubea şi desmerda ca pe nişte copiĭ.

Se zice că s'ar fi dat foc grajdurilor de către un pătimaş... socialist. — Complimente din partea Pauline. Imbrăţişărĭ.

V. Alecsandri.

CCLXXXVIII.

Paris, 4/16 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Iţĭ trimit un mandat poştal de 60 fr. pentru plata drumuluĭ de fer Tecucĭ-Roman şi înapoĭ. Te rog să te repezĭ la Roman pentru ziua indicată în ultima mea scrisoare, spre a priveghia actul de învoială cu Kihos, tîrtanul care a găsit mijlocul de a-mĭ hrăpi una mie francĭ. Doresc ca acel act să mă ferească pe viitor de orĭ-ce altă pretenţie a zisuluĭ tîlhar.

Pe aice timpul e acru şi neguros; dar apartamentul meŭ e situat astfel, că am lumină chiar la amiazĭ şi nu mă simt obligat ca alţiĭ, să ard gaz în lampă de dimineaţa pănă 'n seară.

Două marĭ noutăţĭ: una e succesul obţinut de o compatrioată, Doamna Hariclea Hartular, la operă, în rolul Margariteĭ din Faust a luĭ Gounod. Jocul eĭ e încă *agemiu*, căcĭ nu s'a suit nicĭ odată pe scenă, dar glasul eĭ e de toată frumuseţea. Incă o stea romînă pe cerul artelor. Ea, cu cît va răuşi maĭ mult, cu atît ne va face cunoscuţĭ maĭ favorabil de naţiile străine care ne cunosc puţin şi răŭ.

Din toţĭ bursieriĭ trimişĭ în străinătate ca să studieze artele frumoase, numaĭ femeile răuşesc, astfel că avem a ne lăuda cu Bîrseasca la Viena, cu Theodorini la Madrid şi Lisabona şi acum cu D-ra Hartular la Paris. (Numele eĭ de teatru e M-e Darclée). Cît pentru bărbaţĭ, nicĭ unul nu isbuteşte a se ridica de-asupra mediocrităţiĭ. Cum se esplică această deosebire între ambele secsurĭ?

O altă nuvelă, pe care o cunoştĭ din jurnalele străine, este încurcătura afacereĭ Canaluluĭ de Panama, încurcătură care, după

cum se spune, poate să se sfîrşească prin o falită şi să păgubească pe acţionarĭ cu suma colosală de un miliard şi patru sute milioane francĭ.

Citesc Monitorul foarte regulat şi nu văd decît interpelărĭ absurde, care opresc lucrarea Camereĭ şi a Senatuluĭ. Unde mergem? Alphons Karr a zis: Plus, ça change, plus c'est la même chose!

Decînd m'am întors la Paris, nu mă laud cu sănătatea şi ies prea puţin, temîndu-mă a mă expune la negurile producătoare de guturaie şi catare.

Am dat comision la librar ca să-mĭ procure cartea luĭ Michaud. Cum voĭ avea ţi-oĭ trimite-o.

Te îmbrăţişez. **V. Alecsandri.**

CCLXXXIX.

Paris, 12 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Cetesc Monitorul ca ne altă-dată, sperînd că voĭ găsi în el o probă de cuminţie în desbaterile corpurilor legiuitoare, însă nimic! Mania interpelărilor violente este aceeaşĭ ca în timpul luĭ Brătianu şi lucrul stă baltă! Un autor francez a zis: Plus ça change, plus c'est toujours la même chose.

Pe aice luptele din Camere se rudesc de-aproape cu ale noastre. Scandalurĭ zilnice, acuzărĭ de corupţie, ba chiar şi ameninţărĭ cu pumniĭ. Nimenĭ nu maĭ bagă de seamă anarhia ce există, căcĭ a devenit o deprindere.

Am primit ştire că procesul cu Kihos este ficsat pentru 10 Decemvrie stil vechĭ. Paulina te roagă foarte mult a te repezi la Roman spre a privighia facerea hîrtiilor de învoială cu tîrtanul ce pretinde 1460 fr., pe nişte ţidulĭ din carĭ unele trebue să fie falşe. Teama de procesurĭ, în lipsa noastră din ţară, ne-a decis a prefera o învoială strîmbă la o judecată dreaptă şi a da Judeĭ una mie francĭ, pentru ca să scăpăm de rîia luĭ. — Am însărcinat pe d-l Buiucli ca să numere baniĭ, dar trebue făcute hîrtiile de explicare în mod asigurător, prin care să se declare că Kihos nu maĭ are nicĭ o pretenţie.

Marcu vătavul se va înfăţişa dinaintea judecătoruluĭ de plasă cu condica, unde se constată că Kihos ne-a rămas dator o sumă de 700 fr., care banĭ sînt a se scădea din mia de francĭ a învoieliĭ, de se va putea.

In curînd ți-oĭ trimite un mandat poștal de banii trebuincioșĭ pentru mergere la Roman și întoarcere la Tecucĭ.

Sion mi-a trimis volumul său de suvenirĭ contimporane. Imĭ pare bine că nu a publicat în el fabula luĭ cu săgetele amoruluĭ ascunse pe sub fuste.

Complimente amicale din partea Pauline̮ĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXC.

Paris, 31 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Ițĭ scriŭ în cea de pe urmă zi al anuluĭ acest blăstemat, în care s'aŭ ivit atîtea calamitățĭ în țară și la Mirceștĭ: Manifestațiĭ caraghioase în Bucureștĭ, răscoala de țăranĭ, inundărĭ, cycloane și discursurile luĭ Nădejde, Morțun, Nicu Aslan, etc.

Eŭ însu-mĭ a trebuit să plătesc tributul meŭ personal, căcĭ de la întoarcerea mea în Paris, am fost într'una bolnav și de-abia acum încep a-mi maĭ veni în fire.

Ițĭ mulțumesc pentru osteneala ce țĭ-aĭ dat de a merge la Roman cu ocaziunea procesuluĭ ce mĭ-a intentat Iuda cel de Kihos. După sfatul prietenesc al D-tale, am preferat să ajung la împăcare, sacrificînd o mie de francĭ de sufletul bunicăĭ, ca țiganul.

Aice ne aflăm în ajunul anuluĭ noŭ!

Lumea întreagă e pe strade, alergînd pe la magaziĭ ca să cumpere prezenturĭ. Nu poțĭ trece de îmbulzala mare, însă puțin îmĭ pasă, căcĭ nu ies din casă de vre-o treĭ săptămînĭ, și chiar cînd pot eși, am obiceĭ de a nu mă băga în gloate.

Citesc și eŭ Monitorul cu multă curiozitate, pentru ca să constat talentele nouă oratorice care aŭ răsărit ca ciupercile, și găsesc că-ĭ tot ca una, fata mea. *Plus ça change et plus c'est toujours la même chose* a zis Alphonse Karr. Polologhie seacă, înveninată, obraznică și ignorantă!.. Și trebile staŭ pe loc, și proiectele de legĭ rămîn nevotate. O! patrioțĭ de treabă!

Poemul luĭ Michaud nu e încă găsit, dar sper că după sărbătorĭ, librarul mi-l va procura și îndată ce-l voĭ ceti, ți l'oĭ expedia.

Păn' a nu pleca de la Mirceștĭ am scris cucoaneĭ Catinca Negri, însă nu am primit nicĭ un răspuns. Veștile ce mĭ-aĭ dat despre dumneaeĭ, despre Madame Zulniea și madame Smarandița m'aŭ bucurat foarte mult. Nu poțĭ crede cîtă dorință am de a petrece cu D-lor cîte-va zile, fiind și D-ta față, aducîndu-ne aminte

de zilele din trecut atît de frumoase și vesele. Poate a da Dumnezeŭ ca'n vara viitoare să-mĭ pot împlini acest gînd.

Prin anticipație îțĭ trimit urărĭ prieteneștĭ de sfintele sărbătorĭ, să intrăm veselĭ și sănătoșĭ în anul 1889.

Complimente respectuoase D-neĭ P. Callimach.

V. Alecsandri.

CCXCI.

Paris, 5/17 Ianuarie 1889.

Iubite Alecu, Mînĭ avem *Crăciunul sătul* și apoĭ scăpăm de sărbătorĭ, adecă de prezenturĭ, de vizite și de zile perdute în banalitățĭ, care se repetă în toțĭ aniĭ, precum: *îțĭ urez toate fericirile,* la *mulțĭ anĭ* și *la anu cu bine, să'l porțĭ sănătos, să-țĭ fie Crăciunul cu augur și cu sațiŭ,* etc., care toate aceste se pot restălmăci în următorul chip: *Bine mĭ-ar veni la socoteală postul ce-l ocupĭ; bucuros m'aș da în dragoste cu nevasta d-tale; căcĭ nu am averea de care te bucurĭ!* etc. Un moș al meŭ, care cunoștea lumea, răspundea la toțĭ ce-l felicitaŭ: să țĭ se întîmple toate cele ce 'mĭ doreștĭ cu gîndul! căcĭ el nu se încredea în vorbe, și zicea:

Limbă dulce, acră buză
Pe sub ele arde spuză.

In ziua de 1 Ianuarie am primit o parte din Colonia romînă, la 150 de persoane, care toate m'aŭ felicitat pentru ziua mea, însă multe aŭ gîndit în gîndul lor: Heĭ! de-aș putea să-țĭ iaŭ locul. ce locma! ce locma! In adevăr, pentru ca să le ațîțe pofta, soarele ca ne-altă dată, după ce a fost ascuns în negurĭ două săptămînĭ, a răsărit în toată splendoarea luĭ și a dat un lustru neașteptat apartamentuluĭ meŭ. Compatrioțiĭ aŭ băut vre-o 20 buteliĭ de șampanie și vr'o 30 de vin de la Socola și aŭ mîncat tot soĭul de aluaturĭ zaharisite, apoĭ m'aŭ lăsat în pace, foarte ostenit și cu convingerea că uniĭ m'aŭ și suduit în uliță spre mulțămită.

Astfel e Romînul, nu e vina luĭ.

Am primit astăzĭ de la Directorul Institutuluĭ de surdo-mutĭ informările cerute de cucoana Catinca Negri, și iĭ le-am trimis prin poștă.

In jurnalele de aice s'a publicat numărul străinilor aflătorĭ în Paris. Ștĭĭ la cît se urcă acel al Romînilor? La cifra colosală de 933. Presupun însă că în această cifră s'aŭ introdus în mod

clandestin mulţĭ jidanĭ şi vagabonzĭ, de diferite naţionalităţĭ. Am să fac cercetărĭ la Prefectura poliţieĭ pentru ca să descoper frauda.

Acum domneşte linişte la noĭ, fiind deputaţiĭ şi senatoriĭ ocupaţĭ cu sărbătorile, însă vaĭ şi amar de la 22 Ianuarie înainte! O bună speculaţie ar fi de a năimi urechĭ falşe şi bine articulate pentru seanţele parlamentare.

Am să comunic ideea unuĭ fabricant de lucrurĭ posnaşe.

Ce vreme aveţĭ în ţară? Am auzit că e ger grozav. Aicĭ avem negurĭ, ploĭ şi vînt rece, însă termometrul nu se coboară maĭ jos decît treĭ saŭ patru gradurĭ sub zero... Cu toate aceste nu ies ci mă prăjesc cînd la focul cămineĭ, cînd la razele soareluĭ, cînd acesta îmĭ bate la fereastră. Am scris peste 40 de scrisorĭ în ultimele zile şi sînt obosit de-atîta muncă epistolară.

Te rog să prezintezĭ complimentele noastre D-neĭ Papadopoulo-Callimach, şi să primeştĭ, împreună cu felicitările noastre, îmbrăţişările mele frăţeştĭ.

V. Alecsandri.

Ce maĭ lucrezĭ? Asistat-aĭ la concertul dat în Bîrlad de Iosephina Stourdza?

CCXCII.

Paris, 29 Ianuarie 1889.

Iubite Alecu, Sîntem reîntorşĭ pe timpul minunelor! — Sfînta Paraschiva rămîne neatinsă în mijlocul foculuĭ. Lascar Catargiu îşĭ dă demisia de Prezident al Camereĭ! Şi generalul Boulanger a fost ales deputat al Seneĭ cu 244070 glasurĭ contra candidatuluĭ guvernuluĭ. Lupta electorală a fost foarte înverşunată. De două săptămînĭ stradele Parisuluĭ eraŭ împestriţate cu afişurĭ de toate coloarele, pline de injuriĭ preschimbate între Boulanger şi Jaques. In fine alaltăerĭ, *finita la comedia!* Guvernul a fost bătut într'un mod foarte ruşinos şi se găseşte azĭ în nedumerire. Uniĭ pretind că însuş regimul republican s'ar afla compromis.

Pentru ca să-ţĭ facĭ o idee de animozităţile preseĭ pariziene în ultimele zile, îţĭ trimit un număr din organul luĭ Jaques — la Bataille. — Veĭ vedea că franceziĭ sînt profesoriĭ noştri în arta sudalmiĭ zilnice pe tărîmul politic.

Eŭ mă simt acum maĭ bine după două lunĭ de şedere în casă. Am eşit pentru întîia oară alaltăerĭ, căcĭ era o zi prea frumoasă şi m'a îmbătat aerul, ca şi cînd aş fi băut două buteliĭ de

şampanie,.. Ah! primăvară, vină, te aştept ca pe o mireasă încîntătoare.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCIII.

Paris, 14 Martie 1889.

Iubite Alecu, Eram îngrijit de a nu maĭ primi scrisorĭ de la D-ta şi mă temeam să nu fiĭ bolnav. Iarna aspră prin care aţĭ trecut în ţară a produs negreşit multe bronşite, junghiurĭ etc. şi fiind-că te ştiŭ cam nepăsător în privirea sănătăţeĭ, îţĭ duceam grija.

Orĭ-cum, îmĭ anunţĭ că eştĭ bine, şi astă veste ne-a bucurat foarte mult, pe Paulina şi pe mine. Fiĭ cuminte şi te gîndeşte, că deşi strănepoţĭ de-aĭ luĭ Traian, vîrsta nu ne maĭ permite a înfrunta gerul, vîntul, umezeala şi... amorul.

Cunosc din cetirea gazetelor hasmodiile parlamentare şi m'aş mîhni dacă nu aş maĭ avea încredere în Dumnezeul Romînilor. El ştie ce face şi-şĭ caută de treabă, lăsînd cîniĭ să latre. Sînt anĭ şi anĭ de cînd asist la acest spectacol reprezentat de actorĭ din Golia şi cu toate nebuniile lor, ţara înaintează sub împingerea aceleĭ puterĭ oculte, care pune omenirea întreagă în mişcare.

Pe cînd dar guraliviĭ din dealul Mitropolieĭ fac mare svoană, D-ta ca un om cuminte urmezĭ lucrările istorice, care vor servi a lumina părţile încă întunecoase din istoria noastră, şi aceste lucrărĭ nu se vor perde, precum se vor perde în hăul uităreĭ polloghiile deşarte ale acelor ce cred că văd pe Ciceron cînd se privesc în oglindă.

Eŭ am fost zaif maĭ de cînd am sosit în Paris şi prin urmare nu am lucrat nimic, deşi jurnalele noastre pretind că am compus o nouă piesă. Aştept primăvara ca să reînviu şi apoĭ vara ca să mă duc la Mirceştĭ, unde ne vom întîlni ca în toţĭ aniĭ.

Pănă atuncĭ te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCIV.

Paris, 9 Aprilie 1889.

Iubite Alecu, Ghevald la voĭ, ghevald la noĭ! — Aice Liga patrioţilor dată în judecată, Boulanger fugit la Bruxelles, Senatul schimbat în înaltă curte de justiţie pentru ca să condamne pe şeful Bulangismuluĭ ca trădător al Republiceĭ. — La Bucureştĭ, da-

rea în judecată a luĭ Brătianu, căderea ministeruluĭ junimist şi reîntoarcerea la cîrma statuluĭ a Conservatorilor! Ce-o maĭ fi după asta? Iar intrigĭ, lupte de partizĭ, ambiţiĭ nesăţioase, desbinărĭ felurite, care, toate, întipăresc un zimbet machiavelic pe buzele luĭ Hitrovo... Mă întreb cum se face că după 40 de anĭ, influenţa rusească dispărută din ţara noastră, să fi isbutit a-şi întinde iară veninul coroziv în societatea romînă? crezĭ că conservatoriĭ să fie ruso-filĭ?...

Premiile Academieĭ sînt destul de grase pentru ca să aţîţe poftele? Cine are şanse de a cîştiga pe cel de 12.000 fr.? Dacă ar atîrna de la mine, eŭ ţi l-aş da D-tale ca celuĭ maĭ neobosit lucrător dintre toţĭ Academiştiĭ.

Timpul a început a se maĭ îndulci pe aice, dar încă nu pare a se statornici cu *beau fixe*. — Soare şi ploaie în toate zilele. Sănătatea mea lasă mult de dorit; cînd mă doare una, cînd mă doare alta, dar nu mă daŭ... sper că aerul ţăriĭ mi-o face bine. Voĭ merge la Sinaia pe la începutul luĭ August, cată să viĭ acolo, fiind învitat de însuş Regele... Găteşte-te a veni înainte de 30 August pentru ca să asiştĭ la serbarea anuală a luăreĭ Griviţeĭ.

Cum rămîne cu proiectul luĭ I. Lahovary pentru suprimarea Legaţiunilor din Londra, Roma Bruxelles şi Atena?... Încă o dobitocie, dictată sanchè de economia politică; propunerea sa poate să fie economicoasă dar nicĭ decum politică şi încă maĭ puţin politicoasă.

Heĭ, frate Alecule, multe prostiĭ ne maĭ este dat de a vedea înflorind şi dînd sămînţă în pămîntul mînos a ţăriĭ noastre.

Complimente amicale din partea Pauline.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCV.

Paris, 25 Aprilie 1889.

Iubite Alecu, Sper că scrisoarea aceasta te va găsi în bună stare şi bine dispus de a gusta desfătările primăveriĭ. Pe aice timpul e ploios, dar frigul a scăzut şi lucrările expoziţieĭ înaintează cu o răpeziciune extra-ordinară. Cînd priveşte cineva minunile create într'un an de zile, atuncĭ înţelege toată mărimea naţieĭ franceze şi nălţarea geniuluĭ săŭ.

Informările ce doreştĭ să aĭ asupra scrisoriĭ luĭ Cuza Vodă către Impăratul Napoleon, sînt cu totul imposibil de a le obţinea.

Cuza, precît știŭ, însărcinase pe A. Cantacuzin a remite epistola sa împăratuluĭ și frate-meŭ l'a ajutat ca să fie primit în Tuilleries.

Hristos a învieat! — Anĭ mulțĭ și fericițĭ!

V. Alecsandri.

CCXCVI.

Paris, 14 Maĭ 1889.

Iubite Alecu, Expozițiunea actuală este o minune care merită să atragă admirarea lumeĭ întregĭ. Nimic maĭ feeric, maĭ încîntător, maĭ splendid. Fă toate chipurile să te repezĭ la Paris, măcar pe opt zile, pentru ca să culegĭ un suvenir neșters din minte pănă la sfîrșitul vieții.

Noĭ vom pleca de aicĭ în luna luĭ Iulie, după obiceĭ și ne vom reîntoarce în Octombrie.

Nu știŭ dacă Plagino șĭ-a dat demisia, dar cît pentru Ghica știŭ că e decis a sta pe loc pănă cînd guvernul actual l'a desparte de la Londra. Indrăsni-va să o facă?

Prințul Bibescu a găsit cu cale să aducă aice o bandă de țiganĭ, spre a arăta publiculuĭ tipul romîn al populațieĭ noastre.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXCVII.

Paris, 4 Iunie 1889.

Iubite Alecu, Imĭ pare bine că eștĭ sănătos și că lucrezĭ cu neîncetare și ast-fel nu aĭ timpul de a-țĭ fi urît. Lucrul este cel maĭ bun prieten al omuluĭ; el singur se ține de noĭ, obligîndu-ne a ne ținea de dînsul ca de o ancoră ce ne scapă de furtunĭ.

Ceteștĭ gazete franceze? In zilele trecute a trebuit să ceteștĭ un discurs a luĭ Bibescu-Ciubăr-Vodă în care se declară singur: *le porte-drapeau du pays, le trait d'union entre la Roumanie et la France* și la sfîrșit se compară cu «un titan qui a forgé les merveilles de l'Exposition *sur l'enclume de l'immortalité»;* ilăul nemurireĭ! Vasile Cazimir nu ar fi putut nimic maĭ caraghios. Astă frază bursuflată îmĭ aduce aminte de Popa Vîrnav care a zis într'un discurs la 1848: la foudre de vos interruptions s'émoussera sur le paratonnère de mes convictions.

Sărmanul pretendent! Ambiția tronuluĭ îl va nebuni în curînd... *ilăul nemurireĭ!* țiganul tot la ilăŭ și la chirostee trage!

Pe aicea cald și furtună. Expoziția, cu toate astea, atrage sute

de miĭ de oamenĭ pe fie-care zi, — şi însă mi-e dor de Mirceştĭ, unde sper să ajung pe la sfîrşitul luĭ Iulie. Vom avea multe de vorbit şi vom petrece zile bune.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCVIII.

Paris, 1 Iulie 1889.

Iubite Alecu, Aştept cu nerăbdare momentul de a pleca în ţară spre a răsufla aerul învietor de la Mirceştĭ, şi a gusta o vieaţă liniştită şi potrivită cu vîrsta şi gusturile mele. — Sper dar să mă pun la drum, împreună cu Paulina, pe la sfîrşitul luneĭ şi să staŭ în ţară până la 15 Octombrie. Sper tot-odată că ne vom întîlni la Mirceştĭ în luna luĭ August, căcĭ voĭ petrece după obiceĭ luna luĭ Septembrie în Sinaia.

Aice ne găsim într'o serie nebunatică de sărbătorĭ de tot soiul. Inauguraţiĭ de expoziţiĭ străine, congresurĭ, mese, serate, balurĭ, concerturĭ, etc., care nu se maĭ sfîrşesc.

Dacă citeştĭ vre-un jurnal francez trebue să fiĭ surprins negreşit de această ahotă de petrecerĭ, ce pare a fi ajunul uneĭ marĭ catastrofe viitoare. Dee Dumnezeŭ ca totul să aibă un sfîrşit bun.

Numărul străinilor ce aŭ năvălit în Paris este necalculabil; pe fie-care zi vizitatoriĭ expoziţieĭ se urcă la sute de miĭ şi în adevăr spectacolul aceleĭ lumi impestriţate este măreţ pe cît curios. — S'aŭ adus specimene de toate popoarele ecsotice din Oceania, America, Azia, Africa, încît vizitînd esplanada invalizilor transformată în lagăr etnografic, îţĭ pare că facĭ un voiaj din cele maĭ extra-ordinare. Voĭ avea multe să-ţĭ spun cînd om fi la Mirceştĭ, de vreme ce împrejurările nu'ţĭ permit a veni la Paris şi ca parte comică ţi-oĭ povesti dişanţările caraghioase ale luĭ G. Bibescu ca comisar general a expoziţieĭ romîne şi ca pretendent la tronul Romînieĭ.

Până atuncĭ îţĭ trimet o broşură care a apărut de curînd, scrisă de nu ştiŭ cine, dar bine scrisă. Ea cuprinde o parte istorică ce te va interesa.

Complimente din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCIX.

Mirceştĭ, 27 August 1889.

Iubite Alecu, Imĭ pare bine că, întorcîndu-te acasă, te-aĭ apucat de lucru. Ţi-aĭ udat buzele din noŭ în izvorul satisfacerilor intime ce le gustă omul descoperitor de comorĭ istorice saŭ literare. Inainte cu lucru, iubite amice, căcĭ va veni o zi unde munca îţĭ va fi apreţuită precum merită şi numele 'ţĭ va fi scris în cartea de aur a nobleţiĭ intelectuale romîne.

Este o favoare dumnezeiască de a lăsa după sine un nume respectat şi neuitat, cu care se făleşte o ţara întreagă şi care devine un titlu de mîndrie pentru urmaşĭ.

De cînd aĭ plecat, Bébé întreabă necontenit de Papabo, şi fetiţele speră să te maĭ vadă până a nu se întoarce la pansion. — Paulina e foarte ocupată cu încărcatul grîuluĭ în vagoane, cu baterea păpuşoiuluĭ, cu arătura, semănătura, etc., iar eŭ urmez a duce o viaţă leneşă după obiceĭ.

Timpul a redevenit frumos şi foarte favorabil agricultureĭ, ceea-ce încurajază pe proprietarĭ şi arendaşĭ.

Ion Ghica cu Madame Ghica şi Madame Sturdza aŭ fost alaltăerĭ la Mirceştĭ şi astăzĭ aŭ să vie la masă aice, pentru ca să plece diseară la Bucureştĭ. Ion Ghica a întrebat de D-ta şi i-a părut răŭ că nu te-a găsit.

Eŭ am de gînd, cu ajutorul luĭ D-zeŭ, să mă duc la Sinaia pe la 12 Septembrie. Trebue numaĭ decît să ne întîlnim acolo după întoarcerea Regeluĭ de la Manevre.

Până atuncĭ îţĭ doresc sănătate, hărnicie şi voe bună.

V. Alecsandri.

Cucoana Catinca mi-a trimis un telegram alaltăerĭ, invitîndu-mă a merge să o văd, fiind că părăseşte Văraticul la 28 a luneĭ. Prea tîrziŭ!

CCC.

Grand Hôtel du B. 16 Sept. 1889.

Iubite Alecu, Starea sănătăţeĭ mele m'a obligat să plec din Mirceştĭ şi să viŭ aice, ca să mă daŭ pe mîna doctorilor Calinderu şi Buicliu. — Urmez acum o cură care va ţinea până la sfîrşitul luneĭ cînd voĭ pleca la Paris. — Ce de maĭ necazurĭ pe capul omuluĭ! Toate planurile mele sunt astfel răsturnate!

Scrie-mĭ aice şi dacă aĭ avea vre-o treabă la Bucureştĭ, aş avea mare mîngîere să te văd.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

V. Alecsandri.

CCCI.

Bucureştĭ, 18 Septembrie 1889.

Iubite Alecu, Am sosit acum o săptămînă aice, destul de suferitor, dar prin îngrijirea doctorilor Calinderu şi Buicliu mă simt maĭ bine. Nu pot însă să ies din casă şi încă maĭ puţin să merg la Sinaia, precum doriam. Calinderu a fost erĭ de a făcut o vizită Regeluĭ şi i-a explicat soiul boaleĭ mele, care este o simplă iritaţie de beşică, boală neprimejdioasă dar supărătoare şi care cere multă răbdare. Sper să mă îndrept cu totul până la ziua plecăreĭ mele la Paris.

La Mirceştĭ nu mă maĭ întorc în anul acesta, căcĭ am de gînd a pleca de aice cu Expres-Orientul pe la începutul luĭ Octombrie.

Cogălniceanu a venit să mă vadă. L'am găsit tot voinic; se pregăteşte a face o campanie foarte violentă; Dumnezeŭ să-l ţie bine.

Imĭ pare bine că tot lucrezĭ; însă te sfătuesc să-ţĭ măsorĭ puterile, căcĭ sănătatea este averea cea maĭ preţioasă pe lume Ţi-o doresc deplină din tot sufletul.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCII.

Bucureştĭ, 22 Septembrie 1889.

Iubite Alecu, Mă simt ceva maĭ bine şi erĭ am eşit în cupeŭ la şosea; sper dar că am apucat pe calea însănătoşăreĭ, încît Paulina să poată pleca la Mirceştĭ, spre a face pregătirile de pornire la Paris. Insă în vremea absenţiĭ sale voĭ remînea singur şi pentru un zaif singurătatea este o tristă companie.

Viŭ dar să-ţĭ fac o propunere. Eŭ ocup la Grand Hôtel du Boulevard treĭ odăĭ bune. Am drept la hrană pentru două persoane, căcĭ m'am aranjat cu Madame Horn să-ĭ plătesc o sumă destul de mare pe zi, cuprinzînd în această sumă serviciul, luminatul şi încălzitul.

Iţĭ propun dar să viĭ să şezĭ cu mine, până ce Paulina se va întoarce de la ţară şi să aducĭ multe manuscripte de cetit, spre a

ne petrece timpul într'un mod plăcut. Nu o să aĭ nicĭ o cheltuială, căcĭ veĭ înlocui pe Paulina în ceea-ce priveşte consumaţia zilnică şi ocuparea uneia din odăĭ.

Dacă primeştĭ, răspunde-mĭ îndată şi în ziua plecăreĭ Paulineĭ ţi-oĭ telegrafia ca să viĭ. Deşi nu-ţĭ place Bucureştiul, sper că veĭ face un sacrificiŭ de o săptămînă în favoarea unuĭ vechĭ amic.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

(Telegramă)

Paulina pleacă Lunĭ seara, vino Marţĭ dimineaţă.

V. Alecsandri.

CCCIII.

Bucureştĭ, 16 Octombrie 1889.

Iubite Alecu, Să-ţĭ trăiască astronomul! E gura adevăruluĭ! Cum aĭ plecat, soarele a răsărit, şi ce soare? Ca cel din mijlocul veriĭ, aruncînd pe monumentele Bucureştilor şi maĭ cu seamă pe Sărindariul din faţă snopurĭ de raze aurite, călduroase, dismerdătoare, de-ţĭ e maĭ mare dragu să staĭ... la gura sobiĭ. Toate nasurile romano-bulgare care trec pe sub ferestrele oteluluĭ sunt vopsite de o coloare pătlăginie ce adaugă mult la frumuseţea tipuluĭ; birjariĭ sunt încotoşmănaţĭ în blane, şi duducele păşesc pe strade cu pas grabnic şi sprintenel. Se speră în curînd o ninsoare siberiană ca acea care a căzut între Iaşĭ şi Roman... Aferim! Ce maĭ zicĭ?

Eŭ, cu toate aceste agrementurĭ climatice, mă simt destul de bine azĭ de dimineaţă şi după obiceĭ, aş putea servi de nasiperniţă la consiliul de miniştriĭ, cînd aceştĭ marĭ oamenĭ de stat scriŭ ordine de bună administraţie pentru fericirile ţeriĭ şi pentru înaintarea neamuluĭ romînesc.

Maĭ am o săptămînă de petrecut în acest oraş, de care eştĭ înamorat, şi aştept pe Maiestatea Sa cu mare nerăbdare, pentru-ca să pot pleca pănă a nu da timpul o desminţire prevestirilor astronomuluĭ.

Ţi-oĭ scrie negreşit pănă a nu părăsi cuibul bucuriilor şi a nebuniilor. Răspunde-mĭ cum aĭ călătorit şi de aĭ găsit pe toţĭ sănătoşĭ acasă.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCIV.

Paris, 12 Novembrie 1889.

Iubite Alecu, Am sosit în sfîrşit la focul locuinţeĭ mele oficiale, foarte ostenit de drum şi hemesit de foame. Am petrecut treĭ zile în Viena de am consultat celebrităţile medicale din acest oraş şi din cauză, maĭ cu seamă, că a venit fiica mea de la Paris la acelaş otel unde mă găsiam. Doctoriĭ vienezĭ aŭ declarat ca şi ceĭ din Bucureştĭ şi din Paris că boala mea, fără a fi primejdioasă, e de natură a mă supăra, poate, încă multă vreme, dar că în fine am să mă vindec de ea; Fie! mi-am luat hotărîrea a răbda de vreme ce nu pot face altmintere, însă găsesc că ar fi fost cu drept a nu fi supus la o asemine chinuire nemeritată.

Aice am găsit negură, umezeală şi toate displăcerile climeĭ Parisuluĭ, care mă opresc de a face mişcarea recomandată de doctorĭ. Noroc însă că apartamentul meŭ e destul de mare şi confortabil pentru ca în el să mă pot primbla ca o fearǎ sălbatică în cuşca-ĭ de fer.

Expoziţia s'a închis! Liniştea a revenit în cuartierul ce locuesc, şi care se află expus la cea maĭ colosală trecere de trăsurĭ de tot soiul şi de fiinţĭ de toată făptura. Construcţiile din cîmpul luĭ Martie seamănă acum ca nişte scheleturĭ triste, goale şi condemnate a fi în curînd dărîmate. Nămolul de străinĭ care năvăliseră în Paris, încep a se strecura ca valurile unuĭ fluviŭ debordat, lăsînd pe Parizienĭ a se ocupa de acum înainte de politică, şi diversele partide a reîncepe luptele lor. Astă-zĭ se deschide Camera, şi se vorbeşte că are să fie o mare manifestare bulangistă. Inceput bun, precum vezĭ.

In ziua plecăreĭ mele de la Bucureştĭ, chiar la gară, se respîndise vestea demisionăreĭ ministeruluĭ Catargiu. Se vede însă că era un vuet pripit, căcĭ de atuncĭ nu s'a adeverit. Tot asemine s'a vorbit şi despre dizolvarea Cameriĭ.

Scrie-mĭ ce s'a întîmplat în lipsa mea, căcĭ aice nime nu se îngrijeşte a ne informa.

Paulina îţĭ trimite afectuoase complimente, eŭ te îmbrăţişez şi te rog să prezentezĭ omagiile mele D-neĭ Papadopulo şi Domnişoareĭ.

V. Alecsandri.

CCCV.

Paris, 21 Noembrie 1889.

Iubite Alecu, Imĭ scriĭ că pe la Tecucĭ vă bucuraţĭ de un timp frumos şi plăcut, încît toată lumea se primblă în toaletă de vară. Ce fericiţĭ sînteţĭ că posedaţĭ un astronom care vă procură primăvară în luna luĭ Noembrie. — Pe aice nu ne împărtăşim de asemine mare favoare; cerul e îmbrobodit în negurĭ, termometrul a căzut la zero şi văpseala pătlăginie a apărut pe vîrful nasurilor pariziane. De abie azĭ dimineaţă am zărit, o clipă numaĭ, faţa soareluĭ, ca o bulincă roşie lipită pe o pînză sură, şi după un iţiu trecător, focarul lumeĭ a dispărut ca un ministru bucureştean.

Mă gîndesc cîte-odată ca să mă duc în regiunile acele care se bucură de renumele pompos: *Pays du soleil!*... însă fiind-că am mîncat păpară în multe rîndurĭ, nu maĭ îndrăsnesc a întreprinde nouĭ călătoriĭ de descoperirĭ. Am fost pe malurile Mediteraneĭ, am fost la Napoli şi chiar la Palermo, după soare, şi am găsit pretutindene vînt, ploĭ şi chiar zăpadă, fără a mă putea adăposti în apartamentele confortabile şi încălzite, şi fără a mă putea împăca cu hrana de pe la hotelurĭ. Am decis prin urmare a nu mă mişca din Paris, unde posed o locuinţă bună, plăcută, încunjurată cu orizonurĭ vaste şi vizitată din cînd în cînd de tot soarele ce poate da Parisul unuĭ bolnav.

Sănătatea mea este tot aceeaş, adică după zisa Romînuluĭ, cu cînele în casă, dar e susţinută cu îngrijirea afectuoasă a Paulineĭ, care mă caută ca pe un copil. Sper dar că mă voĭ vindeca în iarna aceasta de suferinţele care aŭ năvălit nitam-nisam pe... capul meŭ.

Imĭ petrec zilele lîngă foc, cu o carte în mînă şi mulţumesc acelora care se ocupă de literatură, aducînd prin scrierile lor o alinare bolnavilor.

Cît pentru schimbările prestigitatoare ale Ministerelor noastre, nu le găsesc nicĭdecum interesante, fiind tot ca una, fata mea.— Catargiu şĭ-a dat demisia, în urma refuzuluĭ Regeluĭ de a-ĭ acorda dizolvarea Cameреĭ, dar el nu se ţine învins — Acum pîndeşte momentul cînd noul minister se va găsi în prezenţa uneĭ camere hostile şi va fi obligat a se retrage la rîndul luĭ. Atuncĭ negreşit că poate Regele îl va însărcina să compue un noŭ Cabinet, învoindu-ĭ a proceda la nouă alegerĭ... Ce-a maĭ fi în urmă, Dumnezeŭ o ştie... Negreşit un ghevald general.

Urmezĭ-cu lucrarea asupra relaţiilor noastre cu Veneţia?

Sunt foarte curios a videa ce aĭ maĭ descoperit în privirea lor şi aştept totodată cu nerăbdare biografia luĭ Negri.

Ce fericit aş fi dacă aş apuca să-ţĭ calc pe urmă, încălecînd pe condeĭ. Sărmanul bidiviu, de mult aşteaptă la iesle şi stăpînul luĭ l-a lăsat în părăsire ca pe o vită netrebnică... însă bun e Dumnezeŭ! Mĭ-a veni iar apa la moară şi voĭ avea mulţumire de a da o desminţire puternică acelor mişeĭ carĭ aŭ răspîndit vorba *que je suis mal hypothéqué.*

Paulina îţĭ trimite amiciile sale. — Complimentele mele respectuoase D-neĭ Papadopulo şi D-tale o frăţească îmbrăţişare.

V. Alecsandri.

CCCVI.

Paris, 28 Noembric 1889.

Iubite Alecu, Cum am primit scrisoarea d-tale din $^{12}/_{24}$ am şi însărcinat pe librarul meŭ ca să-mĭ procure volumul luĭ Wiszniewszki, şi îndată ce-l voĭ căpăta, ţi-l voĭ expedui la Tecucĭ. — Scrierea ce aĭ întreprins despre relaţiile noastre politice şi comerciale cu Banca dc S-t George din Geneva şi cu Venezia, este de o foarte mare însemnătate pentru noĭ. Te îndemn dar să conducĭ lucrarea cu ştiinţa de care aĭ dat atîta probe pe tărîmul învestigărilor şi a descoperirilor istorice. Nime păn'acum nu s'a ocupat de această mult interesantă perioadă a istorieĭ ţărilor Dunărene.

Am primit un telegram relativ la deschiderea Cameref. Discursul Tronuluĭ promite un nemol de reforme, de îmbunătăţirĭ, etc. care ar da de lucru D-lor deputaţĭ, dacă aceştiĭ ar voi să muncească... însă ştim dinainte cum vor rămînea toate baltă. Citind programul ministerial nu m'am putut (opri) de a zice ca marele preot Malcan în opereta: la Belle Hélène: trop a fleuri! trop a fleuri!

Dee Dumnezeŭ ca unele măcar să dee roadă!

Şi aice Camera s'a deschis... cu mare linişte şi primele seanţe aŭ fost păn'acum foarte domoale, deşi s'a tratat chestia aprinzătoare a chibriturilor. — Timpul s'a berghelit; ierĭ a căzut omăt!... Cu toate acestea mă simt ceva maĭ bine, căcĭ mă feresc de a eşi şi de a mă supune a răci.

Parisul a început a se maĭ răsufla de străinĭ şi de Romînĭ, fiind expoziţia închisă... Uff!

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCVII.

Paris, 1 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Ce timp aveţĭ pe acolo? Vînt, ploae saŭ ninsoare? Soarele maĭ dă semn de viaţă din cînd în cînd? Saŭ îĭ duceţĭ dorul ca şi noĭ Parizieniĭ? Aicĭ a fost o seară şi o parte din noapte o negură atît de deasă că nu se putea videa om cu om la un pas. Trăsurile mergeaŭ încet ca la o înmormîntare şi adese-orĭ se ciocneaŭ între ele, cît pentru pedestraşĭ, sermaniĭ, rătăciaŭ ca nişte umbre pe strade şi pe piaţe, fără a putea să se orienteze. — De la ferestrele mele nu zăriam decît un ocean de aburĭ sub care zăcea Parisul înfundat şi înecat, căcĭ fanarele nu daŭ decît o lumină palidă ce măria grozăvia întunecimeĭ. — Înţelegĭ mulţumirea de a mă găsi în casă, dinaintea unuĭ foc vesel şi drăgălaş.

Cînd eram tînăr îmĭ plăcea să mă primblu prin negurĭ; mi se părea că fac un voiaj fantastic în lumĭ necunoscute; acum însă asemine plăcerĭ nu mă maĭ atrag; fug de ele ca dracul de tămîie. Profit dar de neputinţa de a eşi, ca să citesc cărţĭ interesante ce îmĭ duc mintea în secoliĭ trecuţĭ, precum de pildă: Les promenades archéologiques de Gaston Boissier, în care tratează despre Horaţiu şi Virgiliu.

Ce maĭ facĭ, ce maĭ lucrezĭ? Mă interesez mult de lucrările amicilor meĭ, decînd sînt condamnat a bate în buze şi mă bucur cînd aflu că tot maĭ sînt oamenĭ ca noĭ, cu bun simţ şi cu mintea sănătoasă care se luptă a scăpa biata literatură din negurile puturoase ale politiceĭ. — Dumnezeŭ să ĭ ţie bine.

Am aflat că cucoana Catinca Negri şi soru-sa Zulnia s'ar fi dus la Menton, uitînd groaza cutremuruluĭ de acum doĭ anĭ. Adevărat să fie?

Ministerul începe a striga ghevalt, după spusa unora; iar alţiĭ susţin că e ţonţoroĭ... Cum crezĭ?

Complimente din partea Pauline.

V. Alecsandri.

Primit-aĭ cartea ce mi-aĭ cerut despre banca de la Geneva?

CCCVIII.

Paris, 8 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Iţĭ mulţumesc pentru osteneala ce ţi-aĭ dat de-a merge la Bacăŭ şi pentru vestea bună că tribunalul a decis să

mă scoată din procesul Borzeştilor. Rămîne acum a şti ce-a maĭ fi cu reclamaţia venituluĭ de care vestitul Melinte mă ameniţă la caz cînd ar cîştiga procesul pentru $7^{1}/_{2}$ stînjenĭ de pămînt.

Să aşteptăm în pace a luĭ Melinte zor.

Până atuncĭ însă te rog să împrospătezĭ din cînd (în cînd) pe dinaintea ochilor luĭ Georg, spectacolul îngrozitor al fantasmeĭ neîmpăcatuluĭ Melinte, pentru ca să se preocupe maĭ serios de procesul în chestiune. Eŭ însu-mĭ i-oĭ scrie zilele aceste ca să-ĭ spun că trebile de azĭ nu trebue lăsate pe mîinĭ.

Cred că întorcîndu-te la Tecucĭ, aĭ găsit uvrajul asupra Bănceĭ de San-Giorgio, pe care ţi l-am trimis îndată ce mi l-aĭ cerut şi că veĭ continua lucrarea mult interesantă ce aĭ început.

Am primit un răvaş de la Iosefina Sturza, împreună cu un număr din Independenţa romînă, în care a publicat un frumos articol asupra parculuĭ din Bîrlad [1]. I-am răspuns făcîndu-ĭ complimentele mele sincere şi îndrumînd-o să scrie impresiile sale zilnice, pentru-ca ast-fel să-şĭ creeze o petrecere intelectuală.

Imĭ scriĭ că iarna şĭ-a scuturat cojoacele la Tecucĭ. Ea şĭ-a făcut mendrele şi pe aice, aducîndu-ne frig — 6⁰ sub zero — şi chiar omăt. Astăzĭ dimineaţă toate împrejurimile eraŭ albe şi Seina avea culoarea apeĭ ce ar fi gata să îngheţe. Cerul e sur, cu ceaţă şi soarele roş ca o bombă aprinsă se arată prin negură, însă dispare în clipă ca şi cînd ar fi spăriet de mulţimea nasurilor văpsite fel de fel. Acest spectacol infiorător mă îndeamnă şi maĭ mult a nu eşi, ci a mă apropia de cămină. Imĭ este ceva maĭ bine şi nu voesc a compromite printr'o imprudenţă, uşurarea ce simţesc.

Fiind însă că sînt condamnat la închisoare şi prin urmare nu-mĭ este cu putinţă să fac mişcarea prescrisă de Doctorĭ, am instalat într'una din odăĭ un billard, pe care mă deprind cu carambolurile cele maĭ fantastice şi îmĭ frămînt muşchiĭ fără a mă supune la chinul masajuluĭ şi găsesc o distragere plăcută, ce mă opreşte de a mă gîndi la... nevoile mele.

Dacă aş maĭ putea să interprind vre-o lucrare literară, aş fi foarte fericit, căcĭ mi-aş petrece iarna fără urît. Bun e Dumnezeŭ!

Ministerul va cădea — nu va cădea? Crede-mă că sînt foarte indiferent la ceea-ce 'l priveşte. Lac să fie, broaşte nu lipsesc.

---

[1]) V. «*Notre parc*» de Iosèphine Stourdza. «*L'indépendance roum.*» 1889. Suplim. 106.

Dorindu-ţĭ sănătate, voe bună şi spor la lucru, te îmbrăţişez şi te rog să arăţĭ complimentele noastre D-neĭ Callimach.

V. Alecsandri.

CCCIX.

Paris, 18 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Iţĭ scriŭ sub o lumină surie şi tristă care mă face a zări literile mele ca prin un văl supţire, ast-fel e de deasă negura ce a înhobotat Parisul de maĭ multe zile. Sub ferestrele mele trec umbre de trăsurĭ, umbre de oamenĭ, umbre de călăreţĭ carĭ apar şi dispar producînd o fantasmagorie din cele maĭ curioase. Copaciĭ desfrunziţĭ se înşiră ca nişte scheleturĭ negre cu braţele ridicate spre cer şi implorînd o rază de soare. Alăture Seina curge, pătrunsă de frig şi luptîndu-se în contra îngheţuluĭ şi din cînd în cînd lunecă pe suprafaţa eĭ vapoare cu călătorĭ învineţiţĭ şi strînşĭ în spate. Spectacolul insuflă fiorĭ şi inspiră cugetărĭ întristătoare asupra moduluĭ greşit cum a fost creată lumea bîntuită de stihiĭ (?), vînt, umezelĭ, ger, negurĭ, camere de deputaţĭ, jurnalistică mincinoasă, etc. etc... Nu era maĭ simplu, decît a inventa iarna cu viscole, toamna cu ploĭ, vara cu arşiţe, să fi lăsat omenirea a se bucura de o vecinică primăvară, poleită cu soarele, viaţa şi podoaba vieţiĭ?

Aicĭ, locuitoriĭ se măgulesc cu ideia, că clima lor nu e aspră ca'n părţile noastre, dar ce folos că sînt favorizaţĭ de termometru, care se coboară rare-orĭ la 10⁰ sub zero. In loc de ger sec, în loc de omăt alb şi înveselitor, eĭ aŭ umezeala ce pătrunde la oase şi glod ce exală miasme bolnăvicioase. Dacă municipalitatea nu ar cheltui milioane cu îngrijirea oraşuluĭ, nu ar fi de trăit într'o aglomerare de milioane de oamenĭ, de sute de miĭ de caĭ şi în atmosfera amestecată cu fumul de cărbune a numeroaselor fabricĭ. In ţările recĭ, oameniĭ aŭ case clădite înadins spre a se putea adăposti de ger şi de arşiţă; doă rîndurĭ de ferestre, sobe care respîndesc căldura în odăĭ, iar nu cămine de marmură, care lasă a se pierde 75 la sută din căldură pe ogeagurĭ.

Cu toate aceste franceziĭ rabdă maĭ bine frigul decît noĭ, şi asta provine poate că nu beaŭ apă, ci numaĭ vin şi licuorurĭ spirtoase. In fie-care stomah francez se află un depozit de spirt care îl înferbîntă.

Tocmaĭ acum primesc broşura despre Bîrlad pe care mi-aĭ

trimis-o. Am să o citesc cu interesul ce 'mĭ inspiră tot ce lucrezĭ. Cred că eştĭ mulţămit de publicarea acesteĭ nouă lucrărĭ şi că simţĭ măgulirea părintească ce ne procură naşterea unuĭ copil. Iţĭ urez, prin urmare, să resimţi adese-orĭ acea măgulire şi, în privirea plodireĭ literare, să meriţĭ porecla de *mère gigogne.*

Paulina îţĭ trimite afectuoase complimente. Eŭ te îmbrăţişez şi te rog să prezentezĭ complimentele mele respectuoase Doamneĭ Papadopulo-Callimach.

V. Alecsandri.

CCCX.

Paris, 19 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Am cetit notiţa istorică asupra Bîrladuluĭ [1]) şi pe lîngă satisfacerea ce mi-a produs această interesantă scriere, am admirat partea savantă a eĭ şi răbdarea ce aĭ avut a răsfoi atîtea cărţĭ străine şi atîtea documente vechĭ. Dacă un frenolog ţi-ar ecsamina tidva capuluĭ, negreşit că ar descoperi o bosă caracteristică, pe care o numesc eŭ: *la bosse du furetage archéologique et des découvertes historiques.*

Bravo, Alecule, aĭ isbutit şi astă-dată a produce o lucrare de mare merit şi pentru care Romîniĭ, iar maĭ cu seamă Bîrlădeniĭ trebue să-ţĭ fie recunoscătorĭ. In alte ţărĭ o asemine operă ţi-ar aduce şi foloase băneştĭ, însă la noĭ n'a venit încă vremea de a se preţui munca scriitorilor, de orĭce categorie ar fi...

Ce să facem? Să zicem: *santé!*

Negura nu are semne de a ne părăsi şi prin urmare *influenza* se întinde în toate clasele populaţieĭ. Parisul răsună de tusă, de sternutărĭ şi de glasurĭ răguşite. Noroc însă că această epidemie nu are nimic primejdios.

Nu ştiŭ dacă ea a trecut hotarul nostru, căcĭ a trecut chiar Oceanul ca să meargă la New-York.

Am primit azĭ dimineaţă vestea morţeĭ cucoaneĭ Smaranda Sturdza de la Bîrlad; soacra Iosephineĭ. Rămîne ceva avere pentru uşurarea vieţiĭ clironomilor?

Aş fi prea fericit dacă aş şti că fiica amiculuĭ nostru Negri, se va bucura de acum înainte de un traĭ maĭ conform cu gusturile eĭ.

Eŭ merg maĭ binişor, dar nu încă precum doresc... Răbdare.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) «Notiţă istorică despre Bîrlad» de Al. Papadopol-Callimach. Bîrlad. 1889.

CCCXI.

Paris, 23 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Indată ce am primit scrisoarea D-tale din 18 Decembrie am dat ordin librarului meŭ să-mĭ procure Istoria Republiceĭ Genoveĭ de Emile Vincens şi cum o voĭ avea-o la mînă, ţi-oĭ expedia-o sub bandă, precum doreştĭ. Sînt fericit că eştĭ bine dispus a interprinde istoricul relaţiunilor noastre cu Veneţia şi cu banca de San-Giorgio, căcĭ sînt încredinţat că va fi o scriere foarte interesantă şi atrăgătoare. Curaj dar şi noroc bun.

Imĭ vorbeaĭ de gerul siberian din ţară; cred că incalte e sănătos, iar nu plin de microbĭ otrăviţĭ ca pîcla Parisuluĭ.

Aicĭ, din causa climeĭ miĭ de persoane suferă de *influenza* (citeşte grippe) cînd la noĭ, deşi veciniĭ cu Rusia, n'am auzit ca să fi pătruns această epidemie până acum. Boala care bîntue biata Romînie, nu e alta decît politica, o boală lipicioasă, tîmpitoare şi adese-orĭ nebunatică.

In aniĭ ceĭ d'întîĭ a Domnieĭ luĭ Cuza am întrebat pe Doctorul Meyer, dacă el nu a constatat un grad de sminteală în spiritele Bucureştenilor. El mi-a răspuns, că după părerea luĭ acea sminteală ajunsese la al doilea grad şi că nu maĭ rămînea decît al treilea pentru ca să închidă pe toţĭ la Mărcuţa.

Imĭ pare bine că damele Negri se bucură de o climă caldă şi de o natură înflorită pe malurile Mediteraneĭ şi că ast-fel aŭ scăpat de asprimea geruluĭ din iarna aceasta. Cînd le veĭ scrie, spune-le că sînt bolnav la Paris şi că o scrisoare din partea lor mi-ar face mare mulţămire.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXII.

Paris, 29 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, In ziua cînd am primit ultima D-tale scrisoare, am dat ordin librarului meŭ să-mĭ procure istoria Genoveĭ care mi-aĭ cerut-o ca un prezent de Anul-Noŭ. Intîrzierea provine din cazul că maĭ toate calfele din librărie aŭ căzut bolnave şi nu rămăsese nicĭ un băiat disponibil, ca să facă comisioanele. Librarul însă mi-a făcut cunoscut că în curînd îmĭ va procura uvrajul şi atuncĭ ţi-l voĭ expedia grabnic.

Am auzit că epidemia actuală ar fi pătruns şi la noĭ şi că însăş regina ar fi fost atinsă de ea. Adevărat să fie? Aice ea a

luat proporţiĭ îngrijitoare şi cu cît se învecheşte ia un caracter maĭ grav. Multe persoane aŭ murit, se zice, de influenţă; chiar bătrîna Princesă, văduva luĭ Grigore Ghica Vodă s'a săvîrşit din viaţă astă noapte. Sărmana! Mult ne-a măhnit moartea sa, căcĭ ea avea mare afecţiune pentru Paulina şi venia ades să ne vadă.

Sănătatea mea e tot staţionară; nu merge în spre maĭ răŭ, dar nicĭ în spre maĭ bine; ast-fel sînt obligat a şedea în casă şi a mă feri de răceala umedă a neguriĭ, care de două lunĭ ţine Parisul îmbrobodit într'un văl sur şi trist. Citesc, pentru a mă distrage, cărţĭ de călătoriĭ prin ţărĭ sălbatice şi acum mă găsesc în fundul Africeĭ, faţă cu o populaţie barbară şi cam antropofagă, care mă intereseazǎ... văzută de departe. Nu primesc nicĭ un jurnal din ţară şi nu ştiŭ ce se petrece la Bucureştĭ. Tot se mănîncă miniştriĭ între eĭ? Opoziţiile tot sînt ministro-fage?

Ştiĭ că Pauline̅ĭ şi mie ne este dor de cîmpiĭ căptuşite cu omăt? Ne-am săturat de pîclă ca de mere pădureţe şi am preferi 15 gradurĭ de frig cu soare cu dinţĭ, decît negura în dosul căreia soarele stă ascuns cîte o lună de zile.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXIII.

Paris, 2 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, Iată-ne intraţĭ în anul noŭ catolic! Ce ne va aduce şi acest atom al haosuluĭ eternităţeĭ? Eŭ nu-ĭ cer pentru mine personal decît sănătate, căcĭ a trecut anul decînd sufer şi mă simt ostenit de atîta chin. Iĭ cer asemine, pentru amiciĭ meĭ adevăraţĭ, îndeplinirea tuturor dorinţelor lor. Cît pentru deputaţĭ, senatorĭ şi miniştri, le urez maĭ mulţĭ grăunţĭ sănătoşĭ în creerĭ, pentru ca să înţeleagă că eĭ nu sînt decît servitoriĭ ţăriĭ, iar nu uneltitoriĭ de vrajbe spre satisfacerea unor patimĭ meschine şi unor interese personale... Vorbă să fie.

Ziua de erĭ 1 Ianuarie nu s'a deosebit întru nimic de acea de 31 Decembrie 1889, tot negură, tot frig, tot cer posomorît; singura deosebire a consistat în espresiunea preocupată a persoanelor care eraŭ obligate să dea prezenturĭ de anul noŭ.

Influenza se întinde din zi în zi maĭ mult şi începe a lua un caracter maĭ serios, judecînd după mortalitatea din săptămîna trecută. Adevărul e, că se atribue acum aceste̅ĭ epidemiĭ toate cazurile de boale şi de decesurĭ.

Noĭ, spre maĭ multă siguranță, ne-am condemnat a nu maĭ eşi din casă şi vom urma acest regim pănă cînd epidemia va slăbi şi timpul se va îndulci.

Am cetit în relația unuĭ călător Evreŭ, care a trăit la 1159, următorul pasaj:

«Benjamin de Tudèle après avoir visité une grande partie de «l'Italie s'est rendu d'Otrante à Zéitün, en *Valachie,* en passant «par Corfou, le golfe d'Arta, Acheloüs areneuse (?) ville de l'Etolie, «Anatolica en Grèce, sur le golfe de Patras, Patras, Lépante, Crissa «bâtie au pied du mont Parnasse, Corinthe, Thèbes dont les 2000 «juifs sont les meilleurs ouvriers de la Grèce dans l'art de fabri- «quer la soie et la pourpre, puis Negrepont et Zéitün. — Là com- «mence la Valachie. Les Valaques courent comme des chevreuils «et descendent des montagnes pour piller et voler dans les terres «de la Grèce. — »

Ce crezĭ să fi fost aceştĭ Romînĭ?

Incă nu am căpătat uvrajul luĭ Vincens. Am să maĭ scriŭ chiar astăzĭ librarului; căcĭ voesc să primeştĭ de anul noŭ al nostru istoria Republiceĭ Genoveĭ.

Dorindu-vă sănătate la toțĭ, te îmbrățişez.

V. Alecsandri.

Complimente D-neĭ Papadopulo Callimach.

Primesc adese-orĭ scrierĭ de la Ion Ghica, care prin tonul lor glumeț, mă fac a crede că amicul nostru se bucură de o sănătate satisfăcătoare.

CCCXIV.

Paris, 3 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, In sfîrşit am parvenit a mĭ procura uvrajul luĭ Vincens şi ți-l espeduesc chiar astăzĭ, împreună cu o notiță asupra acestuĭ autor.

Te îmbrățişez, **V. Alecsandri.**

(Urmează o notiță din Catalogul Biblioteceĭ Naționale din Paris despre cartea *Histoire de la République de Gênes,* par *Emil Vincens.* Paris, F. Didot. 1842. 3 vol. în 8⁰).

CCCXV.

Paris, 9 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, Sărbătorile se apropie şi sînt furios că patru librarĭ la carĭ m'am adresat nu aŭ răuşit încă a-mĭ procura uvrajul luĭ Vincens. Unii spun că ediţia ar fi secată. Rămîne acum să-mĭ facĭ cunoscut, dacă se poate, numele editoruluĭ care a publicat istoria republiceĭ Genoveĭ, căcĭ voesc numaĭ decît şi cu orĭ-ce preţ să-ţĭ fac prezentul promis.

Am cetit în Monitor discursurile oratorilor noştri de frunte şi am zis în mine: ce polilogie emfatică şi nefolositoare. Un francez de spirit făcea observaţia următoare: Il est si facile de ne pas faire une tragédie. Ast-fel am putea şi noĭ să adăogim: E atît de lesne de a nu rosti un cuvînt lung şi puţin cuprinzător! Dar cine te-ar asculta, cînd astăzĭ toţĭ Romîniĭ pătimesc de boala limbuţieĭ.

Timpul a ţinut frumos vr'o 4 zile, încît ne măguliam că primăvara s'ar fi furişat în Paris cu gînd să detroneze iarna, însă deşartă speranţă! Astăzĭ negura a luat din noŭ stăpînire pe cerul Parisuluĭ. Eŭ o cred că este în asociaţie cu influenţa care devine din zi în zi maĭ îngrijitoare. Cînd această epidemie a apărut, ea părea a avea un caracter blînd, însă de atuncĭ i s'a maĭ năsprit firea şi îĭ place să facă victime.

Inţeleg că voeştĭ să fugĭ din Tecucĭ ca să scapĭ de havaleoa bacşişurilor. Pe mine Vasiliacul m'a ruinat, căcĭ ţine de 20 de zile şi tot nu maĭ are capăt.

Sănătatea mea e tot ca cînele în car. Nu maĭ sper vre-o vindecare, decît numaĭ în timpul cald al veriĭ, care să-mĭ permită a umbla pe jos şi a respira aer proaspăt. Am mare nevoe de aerul cîmpurilor noastre saŭ al Măreĭ; din nenorocire nu e timpul de a eşi la cîmp, nicĭ de a mă întinde pe năsip la malul Oceanuluĭ. Răbdare...

Ce-a maĭ fi şĭ anul care vine? Aduce linişte în lume, bunul simţ în creeriĭ deputaţilor şi sănătate mie? Ghicĭ, ghicitoarea mea.

Te îmbrăţişez şi 'ţĭ trimit urările cele maĭ afectuoase pentru D-ta şi familia D-tale.

V. Alecsandri.

Am primit o scrisoare de la Privilegio, prin care îmĭ anunţă că a intrat într'al 90-lea an al vieţiĭ...: Aferim!

CCCXVI.

Paris, 16/28 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, Ce te aĭ devenit? Primit-aĭ uvrajul luĭ Vincens? Atuncĭ înțeleg că te găseştĭ împlîntat în paginele acelor treĭ volume şi că nimic nu te poate sustrage de la citirea lor şi de la notițele ce facĭ după obiceĭ. Eŭ .urmez cura ce mi-a prescris vestitul Dr. Guyon şi mă resimt în bine. Aştept numaĭ sosirea primăvereĭ ca să pot respira aer curat la Bois de Boulogne în trăsură închisă. Sper că aerul de care sunt lipsit de cînd am venit la Paris, fiind obligat a şedea în casă, îmĭ va reda puterile perdute. Păn' a nu consulta pe Guyon, ajunsesem într'o mare slăbiciune, în cît mă întrebam cîte-odată dacă nu era să daŭ pielea popiĭ. Acum m'am infiripat puțin, dar tot încă nu aş fi în stare să ridic turnul Eiffel în spinare.

Pe aicĭ suflă un vînt grozav de maĭ multe zile şi vueşte cîte odată ast-fel de tare, că se pare că răsună în depărtare descărcărĭ de artilerie. Mulțime de ogeagurĭ cad pe capetele trecătorilor şi maĭ mulțĭ copacĭ aŭ fost desrădăcinațĭ. Imĭ aduc aminte de cyclonul de la Mircestĭ.

Chiar acum primesc răvaşul D-tale dela 10/22 Ianuarie şi te fericesc că ți-aĭ găsit de lucru şi petrecere.

Complimente din partea Paulineĭ.

Te îmbrățişez, **V. Alecsandri.**

CCCXVII.

Paris, 1 Februarie 1890.

Iubite Alecu, Iată-ne intrațĭ în Februarie, făcînd un pas maĭ mult spre drăgălaşa primăvară, care însă tot stă ascunsă, dar se simte că nu va întîrzia să ne zică: bine am sosit. Mă găsesc astăzĭ maĭ bine şi viŭ să staŭ la vorbă cu D-ta. — Am citit într'un jurnal francez că în fine Camera noastră a avut bunul simț a respinge darea în judecată a luĭ Ion Brătianu, cu toate opintirile inveninate ale luĭ Blaremberg şi Cnie.

Ce de maĭ furori aşa zise patriotice, ce de maĭ învinovățirĭ, ce de maĭ clevetirĭ, ce de maĭ înjuriĭ în contra luĭ Brătianu din ziua căderiĭ acestuia de la putere, şi toate aceste pentru ce? Pentru ca să pue în practică fabula: La montaigne que accouche d'une souris. Cu ce s'a ales biata țară dintr'atîtea lupte surugieştĭ de jurnalurĭ, de oratorĭ *(sic)* şi de palavragiĭ? Cu un scandal maĭ

mult în analele parlamentare. Şi în vremea aceasta, hotarele noastre staŭ închise comerţuluĭ şi Franţa însăş, care necontenit ne îngînă cu vorbe marĭ de simpatie, etc., loveşte cu taxe ruinătoare isvoarele cele maĭ importante ale avereĭ noastre naţionale. — Aŭ mărit vama asupra grîuluĭ şi asupra vitelor, ba a şi oprit cu desăvîrşire intrarea vitelor în lăuntrul eĭ şi acum s'a prezentat la cameră cu proiectul de lege spre a creşte taxa asupra păpuşoiuluĭ... Ce ne pasă nouă însă? Am făcut sgomot aproape doĭ anĭ de zile, am înjurat, am ameninţat, am scris şi publicat articolĭ violenţĭ, am făcut discursurĭ dişanţate şi la urma urmelor am eşit abraşĭ, făcîndu-ne de rîs în ochiĭ oamenilor cuminţĭ şi maĭ cu seamă în ochiĭ străinilor. Brătianu iese învingător din acel vălmăşag zis politic, cu toate teoriile luĭ Carp de răspundere înaintea istorieĭ *(sic)*; pare că istoria are să uite războiul în Bulgaria, independenţa cîştigată prin noĭ şi proclamarea Regatuluĭ! In fine să ne bucurăm că a luat capăt acea tragi-comedie politică, care ţinea de atîta vreme spiritele în frămîntare.

Aice pănă acum parlamentul se arată domol; Parisul e liniştit; singurul episod care a deşteptat curiozitatea publică este intrarea juneluĭ Ducă de Orleans pe pămîntul Franţeĭ, în contra legeĭ de ecsilare a familiilor care aŭ domnit. Abia sosit în Paris, el a fost arestat, judecat, condamnat la doĭ anĭ de închisoare, *poi finita la musica*, cum zice Italianul.

Timpul se întoarce iar spre iarnă. Cum e pe la noĭ? Cum mergĭ cu lucrul?

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXVIII.

Paris, 17 Februarie 1890.

Iubite Alecu. In fine Camera noastră a dat probă de bun simţ, votînd contra dăreĭ în judecată a luĭ Brătianu şi a colegilor luĭ. Procesul scandalos după care alergaŭ cu atîta înverşunare D-nu Blaremberg et C-nie a fost înlăturat şi spiritele în ţară aŭ scăpat ast-fel de o surescitare care s'ar fi prelungit, în paguba lucrărilor serioase şi folositoare ce camerile sînt chemate a desăvîrşi.— In adevăr Blaremberg, Panu şi Apostoleanu romîn cu buza umflată, dar această umflătură nu este de natură a ne înduioşa.

Cel maĭ aprig din treimea pomenită, D-l Blaremberg, în cursul a două seanţe a borît vre-o două ciubere de venin! Iată-l uşurat

de acea fiere neagră care îĭ ardea mațele și l'ar fi aruncat poate în niște frigurĭ bilioase, fatale pentru dînsul. El, s'ar cuveni să mulțumească luĭ Brătianu că acesta a contribuit, fără voe, a-ĭ scăpa viața și a-l păstra pentru gloria și prosperitatea Romînieĭ *(sic)*.

Regele trebue să fie foarte mulțumit de desnodămîntul aceleĭ tragi-comediĭ care a improspătat amintirea fabuleĭ la montagne qui accouche d'une souris.

Sănătatea mea, slavă Domnuluĭ, merge spre bine, însă mă tem însu-mĭ să constat adevărul, pentru ca să nu mă deochĭ. Cu cît sîmt că-mĭ revin puterile, gîndul meŭ sboară spre Mirceștĭ unde, dacă vrea D-zeŭ, ne vom întîlni la vară și om gusta viața patriarchală de la țară, — viața necunoscută în centrurile marĭ ale civilizațieĭ.

Voĭ căta pintre terfeloagele mele, copia corespondențiĭ ce am ținut la 1858 pentru apărarea titluluĭ de Principatele-Unite, recunoscut de tratatul de Paris, însă nu prea am sperare să o găsesc, căcĭ, dacă nu mă înșel, am lăsat-o la Mircești. Mi se pare că aĭ și scos din ea cîte-va notițe.

Timpul e frumos zioa și rece noaptea. De-ar sosi primăvara maĭ curînd, ce primire călduroasă ĭ-aș face și cum aș bine-cuvînta-o. Răbdare încă vr'o două lunĭ.

Complimente amicale din partea Pauline.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CCCIX.

Paris, 1 Martie 1890.

Iubite Alecu, Vremea vremuește, zice Romînul, zilele trec, săptămînile, lunile se succed apropiindu-ne de primăvară și în inimile noastre încolțește speranța de a vedea soarele stabilindu-se în țara noastră. Astăzĭ este zi întîĭ Martie, cînd toate fetele și flăcăiĭ romînĭ îșĭ leagă mărțișorĭ de mătasă la gît saŭ la braț, un obiceiŭ foarte poetic și care merită să fie studiat. De cînd s'a introdus el la noĭ? Și ce semnificare simbolică are? M'aĭ îndatora foarte mult dacă aĭ putea descoperi ceva despre acest obiceĭ și mi-aĭ comunica orĭ ce veĭ afla.

In contra așteptăreĭ generale, 1 Martie a făcut aparirea luĭ aice în mantie albă de omăt cu 4 gradurĭ de frig. El pare a fi prevestitorul zilelor Babiĭ, în loc de a fi crainicul drăgălașeĭ fecioare, ce poartă numele armonios de primăvară.

Să așteptăm în pace al timpurilor sbor.

Ce soĭ de timp avețĭ în țară? Se spune că gerul e mare și că tot pămîntul e căptușit cu zăpadă. Adevărat să fie?

In Paris se vorbește mult și multe despre demisia d-luĭ Constans, Ministrul din lăuntru și prin urmare despre grabnica tumbă a Ministeruluĭ întreg. — De acolo trag consecuența că în curînd și la Bucureștĭ se va petrece ceva analog, căcĭ toate năzbitiile franceze găsesc actorĭ imediat în Romînia.

Sănătatea mea a apucat pe o cale satisfăcătoare și sper că va păși tot înainte, maĭ cu seamă dacă se va îndulci clima și îmĭ va permite să ĭes ca să respir aerul viŭ al primăveriĭ. Mă îngrijesc maĭ cu deosebire de dînsa pentru ca să pot fi în stare de a mă întoarce la Mirceștĭ în zilele cele dîntiĭ ale luĭ Iunie. Pănă atuncĭ cred că ĭĭ duce la bun sfîrșit lucrarea ce aĭ întreprins și că voĭ avea plăcerea de a te asculta cetind'o.

Aĭ de gînd să mergĭ la Academie pentru sesiunea generală? să-mĭ scriĭ din cînd în cînd ca să mă țiĭ în curent de lucrările ce... nu vețĭ face.

Păn'a nu pleca din Paris, poate că voĭ publica pe Ovidiu, *revu et corrigé*, într'o ediție frumoasă, fiind această operă dramatică dedicată M. Sale Regineĭ.

Ițĭ voĭ trimete cel al doilea exemplar, cu rugăminte ca să citeștĭ cu luare aminte piesa așa cum e prelucrată, și să-mĭ spuĭ cu franchețǎ impresia ce'țĭ va produce.

Pănă atuncĭ, te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCCXX

Paris, 6 Mart 1890.

Iubite Alecu, Am primit răvașul D-tale prin care îmĭ anunțĭ că aĭ să plecĭ în curînd din Bucureștĭ. Tot odată am primit o depeșă de la Maiestatea Sa Regina, unde îmĭ vestește că are să se facă o lectură chiar deseară în plenum Academieĭ. Negreșit că veĭ fi asistat la această seanță foarte interesantă. Te rog dar să-mĭ scriĭ îndată pentru ca să-mĭ daĭ informațiĭ amănunte asupra subiectuluĭ aceleĭ lecturĭ regale și asupra impresieĭ ce va fi produs în public și în membri Academieĭ.

Cred că veĭ fi găsit timp frumos la Tecucĭ, care să te mîngîe de șederea displăcută ce aĭ fost silit să facĭ la Bucureștĭ și

că te veĭ fi apucat iar de lucru, fiind acum liber şi independent.

In această convingere te îmbrăţişez, urîndu-ţĭ sănătate şi veselie de serbătorile Paştilor.

V. Alecsandri.

CCCXXI.

Paris, 11 Martie 1890.

Iubite Alecu, Am cetit într'un volum apărut de curînd şi intitulat: Aspasie, Cléopatre et Théodore par Henry Houssay, că Iustinian împăratul Bizantieĭ s'a născut în Dacia dintr'o familie săracă de ţăranĭ şi că el a fost adus în copilăria luĭ la Bizanţe de moşul său Iustin, care a succedat pe tron Impăratuluĭ Anastasie (518). O ştiaĭ aceasta? Eŭ mărturisesc că n'aveam nicĭ o idee de acest fapt şi nu mă mir de ignoranţa mea, căcĭ în materie de istorie am fost totdeauna de o neştiinţă rară.

Mi-a plăcut decĭ foarte mult de a afla că marele Iustinian, legislatorul Imperiuluĭ Byzantin, era Dac de origină saŭ de naţionalitate. Astfel, în viitor, Ruşiĭ se vor mîndri cînd vor descoperi că Blaremberg e de soĭ moscovit, corcit cu sînge grecesc.

Scrisorile din ţară îmĭ fac cunoscut că vă bucuraţĭ în momentul acesta de o iarnă cumplită. Pe aice după cîte-va zile de soare, foarte frumoase, cerul s'a îmbrobodit cu norĭ, din care curge o ploaie neîncetată. Halal de cine se împacă cu gerul şi cu umezeala.

In curînd trebue să ţĭ părăseştĭ, dacă nu le-aĭ părăsit deja, ocupaţiile, ca să te ducĭ la Academie. Nu te rîvnesc, fiind-că aĭ să şezĭ maĭ mult de o lună la Bucureştĭ şi ştiŭ că nu te împacĭ cu acel oraş, a căruĭ atmosferă este amestecată cu esenţă de Cantaride politice şi sociale.

Să mĭ scriĭ din vreme în vreme cum vă petreceţĭ orele sesiuneĭ în sala Academieĭ, ornată cu atîtea portreturĭ caricaturizate de Academicianĭ răposaţĭ şi în zile de seanţă publică nu maĭ puţin ornată de Doamne amatoare de literatură, care vin să vă admire.

Sănătatea mea merge spre bine, dar încet, foarte încet. Caut să-mĭ reculeg puterile pentru ca să pot întreprinde la începutul luĭ Iunie întoarcerea mea la Mirceştĭ. La alta nu mă gîndesc, căcĭ am nostalgia lunciĭ.

Intîlnitu-te-aĭ cu Brătianu? Văzut-aĭ pe Cogălniceanu?

Spune-ĭ că am vorbit ades de el cu Doctorul Guyon.

Complimente amicale din partea Pauline.

Te îmbrăţişez, V. Alecsandri.

CCCXXII.

Paris, 11 Martie 1890.

Iubite Alecu, In sfîrşit de abia astă-zi am putut ceti numărul din Monitor, care cuprinde cuvîntul rostit de Cogălniceanu întru apărarea luĭ Brătianu, căcĭ toate celelalte numere aŭ fost înghesuite cu interminabila palavragie a luĭ Blaremberg. Eram nerăbdător de a videa dacă amicul nostru a găsit într'o împrejurare atît de solemnă, accente de acele care pătrund în inime şi fură minţile auditoruluĭ .·. . însă mărturisesc între noĭ, cu părere de reŭ, că Cogălniceanu nu s'a ridicat astă-dată la înălţimea reputaţieĭ sale bine meritate de om de stat şi de orator convingător şi învingător. Cînticul lebădeĭ mi-a părut lîncezit, cucurigul odinioară voinicesc şi deşteptător al cocoşuluĭ de la 2 Maĭ, mi-a părut amorţit şi însă amicul nostru a avut prilejul de a arăta la bătrîneţe ce-a plătit la tinereţe.

Imĭ scriĭ că te aflĭ la Bucureştĭ şi mergĭ regulat la Academie. Te fericesc că poţĭ eşi din casă şi face mişcare, fie chiar ca să te ducĭ la adunarea nemuritorilor noştri.

Eŭ încă tot fac zimbre privind pe fereastră la lumea care aleargă pe stradă călare saŭ în trăsură, şi maĭ ales pe jos; dar helbet, mi-a veni şi mie rîndul de a mă încredinţa că am picioare. Cînd îĭ veni la Mirceştĭ îmĭ propun să facem împreună multe primblărĭ pedestre, *dacă a vrea Dumnezeŭ:* vorba luĭ Nastratin Hogea.

N'aĭ de gînd să te prezinţĭ la palat ca să vezĭ pe Regele şi Regina? Să-mĭ scriĭ atuncĭ toate amănuntele audienţiĭ. Unele jurnale franceze aŭ anunţat că Regina ar fi greŭ bolnavă. Şi sper că şi această veste este una din acele zilnice minciunĭ care umple coloanele foilor pariziene. Ce este adevărat, e demisiunea ministeruluĭ de aice şi compunerea unuĭ noŭ cabinet sub prezidenţia luĭ Freycinet cu care sunt în bune relaţiĭ. Mă aştept prin urmare ca şi la noĭ să isbucnească din senin o criză ministerială, căcĭ noĭ imităm în toate pe francezĭ.

Timpul aice e frumos şi zilele Babeĭ încă nu aŭ început. In faţă cu apartamentul meŭ este un copac înfrunzit. El îmĭ rîde în toată dimineaţa şi îmĭ grăeşte de lunca din Mirceştĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXXIII.

Paris, 19/31 Martie 1890.

Iubite Alecu, Două veştĭ funebre, pe care poate le aĭ aflat. Kiki, fiul luĭ Grigori Ventura s'a sinucis într'un hôtel de la Paris şi Alexandru Cuza a murit la Madrid. Cauza sinucideriĭ este, se zice, un amor nenorocit pentru o cocotă şi un dram de nebunie. Iar boala care a răpit zilele luĭ Cuza cu răpeziciune nu o cunosc. Văduva luĭ are să sosească aice poimîinĭ, Mercurĭ, împreună cu trupul răposatuluĭ şi atuncĭ voĭ putea afla detaiurĭ.

Ce va deveni biata Doamna Elena, lovită astfel de nenorocire! Intr'un scurt interval şi-a perdut ambiĭ copiĭ pentru care jertfit-a două-zecĭ de anĭ şi maĭ bine din viaţa eĭ?

Ce va deveni princesa Muruzi precum şi fiica sa, dacă Cuza nu a lăsat vre-un testament în favoarea lor şi dacă nu a constituit o zestre soţieĭ sale cînd s'a însurat.

Negreşit Elena Doamna va clironomisi întreaga avere a luĭ Cuza-Vodă, însă după moartea eĭ cine are să se bucure de această mare avere? Cine ştie ce procesurĭ aŭ să se nască în urmă.

Imĭ scriĭ că avețĭ un timp minunat în ţară. Aice tot asemine ne credem în mijlocul veriĭ. De aceea am şi maĭ înteţită dorinţă de a pleca la Mirceştĭ cît maĭ curînd. Sper că pe la 3/15 Iunie voĭ fi maĭ oţelit şi oĭ putea să întreprind voiajul dacă a vrea Dumnezeŭ.

Imĭ anunţĭ că aveţĭ de gînd a mă alege Prezidentul Academieĭ. Pentru ce? Cînd ştiţĭ foarte bine că nu pot să mă găsesc la Bucureştĭ în timpul sesiuneĭ Academieĭ? Postul meŭ mă ţine pe loc tot anul afară de două-treĭ lunĭ de vacanţă. Prin urmare numiţĭ pe altul care-va care a fi în stare să îndeplinească această sarcină importantă.

Am trimis luĭ Socec manuscrisul luĭ Ovidiu. Cercetează dacă l'a primit.

Complimente din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXXIV.

Paris, 14 Aprilie 1890.

Iubite Alecu, Hristos a înviat! Paulina şi eŭ vă trimitem călduroase felicitărĭ de sărbătorile Paştilor şi maĭ cu seamă urărĭ de neîntreruptă sănătate. M'a bucurat vestea ce mi-aĭ dat de suc-

cesul obţinut în sînul Academieĭ de lectura Regineĭ. Maiestatea Sa îmĭ anunţase prin telegraf intenţiunea sa de a ceti una din compunerile sale şi mărturisesc că mă temeam că va aborda Rapsodele descoperit de D-ra Văcărescu, în ţara *Dîmboviţeĭ* (sic).

Eŭ am terminat prescrierea pe curat a maĭ multor poeziĭ scrise de mine la Sinaia şi le voĭ lega într'un frumos album destinat Regeluĭ, căcĭ între ele sînt maĭ multe bucăţĭ privitoare la campania noastră în Bulgaria.

Am trimis luĭ Socec întregul manuscris a luĭ Ovidiu şi am primit de la editor răspunsul că se va începe tipărirea pieseĭ cît maĭ curînd în formatul *Fîntîneĭ Blanduzieĭ*.

Precum vezĭ, tot am lucrat ceva în cursul boaleĭ mele atît de supărătoare; adevărul e, că am găsit o mare distragere în acea ocupaţie literară. Acum staŭ să mă gîndesc de ce să mă maĭ apuc, pentru ca să alung urîtul până la plecarea mea în ţeară... a là grâce de Dieu.

V. Alecsandri.

CCCXXV.

Paris, 5 Maĭ 1890.

Iubite Alecu, De mult nu mi-aĭ scris. Ce deviĭ? Ce scriĭ? Cum mergĭ cu sănătatea? Eŭ am maĭ fost bolnav vr'o 15 zile, de nişte durerĭ nevralgice la muşchiĭ din spinare, care m'aŭ torturat mult şi m'a făcut să slăbesc. Acum aŭ maĭ început a mă maĭ ierta, dar tot mă supără din cînd în cînd.

Nu m'am bucurat încă de luna luĭ Maĭ, căcĭ nu am putut eşi din casă, însă am deschis ferestrele, cînd a fost soare şi am respirat aer curat, care de-o camdată m'a îmbătat; simt însă că îmĭ face bine.—Dee Domnul să mă maĭ întăresc ca să pot pleca în ţară peste şese săptămînĭ.

Se vede că s'aŭ împrăştieat în Moldova veştĭ îngrijitoare despre boala mea, căcĭ am primit depeşe până şi de la Iancu Brănişteanu. Le am răspuns la maĭ mulţĭ:

Petit bonhomme vit encore.

Aĭ cetit detaiurĭ asupra manifestăreĭ de la 1 Maĭ? A fost un fiasco deplin.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

(Telegramă) Paris.

Ai été encore très soufrant mais je vais mieux.

V. Alecsandri.

CCCXXVI.

Mirceştĭ, Joĭ (8 Iunie 1890).

Iubite Alecu, Sînt patru zile decînd am descălecat la Mirceştĭ. Ziua cea d'întîĭ a fost o minune de frumoasă şi a avut o influenţă binefăcătoare asupra mea. Ierĭ şi alaltă-erĭ timpul s'a înăsprit în aşa grad, încît am fost obligat să fac foc prin odăĭ. Prin urmare cheful mi s'a stricat. Astăzĭ e vînt rece, amestecat cu ploae. Din aceste schimbărĭ de temperatură rezultă pentru mine o stenahorie şi o slăbiciune foarte displăcute. Am nevoe de mare linişte şi nu pot primi pe nime, până cînd n'oĭ prinde ceva putere. Te rog dar să aştepţĭ avizul înainte de a veni la Mirceştĭ, căcĭ n'aş vrea să daĭ peste un bolnav care şede maĭ mult culcat.

Aş dori să putem sta împreună la vorbă ca în trecut şi să ascult cu luare aminte cetirea operilor ce aĭ scris în lipsa mea. Sper că în curînd te-oĭ înştiinţa prin telegraf, ca să viĭ numaĭ de cît, să ne aducĭ veselia în casă. Până atuncĭ te îmbrăţişez şi îţĭ doresc sănătate ca un bun amic ce-ţĭ sînt. — Paulina, Marie şi George îţĭ trimit afectuoase complimente.

V. Alecsandri.

CCCXXVII.

Mirceştĭ, 15 Iunie 1890.

Iubite Alecu, In sfîrşit soarele s'a milostivit a veni să ne zîmbească, să ne înveselească şi să ne însănătoşească. Dimineţile sînt splendide şi căsuţa reclamă sosirea amicilor adevăraţĭ. Te scoală şi vină. Mă veĭ găsi încă destul de slab, dar fericit de a respira aer învietor, şi nerăbdător de aţĭ zice: Bun sosit.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

IV.

Către Doamna Paulina Alecsandri.

CCCXXVIII[1]).

Czernovitz, Joï (1866).

Dragă Paulină, Am sosit cu bine la Czernovitz şi m'am oprit aice vr'o două zile pentru ca să fac mulţămire Romînilor care aŭ dorit să mă cunoască [2]). Aseară am fost poftit a merge în sala unde se adună membriĭ societăţiĭ romîne şi acolo am fost primit cu mare entusiasm; portretul meŭ era încunjurat cu o cunună cu florĭ; volumul meŭ de poeziĭ era asemine încununat pe o masă şi cîţĭ-va tinerĭ aŭ început a cînta un imn în lauda mea, cînd am intrat. După sfîrşitul imnuluĭ mi s'a adresat cuvinte de felicitărĭ împreună cu un buchet din partea damelor. A trebuit să fac şi eŭ un cuvînt de mulţumire, şi apoĭ să viŭ acasă ca să mă schimb, căcĭ eram bleaşcă. Se vede că's mare poet, judecînd după complimentele ce am primit; eŭ nu mă credeam aşa de mare. Aice piesele mele de teatru aŭ produs un efect extraordinar; toţĭ cîntă cîntecele din Florin şi Florica [3]), iar maĭ cu seamă poezia ce am adresat Bucovineĭ şi care este tipărită în *Foaea societăţeĭ,* a ajuns a fi cînticul naţional de aice... în ciuda Nemţilor.

Cu toate aceste însă, trebue să mă depărtez de timpul glorieĭ din Cernăuţĭ şi să merg maĭ departe. Mîinĭ dimineaţă voĭ pleca la Lemberg cu drumul de fer şi d'acolo la Viena, de unde iar ţi-oĭ scrie ca să-ţĭ daŭ ştire despre sănătatea mea.

Pănă atuncĭ te sfătuesc să fiĭ liniştită, să-ţĭ cauţĭ de sănătate şi să'mĭ scriĭ la Paris, ca să găsesc o scrisoare, cînd voĭ ajunge acolo. — *Rămîĭ sănătos Madam Nemţoaik la mine. Eŭ sînt pun* şi *ghesund ca un dun.*

Adio, te sărut, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Autografele acestor scrisorĭ la Academia Rom. No. 2300.

[2]) Vezĭ «V. Alecsandri la Cernăuţĭ» de Hurmuzaki. «(Foaia-Societăţiĭ» An. III. p. 20—24.

[3]) Tipărită în «Foaia societăţiĭ». An. I, p. 47.

CCCXXIX.

Paris, Aprilie 1867.

Dragă Paulină, Baligot [1]) pleacă la Bucureştĭ şi s'a însărcinat cu o păpuşă destinată Marghioliţeĭ. Acea păpuşă îmbrăcată după modă, ţine în braţe un moţoĭ, se pune în genunchĭ, întoarce capul, ridică braţele, într'un cuvînt nu-ĭ lipseşte decît graiul. Baligot a trimite o la Mirceştĭ prin vre-un ocazion saŭ prin poştă şi va sosi negreşit de sărbătorile Paştilor, cînd Marghioliţa s'a afla încă la ţară. Sărută copila din parte-mĭ şi dă-ĭ alăturata scrisoare împreună cu păpuşa.

Pisozki trebue să fi sosit la Moldova şi să'ţĭ fi adus săcuşorul de care ţi-am scris. Răspunde-mĭ îndată cum te afli şi cum merge lucrul moşieĭ. Primăvara se apropie, lunca a fi începînd a înverzi şi a resuna de cînticele păsărilor. Te primbli vr'odată printr'însa saŭ staĭ ca o babă la sobă?

Eŭ sunt sănătos; umblu pe jos cîte patru-cincĭ ore pe zi şi dorm cît un paşă. Bătăile de inimă aŭ încetat şi stomacul lucrează bine. Doresc să'mĭ daĭ asemine noutate bună despre sănătatea matale.

Adio, te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCXXX.

Nisa, 20 Maĭ 1867.

Dragă Paulină, Tocmaĭ cînd era să-ţĭ scriŭ, am primit răvaşul prin care mă înştiinţezĭ că Pisozki a trecut pe la Mirceştĭ, că a admirat gospodăria noastră şi că ţi-a adus săcuşorul cu lucrurile cuprinse în el. Am cetit cu mare mulţumire toate cîte mi-aĭ scris despre starea moşieĭ şi despre măsurele ce aĭ luat pentru zidirile ce sunt încă de făcut. Toate aceste îmĭ dovedesc şi maĭ mult că eştĭ harnică, voinică, înţeleaptă... drac împeliţat şi înţeleg foarte bine dorinţa luĭ Pisozki de a găsi un alt drăcuşor care să-ţĭ semene şi să-ĭ intinerească bătrîneţele. N'are decît să iee un fanar aprins şi să umble prin ţară cu colinda, poate că l'a sluji norocul, însă mă îndoesc, căcĭ descoperirile cele bune sunt foarte, foarte rarĭ pe lume.

Eŭ, precum te-am înştinţat în scrisoarea mea din urmă, am părăsit Parisul din cauza ploilor, a scumpeteĭ şi a mareluĭ nu-

---

[1]) Arthur Baligot de Beynes, tostul secretar al luĭ Cuza-Vodă, decedat la 7 Ianuarie 1884.

măr de străinĭ care aŭ năvălit în el pentru expoziţie. M'am îndreptat în părţile maĭ calde a Franciei şi m'am oprit la Nisa pe malul Măreĭ. Aice am găsit soarele cel maĭ aurit, cerul cel maĭ albastru, Marea cea maĭ frumoasă şi florĭ pretutindenĭ. Am un apartament într'un otel englez foarte bun, şi petrec toate zilele pe balconul meŭ, resuflînd aerul viŭ a Măreĭ şi luînd băĭ de raze de soare. Intr'un cuvînt mulţumesc luĭ D-zeŭ, până acum sunt prea mulţumit de sănătate şi de va merge astfel am să (mă) fac cît un tun. Pre cît îmĭ era greŭ de şezut în Paris, pe atîta mă simt fericit la malul Măreĭ, departe de nemolul ostenitor al Parisuluĭ şi de atmosfera-ĭ puturoasă. Ştiĭ că îmĭ place a avea dinaintea mea un orizon întins ca la Mirceştĭ, şi a resufla aer curat; aice am găsit ce'mĭ trebueşte şi prin urmare cred că voĭ şedea până la sfîrşitul luĭ Iunie, cînd apoĭ m'oĭ duce la băile din munţiĭ Pireneĭ. Imĭ va trebui vr'o lună de zile pentru cura mea şi îndată ce o voĭ sfîrşi, m'oĭ repezi la Moldova ca să te sărut şi să-ţĭ dovedesc că mi-am căutat de sănătate de cînd am plecat de acasă.

Cu toate însă că nu mă maĭ aflu în Paris, urmează a mĭ adresa scrisorile tot la adresa frateluĭ meŭ, precum aĭ făcut păn' acum, şi îmĭ scrie cît veĭ putea maĭ ades, căcĭ scrisorile matale îmĭ pricinuesc o nespusă mulţumire. Adio, te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

Sărută pe Marghioliţa din parte-mĭ şi dă-ĭ alăturatul bilet.

CCCXXXI.

Lindau, Miercurĭ (1872).

Dragă băbuşcă, Erĭ am plecat de la Viena spre Sviţera cu soare şi astăzí am ajuns la Lindau cu ploaie, dar ce ploaie?.. Ast-fel curgea, că m'am hotărît a mă opri pe loc până mîinĭ, în loc de a trece lacul de Constanţa sub potopul ce cădea. Poate că m'a favoriza soarta ca să se îndrepte vremea, pentru ca să mă bucur de voiajul meŭ prin Sviţera, însă nu o sper, pentru-că cerul e foarte acoperit cu norĭ. Munţiĭ nu se zăresc sub aburĭ şi orizonul e posomorît cu un paraponisit. Orĭ cum va fi însă, voĭ pleca mînĭ, căcĭ Lindau e trist.

Nu mi s'a întîmplat nicĭ o aventură maĭ de însemnat, dar am avut noroc să mă găsesc tot cu Ruşĭ la rîndul întîĭ. Unul, bătrîn, cu familia luĭ, mi-a repetat tot drumul că îl doare buricul; altul, tinăr, care pentru întîia oară ese din Rusia, mi-a declarat

că a şezut două zile la München, fără a vizita nicĭ un monument; un al treilea, cam Arman de soĭ, m'a încredinţat că nu împărtăşesc Armeniĭ în modul cum se povesteşte la Moldova. Cu toate acestea, îĭ mirosea gura a *trandafelniţă*. Aice, după masă, am observat un Neamţ, care juca cărţile cu alţĭ doĭ, şi care necontenit îşĭ uda degetele cu limba, chiar şi cînd nu era rîndul luĭ ca să iee cărţile. Unul din parteneriĭ luĭ avea alt obiceĭ: cînd nu-ĭ venia cărţĭ bune, îl apuca spasmurĭ de nas, în cît nasul se sucia în toate părţile ca tromba unuĭ elefant. La iarmaroace ar face parale. Atîta despre oamenĭ, cît despre locurĭ, le am găsit minunate de îngrijire şi de cultură. Totul pare pieptenat, zugrăvit şi lustruit. In multe lanurĭ de grîŭ am văzut parĭ mulţĭ înfipţĭ, în vîrful cărora eraŭ spînzurate cu şfoară bucăţĭ de şindilă, ce mişcîndu-se de vînt spărieaŭ vrăbiile.

Să cercăm şi noĭ metodul acesta, însă la noĭ ar trebui parĭ mulţĭ, căcĭ lanurile sunt întinse.

Plecînd mînĭ dimineaţă de aice, sper să fiŭ la Paris poimînĭ; în ziua chiar a sosireĭ mele m'oĭ duce să văd copila şi ţi-oĭ scrie. Acum sfîrşesc, încredinţîndu-te că sunt sănătos, că nu simt osteneala drumuluĭ. Singurul lucru ce mă cam supără este singurătatea, dar m'oĭ deprinde.

Inchinăciunĭ respectuoase luĭ Tuloĭ, iar pe mata te sărut între sprîncene.

V. Alecsandri.

CCCXXXII.

Paris, Duminică (1872?)

Dragă băbuşcă, Am sosit cu bine la Paris, alaltăierĭ Vinerĭ pe la 10 oare, seara, chiar o săptămînă în capăt după plecarea mea din Mirceştĭ. La gară am găsit pe Baligot care mă aştepta. A doua zi am mers să văd copila. Ce să găseştĭ? O fată mare, naltă maĭ cît mata, cu o figură plăcută, vie şi inteligentă. Ea mi-a sarit în braţe şi m'a întrebat îndată de mămuţa? Cum se află? De ce n'a venit? Cînd a veni?.. întrebările curgeaŭ ca ploaia şi eŭ nicĭ aveam chip de răspuns. După ce s'a maĭ liniştit, i-am dat cămaşa care i-a plăcut foarte mult; apoĭ mi-a cîntat din piano şi am constatat că a făcut progresurĭ, precum şi cu desenul. Am să-ţĭ aduc unul lucrat înadins pentru mămuţa, care ţi-a plăcea negreşit, căcĭ este frumos. M-lla Latiollé m'a întrebat ase-

mine de mata şi mi-a exprimat dorinţa dea te ţine o iarnă întreagă în pansion la dînsa, ca să te înveţe franţuzeşte. Copila a promis că ea ţi-a fi profesor de limba franţeză şi că va învăţa totodată limba romînească de la mata. Am fost silit să le făgăduesc că le-oĭ îndeplini dorinţa. Aşa dar găteşte-te să petrecĭ o iarnă la Paris, ca să devii pariziană. După o vizită de treĭ ore, m'am dus la Noemi ca să mănînc şi acolo am găsit toată familia, afară de frate meŭ care-i încă la Bucureştĭ. Nepoatele aŭ crescut şi aŭ devenit fete marĭ, frumoase. Am cunoscut şi pe bărbatul Eleneĭ, un tînăr care mi-a părut bun şi de treabă. In fine am vizitat puţin Parisul. Puţine urme aŭ maĭ rămas din catastrofele ce a pătimit. Maĭ toate casele sunt reparate, dar tot se cunoaşte că aŭ trebuit să fie grozave stricăciunĭ. Parisul e tot acelaş cum l'aĭ cunoscut, însă mişcarea e maĭ puţină şi luxul maĭ stîmpărat. Multe femeĭ sînt îmbrăcate în negru şi numărul echipagelor a scăzut. Nu ştiŭ dacă mă înşel, dar mi-a părut că şi veselia generală e în scădere. Şi negreşit aşa trebue să şi fie după atîtea nenorocirĭ. *Avenue du Roule*, unde şede M-lle Latuilé a fost din cele maĭ stricate. Chiar astăzĭ maĭ rămîn cîteva case cu totul ruinate. Astăzĭ am să petrec toată ziua cu Marie [1]) şi de mîinĭ voĭ începe a vizita maĭ cu de-amănuntul Parisul; prin urmare ţi-oĭ scrie peste vre-o cîteva zile impresiile mele. Eŭ sînt sănătos şi şed la Grand-Hôtel pe bulevardurĭ. Adio, te sărut împreună cu Gogu.

V. Alecsandri.

CCCXXXIII.

Dieppe, 20 August 1872.

Dragă băbuşcă, Am plecat de la Boulogne de treĭ zile şi am venit cu copila la Dieppe, tot pe malul Măreĭ, unde se găseşte frate-meŭ cu familia luĭ. Marghioliţa-ĭ foarte mulţumită de a se găsi cu verile eĭ. Am aşezat-o tot într'o casă cu dînsele şi petrec toată ziua împreună, luînd băĭ de Mare şi făcînd toate nebuniile vîrsteĭ lor. Eŭ şed la Hôtel Bristol No. 5, într'o odăiţă mică dar foarte curată. Timpul e frumos, mulţime de lume a venit să răsufle aerul Măreĭ şi să se răcorească în apă. Fac ca toată lume(a), mă scald dimineaţa şi peste zi petrec în familie.

Am primit aicĭ scrisoarea în care îmĭ anunţĭ că aĭ primit portretul copileĭ. Te plîngĭ de singurătate şi te cred... de aceea

[1]) Copila luĭ Alecsandri.

am hotărît să plec cât oĭ putea maĭ de grabă. Aş voi maĭ întîĭ să-mĭ mîntui cura de băĭ şi să profitez de timpul frumos care a revenit, căcĭ până acum am avut numaĭ furtunĭ. Eu sînt sănătos şi sper să mă deprind cu vîntul, deşi nu-l iubesc nicĭdecum.

M'am bucurat pentru veştile ce-mĭ daĭ despre recoltă, însă îmĭ pare răŭ că nu s'a prezentat nicĭ un posesor păn' acum, căcĭ aceasta răstoarnă toate planurile mele. Trebue numaĭ decît să mă desfac de Mirceştĭ îndată ce m'oĭ întoarce în ţară, pentru ca să fiŭ liber de a dispune de traiul nostru într'un mod maĭ plăcut.

Nedarea moşieĭ în posesie, are să mă oblige de a petrece iarna în ţară, lucru foarte supărător pentru amîndoĭ; însă ce să facem? Om videa cînd oĭ fi acasă, ce hotărîre oĭ lua.

Până atuncĭ te îndemn să-ţĭ cauţĭ de sănătate, pentru ca la întoarcerea mea să te găsesc voinică şi sănătoasă împreună cu Gogu.

Te sărut

V. Alecsandri.

CCCXXXIV.

Paris, Mercurĭ 21 Sept. (3 Oct.) 1872.

Dragă băbuşcă, Plec mîĭnĭ din Paris, la Dresda, unde voĭ sosi poimînĭ. Acolo m'oĭ opri vr'o treĭ zile, după care voĭ veni de-a dreptul la Mirceştĭ. Am de gînd a nu mă opri nicăirĭ, pentru casă ajung maĭ degrabă acasă, deşi distanţa între Dresda şi Mirceştĭ trebue să fie de două zile şi două nopţĭ. Prin urmare socot că îĭ primi această scrisoare puţin înaintea sosireĭ mele. — Ţi-oĭ da de ştire de la Dresda despre ziua pornireĭ mele din acest oraş, pentru ca să te găsesc acasă.

Ierĭ am petrecut ziua întreagă cu Marghioliţa, am mîncat împreună cu M-lle Latulaye la Grand Hôtel şi seara am fost cu toţiĭ la operă. Acum nu-mĭ rămîne de cît să-mĭ fac valiza şi să plec. Nu-'ţĭ pot spune cît sunt de mulţămit dea mă întoarce la bordeiul meŭ şi de a-mĭ găsi băbuşca sănătoasă, aşteptîndu-mă cu Gogu la staţie.

Iţĭ aduc un costum de iarnă foarte plăcut; moda cea de pe urmă. Ţi-am luat şi camizole şi corsagiurĭ şi două corseturĭ. De-aş scăpa numaĭ de supărările vămilor. Fie ce-a fi. — Te sărut de-o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

A venit astăzĭ la mine D-l Boné, ca să-mĭ mulţămească pentru bunătatea ce-aĭ avut de a lua în gazdă pe fiul său bolnav de pe malul Siretuluĭ. — Boné m'a însărcinat ca să-ţĭ mulţumesc cu multă recunoştinţă din partea luĭ.

CCCXXXV.

Bucureştĭ, Vinerĭ [1872]

Dragă, Timpul e tot schimbător. După două zile calde a dat o ploaie de potop care a răcit atmosfera. Aseară era frig şi azĭ dimineaţă a început a fulgui, însă n'a ţinut ninsoarea. Astăzĭ poate se va îndrepta vremea.

Aseară am cetit piesa mea la D-l Maiorescu [1]; succes complet, mare entusiasm, complimente nesfîrşite.

Am mîncat alaltăerĭ la madam Balş, care te doreşte şi-ţĭ trimite sărutărĭ. — Sunt sănătos, căcĭ mă păzesc de răceală şi de osteneală.

Scrisoarea matale m'a bucurat foarte mult; în sfîrşit aĭ scăpat de închisoare şi aĭ răsuflat aer curat. — Cum te aflĭ după astă încercare? Vă sărut pe toate,

V. Alecsandri.

CCCXXXVI.

[Bucureştĭ] Marţĭ (1872, luna?)

Dragă, Am sosit cu bine şi n'am închis ochiĭ toată noaptea, după obiceĭ. Am ajuns la hôtel Broft la $6^1/_2$ ceasurĭ unde am găsit odaie caldă.

Vecinul meŭ de odaie este Callimah Catargiu care pleacă deseară pentru Tupilaţĭ. Am luat ceaiul împreună. Sper că scrisoarea aceasta o veĭ primi-o cînd te-ĭ sui în tren ca să ducĭ copilele la Iaşĭ.

Va sărut pe toate de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCXXXVII.

Dragă băbuşcă, Aseară am cetit *Dumbrava roşie* dinaintea Doamneĭ şi a întregeĭ societăţĭ din Bucureştĭ. Succes complet — aplaudărĭ — complimente, etc., aŭ curs droaie pe capul meŭ, însă

---

[1]) Probabil piesa «Boerĭ şi Ciocoĭ».

cea maĭ plăcută felicitare mi-a venit din partea uneĭ dame bătrîne care mi-a zis: să-ţĭ trăiască Gogu. I-am sărutat mîna de recunoştinţă.

Doamna m'a invitat să asist numaĭ de cît la balul de la Curte, care va fi la finitul anuluĭ. Nu am putut să-ĭ refuzez, prin urmare cu mare părere de răŭ voĭ lipsi de-acasă pentru ziua mea.

Măria Sa a manifestat dorinţa ca să-ĭ citesc piesa mea de teatru scrisă în versurĭ franceze [1]). Ea se găseşte, mi se pare, în saltarul din stînga al biurouluĭ meŭ. E o carte roşie cu marginile poleite. O cunoştĭ, te rog să mi-o trimiţĭ cu poşta.

Iţĭ doresc sănătate şi împlinirea dorinţelor de anul noŭ şi te sărut de o mie de orĭ. Spune luĭ Gogu, că mireasa luĭ îĭ trimete o guriţă foarte dulce.

Iată un răvaş către D-l Hriste Ovanes pentru ca să numere în primirea matale jumătatea banilor ce datoreşte pe sămănăturĭ.

V. Alecsandri.

CCCXXXVIII.

[1873 ?]

Dragă, Sunt sănătos şi am de gînd a mă întoarce foarte în curînd la ţară. Aştept numaĭ ca să se îndrepte Docan pe care l'am găsit bolnav de moarte. Am sperare că preste vr'o patru zile să plec de aice.

Lupta între soldaţĭ şi popor a fost grozavă. Se vorbeşte de un mare număr de răniţĭ şi de ucişĭ. Cînd m'oĭ întoarce acasă ţi-oĭ povesti multe.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCXXXIX.

Viena, 10 Iulie 1874.

Dragă, în ziua cea d'intîĭ am avut timp foarte plăcut, însă a doua zi, adică erĭ, un soare de Africa. Am făcut voiajul de până aice în cele maĭ bune condiţiĭ şi am ajuns cu bine pe la 5 ore. Sunt sănătos, m'am odihnit astă-noapte de minune şi de seară plec înainte.

La Grand Hôtel, unde am tras, sunt mulţime de compatrioţĭ, dar nu i-am zărit păn'acum; adevărul este că nu caut să-ĭ întîlnesc

---

[1]) Poate «Les bonnets de la comtesse». Comédie en un acte, en vers, par V. Alexandri, apărută în urmă la Bucureştĭ, 1882.

şi sper că voĭ fi scutit de plăcerea de a-ĭ întîlni. In Viena sunt călduri nesuferite; prin urmare mă voĭ adăposti la umbră până diseară cînd a fi să pornesc şi imĭ voĭ petrece ziua, lungit pe canape cu o carte în mînă. Vezĭ cît sunt de cuminte. Fiĭ dar liniştită. Cît nu's bumbăcit, devin maĭ viteaz de cît Mihaĭ cel cu căciula mare. Ţi-oĭ scrie îndată de la Paris. Nu ştiŭ însă care direcţie voĭ apuca pentru ca să intru în Franţia, saŭ pe la Strassburg, saŭ pe aiure. Orĭ cum va fi, sper că voĭ merge cu bine. Te sărut; să te găsesc sănătoasă, nu te osteni cu grijitul, şi sărută pe Gogu din parte-mĭ.

V. Alecsandri.

CCCXL.

Bucureştĭ, 18 Maiŭ 1875.

Dragă, Am intrat în danţ, trebue să joc, după cum zice vorba. Sosit la Bucureştĭ şi intrat în cameră, m'am înecat în politică şi daŭ din mînĭ şi din picioare ca să scap, pentru ca să mă întorc la traiul liniştit de la Mirceştĭ. Insă acum ne găsim în lupta cea mare a drumuluĭ de fier de la Ocnă la Adjud şi trebue să staŭ pe loc până ce se va săvîrşi această treabă. Maĭ am dar vr'o opt zile de chin, de vorbă de clacă, şi apoĭ îĭ voĭ trimite pe toţĭ să se primble. Noroc că sunt sănătos. Te sărut împreună cu D-nealor.

V. Alecsandri.

CCCXLI.

Bucureştĭ, 20 Iunie 1875.

Dragă Paulină, De cînd am sosit în Bucureştĭ şi până astăzĭ, adică în timp de 14 zile, am luptat necontenit pentru-ca să se dee facerea drumuluĭ de fier de la Ocnă la Adjud companieĭ engleze. Numit raportor în chestia aceasta, am fost obligat să vorbesc necontenit şi în sfîrşit slavă luĭ D-zeŭ, am isbutit. Acum maĭ rămîn de tratat chestia cea mare a dreptuluĭ ce se acordă jidanilor de a deveni proprietarĭ. Toţĭ amici meĭ şi chiar sentimentele mele care le cunoştĭ, mă obligă a maĭ şedea cîte-va zile pentru apărarea ţăriĭ în contra năvălireĭ de care suntem ameninţaţĭ. Prin urmare nu voĭ putea veni acasă înainte de sfîrşitul săptămîneĭ. De cînd sunt, nu am asudat aşa de mult ca în aceste 14 zile, dar mulţumesc luĭ D-zeŭ, că sunt sănătos. Te sărut împreună cu Dumnealuĭ.

V. Alecsandri

CCCXLII.

Bucureştĭ, Joĭ (1875, luna ?).

Dragă, Nu-ţĭ poţĭ închipui ce luptă mare avem aice pentru drumul de fer. Unii vreaŭ ca să se dee Englezilor, alţiĭ vreaŭ să se dea iar Nemţilor. Şi sunt mulţĭ personagĭ marĭ şi chiar cucoane, carĭ aŭ primit făgăduinţe de prezenturĭ băneştĭ în sume colosale, dacă or isbuti a se da liniile Ploeştĭ-Predeal şi Adjud-Ocna, Şoacăţilor. Eŭ care sunt pentru Englejĭ am reuşit ca să voteze Camera în favoarea lor; însă acum chestia se găseşte în Senat. Intrigele aŭ reînceput şi maĭ tare pentru ca Senatul să respingă legea votată de Cameră şi astfel să cadă baltă toată lucrarea noastră de 15 zile. Afacerea s'a complicat astfel în cît chiar Ministerul se află în ajunul de a-şĭ da demisia.

Am telegrafiat generaluluĭ Duca să vie ca Senator să ne dee ajutor cu glasul săŭ. Mînĭ, Vinerĭ, are să se aleagă bobul de mazăre, căcĭ mînĭ are să se pronunţe Senatul în favoarea saŭ contra Englezilor. După aceea are să se prezinte Cameref tratatul de comerţ cu Austria, în care se tratează despre drepturile jidanilor de a deveni proprietarĭ la noĭ. In această chestie importantă sunt dator să lupt din toate puterile mele, şi aşa am să şi fac de-oĭ şti c'oĭ maĭ şedea opt zile în iadul Bucureştilor.

N'am putut încă să mă ocup de procesul-verbal al comuneĭ Mirceştĭ, în cazul jidanuluĭ adus în sat de D-l Buiucli, căcĭ nicĭ un ministru nu are capul luĭ la loc în momentul acesta; dar cum om mîntui buclucurile politice, oĭ lua în cercetare acel proces-verbal.

Toată ziua staŭ în Cameră pe-o căldură de 50 gradurĭ — după masă merg cîte odată să maĭ răsuflu la şosea — apoĭ viŭ acasă şi mă culc pe la 9 ceasurĭ. Iată viaţa ce duc în Capitală. Cu toate aceste sunt sănătos şi foarte doritor să mă întorc lîngă baba şi lîngă Gogu.

Te sărut împreună cu D-niĭ, **V. Alecsandri.**

CCCXLIII.

Viena, 23 April 1876.

Dragă, In tocmaĭ ca cucoana Kiriţa, am făcut un voiagiŭ minunat şi frumos m'am primblat, pǎn ce-am sosit la Viena. Aice, voĭ şedea încă astăzĭ Vinerĭ, pentru ca să mă odihnesc bine şi mînĭ voĭ pleca de-a dreptul la Paris pe la Strassburg.

De la Mirceştĭ pănă la Lemberg am avut căldurĭ marĭ şi

am văzut pretutindenĭ secetă; însă de la Lemberg înainte recoltele sunt frumoase căcĭ a plouat. Prin Moravia şi până la Viena cîmpiile sunt inundate; trebue să fi căzut un adevărat potop.

Am avut avantagiul să fiŭ tot singur în vagon şi să daŭ peste conductorĭ amabilĭ care nu refuză guldenul şi astfel am fost scutit de tovarăşĭ de drum care împuţesc sufletul cu cigare puturoase. De-aş fi tot atît de favorit până la Paris aş zice: aferim!

Aice am tras la Goldene Lamm fiind-că cunosc pe stăpînul otelului, D-l Hauptmann; aveam de gînd să mă duc la teatru, însă fiind vînt şi frig, am găsit de cuviinţă a sta binişor acasă şi a mă culca de vreme.

Deşteptîndu-mă azĭ dimineaţă şi privind pe fereastră am văzut cînĭ înhămaţĭ la căruţe şi mi-am adus aminte cum rîdeaĭ cînd aĭ fost la Viena. Iţĭ închipueştĭ pe tulumbagiul nostru înhămat la pompă?

Nu se află nicĭ un compatriot la otel. Criza îĭ ţine pe acasă. Binecuvîntată să fie această criză salutară!

Sunt sănătos Fiĭ dar liniştită şi nu te osteni peste măsură cu lucrul. Te sărut împreună cu Gogu şi doresc să vă ştiŭ sănătoşĭ.

V. Alecsandri.

CCCXLIV.

Strasburg, Sîmbătă, 1876.

Dragă. Nu am putut să mă opresc în Viena maĭ mult de 24 de ceasurĭ, fiind timpul nesuferit; vînt, răceală şi sacalîc. Am plecat decĭ a doua zi după sosirea mea, cu gînd să merg de-a dreptul la Paris, însă pe drum ne-am găsit opt persoane într'un vagon, dintre care două dame grase cît turnul Golieĭ şi un Rus care nu se spălase pe picioare de cînd se născuse. Această companie puţin plăcută m'a ostenit ast-fel, încît am hotărît să o părăsesc la Strasburg şi să o las a urma drumul spre Paris fără mine. Astă noapte o voĭ petrece-o aice, la otelul de Paris, unde am fost împreună şi mîinĭ voĭ pleca cu trenul de la 10½ dimineaţa pentru ca să sosesc în Paris la 9½ seara.

Am făcut o primblare prin oraş, singur; oraşul mi-a părut trist, fără mişcare, deşi am întîlnit mulţĭ ofiţerĭ şi soldaţĭ nemţĭ; am vizitat şi Catedrala pentru ca să văd părţile atinse de ghiulele în timpul răsboiuluĭ. Tot ce-a fost stricat s'a dres, însă nu ştiŭ pentru ce părţile nouĭ mi-aŭ părut ca nişte pete.

E curios lucru; înainte cînd treceam podul de la Kehl, mi se părea că văd pe malul Franciei un aer de veselie și de isteţime, care făcea un contrast vederat cu caracterul apatic al populaţiei de dincolo de Rin, acum însă ambele malurĭ aŭ acelaş aspect trist și monoton.

Prin oraş toate figurile ce am întîlnit, mi-aŭ părut că aŭ un aer nemţesc, iar nu expresia vioae a Francezilor. Poate să fie efectul imaginaţieĭ... dar nu cred să mă înşel. Este ceva în atmosferă care apasă mintea și întunecă sufletul.

Eŭ sunt sănătos deși nehrănit la vreme și neodihnit ca acasă; dovadă că mă găsesc în viaţa ce convine natureĭ mele, precum ţiganuluĭ îĭ priește șatra bătută de toate vînturile. Poimînĭ voĭ videa pe Marghioliţa și voĭ termina această scrisoare cu veştĭ despre dînsa. Păn' atuncĭ te sărut și îţĭ doresc noapte bună, căcĭ eŭ merg să mă culc... deşi nu sunt de cît 9 ceasurĭ.

(Continuă pe aceeaș hârtie)

Paris, — Lunĭ. — Ierĭ toată ziua am fost pe drum și am trecut prin munţiĭ Vosgiĭ, pe unde mi s'a părut că văd coborîndu-se regimenturĭ de soldaţĭ, cînd am călătorit împreună cu cîte-va lunĭ înaintea răsboiuluĭ. — Am sosit seara în Paris și m'am coborît la Grand-Hôtel, unde cu mare greŭ am găsit o odae la al 4-lea rînd, cu fereastra spre bulevard; însă deşi cam sus, *asansorul* mă scutește de osteneala de-a sui și de a coborî scările. In sfîrşit azĭ dimineaţă am fost să văd pe Marghioliţa. Bucuria mea a fost foarte mare găsindu-o sănătoasă, veselă și înfrumuseţită... Sînt sănătos, dar nemulţumit de clima Parisuluĭ. Suflă un vînt tare și rece. Nu-mĭ scot din spinare paltonul cel gros și noaptea mă învelesc ca iarna.

Adio, te sărut și doresc să te găsesc sănătoasă împreună cu tulumbagiul.

V. Alecsandri.

CCCXLV.

Paris, 15 Maiŭ 1876.

Dragă, Sînt sănătos de și timpul e rece, deşi umblu ceasurĭ întregĭ și mă suĭ pe la al patrulea rînd. Dovadă că mișcarea este o condiţie ne-apărată pentru sănătatea mea. Copila, ca și mine, e bine și foarte doritoare să te vadă și să te sărute. Peste 15 zile vom pleca și ne vom duce pe la Beuvrage, ca să videm pe Elena, apoĭ ne vom îndrepta pe malurile Rinuluĭ ca să facem acelaş

voiagiŭ care l-am maĭ făcut, căcĭ în Şviţera trebue să fie un timp nesuferit.

Am comandat toate tualetele şi sper că nimica nu va întîrzia pornirea noastră.

Erĭ dimineaţă am fost la Capela romînească de-am asistat la te-deumul celebrat pentru aniversarul morţiĭ luĭ Cuza Vodă. Acolo am găsit pe Doamna Elena, care mi-a propus să ne întîlnim Marţĭ la cumnata mea, ca să vorbim despre copiĭ. — Ţi-oĭ spune rezultatul convorbireĭ noastre, însă după cele arătate cu Baligot, mă tem să nu fie chestia cam încurcată şi nu ştiŭ dacă oĭ putea să o descurc.

Am dus copilele la opera italiană cea nouă a luĭ Verdi, întitulată *Aida* şi pe lîngă alte mulţumirĭ, am avut satisfacerea de-a observa că fetele noastre atrag ochiĭ prin gentileţile lor. Spune luĭ Gogu să fie mîndru de surioara luĭ. — Parisul e ghiftuit de lux ca înaintea răsboiuluĭ, încît erĭ fiind alergare de caĭ, pe la 6 ceasurĭ era un număr atît de mare de echipagiurĭ la Avenue de l'Impératrice, la Champs-Elysées şi pe bulevardurĭ, cît am auzit doĭ Nemţĭ mirîndu-se în limba lor de atîta bogăţie. Eĭ credeaŭ că Parizianiĭ mîncaseră toţĭ caiĭ în timpul asediuluĭ.

N'am primit încă nicĭ o scrisoare dela mata; sînt îngrijit... Scrie-mĭ cum te afli şi ce face tulumbagiul.

Te sărut şi doresc să te găsesc sănătoasă.

V. Alecsandri.

CCCLXVI.

Mart. 18. — Bucureştĭ, 1879.

Dragă, După o noapte albă, frumoasă şi poetică, însă în care nu am închis ochiĭ, după obiceĭ, am sosit bine la Bucureştĭ. Am găsit pe amicul nostru sănătos. El te sărută şi te aşteaptă cu toată dragostea ce'ţĭ poartă... Cad de somn, merg să mă culc şi te sărut de-o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXVII.

Sinaia, 25 Iulie 1880.

Dragă, Am primit o scrisoare de la Baligot în care îmĭ face cunoscut că a plecat de la Paris cu Doamna [1]) şi cu copiiĭ pentru

---

[1]) Doamna Elena Cuza.

ca să vie la Ruginoasa, trecînd pe la Mirceştĭ. De la Pesta aŭ să coboare Dunărea până la Brăila, de unde vor pleca la Ruginoasa. — Pe cît am înţeles, se vor opri la Mirceştĭ. Baligot îmĭ va telegrafia de la Brăila. Mata îĭ deschide depeşa şi veĭ face cele de cuviinţă.

Doamna şi Vodă pleacă Marţĭ din Sinaia în străinătate. Nu vor să mă lase a mă porni înainte. Voĭ pleca dar Mercurĭ viitoare pentru ca să mă duc la Galaţĭ, de unde voĭ veni la Mirceştĭ. Vă sărut pe toţĭ.

V. Alecsandri.

CCCXLVIII.

Bucureştĭ, 26 Oct., 1880.

Dragă, La Mirceştĭ aţĭ avut 18 gradurĭ; aicĭ am avut 10, însă te rog să crezĭ că n'am eşit în ziua aceea. Astăzĭ avem soare şi timp foarte frumos. — Am fost până la senat şi la teatru pe jos, îmbrăcat cu blana şi încălţat cu galoşĭ de pîslă. Vezĭ dar că mă păzesc bine de frig.

Peste puţine zile începe opera. Ţi-oĭ da de ştire cînd a fi să joace o operă de cele care ne plac nouă.

Alecu şi eŭ vă sărutăm pe toţĭ şi maĭ cu seamă pe Terteĭ, care a învăţat a sudui — frumos!

V. Alecsandri.

CCCXLIX.

Bucureştĭ, 24 Noembrie 1880.

Dragă, Am primit panerul cu hrană care cuprindea mulţime de bunătăţĭ. Acum avem pe două săptămînĭ cu ce să ne îndopăm. Alecu e în extaz dinaintea purceluluĭ şi cată o combinaţie nouă pentru dînsul. Eŭ am salutat colacul cu respect şi cu dragoste. Cred că sughiţĭ ades, căcĭ vorbim necontenit de mata.

Lucie Duca a venit să mă vadă şi mi-a spus că Doamna te-a găsit întocmaĭ precum îşĭ închipuise ca să fiĭ, adică o femee plăcută, devotată poetuluĭ şi de multă energie. A adăugit că eştĭ încă frumoasă, dar că în tinereţe aĭ fost negreşit foarte atrăgătoare.

Ce zicĭ, băbuşcă, de toate aceste?

Alaltăierĭ am scos măseaua de care pătimeam şi am şezut în casă vre-o două zile pentru ca să nu se iriteze gingina la frig.

Astăzĭ e ger; pare-mi-se că oĭ şedea la tandur cu cartea în mînă, lăsînd pe alţiĭ ca să cutreere stradele Bucureştilor.

Teatrul italian are să înceapă în curînd. Am să-ţĭ daŭ de ştire cînd s'a deschide, pentru ca să viĭ aice, în odăiţa noastră, care îmĭ pare cam goală, cînd e ca să mă culc singur.

Mitikă mi-a scris că Maria e maĭ bine şi că aŭ să meargă împreună la Gădinţĭ pe vre-o cîte va zile, apoĭ se vor întoarce la Iaşĭ. Atuncĭ îĭ fi liberă să facĭ ce-ĭ voi şi să viĭ a te maĭ răcori lîngă moşneag.

Te sărut de o mie de orĭ, precum şi pe ceĭ marĭ şi pe ceĭ micĭ.

V. Alecsandri.

CCCL.

Bucureştĭ, 8 Octombrie 1881.

Dragă, De ierĭ plouă cu cofa, prin urmare nu ies din casă, maĭ cu seamă că am de societate pe Papadopol-Callimach, pe Pisozki şi alţiĭ. Aştept banĭ de la Galaţĭ ca să cumpăr bonurĭ şi apoĭ îndată plec la Galaţĭ ca să iaŭ restul şi să mă întorc acasă. Aicĭ toţĭ sunt încredinţaţĭ să ne ducem la Zanta, însă cred că maĭ nimerit om face, ca să stăm iarna la Mirceştĭ, la gura sobiĭ, cu Grosana, Cuţu şi Gogu împrejurul nostru.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLI.

Bucureştĭ, 10 Octombrie 1881.

Dragă, Erĭ, Vinerĭ, a fost o zi frumoasă care ne-a făcut a crede că timpul se va îndrepta şi va ţinea măcar pînă la sfîrşitul luneĭ. Am profitat ca să merg la Cotrocenĭ, unde am şezut vre-o 4 ceasurĭ cu Regina. Astă-zĭ, Sîmbătă, ploaie cu cofa... Nu maĭ este chip de ieşit. Cu toate aceste oĭ căuta să sfîrşesc cu bonurile pentru ca să plec la Galaţĭ. Baniĭ aŭ sosit de vr'o treĭ zile aicĭ, dar cumpărerea de bonurĭ nu se face lesne. Te sfătuesc să nu viĭ în Bucureştĭ în timpul potopuluĭ, ci să aştepţĭ o telegramă de la mine, pentru ca să ne întîlnim la Galatz.

Regina m'a întrebat despre mata şi a manifestat dorinţa de-a veni cu noĭ la Zante.

Ţi-oĭ anunţa prin telegraf ziua plecăreĭ mele. Sunt sănătos şi te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLII.

Bucureştĭ, 3 Martie 1882.

Dragă, Sunt sănătos şi profitez de timpul frumos pentru ca să umblu pe jos.

Maria mi-a scris că mata eştĭ bine şi că nicĭ aĭ vroit să consultezĭ pe Doctorul Russu. Asta m'a bucurat foarte mult şi m'a liniştit. Am fost la Regele, dar pe Regina încă nu am văzut-o fiind încă slabă, dar ea mi-a trimis răspuns să nu plec de aice până a nu mă vedea...

Am aflat că aĭ de gînd să viĭ aice peste vre'o 12 zile; te aştept cu mare bucurie.

Te sărut împreună cu copiĭ noştriĭ Groasa—Hoţu şi Engleza.

V. Alecsandri.

Pe verso (fără dată):

Dragă, am primit o scrisoare de la o profesoară din Babadag, în care îmĭ face rugăminte ca să-ĭ trimit un portret de-ale mele pentru ca să-l aşeze în sala de studiŭ. Te rog să puĭ un portret într'un plic şi să-l daĭ la poştă cu următoarea adresă: D-neĭ Maria Amfilohia la Babadag.

CCCLIII.

(Fără dată).

Dragă, După un şir de zile frumoase, de o-dată erĭ pe la patru ceasurĭ a început a ninge ca în mijlocul ierneĭ. Ţi-am telegrafiat îndată, pentru că 'mĭ anunţaşeşĭ că era să plecĭ erĭ seară şi mă temeam să te expuĭ la răceală. Astăzĭ iar a început a ninge, cerul e acoperit şi frigul e simţitor, căcĭ e umed. Poate să se îndrepte vremea, şi eŭ o doresc foarte mult, pentru ca să te văd sosind aicĭ şi să pot pe urmă pleca la Genua, unde sunt chemat. Regele şi Regina aŭ să şadă acolo până la 8 Aprilie, ar trebui dar să plec la 1 Aprilie—cel maĭ tîrziŭ, pentru ca să-ĭ găsesc acolo şi să şed cu Maiestăţile Lor măcar patru zile. Fac puţine vizite şi la teatru încă n'am pus piciorul. Mi se spune că pe Marţĭ mi se va reprezenta Despot. Vină cum s'o îndrepta vremea, dacă te simţĭ în putere.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLIV.

(Viena) Grand Hôtel 17 Aprilie 1882.

Dragă, Chiar acum am sosit la Viena, sănătos. Am petrecut bine la drum, fiind singur în vagon. Am dormit ca nealtă-dată. Aice voĭ sta mîne și voĭ pleca poimîne la Milan, de unde ți-oĭ scrie. De la Cracovia a plouat necontenit... Fiĭ liniștită, îmĭ merge bine.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLV.

Milan 1882.

Dragă, Am sosit cu bine la Milan și am făcut un voiaj minunat, în timp de 24 de oare, fără osteneală. Am suit Simeringul cu repejune și lăsînd în stînga Triestul și Veneția, am ajuns la 6 și jumătate dimineața la Milan.

Aice am vizitat pe învățatul meŭ amic necunoscut Ascoli, cu care am petrecut ziua, plimbîndu-ne împreună și vizitînd Catedrala și alte monumente interesante.

Mînĭ dimineață plec la Genova de unde mă voi îndrepta spre Marsilia, dealungul Cornișeĭ. Cum voĭ ajunge ți-oĭ scrie. Am petrecut în Viena cu familia luĭ Bălăceanu... sărmanul! Are cincĭ fete, dintre care patru sunt de măritat și nicĭ o zestre.

Dar apropo de măritat, cum merge amorul luĭ Burduf cu hoțul? S'aŭ căsătorit în sfîrșit?

Ziua de 1 Maĭ a fost în Viena o sărbătoare mare. Toțĭ Nemțiĭ aŭ celebrat primăvara bînd la bere într'una. Se zice că s'a făcut o consumație de *un milion* de balerce de bere! Ce popor fericit! Te sărut și doresc să am știrĭ de-acasă. Scrie-mĭ la Montpellier.

V. Alecsandri.

CCCLVI.

Genova, Maiŭ 1882.

Dragă, Ițĭ scriŭ în grabă cîte-va rîndurĭ de la Genova, unde am sosit la 12½ sănătos. Plecînd la 4 și 10 minute înainte la Monaco, m'am grăbit să fac dejun la cafeneaua noastră, la Concordia, și am mîncat o macaronadă în cinstea matale; apoĭ am făcut o primblare prin oraș, unde am găsit aceeaș liniște și aceĭ leneșĭ așezațĭ pe un marmaclîc de fer și stupind cu nepăsare dinaintea lor. In stradele care se cobor la port, tot acele albiturĭ spînzarate la pe-

reți, dar ce m'a supărat, este de a videa omnibusurĭ tîrîndu se pe șine de fier, în strada cea maĭ principală cu palaturĭ marĭ. Pentru ce omnibusurĭ într'un salon?

Curios lucru!.. Pe Simering am găsit vară și la Genova vînt rece. In toată Lombardia a plouat cu cofa. Recoltele sunt splendide. Ți-oĭ scrie de la Monaco mînĭ dimineață.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLVII.

Monte-Carlo, Maiŭ 1882.

Dragă, Plecînd de la Genova pe la 4 ore după amiazĭ, am sosit aicĭ la 11 ½ și am tras la Hôtel de Paris, unde am dormit cîte șapte într'un pat minunat, căcĭ până aice n'am avut parte decît de paturĭ nemțeștĭ, adică proaste. Am făcut călătoria de pe Cornișa pe lună, avînd în stînga marea ce se întindea până în fundul orizonuluĭ cu mișcările eĭ line, și în dreapta dealurile acoperite cu măslinĭ, cu portocalĭ înfloriți, etc., printre carĭ sburaŭ milioane de luciole. Privighetorile cîntaŭ nebune de-alungul malurilor Măreĭ, și glasul lor se unia armonios cu vuetul valurilor. Eŭ din parte-mĭ, ca să nu staŭ de geaba, cîntam bucățĭ din Bărbierul de Seviglia și astfel am sosit la Monte-Carlo, sănătos, voios și regretînd că nu eștĭ cu mine, dar helbet!..

Grădina Cazinuluĭ cu terasele sale este o adevărată minune, maĭ cu seamă cînd știe cine-va ce era locul acesta cu 15 anĭ în urmă. Pe o stîncă arsă de soare, s'a creat un raĭ și împrejurul acestuĭ s'a ridicat un oraș întreg... De ce n'avem moșia Mirceștĭ lîngă Monte-Carlo!!. Ce admirabil efect ar face lunca pe malul Măreĭ Mediterane!.. și noĭ ce ne-am lefăi!

Plec astăzĭ la 2 ore la Marsilia, unde voĭ sosi la 9½ seara, apoĭ mînĭ dimineață mă voĭ duce la Montpellier, dar mărturisesc, că de n'aș fi grăbit, aș maĭ rămînea cu mulțumire încă vre-o săptămînă aice, unde am lumină, soare și florĭ în belșug.

Sper să găsesc la Montpellier un răvaș de la mata, cu veștĭ bune de acasă. Prin urmare te sărut de-o mie de orĭ... helbet...

V. Alecsandri.

CCCLVIII.

Montpellier, 8 Maiŭ 1882.

Dragă, Sosind erĭ, duminică, la Montpellier, am fost primit la gară de către Bonaparte Wyse, baronul de Turtulon, Laforgue

şi alţi amicĭ aĭ meĭ necunoscuţĭ. Pe la 2 ore după ameazĭ ne-am dus aproape de Montpellier, în parcul unuĭ Castel unde eraŭ adunaţĭ mulţĭ felibrĭ şi multe dame. Acolo am fost aşezat pe un jelţ, în ochiĭ tuturor ca un obiect de curiozitate, alăture de D-na Prezidentă şi am asistat, timp de 4 ore la numeroase cetirĭ în limba provenţală şi cîntice populare care produse mare entusiasm. Studenţiĭ romînĭ din Montpellier mĭ-aŭ prezentat o mare coroană de trandafirĭ, pe care i-am împărţit la dame, după ce le-am cetit în gura mare cîntecul ginteĭ latine.

Seara, pe la 7 ore, mare banchet în onorul meŭ, la care asistaŭ vr'o 60 de persoane. S'aŭ ridicat multe toasturĭ în onorul meŭ, şi în fine mi s'a oferit o statuetă de bronz foarte frumoasă, din partea Felibrilor. Am mulţumit cum se cuvine, şi m'am întors acasă pe la miezul nopţiĭ. Sunt sănătos şi am de gând a pleca de aice poimîne, ca să mă întîlnesc cu Mistral la Avignon. Apoĭ m'oĭ duce la Forcalquier. N'aĭ nicĭ o grijă îţĭ e voinic moşneagul. Te sărut de-o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLIX.

Montpellier, 9 Maiŭ 1882.

Dragă, Serbarea de aice fiind terminată, plec mînĭ dimineaţa la Marsilia, ca să văd pe Plagino şi portul cel mare cu corăbiĭ din toate părţile lumeĭ. Ierĭ şi astăzĭ am fost învitat la dejun şi la masă de amiciĭ meĭ felibri, însă într'un oraş de provincie nu aş putea să staŭ multă vreme, căcĭ m'ar prinde urîtul. De la Marsilia voĭ merge să văd pe poetul Mistral la Mailan şi de-acolo la Forcalquier, împreună cu Bonaparte Wyse. Aice ne aşteaptă marĭ sărbătorĭ. Iţĭ trimit programul lor; pune pe cineva să ţi-l traducă. Aicĭ la Montpellier am găsit pe Doctorul Obedenarul, cu care am petrecut în toate zilele şi maĭ mulţĭ studenţĭ romînĭ, între carĭ pe Paul Catargi; el m'a întrebat de mata şi 'ţĭ sărută mînile.

Timpul e foarte frumos. Eŭ sunt sănătos. Nu maĭ simt durerea ce-o aveam în dreapta şi sper că m'oĭ întoarce acasă cît un tun. Nu te îngriji dar despre mine. Ţiŭ prea mult la mata, pentru ca să nu mă feresc de orĭ ce ar putea să-mĭ fie vătămător.

Să ne videm dar sănătoşĭ la Viena. Te sărut de o mie de orĭ. Ţi-oĭ maĭ scrie de la Forcalquier.

V. Alecsandri.

CCCLX.

Marsilia, 11 Maĭ 1882.

Dragă, La Montpellier am primit cea întîĭ scrisoare a matale şi m'a mîhnit văzînd cît eştĭ de neliniştită pentru mine. Babuşcă dragă, nu-ţĭ cunoştĭ moşneagul; nu ştiĭ că în voiaj eŭ devin tînăr de 50 anĭ, însă tînăr cu esperienţa unuĭ om de 60. N'aĭ dar nicĭ o grijă; mă păzesc de orĭ ce ar putea să-mĭ fie vătămător pentru ca să-ţĭ revin acasă sănătos şi voinic.

Ierĭ am plecat de la Montpellier şi am venit la Marsilia; drumul ţine numaĭ 5 ore. Am tras la otel de Londre unde am fost împreună, şi îndată m'am dus de-am vizitat portul, căcĭ am o predilecţie deosebită pentru Mare şi pentru vieaţa maritimă. Ziua era minunată şi portul plin de corăbiĭ marĭ, venite din toate părţile lumeĭ.

Am vizitat două vapoare colosale care aŭ să plece, unul la China şi altul la America şi cu tot farmecul lor asupra inchipuireĭ mele m'am stăpînit de a pleca cu ele. Admiră-mă cît sunt de cuminte!.. In loc de-a mă îmbarca pentru ca să mă duc peste noă mărĭ şi nouă ţărĭ, am să merg mînĭ la Avignon, unde mă aşteaptă Bonaparte Wyse, pentru ca să mă întovărăşască la Mailan, locuinţa luĭ Mistral. Poimînĭ ne vom îndrepta spre Forcalquier, unde ne aşteaptă marĭ serbărĭ ce aŭ să ţie treĭ zile. Primarul de acolo m'a învitat a găzdui la el, precum şi cel de la Gap, unde voĭ merge după Forcalquier. In fine voĭ lua trenul Parisuluĭ. Astăzĭ mă duc să fac dejun la restaurantul de pe Comoşa (?) şi vizita familieĭ Plagino...

. . . .

Dragă, mă întorc pe la şase ore la otel, încîntat de dejunul la Reserva, avînd cea maĭ frumoasă privelişte pe Mare; însă îţĭ mărturisesc că mĭ-aĭ lipsit mult. Impreună am fi petrecut de-o sută de orĭ maĭ bine. La Plagino am şezut vr'o cincĭ ore, admirînd villa luĭ, unde dacă am vroi, am petrece toată iarna, ocupînd căsuţa luĭ Cantacuzin.

Alăturea de Villa Marie, este de închiriat o altă căsuţă, cu grădină şi cu terasă minunată pe malul Măreĭ. Cine ştie dacă n'om veni aicĭ spre iarnă. Orĭ cum, te sărut şi îţĭ doresc linişte şi sănătate.

V. Alecsandri.

CCCLXI.

Avignon, 13 Maiŭ 1882.

Dragă, erĭ dimineaţă am plecat de la Marsilia şi am sosit la Avignon pe la 11 ore. La gară ne aştepta Bonaparte Wyse care venise aicĭ înaintea mea şi îmĭ reţinuse o odae bună la otel. Am plecat îndată împreună cu o trăsură la Mailan ca să visităm împreună pe celebrul poet al Provenţiĭ, Mistral. După o oră de primblare am sosit într'un sat mic aşezat în faţa munţilor Alpiĭ şi m'am întîlnit cu amicul meŭ necunoscut. El locueşte ca mine la ţară într'o căsuţă mică, înconjurată de o mică grădinuţă şi lucrează necontenit într'un cabinet bine luminat şi simplu mobilat ca al meŭ

Mistral e un om de vre-o 52 de anĭ, înalt, frumos, cu fruntea largă, cu păr bogat şi argintiu; fizionomia luĭ e plăcută, veselă, simpatică şi graiul luĭ poetic. Cum m'a văzut, m'a luat în braţe şi ne-am sărutat împreună ca doĭ fraţĭ ce nu s'aŭ întîlnit de mult. Soţia luĭ maĭ tînără decît el cu vr'o 25 de anĭ, ocheşică şi graţioasă, ne-a trimis în sala unde era pusă masa pentru dejun. Am şezut la masă 4 ore, grăind cu veselie, închinînd sănătăţi pentru ţară şi familia mea. Intr'un cuvînt, am petrecut pînă la 6 ore cu cea maĭ vie mulţumire. Madam Mistral ne-a cîntat cîntice provenţiale foarte plăcute şi a cetit cîntecul ginteĭ latine cu mult entusiasm. I-am promis să-ĭ trimit un costum naţional complect. Te rog dar să te ocupĭ cu găsirea luĭ, pentru ca să-l pot espedia îndată ce voĭ sosi acasă.

La întoarcere, Mistral ne-a întovărăşit la Avignon pentru ca să şadă cu mine pînă astăzĭ la 1 ora după ameazĭ, cînd am să plec la Forcalquier. Aicĭ chiar sub hotel este librăria luĭ Buşeli, prietin al luĭ Mistral şi poet. Incă un amic de-aĭ meĭ care a fost fericit de-a me vedea.

Sînt sănătos şi te sărut de-o mie de ori.

V. Alecsandri.

CCCLXII.

Forcalquier, 14 Maiŭ 1882.

Dragă, mă găsesc în munţiĭ Alpĭ, într'un orăşel mic, unde s'aŭ adunat mulţime de persoane pentru ca să asiste la serbarea felibrigilor. Sosind aicĭ alaltăerĭ seară, am fost primiţĭ cu muzica locală şi cu fanare aprinse; a trebuit să mergem pe jos prin

ulițele orașuluĭ pînă la primăria unde ne așteptaŭ Prefectul districtuluĭ cu Primarul și cu toțĭ funcționariĭ administrativĭ. După complimentele de bună sosire, ne-aŭ împărțit pe la gazde. Eŭ mă găsesc la d-l primar, ocupînd o odae bună a căreĭ fereștĭ daŭ pe piață și la care sînt aninate steagurile Francieĭ și a Romîniei. Ierĭ orașul s'a umplut de oamenĭ venițĭ din satele de pe înprejur și a început serbarea cu o procesie la o biserică situată pe un deal. La 3 oare ne-am adunat într'o sală mare, luînd loc, eŭ în dreapta prezidentuluĭ și Bonaparte Wyse în stînga luĭ. Sala era plină de dame și de domnĭ. A trebuit sĭ fac un discurs care a fost foarte aplaudat pentru ca să mulțumesc tuturor acelor ce 'mĭ adresase complimente, numindu-mă cel maĭ mare poet al orientuluĭ și renăscătorul națieĭ romîne, etc. etc. Seara, banchet de 100 persoane, unde iar a trebuit să iaŭ cuvîntul pentru ca să port un toast locuitorilor din Forcalquier. După masă, luminație, foc de artifiție, muzică și bal pe piață, însă eŭ ca un om cuminte, m'am culcat pe la 10 ore.

Astăzĭ are să reînceapă serbarea și mînĭ plec la Gap.

Sînt sănătos și te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXIII.

Gap, 17 Maiŭ 1882.

Dragă, Ierĭ găsindu-mă încă la Forcalquier, am fost învitat a asista la așezarea celeĭ întâĭ petre de viaduc a drumuluĭ de fier ce se lucrează acum. Suindu-mă în trăsură cu prefectul și escortat de geandarmĭ am sosit la locul destinat. Timpul era foarte frumos, lume multă și maĭ cu seamă pe culmea dealuluĭ pe care se află orașul. Pe piatra viaduculuĭ era lipită o placă, unde numele meŭ era săpat cu acel al prefectuluĭ și altele. A trebuit să iaŭ cuvîntul și am împrovizat 4 versurĭ care aŭ avut mare succes și care aŭ să se publice prin jurnalele localitățeĭ [1]). Azĭ dimineață la 6 ore și jumătate am plecat la Gap, unde am sosit cu bine pe la 12, trecînd prin munțiĭ Alpĭ, pe marginea apeĭ Duranța și admirînd panorame minunate.

Acum ies din sala Felibrilor plină de lume. Iar am fost obligat să fac un mic discurs pentru ca să răspund la complimentele ce mi s'aŭ adresat de maĭ mulțĭ Felibri.

---

[1]) V. «Revue des langues romanes» 1883. X, p. 151.

Peste două ore banchet mare. Mînĭ plec la Avignon. Sosind acolo, voĭ lua două zile de odihnă, deşi nu mă simt ostenit.

Nu'ţĭ scriŭ maĭ mult, pentru-că aŭ venit cîte-va persoane să mă vadă, dar cum oĭ sosi la Avignon, ţi-oĭ scrie iară.

Te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXIV.

Avignon, 18 Maiŭ 1882.

Dragă, M'am întors erĭ seară de la Gap după săvîrşirea serbăreĭ Felibrilor din Munţiĭ Alpĭ şi am de gînd să stau pe loc ca să mă odihnesc, pîn' a nu pleca la Paris. Sînt învitat a merge la Beziers şi la Alby, dar cred că destul m'am arătat amicilor meĭ felibri de prin locurile aceste şi n'am timp să mă maĭ întîrziĭ pe aice încă vr'o 12 zile. Aşa dar sper să fiŭ la Paris la 21 Maiŭ, adică peste 3 zile. Sînt sănătos, slavă Domnuluĭ, deşi sînt tot pe drumurĭ decînd am plecat de-acasă. Partea munţilor Alpĭ ce am vizitat este foarte frumoasă, căcĭ drumul de fier duce tot pe malul apeĭ Duranţa şi trece prin stîncĭ. Sînt dar mulţămit de primblarea mea, dar m'am săturat de complimente şi de mese carĭ ţin cîte patru ceasurĭ.

Din cauza alergărilor mele dintr'un loc într'altul nu am primit decît un singur răvaş de la mata şi nu am nicĭ o veste de-acasă, nicĭ de la copiĭ. Sper să găsesc scrisorĭ la Paris, căcĭ sînt nerăbdător de a şti cum vă aflaţĭ cu toţiĭ. In toate alergările mele prin Alpĭ am fost întovărăşit de Bonaparte Wyse care se ţine furcă de mine, căcĭ i-am căzut tronc la inimă. El mi-a şi promis să vie la Mirceştĭ într'o zi.

Ţi-am scris maĭ în toate zilele; sper dar că eştĭ liniştită despre mine. Am eşit bine în capăt pîn' acum cu meseria de curier şi constat cu mulţumire, că sînt încă destul de voinic.

Drept aceea te sărut şi desmierd pe Grosana, pe tuşa şi pe hoţul.

V. Alecsandri.

CCCLXV.

Paris, 20 Maiŭ 1882.

Dragă, Am sosit aseară pe la 11 ½ ore la Paris şi am găsit la gară pe Iancu, pe Alisa, Bebé şi Şarl. Am tras la Grand

hôtel pentru că este maĭ în centru, însă poate că m'oĭ muta la frate-meŭ peste cîte-va zile.

Nu pot să-ţĭ spun încă nimic despre Paris, fiind-că încă nu am eşit, dar cînd am ajuns la hôtel, mişcarea trăsurilor era atît de mare pe bulevard, că deabie fiacerul meŭ a putut răsbate pentru ca să intre în curtea hotelului. Aice am găsit o odaie bună, la rîndul al doilea, cu priveala spre piaţa opereĭ.

Sunt sănătos şi nu mă simt ostenit; dovadă că ţi-ĭ moşneagul ţonţoroĭ, după cum zice Pisozki. Iancu mĭ-a dat două scrisorĭ de-a matale, una de la 30 April şi alta la 5 Mai. Cea d'întîĭ m'a căutat pe la Montpellier, pe la Forcalquier şi de aice a fost expeduită la Paris de către primarul aceluĭ oraş. Vezi că şi primarii din Franţa sunt la ordinele mele, nu numaĭ cel din Mirceştĭ.

Acum cred că te aĭ liniştit, ştindu-mă lîngă frate-meŭ, lîngă D-na şi lîngă Baligot. Ţi-oĭ scrie peste două zile, după ce voĭ maĭ vizita curiozităţile Parisuluĭ.

Te sărut şi doresc să ne vedem sănătoşĭ la Viena,

V. Alecsandri.

CCCLXVI.

Paris, 24 Maiŭ 1882.

Dragă, Deşi nu am venit în Paris de cincĭ anĭ, îmĭ pare că nu m'am depărtat de el nicidecum. Umblu toată ziua pe jos, însă după obiceiul meŭ mă întorc la otel de vreme şi mă culc pe la 10 ceasurĭ. Dovadă că am cincĭ anĭ maĭ mulţĭ în spinare. — Aice una din petrecerile mele cele maĭ plăcute este de-a mă pune pe-un jilţ în curtea oteluluĭ şi de a privi sosirea călătorilor. Seara curtea e luminată cu lumină electrică, încît pare ca un salon plin de lume. Baligot şi Iancu vin în toate zilele să mă vadă şi să facem primblărĭ împreună. Am văzut pe Doamna care m'a întrebat despre mata; asemine şi Noemi şi Alisa.

Pe toţĭ 'ĭ-am găsit sănătoşĭ şi toţĭ m'aŭ găsit bine, cu toate că mĭ-a înălbit mustaţa Adevărul e, că mă simt bine dispus, sănătos şi mulţumit de călătoria mea. Poate că voĭ profita de venirea mea în părţile aceste, pentru ca să fac cu baronul de Turtulon o primblare de puţine zile în Olanda, ca să vizităm galeriile de tablourĭ de la Anvers şi pe un învăţat care face parte din corpul felibrilor.

Am scris luĭ Ion Ghica că mă aflu în Paris şi îl aştept peste vre-o 10 zile. Baligot mi-a spus că de la Viena la Munich sunt

10 ceasurĭ de drum de fer şi dela Munich la Wakershein numaĭ două. Prin urmare cînd o veni timpul ca să ne ducem împreună să-l videm pe Alecu, mata îĭ veni la Viena, unde îĭ petrece noaptea, şi a doua zi dimineaţa plecînd la 10 ceasurĭ veĭ ajunge la 8 seara în Munich, unde te-oĭ aştepta la gară. Pentru înlesnirea matale voĭ scrie stăpînuluĭ de la Grand hôtel din Viena, ca să poarte de grije de toate, pentru ca să găseştĭ odaie gata şi să plecĭ a doua zi.

Căcĭ dacă ar fi să vin eŭ la Viena înaintea matale, aş face de treĭ orĭ de geaba drumul dintre Viena şi Munich. Ţi-oĭ scrie maĭ pe larg despre acest plan...

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLVII.

Paris, 27 Maiŭ 1882.

Dragă, Sunt sănătos şi petrec cu mulţumire în Paris, vizitînd curiozităţile sale, care se înmulţesc pe fie-care zi. — Pe Baligot şi pe Iancu îĭ văd în toate zilele, căcĭ vin de mă găsesc în curtea hoteluluĭ care 'mĭ slujeşte de salon... N'am maĭ primit veştĭ din ţară. Nu ştiŭ cum vă aflaţĭ. Scrie-mĭ de eştĭ sănătoasă şi adresează scrisoarea la adresa frate-meŭ : Monsieur I. Alecsandri, 50 bis Avenue de la Grande armée Paris. — Eu voĭ maĭ şedea pe aice vr'o zece zile, după care voĭ pleca la Munich, unde te-oĭ aştepta ca să mergem la Wakershein.

Te sărut de-o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLXVIII.

Londra, 31 Maiŭ 1882.

Dragă, Te-ĭ mira negreşit cînd îĭ primi acest răvaş cu data din Londra. Adevărul este că nu mă gîndeam nicĭ eŭ să răsar de odată aice, însă nu am avut ce mă face cînd Ion Ghica mĭ-a scris că este cam bolnav, că doreşte numaĭ de cît să mă vadă şi că presenţa mea este neapărată pentru o ceremonie naţională. Iată dar că am venit în cîte-va ceasurĭ din Paris, făcînd o primblare minunată de la Calais la Douvres pe Marea liniştită ca un iaz.

Distanţa dintre Franţa şi Englitera este numaĭ de un ceas şi jumătate şi vaporul care duce de la un mal la altul este un adevărat palat. De la Douvres la Londra drumul de fer duce în două ceasurĭ, trecînd prin locurĭ frumoase, înverzite şi împodobite cu

mulţime de case de ţară cum aş vrea să am la Mirceştĭ. Londra e cel maĭ mare oraş din lume şi are peste patru milioane de locuitorĭ, bogăţiĭ nenumărate, monumente măreţe şi apa Tamiza pe care plutesc miĭ de corăbiĭ venite din toate părţile lumeĭ.

Am tras la gazdă la Ion Ghica, unde ocup o odae mare, comodă, luminoasă, cum îmĭ place mie, în cuartierul aristocratic al Londreĭ, aproape de Hyde Parc, cel maĭ mare parc din Europa. In acest parc se plimbă în toată ziua miĭ de trăsurĭ de lucs şi sute de amazoane pe caĭ de soĭ. E un spectacol care nu se vede aiure şi merită de a fi văzut. Ierĭ am fost cu Ion Ghica şi cu familia luĭ, ca să asistăm la darea de pe uscat a celeĭ întîĭ corăbiĭ de răsboi romîne. Vasul era aşezat pe o skelă înclinată şi ornat cu steagurĭ. La un moment hotărît, Madam Ghica a tăiat cu o bărdiţă un găitan subţire de mătasă şi corabia a plecat încet, lunecînd pe skele şi a intrat maiestos în apă ca o lebădă cochetă, în strigăte de ura a persoanelor prezente. După aceea am fost poftiţĭ la un dejun englezesc, am ridicat toasturĭ şi în fine ne-am întors acasă, făcînd jumătate de cale pe Tamisa şi jumătate cu drumul de fer de sub Londra. Am rămas foarte mulţumit de această ceremonie şi de modul cum mi-am petrecut ziua şi am dormit butuc până la 8 oare. Astăzĭ merg să fac vizita D-luĭ Tissot, ambassadorul francez, pe care-l cunosc de la Iassy şi Duminică m'oĭ duce să petrec cu Kingston, care, precum îţĭ aducĭ aminte, a fost la Mirceştĭ cu Crawlay.

Londra îmĭ place cu deosebire, prin urmare cred că voĭ şedea aice în total vre-o zece zile, căcĭ Ghica şi Madam Ghica se opun de-a mă lăsa să-ĭ părăsesc maĭ de grabă. Pe urmă m'oĭ întoarce la Paris, unde m'oĭ opri numaĭ patru saŭ cincĭ zile, până a nu pleca la Munich, locul întîlnireĭ noastre. Ţi-oĭ scrie la fie-care două zile. Mata adresează scrisorile tot la frate-meŭ. Complimente din partea luĭ Ghica... Te sărut de o mie de orĭ împreună cu Tirteĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXIX.

Londra, 2 Iunie 1882.

Dragă, Cînd ne-om întîlni oĭ avea multe de istorisit, căcĭ în cîte-va săptămînĭ am vizitat părţile cele maĭ frumoase din Europa: Austria, Italia, Franţa şi Englitera.

Inlesnirile de comunicaţie sunt atît de comode, în cît nicĭ nu

simţĭ cînd aĭ trecut dintr'o ţară în alta şi numaĭ după deosebirea limbilor cunoştĭ că aĭ părăsit un popor pentru altul. Dar nicăire acele mijloace de comunicaţie nu sunt maĭ numeroase de cît în Englitera şi maĭ cu seamă în Londra.

Aice drumurile de fer trec pe deasupra caselor şi pe sub case cu o repeziciune spăimîntătoare şi însă, nicĭ odată saŭ foarte, foarte rar se întîmplă vre-un accident. Numărul şi mărimea garelor sunt colosale ; trenurile se ţes ca prin vis, ducînd miĭ şi sute de miĭ de călătorĭ care vin din toate părţile lumeĭ. Aĭ crede că toţĭ Englezii sunt pe drum şi că locuesc în vagoane. Pe stradă, trăsurile de toate formele nu maĭ încap şi vezeteiĭ sunt aşa de dibacĭ, caiĭ aşa de bine dresaţĭ, că nu se întîmplă nicĭ o încurcală. Un singur poliţaĭ e destul ca să reguleze cu un semn de mînă mişcarea acelor trăsurĭ, oprindu-le cînd trebue, pentru înlesnirea trecereĭ celor pe jos.

In casele engleze domneşte cea maĭ completă ordine, bucătăriile sunt adevărate saloane în care poţĭ intra în tualetă de bal ; asemine şi în cabineturĭ. Apa curge pretutindenĭ, caldă şi rece, în cît totul este curat şi fără cît de puţin miros.

Parcurile sunt minunate; stradele curate şi femeile frumoase; dar le lipseşte soarele Italieĭ şi chiar acel de la Mirceştĭ. Iată pentru ce sunt dorit a mă întoarce acasă, lîngă baba pe care o sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXX.

Londra, 6 Iunie 1882.

Dragă, Plec peste două zile la Paris, unde sper să găsesc o scrisoare de la mata... Să-mĭ telegrafiezĭ dacă trebue să plec îndată şi dacă maĭ este cu putinţă să ne abatem pe la Wackerstein.

Eu sunt sănătos şi foarte dorit de a te videa, pentru ca să mă mîngîi...

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLXXI.

Londra, Iunie 1882.

Dragă, Sunt în momentul plecăreĭ, deşi Ion Ghica şi familia luĭ se roagă să maĭ staŭ. La Paris voĭ şedea numaĭ până cînd oĭ primi scrisoarea matale. Din cuprinsul eĭ voĭ pricepe dacă a

trebui să viŭ deadreptul la Moldova, saŭ să merg la Munich să te aştept acolo pentru ca să ne ducem împreună la Wackerstein...

Dacă nu m'aş găsi aice lîngă familia luĭ Ghica, unde sunt iubit ca un frate, m'aş îmbolnăvi de supărare. — Ghica se află în aceeaş împrejurare ca şi mine...

Doresc mult să te văd; am multe de grăit cu mata.

Te sărut de-o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLXXII.

Sinaia, 24 August 1882.

Dragă, Am sosit Sîmbătă la Sinaia şi am mers în gazdă la Gheorghe Duca, însă casa luĭ fiind clădită pe un vîrf de deal şi fiind suişul foarte obositor, m'am coborît astăzĭ de vale şi am luat o odae veselă, la otelul unde a şezut Adela Moruzi.

Duminică am petrecut maĭ toată ziua cu Regele şi cu Regina la palatul lor din munţĭ; am vizitat castelul şi am rămas încîntat de frumuseţea luĭ. — Ierĭ am dejunat iar împreună şi am înduplecat pe Regele ca să decoreze pe amiciĭ meĭ filibri din Provence. — Astăzĭ mă duc iar la palat, ca să lucrăm cu Regina şi dacă voĭ găsi un prilej favorabil, i-oĭ vorbi de Mitikă. Aştept astăzĭ pe Miţiţă Sturza ca să aflu dacă a făcut ceva, precum mi-a promis. De nu, voĭ ruga de-a-dreptul pe Regele ca să se gîndească la ginerele meŭ.

Timpul e foarte frumos, însă nopţile sunt recĭ şi sunt obligat să fac puţintel foc. Multă lume a plecat de aice şi Sinaia 'ncepe a fi cam pustie. Prin urmare cred că voĭ maĭ şedea până la sfîrşitul săptămîneĭ numaĭ. Pe Lunea viitoare sper să fiŭ întors acasă. Despre sănătate sunt mulţămit, căcĭ mă feresc de osteneală, de mîncare şi de răceală.

Regina m'a întrebat de mata şi de Margarita şi cele ce 'i-am spus a bucurat-o. Cît despre Marie, nu mi-a spus încă nicĭ un cuvînt.

Vă sărut pe toate la un loc, **V. Alecsandri.**

Telegrafiază-mĭ cum vă aflaţĭ.

CCCLXXIII.

Sinaia, 29 August 1882.

Dragă, Mînĭ este ziua aniversăreĭ luareĭ Griviţeĭ. Regele şi Regina doresc să asist la serbarea ce se pregăteşte aice pentru

acel aniversar istoric. Prin urmare nu voĭ putea pleca de aice de cît poimînĭ, Marţĭ. Voĭ merge la Bucureştĭ pentru ca să mă întîlnesc cu Mitiţă Sturdza şi să văd dacă am isbutit a face ceva pentru Mitikă; apoĭ cred că voĭ pleca Mercurĭ seara la Mirceştĭ. — Am primit o scrisoare de la Marie care'mĭ anunţă că s'a mutat la Geneva, Hôtel Naţional...

Regina 'ţĭ trimete complimente şi sărută pe Terteĭ.

Eŭ vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXIV.

Sinaia, Sept. (1882).

Dragă, Sunt sănătos; timpul frumos. Era să plec Duminică, însă m'am oprit, fiind că Lunĭ a fost aniversarea luăreĭ Griviţeĭ, pentru care s'a făcut o mare serbare aice. Te-Deum la biserică, apoĭ dejun cu soldaţiĭ pe vîrful unuĭ munte sub o baracă împodobită cu brazĭ şi cu florĭ, în sunetul muziceĭ. La masă, unde se găseaŭ Regele şi Regina, a trebuit să port un toast armateĭ romîne pe care am cîntat-o şi am făcut un cuvînt ce a uimit pe toţĭ, producînd mare efect. După dejun, horă de soldaţĭ împreună cu cucoane în haine ţărăneştĭ. Am jucat şi eŭ ca toată lumea, luînd parte la veselia obştească şi am rămas foarte mulţămit de această serbare a vitejieĭ romînilor din cîmpul de războiŭ. Iĭ găsi discursul meŭ în jurnale şi maĭ cu seamă în Monitor. [1])

Am primit răvaşul matale şi m'am bucurat că sunteţĭ cu toţiĭ sănătoşĭ. Spune-ĭ Margariteĭ că draga papa s'a întoarce în curînd, ca să-ĭ culeagă ciocolată pe copacĭ.

Am răuşit a decora pe mulţĭ din amiciĭ meĭ din Provenţa. Sper că voĭ răuşi a face ceva şi pentru Mitică. Aflu că Brătianu are să vie astăzĭ aice; îl aştept pentru ca să-ĭ vorbesc de-a dreptul, deşi îmĭ vine greŭ a face acest pas.

Gîndul meŭ e ca să plec mînĭ, mînĭ Joĭ, la Bucureştĭ şi Vinerĭ seara la Mirceştĭ, însă se poate ca din causa luĭ Mitikă să maĭ întîrziŭ până Sîmbătă. In tot cazul trimete trăsura la gară, Sîmbătă dimineaţa şi Duminică.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

Paulina Kreţulescu 'ţĭ trimete complimente [2]).

---

[1]) Vezi *Monitorul Oficial* din 1882, No. 128.

[2]) Urmează o scrisoare, cu data: Bucureştĭ 18 Oct. 1882, cu povestirea uneĭ scene intime de la Curtea Regală.

CCCLXXV.

Bucureşti, 15 Martie 1883.

Dragă, Am sosit cu bine pe o dimineaţă frumoasă, deşi cam rece. Am avut tovarăş de drum pe părintele Episcop Melhisedec, pe Creţulescu, ambasadorul nostru la Petersburg, pe Ionescu şi alţi membri de-ai Academieĭ. N'am dormit toată noaptea după obiceiul meŭ, însă nu mă simt ostenit.

Schimbarea aeruluĭ îmĭ prieşte. Cred că şi matale ţi-o face bine; prin urmare cum te-ĭ maĭ întări şi dacă a permite vremea, să viĭ aicĭ.

In momentul acesta, adică pe la 10 ceasurì, s'a întins o pîclă asupra oraşuluĭ, dar cred că s'a ridica. Vă sărut pe toate. Dă-mĭ ştirĭ despre mata.

V. Alecsandri.

CCCLXXVI.

Bucureştĭ, 2 Aprilie 1883.

Dragă, scrisoarea matale m'a bucurat foarte mult. Tot odată Valiano mi-a scris că este mulţumit de mata şi că îţĭ dă voe să viĭ la Bucureştĭ. Te aştept dar cu mare bucurie.

Eŭ sînt bine. Ierĭ am făcut o mulţime de vizite, căcĭ era Duminecă şi nu aveam Academie. Am auzit o mulţime de scandalurĭ pe care ţi le-oĭ povesti cînd îĭ veni.

Vă sărut pe toate.

Astăzi e vînt cam rece. Adu-mĭ vre-o două şipurĭ de colonie.

CCCLXXVII.

Lunĭ, 16 Maĭ 1883.

Dragă, am sosit cu bine la Bucureştĭ unde am găsit o căldură cum îmĭ place. Sînt sănătos şi sper să văd mînĭ pe Regele; apoĭ să-mĭ caut de drum înainte. Ingrijeşte de mata ca să fiĭ voinică, cînd a fi să întreprinzĭ voiajul.

Iţĭ trimit cu conductorul cofeturĭ de tusă şi un şip de doftoriĭ pentru căţeĭ. Ce maĭ fac bieţiĭ totoloncĭ? Tare mi-ĭ milă de dînşiĭ.

Spune luĭ Alecu [1]), că Teodor Rosetti nu se află în Bucureştĭ, prin urmare trebue să fie la Goleştĭ.

Vă sărut pe toţĭ şi vă doresc sănătate.

V. Alecsandri.

Pîn' a nu pleca ţi-oĭ maĭ scrie odată.

---

[1]) Al. Papadopol-Callimach.

CCCLXXVIII

Bucureştĭ, 18 Maĭ 1883.

Dragă Paulină, Ierĭ am fost la Cotrocenĭ de-am prînzit cu Regele, singurĭ amîndoĭ şi am şezut la vorbă până la 10 ore seara. Intorcîndu mă în oraş am fost puţin la teatru ca să aud pe Romaneasca recitînd Legenda Rîndunicăĭ. Mare succes, publicul a chemat autorul şi am fost obligat să-l salut din logie. Eŭ plec mîne dimineaţă pe la Vîrciorova şi voĭ ajunge poimîne pe la 1 după ameazĭ la Viena. Voĭ trage la hotel Tegethoff în Iohannesgasse, de unde ţi-oĭ scrie cum oĭ sosi. Sînt sănătos deşi căldurile sunt foarte marĭ aicĭ. Iĭ jălesc pe deputaţiĭ şi pe senatoriĭ de a fi să maĭ întîrzie în Bucureştĭ, şi mă simt fericit că nu mă găsesc printre eĭ.

Alecu mi-a scris un răvaş care m'a bucurat, dîndu-mĭ veştĭ bune de mata şi de copiĭ, precum şi de bietele totoloance.

A revedere în curînd. Vă sărut pe toţĭ şi pe toate din toată inima.

V. Alecsandri.

CCCLXXIX

Segenbaus (Neuwied), Maĭ 1883.

Dragă, Am aflat din scrisoarea luĭ Alecu, că aĭ avut alt noŭ şir de supărărĭ, de cînd am plecat de-acasă şi mă doare inima cînd mă gîndesc la mata, dar nu pot zice alta de cît ca Valiano: *patience mon enfant!* Se apropie momentul de scăpare şi sper că va începe pentru noĭ o nouă viaţă, scutită de necazurĭ. Aştept să-mĭ scriĭ că totul este gata, pentru ca să-ţĭ daŭ semnalul de plecare, şi apoĭ... *helbet!*

Eŭ sînt sănătos şi mă găsesc foarte bine aice, pe un vîrf de munte, în aer proaspăt şi într'o societate de tot plăcută.

Mama Regineĭ este de-o bunătate şi de-o distincţiune admirabilă. Regina ar voi să mă ţie aicĭ, până a fi ca să se întoarcă în ţeară, dar i-am declarat că 'mĭ este cu neputinţă, fiind a mă ocupa de sănătatea matale şi a te duce la băĭ. M. Sa m'a rugat însă să-ĭ fac o mare îndatorire, adică să o întovărăşesc la Coblenz, unde are a merge în curînd ca să salute pe Impărăteasa germană. N'am avut ce mă face şi a trebuit ca să mă supun la dorinţa sa. Indată dar ce m'oĭ întoarce dela Coblenz, ţi-oĭ trimite un telegram drept semnal de plecare. Planul meŭ, precum ţi-am scris alaltăerĭ, este ca de la Viena să viŭ în... până la Colonia, unde

mi-ĭ găsi la gară și de unde vom pleca de-a dreptul la Londra, dacă te-ĭ simți în putere, iar de nu, ne vom îndrepta spre Paris. Pănă atuncĭ te rog să-țĭ menajezĭ sănătatea... te sărut și doresc să te întîlnesc voinică.

V. Alecsandri.

CCCLXXX

Segenhaus, Neuwied (Maĭ 1883).

Dragă, Ți-am scris alaltăerĭ pentru ca să-țĭ spun că împărăteasa Germanieĭ, venind la Coblenz, Regina m'a rugat să o întovărășesc în vizita ce voiește a-ĭ face. Așteptăm răspunsul de la Coblenz, pentru ca să terminăm acea formalitate de etichetă și îndată apoĭ voĭ fi liber a mă duce de aice unde oĭ vroi. Poate să fie o întîrziere de vr'o două treĭ zile și îndată apoĭ ți-oĭ trimete un telegram ca să te îndemne a pleca la Viena. Mata ține-te gata.

La Viena am pus la cale cu Brofft ca să-țĭ poarte de grijă de toate; veĭ merge la hotel Tegetthof, veĭ ședea pe loc cît îĭ vroi și veĭ pleca la Colonia cu trenul de la $3^1/_2$ ceasurĭ după ameazĭ, luînd în șlepincar o cabină întreagă cu două paturĭ. Veĭ sosi la Colonia a doua zi pe la $12^1/_2$ ceasurĭ ziua și mi-ĭ găsi la gară. De acolo ne-om îndrepta împreună saŭ la Londra saŭ la Paris, după cum îĭ vroi și după cum te-ĭ simți.

Alecu mi-a scris că aĭ fost la Iașĭ ca să găseștĭ o casă pentru copiĭ, nu știŭ însă dacă copilele sînt tot la Mirceștĭ saŭ dacă Mitikă le-a și luat cu dînsul.

Răspunde-mĭ îndată cum te găseștĭ. Eŭ sînt sănătos și te sărut.

V. Alecsandri.

Așteaptă depeșa mea pentru plecare.

CCCLXXXI.

Sinaia (1883).

Dragă, Am primit portretul matale și am rămas încîntat de el. Regina și toate persoanele de aice l'aŭ admirat și aŭ găsit că'țĭ seamănă cu totul. Eŭ îl consider așa de nimerit, în cît am de gînd a maĭ comanda o duzină la Viena, căcĭ nu cred să reușască alt portret maĭ bine. Astăzĭ am primit scrisoarea matale și am rămas foarte mulțămit că suntețĭ sănătoșĭ cu toțiĭ acasă. Eŭ în-

su-mĭ sunt cît se poate de bine, timpul fiind frumos şi odăile bine încălzite.

Am cerut voie Regeluĭ şi Regineĭ de a pleca de aice Joĭ saŭ cel maĭ tîrziŭ Vinerĭ, însă fiind-că Regele pleacă la manevră, m'a poftit să rămîn cu Regina pănă Lunĭ, cînd Regina va merge la Ploeştĭ pentru ca să asiste la defilarea trupelor. A trebuit să mă supun. Aşa dar voĭ pleca Lunĭ la Bucureştĭ şi săvîrşind trebile mele cu Sulzer, sper să fiŭ cel maĭ tîrziŭ Joĭ la Mirceştĭ, adecă de mîne într'o săptămînă.

M'am săturat de locurĭ străine şi oftez după căsuţa mea. Cred că voĭ găsi acolo pe Margareta şi pe Elena pentru ca să le sărut şi să le aduc bomboane de la Capşa, precum şi luĭ Burdufu luĭ Tatu...

Ce voieştĭ să-ţĭ aduc din Bucureştĭ?

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXXXII.

Bucureștĭ, 31 Ianuarie 1885.

Dragă, Sunt sănătos. Erĭ m'am întîlnit cu Brătianu care m'a întrebat de mata şi mi-a zis că poate va fi trebuinţă să plec la Paris îndată după ce se va face numirea mea, pentru ca să-mĭ regulez poziţia mea acolo şi cu prezenţa mea să nimicesc oare care intrigĭ care s'ar urzi în lipsa mea. De-a fi să plec cu trenul Fulger care e comod şi grabnic, voĭ fi absent vr'o treĭ săptămînĭ cel mult şi apoĭ m'oĭ întoarce în ţară ca să şed cît voĭ avea trebuinţă.

Bălăceanu a sosit şi a tras la hotelul Brofft, nu la Grand Hôtel. El va cerca poate să-şĭ dreagă trebile, dar nu cred să reuşeze căcĭ demisia luĭ a fost primită de *însuşĭ Regele*... Imĭ pare răŭ de dînsul, căcĭ are o casă de copiĭ.

Piesa[1]) e pusă în studiŭ şi se va reprezenta pe la 8 saŭ 10 Martie. Scrie-mĭ.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXIII.

Bucureştĭ (1885?).

Dragă, Aseară am cetit piesa dinaintea uneĭ adunărĭ numeroase. Eram înconjurat de o mulţime de dame care aŭ rămas în-

---

[1]) Ovidiu.

cîntate, maĭ cu seamă de opinia luĭ Ovidiu asupra femeilor. Piesa a fost declarată admirabilă şi superioară Fîntîneĭ Blanduzieĭ. Cu toate aceste, cînd m'oĭ întoarce acasă, am s'o maĭ puric şi s'o maĭ completez. Timpul neguros şi umed ca la Londra. De aceea şed maĭ mult în casă şi n'am făcut încă nicĭ o vizită . . . odată am fost la teatru ca să asist la reprezentaţia Blanduzieĭ şi în acea seară cucoana Smarandiţa şi cu Miţa se găseaŭ într'o benuară impopoţonate. Ele m'a învitat ca să merg la dînsele acasă, dar ş'or pune pofta în cuĭ.

Aseară cele maĭ multe cucoane aŭ cercetat despre mata, întrebîndu-mă dacă n'aĭ venit odată cu mine. Vre-o două aŭ declarat că nu eŭ am scris Ovidiu dar mata, care mi'aĭ purtat de grije să nu fiŭ întrerupt.

Om videa acum pe la 4 Martie cum s'o purta publicul cu Ovidiu. Eŭ în curînd m'oĭ întoarce acasă.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXIV.

(Bucureştĭ (1885).

Dragă, Ţi-am scris că voĭ pleca Joĭ, însă am primit o invitare de la Regina pe Vinerĭ dimineaţa; sunt dar obligat a nu pleca de cît Vinerĭ seara. Sper că nu se va maĭ prezenta nicĭ o împedecare păn' atunce.

Sunt sănătos şi vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXV.

Bucureştĭ, Vinerĭ 1885.

Dragă, Viŭ de la Regina, căreia am cetit al 4-lea act din Ovidiu. A rămas încîntată şi mi-a luat manuscrisul. Intorcîndu-mă pe la 4 ceasurĭ, a început o ninsoare de cele tătăreştĭ. Temîndu-mă de viscol, am decis să nu plec astăzĭ . . . Sper că va înceta la noapte şi să plec mînĭ.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXVI.

(Bucureştĭ) Sîmbătă 16 Martie (1885).

Dragă, E viscol şi am hotărît să nu maĭ plec. Te aştept pe mata aice. Inştiinţează-mă cînd aĭ de gînd să plecĭ? Să aducĭ cu

mata cadrul cel negru cu pergamentul Regineĭ pe care a zugrăvit *Concertul în luncă*, căcĭ am să-l depun la Academie pe timpul cît voĭ fi absent din ţară, temîndu-mă să nu se fure acasă în lipsa noastră. Am dejunat cu M-me Balş, care doreşte mult să te vadă. Aĭ loja No. 6 la teatru romînesc, unde veĭ merge cînd ţi-o plăcea, cît îĭ sta în Bucureştĭ.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

Academia începe la 19 şi azĭ suntem în 16. E de prisos să mă maĭ ostenesc cu drumurile.

CCCLXXXVII.

Duminică.

Dragă, Bine am făcut că n'am plecat, fiind că toată noaptea a viscolit şi a căzut foarte mult omăt în Bucureştĭ. Ce trebuie să fie în ţara de sus, pe la noĭ? Te aştept dar aice, însă te rog să nu te expuĭ la drum cît nu-ĭ fi sigură de mersul regulat al trenurilor şi pănă ce nu a maĭ scădea gerul. Eŭ sunt sănătos, slavă Domnuluĭ. Să mă înştiinţezĭ de ziua sosireĭ matale pentru ca să pregătesc odaea şi să reţin odaea de-alăturĭ.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXVIII.

Bucureştĭ, Mercurĭ (1885?)

Dragă, Am sosit cu bine aicĭ. La Roman mi-a eşit tot oraşul înainte cu florĭ şi cu muzică. Aice maĭ nime, afară de două, treĭ persoane. Dar asta mi-a convenit mult maĭ bine, căcĭ eram cam ostenit de horcăitul Ianculuĭ. Kneazul te sărută.

Vă sărut pe toţĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXIX.

Bucureştĭ, Miercurĭ (1885).

Dragă, Banchetul ce mi se pregăteşte aice se va da Vinerĭ în sala teatruluĭ. Aŭ să fie peste două sute de persoane la masă şi masa are să ţie pănă pe la 11 ceasurĭ de noapte. Am să fiŭ obligat să răspund la multe discursurĭ.. dar a doua zi, Sîmbătă

seara, sper să plec acasă. Trimite trăsura la gară Duminică dimineaţa. De nu voĭ veni Duminică, Lunĭ însă negreşit.

Vă sărut pe toţĭ, **V. Alecsandri.**

Gata casa? Kneazul şi frate-meŭ pleacă maĭ totodată cu mine.

CCCXC.

Bucureştĭ, Vinerĭ (1885?)

Dragă, Am comunicat depeşa matale luĭ Străjescu, care se va găsi negreşit la 12 Martie în Iaşĭ. O veste dureroasă a sosit de la Atena. Amicul nostru Cantacuzino a murit de un acces de astmă... încă unul dus!

Timpul astăzĭ este chiar de primăvară. Sunt sănătos.

Am primit răvaşul matale azĭ dimineaţă. M'oĭ întilni cu bancherul mînĭ.

Piesa se va reprezenta la 20 Martie. Te-oĭ înştiinţa maĭ sigur peste cîte-va zile... Te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri

CCCXCI.

Bucureştĭ, Duminică (1885).

Dragă, Sunt sănătos şi plec mînĭ la Sinaia. Iţĭ scriŭ aceste rîndurĭ de la Zizin, căruia te rog să trimiţĭ un paner cu mere şi pere cît maĭ curînd. Sper că în privirea apartamentuluĭ se va pune la cale după gîndul nostru.

Complimente din partea multor dame de aicĭ. Zizin îţĭ trimite complimente respectuoase şi îţĭ mulţumeşte pentru fructe.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCXCII.

Bucureştĭ, Marţĭ (1885).

Dragă, Sunt sănătos deşi a început a mă cerca o altă măsea. La 9 ceasurĭ dimineaţa merg la Academie cu Ghica; acolo lucrez până la 12. La unu mă duc la repetiţia piesiĭ, care nu mă mulţumeşte până acum nicĭ de cum, în cît din cauza actorilor voĭ fi silit saŭ să retrag piesa, saŭ sá întîrziŭ representaţia până la 22 Martie. Te oĭ înştiinţa despre hotărîrea definitivă, peste cîte-va zile.

Aice plouă cu cofa de alaltăerĭ, însă nu-ĭ frig. Șed serile acasă din cauza umezeliĭ. Moartea luĭ Cantacuzino n'a produs mare impresie între cunoștințele luĭ de aice. Pe mine m'a mîhnit mult, deși mă așteptam la această veste. Eliza Băleanu a fost foarte pătrunsă și a plîns mult.

Am primit de la Iancu o scrisoare foarte desperată. El se plînge că boala luĭ merge complicîndu-se. Ce-a maĭ fi?..

... Scrie-mĭ cum vă găsițĭ?

Vă sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCXCIII.

Viena, Vinerĭ (1885?)

Dragă, Am plecat ierĭ Joĭ la 9 ore dimineața cu trenul expres și am sosit la Viena astăzĭ la 2 după amiazĭ. Timpul ne-a favorizat tot drumul, însă aice am găsit ploaie. Am tras cu Ion Ghica la Grand Hôtel unde vom ședea până Lunĭ pentru ca să luăm trenul Fulger. Sunt sănătos și doresc să am veștĭ despre mata, Marie, copiĭ și tontoloace. Scrie-mĭ la Paris îndată, adresînd scrisoarea la legațiunea romînă.

Ți-oĭ maĭ scrie Lunĭ dimineața.

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCXCIV.

Paris, (1885?)

Dragă, M'am bucurat foarte mult de hotărîrea ce aĭ luat a veni cît maĭ degrabă la Paris, căcĭ deabie am sosit aice și urîtul începe a mă apuca. M'am deprins cu baba mea și n'am de cine să mă leg. Oĭ scrie luĭ Brofft îndată ce mi-ĭ telegrafia ziua plecăreĭ matale de la Mirceștĭ. Să-mĭ telegrafiezĭ și de la Viena cînd aĭ să plecĭ pentru ca să viŭ să te ieŭ la gară. Ion Ghica pleacă mînĭ dimineață la Londra. Am să remîn singur până îĭ sosi aice. Am văzut astăzĭ pe Noemia și nu m'am putut opri de a plînge gîndind la bietul Iancu. Cumnata înălbește și se îngrașă... Are mult curaj... Te așteaptă ca să-țĭ ajute la instalarea menajuluĭ. Ițĭ păstrează o bucătăriță...

In momentul acesta Bengescu a venit să-mĭ vestească că bătrîna princesă Sturza a murit la Baden, un an în capăt după

moartea luĭ Mihalachi Sturza. Am trimis pe Bengescu să pue pecețile legațiunei pe toate ușele de la otelul răposateĭ, din Paris.
Timpul e foarte displăcut. Ninge și e frig. Sunt sănătos.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCXCV.

Paris, Joĭ (1885).

Dragă, Dacă iĭ sosi Vinerĭ la Viena și iĭ pleca Sîmbătă seara, aĭ să facĭ două nopțĭ pe drum și să soseștĭ aicĭ la 5 ceasurĭ de dimineață, oră foarte necomodă, căcĭ totul e închis la această oră în Paris. Dacă însă iĭ pleca din Viena cu trenul fulger, veĭ face numaĭ o noapte pe drum și iĭ sosi aice la 6 ore seara a douazi. Te înștiințez despre asta, ca să chibzueștĭ marșrutul matale, ca să nu te espuĭ la o prea mare osteneală și la răceala nopților, care e foarte aspră.

Ți-am telegrafiat să plecĭ Joĭ de la Mirceștĭ pentru că în scrisoarea matale văzusem că eștĭ îngrijată despre mine, dar maĭ mulțumit aș fi dacă aĭ fi combinat plecarea în mod de a sosi la Paris neostenită; adică cu tren fulger.

Orĭ cum, te aștept cu mare nerăbdare ca să mă mut la Legațiune chiar în ziua sosireĭ matale. Casa va fi gata Sîmbătă seara... Te sărut de o mie de orĭ. Sunt sănătos și doritor să te văd ajunsă cu bine în Paris.

V. Alecsandri.

CCCXCVI.

Bucureștĭ, 29 Ianuarie (1886?)

Dragă, Astăzĭ e sfîntul Petru și Pavel. E sărbătoarea matale. Ițĭ trimit o mie de sărutărĭ de împărțit cu copiĭ și cu Gogu. Eŭ sunt sănătos și foarte bine la amicul nostru, la Kneazul; cu toate aceste mult doresc să viŭ acasă. Cînd oĭ scăpa de aicĭ? Nu știŭ! Cred că eștĭ foarte mulțămită de-a te găsi cu Margareta, și cu tot neamul. Acum eștĭ adevărat bunica... deși nu încă babă. Scrie-mĭ cum vă aflațĭ...

V. Alecsandri.

CCCXCVII.

Bucureștĭ, Joĭ seara 8½ ceasurĭ (1886).

Dragă, Pe cînd mata sosiaĭ la Mirceștĭ, eŭ am sosit cu bine la Bucureștĭ. Am tras la hotelul Brofft, camera No. 9. Aștept cu

nerăbdare să aflu cum te găseştĭ şi cum aĭ găsit pe toţĭ acasă; ce-aŭ făcut burduful luĭ Tatu şi Fornailă cînd te-aŭ văzut. Te las să-mĭ iaŭ ceaiul şi să mă culc.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCXCVIII.

Bucureştĭ, 19 August 1886.

Dragă, Sunt sănătos, dar mă găsesc tot în Bucureştĭ din cauză că în castelul de la Sinaia se află un văr al Regeluĭ. Nu voesc să fiŭ îndiscret şi să mă amestec în viaţa de familie regală. Insuş Brătianu a întîrziat mergerea luĭ la Sinaia, pentru acelaş motiv. Aştept dar pe loc ca să-mĭ dea de ştire D-ra Romalo cînd voĭ putea să mă duc şi cred că mînĭ saŭ poimînĭ voĭ primi acea ştire. Iţĭ trimit un pachet de gazete, care daŭ detaiurĭ despre întoarcerea prinţuluĭ de Battemberg în Bulgaria. Aice toate spiritele sunt preocupate de hotărîrea ce va lua Rusia în privirea evenimentelor petrecute peste Dunăre. Eŭ cred că de-o camdată Rusia îşĭ va înghiţi ciuda, pregătind maĭ tîrziŭ un noŭ renghiŭ prinţuluĭ.

In Bucureştĭ timpul se menţine frumos şi cald. Ce timp aveţĭ la Mirceştĭ? Cum te găseştĭ de cînd eştĭ acasă? Ce-a făcut Grosana cînd te-a văzut? Cum se poartă Cutza cu dînsa? Şi cu Hoţoţoiŭ. Scrie-mĭ despre toate în scurt.

Eŭ, după obiceĭ, ţi-oĭ scrie ades. Te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCXCIX.

Sinaia, Castelul Peleş (1886).

Dragă, Am venit erĭ la Sinaia şi am fost primit ca totdeauna cu mare bucurie de Maestăţile Lor. Amîndoĭ m'aŭ întrebat de mata şi le-am răspuns că dorul Margareteĭ te-a silit a merge îndată la Mirceştĭ, dar că la întoarcerea noastră la Paris, veĭ trece pe la Sinaia şi veĭ veni să prezentezĭ omagiile matale Regineĭ şi Regeluĭ.

Aice mi-am găsit odaea mea, unde am dormit astă noapte fără să mă întorc şi sper să petrec cît se poate de bine vre-o două săptămînĭ. Am făcut drumul de la Bucureştĭ la Sinaia într'un vagon cu Brătianu, cu Mitiţă Sturza, cu Cîmpineanu şi cu Stolojanu şi m'am încredinţat că guvernul este foarte mulţumit de Legaţiunea din Paris. Asemine Regele şi Regina mi-aŭ exprimat satisfacerea lor pentru modul cum am condus trebile. Prin urmare, de

la mine şi numaĭ de la mine atîrnă ca să prelungesc cît oĭ vrea şederea mea în Paris.

Ţi-am trimis un pachet de gazete în care aĭ putut ceti că Prinţul Bulgarieĭ a primit marĭ ovaţiunĭ peste Dunăre. Astăzĭ el va intra în Sofia, dar multe a suferit sărmanul din momentul detronăreĭ sale până la intrare. A fost insultat de Bulgarĭ şi de Ruşĭ cu o mojicie nepomenită. Dee D-zeŭ să nu o păţească maĭ răŭ.

Scrie-mĭ cum te aflĭ? Ce fac copilele şi căţeiĭ? Eŭ am mare dorinţă dea veni acasă.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CD.

Castelul Peleş, Mercurĭ 1886.

Dragă, Am primit răvaşul matale şi am rămas foarte mulţămit de dispoziiţile ce aĭ luat în privirea moşieĭ. Bun ministru am. Dacă prinţul de Battemberg ar fi avut miniştri ca mata, nu ar fi fost scamotat de pe tron. El părăseşte Bulgaria peste două zile şi se întoarce în sînul familieĭ sale. Eŭ din contră îmĭ propun să reintru cît maĭ curînd voĭ putea, în domeniul meŭ, unde voĭ găsi o regină şi pe Burduful luĭ tata.

Princesa Cuza anunţînd venirea sa la Castel Peleş, Regele m'a însărcinat să mă duc la gară ca s'o primesc. M'am dus în trăsură cu patru postalionĭ, avînd lîngă mine pe d-şoara Maiorescu şi am adus-o pe Doamna aice, unde a avut cea maĭ simpatică primire din partea Maestăţilor Lor. Va dejuna cu noĭ şi pe la 5 ore se va întoarce la Bucureştĭ, împreună cu frate-săŭ Teodor Rosetti.

Timpul e minunat, verdeaţa munţilor poleită de razele soareluĭ... prin urmare mă simt vesel şi sănătos... Nu fac primblărĭ marĭ dar în fie-care zi jucăm biliardul cu Regele timp de două ceasurĭ şi mă găsesc foarte bine de acest regim.

Sîmbătă va avea loc pe un vîrf de munte o serbare naţională în onorul luăreĭ Griviţeĭ. In fine pe la 5 saŭ 6 Septembrie sper să pot pleca de aice, ca să viŭ de-a dreptul la Mirceştĭ fără a trece prin Bucureştĭ. Cînd o fi să ne îndreptăm spre Paris, vom veni împreună la Sinaia.

Vă sărut pe toate din toată inima, **V. Alecsandri.**

Doamna a fost priimită cu frăţască simpatie de către Regina şi Regele în Castel şi după ce a petrecut cîte-va ore şi vizitat castelul, a plecat la Bucureştĭ încîntată de cîte a văzut.

CDI.

Castel-Peleş, Sinaia, 1 Sept. 1886.

Dragă, Bucură-te; am început iar a lucra; în ziua de 30 August, aniversarul Griviţeĭ, am asistat în biserica mănăstireĭ Sinaia, la rugăciunile făcute pentru sufletele vitejilor morţĭ în luptă; steagul regimentuluĭ care a dat asalt cetăţeĭ, era faţă aproape de altar... sdrenţele luĭ decorate cu Steaua Romînieĭ şi străpunse de glonţiĭ duşmanuluĭ, atrăgeaŭ ochiĭ şi-ĭ umpleau de lacrimĭ. La sfîrşitul leturgieĭ M. Sa Regina a aninat în vîrful aceluĭ steag o cunună de trandafirĭ şi de dafinĭ, legată cu o lungă cordea pe care era scrisă de însăşĭ Regina, următoarea deviză:

Rozele pentru ceĭ viĭ
Lauriĭ pentru ceĭ morţĭ!

După această ceremonie religioasă, a urmat, în lagăr, deasupra mănăstireĭ un dejun de 80 de persoane, apoĭ hora jucată de soldaţĭ, mînă în mînă cu damele de la Curte şi din Sinaia.

Regele şi Regina eraŭ prinşĭ în mijlocul horeĭ şi spectacolul întreg, făcea admirarea tuturor străinilor ce se găsiau de faţă.

Inţelegĭ bine cît am fost de uimit la amintirea vitejilor din timpul răsboiuluĭ; n'am putut închide ochiĭ toată noaptea şi a doua zi dimineaţa am scris o poezie intitulată *Incununarea steagului,* care a plăcut atît de mult, încît Regina a şi prescris'o frumos, pe un pergament destinat batalionuluĭ de la Griviţa. — Sunt foarte mulţămit că m'am convins de tăria condeiuluĭ meu, care zăcea în nemişcare de un an. Acum sunt sigur că la iarnă voĭ produce lucrurĭ frumoase, care te-or mîngăea de lipsa Mirceştilor.

Voĭ şedea aice încă vre-o săptămînă, apoĭ voĭ veni la apelul Margareteĭ, pentru ca să petrecem împreună măcar vre-o patru zile. Aştept sosirea luĭ Ferekydes, pentru ca să se reguleze afacerea decoraţiunilor încuviinţate de Rege.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CDII.

Castel-Peleş, Sinaia, 4 Sept. 1886.

Dragă, Am maĭ compus două poeziĭ; condeiul a început iară a alerga pe hîrtie, căcĭ frumuseţile munţilor îmĭ dă inspiraţia. Cu toate aceste, scopul meu e de a pleca peste 4 zile, pentru ca să găsesc pe Margareta la ţară şi să petrec cu (ea) măcar cîte-va zile. Aştept numaĭ să vie Ferekydes pentru regularea afacereĭ de-

coraţiilor şi Sturza pentru punerea la cale a bisericeĭ din Paris. Dacă or întîrzia, voĭ fi silit a lăsa totul baltă până la întoarcerea mea în Bucureştĭ, adică la sfîrşitul luneĭ.

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Om mînca persicile 'mpreună, cu vin de la Socola.

CDIII.

Argeş, 12 Oct. 1886.

Dragă, Iţĭ scriu în grabă ca să-'ţĭ dau de ştire că sunt sănătos. Am sosit erĭ aice cu Regele şi Regina şi ne întoarcem mînĭ la Sinaia. — Sfinţirea bisericeĭ a fost favorizată de un timp minunat. Miĭ de oamenĭ în costumurĭ naţionale încunjurau biserica. După servirea sfinţireĭ şi a leturgieĭ, Regele a pronunţat în gura mare un minunat discurs plin de ideĭ şi de simţiri înalte, apoĭ după răspunsul luĭ Mitiţă, a venit rîndul meŭ. Din capătul scăreĭ, adresîndu-mă la poporul adunat, am cetit cu glas tare oda ce cunoştĭ [1]). Ea a produs mare impresie, maĭ cu seamă versurile următoare:

Un singur om de viţă tare
Cuprinde miĭ de oamenĭ tarĭ,
Precum o ghindă 'n coajă-ĭ are
Un verde codru de ştejarĭ.

Tot poporul le-a înţeles şi a strigat ura!

Serbarea s'a desăvîrşit în regulă perfectă şi oraşul Argeş e animat de veselie. Desearǎ avem masă mare şi mînĭ la 10 oare plecăm.

Mă găsesc bine găzduit; serile şi dimineţile sunt recĭ, prin urmare nu mă despart de paletourile No. 1 şi 3. N'a venit încă vreme să pun blană, căcĭ soarele a fost ferbinte toată ziua.

La Sinaia voĭ maĭ şedea vr'o 4 zile mult; iar la Bucureştĭ numaĭ două, după care mă voĭ întoarce la Mirceştĭ ca să ne gătim de plecare la Paris.

Să te găsesc sănătoasă, te sărut de o mie de orĭ,

V. Alecsandri.

Iţĭ aduc nafură de la sfinţirea bisericeĭ.

---

[1]) «Odă la Curtea de Argeş.» V. «Conv. Lit.» XX. p. 692.

CDIV.

Castel-Peleş, Sinaia, 14 Oct 1886.

Dragă, Ne am întors de la Curtea de Argeş în deplină sănătate, deşi părăsiţî de timpul cel frumos ce l'am avut pentru sfinţirea bisericeĭ. A doua zi după această ceremonie, iarna a început a-şĭ arăta vîrful nasuluĭ, începînd prin o ceaţă deasă şi rece şi sfîrşind chiar prin căderea de omăt pe munţiĭ de la Sinaia. Două zile ceaţa a ţinut îndesîndu-se tot maĭ mult, încît pe la 4 ore era nevoit de aprins lumina electrică în castel. Nu era chip de eşit afară şi înţelegĭ bine că n'am eşit din căldura casteluluĭ... M'am apucat de scris pentru ca să-mĭ ocup ceasurile şi după dorinţa Regeluĭ am compus legenda sfinţireĭ bisericeĭ de la Argeş, care se leagă cu aceea a Meşteruluĭ Manoli. — Toţĭ spun că am reuşit foarte bine.

Acum îmĭ rămîne de a pleca de la Sinaia, însă nu vrea Regele să mă lase a părăsi Castelul. Cu toate aceste sper să-mĭ ieu sborul peste vre-o treĭ zile, adică Lunĭ, pentru ca să mă pot porni Marţi sau Mercurĭ din Bucureştĭ.

Sunt sănătos şi foarte doritor de a primi răvaş de la mata. Doctorul Valiano mĭ-a scris dîndu-mi veştĭ bune de casa de la Mirceştĭ. Scrie-mĭ sau telegrafiază-mĭ cum te găseştĭ.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDV.

Sinaia, Joĭ (1886).

Dragă, Am primit răvaşul matale şi m'am bucurat mult că sînteţĭ cu toţiĭ sănătoşĭ. Eu, aseminea mă simt bine şi doritor de-a veni acasă, dar nu pot scăpa de aice. După invitarea Regeluĭ şi a Regineĭ trebue să maĭ şed vre-o săptămînă cu Maiestăţile Lor. Nu cred dar, să putem pleca la Paris înainte de sfîrşitull uneĭ. Asta nu mă supără nicĭ de cum, pentru-că om avea timp să regulăm despre clădirea caseĭ şi să primim cîştiul moşieĭ.

Sper că pănă atuncĭ Xenopol şi societatea de construcţiĭ vor termina planurile lor şi vom alege între ele după plac şi cuviinţă.

Imĭ spuĭ că devizul presentat de architectul de la Miclăuşenĭ îţĭ pare cam scump. Aş vrea să'l cunosc. Trimite-mĭ dar planul cu devizul aice, ca să-mĭ fac o idee despre valoarea lor.

Berlier a scris că a expediat portretul meu. Poate că va sosi aice în vreme cît m'oĭ găsi pe loc. Maiestăţile Lor au primit

cu mare mulțumire dea fi expus portretul în castelul lor. Poate că va fi pus în sala micului și frumosului teatru din castel și dacă va plăcea, sper că Berlier va fi chemat a face portretele Regeluĭ și a Regineĭ.

Timpul a început a se cam răci; nu-mĭ pasă, căcĭ nu ies pe afară.

Merile și perile din Mircestĭ sunt din zi în zi maĭ aprețuite și maĭ cu gust mîncate.

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDVI.

Castel-Peleș, Sinaia, 19 Oct. 1886.

Dragă, Până a nu pleca din țară, am mare nevoie de a mă întîlni cu Brătianu, pentru maĭ multe afacerĭ, însă e foarte greu de a-l găsi, căcĭ e necontenit dus la via luĭ de la Florica. Regele m'a asigurat că Mercurĭ, adică răspoimînĭ are să fie aicĭ consiliu de Miniștri și că Brătianu va veni negreșit; M. Sa m'a îndemnat prin urmare să-l aștept pe loc, pentru-că numaĭ așa oĭ avea prilej a-l videa și timp de a-ĭ vorbi. Asemenea și cu ceĭ-lalțĭ miniștri, pe care cînd îĭ cauțĭ în Bucureștĭ, rar îĭ găseștĭ.

Am hotărît dar să urmez sfatul Regeluĭ și să întîrziĭ plecarea mea din Castel până Mercurĭ, cînd voĭ pleca împreună cu Brătianu în acelaș vagon. Regina și chiar Regele ar vrea să mă maĭ ție la Sinaia, dar cu toată plăcerea ce am de a petrece între minunile Castelului, trebue să mă gîndesc că iarna vine, că drumul până la Paris e lung și că nu am timp de perdut. Așa dar plecarea mea este ficsată pentru ziua de Mercurĭ seara. Voĭ ședea cel mult Joĭ și Vinerĭ la Bucureștĭ. Sîmbătă voĭ porni spre Mirceștĭ și Duminică voĭ sosi acasă.

Scrie-mĭ îndată dacă maĭ aĭ trebuință de banĭ de hîrtie și înseamnă ce sumă anume, pentru ca să schimb napoleonĭ cît este agio cunoscut.

Primit-aĭ vre-un răvaș de la copiĭ? Cred că acum trebue să fie instalațĭ la Nisa.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Am compus o lungă legendă a sfințireĭ bisericeĭ de la Curtea de Argeș și am dedicat-o Regineĭ; ceea-ce le-a produs o mare bucurie; Mititză Sturza căruia am cetit-o azi dimineață, a rămas uimit și încîntat de ea.

CDVII.

Bucureştĭ, Joĭ (1886?)

Dragă, Precum te-am înştinţat prin scrisoarea mea de la Sinaia, am venit erĭ seară la Bucureştĭ împreună cu Brătianu, care 'ţĭ trimete multe complimente, şi o droaie de miniştri. Astfel am avut prilejul de a vorbi de toate afacerile Legaţiuneĭ. Maĭ am să mă întîlnesc cu D-l Coutouly şi cu Ferekides şi apoĭ voĭ fi liber. Sper dar să plec Sîmbătă seara, ca să ajung Duminică dimineaţa la Mirceştĭ. Scrie-mĭ îndată dacă doreştĭ ceva de aicĭ.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDVIII.

Bucureştĭ, 24 Octombrie 1886.

Dragă, Am fost aseară la teatru de am revăzut pe bătrînul Millo cu cucoana Kiritza la Iaşĭ şi mărturisesc că am fost uimit de a videa succesul aceşteĭ piese, care s'a reprezentat pentru întîia oară la 1844... adică cu patru-zecĭ şi doĭ de anĭ înainte. Cîte suvenire de tinereţe a deşteptat în mine acest tablou al Societăţiĭ noastre de acum aproape o jumătate de secol!.. Bietul Millo, îmbătrînit, slăbănogit a jucat cu multă vervă, deşi nu-l maĭ ajuta glasul, nicĭ memoria.

Publicul format de noua generaţie a rîs cu hohot ca şi acel de la 1844 şi zărindu-mă în lojă (pe care Kiriţa o numea lojniţă) după ce l-a rechemat pe Millo, a început a striga cu sgomot *autorul!* Am fost obligat iar a mă prezenta pe scenă, deşi nu-mĭ prea cuvenia! In toată sala Millo şi eŭ numaĭ, înfăţişam epoca cucoaneĭ Kiriţa cu trăsura eĭ cea galbină, cu caiĭ de poştă aĭ luĭ Privileghe, etc. Cum trece vremea, cum se schimbă lumea

Intre acte, Direcţia şi actoriĭ aŭ venit să mă roage ca să rămîn Sămbătă pentru ca să asist la reprezentaţia *Fîntîneĭ Blanduzieĭ.* N'am putut face altminterĭ decît să primesc a le îndeplini cererea, maĭ cu seamă că astfel voĭ avea prilejul de a zice cu calul luĭ Toma Alimoş:

Să arăt la bătrineţe
Ce-am putut la tinereţe.

Aşa dar, voĭ pleca Duminică seara şi voĭ sosi Lunĭ dimineaţa. O zi de întîrziere şi alta nimicită.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Agio s'a suit. Nu crezĭ că am nimeri dacă am schimba în hîrtie baniĭ... cîştiuluĭ Sf. Gheorghe. Am avea astfel un cîştig însemnat. Scrie'mĭ!

CDIX.

Castelul Peleş, Sinaia 2 Octombrie 1887.

Dragă, De cînd aĭ plecat de aice, timpul s'a menţinut frumos. Astăzĭ însă munţiĭ aŭ dispărut sub negurĭ şi plouă cu cofa. Eŭ sunt sănătos, dar îmĭ lipseşte lumina veselă a soareluĭ.

Am primit o scrisoare de la Marie în care îmĭ spune că Margarita are o rană la picior şi că D-l Sculy ar fi declarat că copila e scrofuloasă. Doctorul Teodori ce se găseşte aice şi care a văzut pe Margarita la Mirceştĭ, este încredinţat că e sănătoasă ca un trandafir. Pe cine să credem? Dacă îĭ avea timpul să te repezi până la Iaşĭ, am şti adevărul.

Scrie-mĭ cum te găseştĭ şi ce aŭ făcut Grosana şi Cuţa şi maĭ ales Hoţoţoi cînd te-a văzut.

Vă sărut, **V. Alecsandri.**

CDX.

Castel Peleş, 12 Octombrie 1887.

Dragă, Fructele aŭ ajuns în bună stare şi plac foarte mult, atît Regeluĭ cît şi Regineĭ, care m'aŭ însărcinat să 'ţĭ trimit mulţumirile lor. D-l Architect Mandrea a sosit aice şi mi-a adus planul. Imĭ place maĭ mult decît toate celelalte făcute de Xenopol. Regina îl găseşte frumos. Devizul se urcă la aproape 60.000 francĭ, socotindu-se 10 la sută pentru munca Architectuluĭ. Prin urmare costul lucruluĭ se sue numaĭ la 50.000 francĭ. Nu cred să putem preface casa maĭ ieftin. Impărţeala este tocmaĭ după indicările mele. Am spus D-luĭ Mandrea că nu pot lua nicĭ o hotărîre până a nu mă consulta cu mata. Am păstrat dar planul, ca să ţi-l arăt cînd m'oĭ întoarce la Mirceştĭ. Gîndul meŭ este de-a pleca de aice peste 12 zile, adică la 24 Octombre. Voĭ merge la Bucureştĭ, unde voĭ şedea vre-o patru zile ca să mă pot întîlni cu Ministru şi apoĭ voĭ veni acasă ca să mă odihnesc şi să indop pe Burduf cu şoşol.

Munţiĭ sunt albĭ, timpul e rece deşi frumos. Eŭ nu ies din Castel şi sunt sănătos.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXI.

Castel Peleş, 3 Noembrie 1887.

Dragă, Astăzĭ e aniversarea căsătorieĭ Regeluĭ şi a Regineĭ. La dejun s'aŭ ridicat maĭ multe toasturi, între care unul al meŭ, în versurĭ [1]) din partea pîrîuluĭ Peleş, care învîrteşte moara turbineĭ producătoare de lumină electrică. El a plăcut foarte mult la amîndoĭ, care mi-aŭ mulţămit din toată inima. După masă, Regina mi-a spus că Regele este foarte mîhnit de boala feciorului Împăratuluĭ Germanieĭ, care era chemat a moşteni tronul. El are din nenorocire aceeaş boală ca şi bietul Iancu, cancer în gît. Prin urmare e condamnat de doctorĭ!

Regele a fost în legătură prietenească cu prinţul imperial tocmaĭ din copilăria lor, aŭ făcut împreună răsboiul cu Danezií şi cu Austriacií şi aŭ trăit împreună ca doĭ fraţĭ. Moartea apropiată a prinţuluĭ afectează pe Rege într'un grad care îngrijeşte pe Regina. Ea m'a rugat dar să nu plec de aice decît odată cu Maestăţile Lor, adică peste şase zile, fiind-că prezenţa mea la Castel e un isvor de scumpă distracţie pentru Rege.

Ce trebuia să răspund? Negreşit că voĭ şedea cu mare mulţămire, căcĭ adevărata prietenie se arată la nevoe. Aşa dar înainte de 9 Nov. nu pot pleca. Această întîrziere te va supăra foarte, însă judecă dacă aş putea să o înlăturez.

Pe lîngă această veste tristă, iată alta mulţămitoare. Am început a lucra şi am produs o frumoasă poezie intitulată *Balada Peleşuluĭ*, care a produs mare plăcere Regeluĭ şi Regineĭ. Fiind dar că m'a apucat iar strechia lucruluĭ, voĭ profita de aceste zile, spre a compune alte bucăţĭ. Sper să mă întorc la Mirceştĭ cu mîna plină.

Timpul e frumos şi eŭ sănătos. Scrie-mĭ cum te găseştĭ şi ce facĭ.

V. Alecsandri.

CDXII.

Bucureştĭ, Otel Capşa 11 Noembrie 1887.

Dragă, Telegrama mea de erí cred că te-a liniştit. Voĭ pleca poimînĭ Vinerĭ la Mirceştĭ, căcĭ am deplină sperare de a mîntui trebile Legaţiuneĭ pănă atuncĭ. M'am întors la Bucureştĭ împreună

[1]) Poezia: «Urarea Peleşuluĭ». Vezĭ «Monitorul oficial» 1887, p. 4024.

cu Regele şi Regina, care n'aŭ vrut să mă lase de la Sinaia înaintea Maiestăţilor Lor. Aice am găsit pe Bălăceanu şi am făcut o vizită chiar erĭ seară luĭ Brătianu, care împreună cu D-na Brătianu îţĭ trimit multe şi afectuoase închinăciunĭ... Sunt sănătos.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXIII.

Castel-Peleş, 4 Oct. 1888.

Dragă, Sunt sănătos. Am regulat plecarea mea de aice pe la 22, cel maĭ tîrziŭ 25 Octombrie, pentru ca să am timpul necesar de-a termina cu d-l Carp afacerile Legaţiuneĭ şi a revedea socotelile moşieĭ. Cred că totul va fi sfîrşit pănă la 1 Noembrie, pentru ca să putem pleca pe la 3 Noembrie şi ajunge la Paris la 7.

Marie mi-a scris că te-aĭ întors de la Socola foarte ostenită şi că tusea nu încetează de a te necăji. Te rog să nu neglijezĭ sănătatea, căcĭ ea este cea maĭ scumpă avere. Mă tem să nu te puĭ bolnavă la drum în timpul ierneĭ. Ar trebui să mă asculţĭ cum te ascult eŭ, cînd e vorba de sănătate, căcĭ ce ne-ar folosi averea cînd nu ne-am putea bucura de dînsa.

Te rog, dragă, să cauţĭ în saltarele de la dulapul cu valurĭ de muzică o carte întitulată: *Ballades et chants populaires de la Roumanie, traduites par M-r Alecsandri,* 1853, şi să mi-o expedueştĭ aice, căcĭ e destinată Regineĭ. Marie mi-a trimis un exemplar cam rupt.

Scrie-mĭ cînd îĭ avea un ceas liber. Vă sărut pe toţĭ şi pe toate cu dragoste.

V. Alecsandri.

CDXIV.

Castel-Peleş, 6 Octombrie 1888.

Dragă, Am primit depeşa matale şi m'am bucurat să aflu că eştĭ sănătoasă. Tot astăzĭ am primit şi o scrisoare a Doctoruluĭ Valliano, care îmĭ spune că tot te supără tusa. Cum am face ca să-ţĭ treacă? găseşte o doctorie.

Aicĭ ploŭă azĭ cu cofa şi în Castel e un întunerec trist. Toţĭ stăm prin odăile noastre lungiţĭ pe canapele, cetind saŭ dormind. Aşteptăm să se aprindă lumina electrică pentru ca (să) maĭ prindem la veselie. Sunt sănătos, şi mă feresc de frig, de vînt, etc.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXV.

Castel-Peleş, 9 Octombrie 1888.

Bravo, băbuşcă!.. Eştĭ harnică şi voinică cît opt; dee D-zeŭ să fiĭ sănătoasă cît opt-spre-zece. De cînd am plecat din Mirceştĭ aĭ cules via de la Socola, aĭ mîntuit sămănăturile de toamnă, aĭ început culesul popuşoiuluĭ, aĭ umplut treĭ coşere şi-ţĭ maĭ rămîne încă de umplut coşerul ce se lucrează. Cînd aĭ putea să vinzĭ grîul şi ovăzul înainte de plecarea la Paris, minunea a fi completă.

Am scris luĭ Privileghi îndată, pentru ca să-ĭ daŭ de ştire că aĭ să trimeţĭ în săptămîna ce vine cîte-va lăzĭ la adresa luĭ şi l'am rugat să reguleze expeduirea lor pe mare până la Marsilia şi de acolo până la Paris.

Aştept panerul cu merele. Regele îl aşteaptă asemenea cu mare plăcere şi îţĭ mulţumeşte, căcĭ afară de poamă, nu sunt alte fructe pe masă de o săptămînă. Sper că vor ajunge în bună stare şi vor fi bune de mîncat. Am pus la cale ca să se aşeze merele pe poliţe, într'o cameră nicĭ prea rece, nicĭ prea caldă şi am recomandat ca să le păstreze numaĭ pentru Regele.

De ierĭ ne găsim în iarnă. Ea s'a coborît de pe munţĭ în vale, aducînd omăt destul şi ger. Astăzĭ toate nasurile sunt pătlăginiĭ; dar Castelul e bine încălzit şi nicĭ nu vreŭ s'o ştiŭ.

Pre cît am înţeles Regele şi Regina ar vrea să mă ţie aice maĭ mult de cît plănuisem, dar oĭ căta să scap pe la 25 Octombrie numaĭ decît, pentru ca să nu ne apuce iarna grea pe drum.

Complimentele mele luĭ Burduf şi nuntă veselă cu roadă.

Vă sărut pe toate din toată inima, **V. Alecsandri.**

Auzisem că Ion Ghica ar fi bolnav; i-am scris şi azĭ am primit răspuns scris de D-na Ghica şi iscălit de el, prin care îmĭ dă de ştire că se află la insula Wight într'un hôtel splendid, pe malul Oceanuluĭ şi că se prăjeşte la soare. Complimente matale din partea luĭ şi a D-neĭ Ghica.

Ţi-am scris că a fost aice Mititză Sturdza. Am vorbit multe împreună şi m'am convins că face opoziţie ministeruluĭ noŭ, fără a fi contra Regeluĭ. Cît pentru Brătianu nu l'am văzut încă, fiind-că n'a venit la Sinaia în vara aceasta.

CDXVI.

Castel-Peleş, 7 Octombrie 1888.

Dragă, Azi dimineaţă ne-am trezit cu iarna în ţară. Ea şi-a întins cojoacele albe pe vîrfurile munţilor şi eŭ mi-am adăugit o nouă pătură de bumbac la piept. Vezĭ cum mă îngrijesc de mine pentru ca să nu'ţĭ ocazionez nicĭ un necaz şi nicĭ o supărare. Ast-fel ar trebui să facĭ şi mata pentru ca să fiŭ liniştit!

In faţa ferestreĭ mele văd piscurile înălbite şi îngheţate şi cu toată sălbatica lor podoabă nu'mĭ vine gust nicĭ decît de a mă plimba pe sub braziĭ încărcaţi cu ţurţurĭ. Prefer să fac mişcare de-alungul galeriilor încălzite din castel, pe covoare groase unde nu pătrunde frigul.

Aice avem pe D-l Lecomte de Nouy care a dres biserica de la Curtea de Argeş şi care face minunate fotografiĭ. El a scos portretele tuturor oaspeţilor din Castel; al meŭ pare a fi foarte nimerit. Ţi l'oĭ aduce cînd m'oĭ întoarce acasă.

Marie mi-a scris că maĭ toate merele s'aŭ stricat; îmĭ pare răŭ că în anul acesta nu pot face mulţumire Regeluĭ. Maiestăţile Lor m'a întrebat ades de mata, auzind de vrednicia ce aĭ arătat în urma ciclonuluĭ; Regina m'a însărcinat să-ţĭ scriŭ ca să nu te osteneştĭ maĭ mult de cît te iartă puterile.

Văcăreştele sunt aice; Domnişoara Hélène, poeta, a fost numită în locul D-neĭ Romalo, care va fi în curînd declarată prima damă de onor a Curţeĭ.

Sunt sănătos, deşi cîte odată îmĭ e cam urît din cauza lipseĭ de lumină. După dejun, pe cînd toţĭ se retrag în odăile lor, mă întind pe canape, cetesc şi adorm. Mi se pare că toţĭ fac ca mine Seara jucăm biliardul pănă la 10 ceasurĭ şi jumătate... e poi buona notte!

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXVII.

Sinaia, Castel-Peleş 8 Octombrie 1888.

Dragă, Astă-noapte, pe furiş, iarna s'a coborît de pe vîrful munţilor în vale. Totul e alb împrejurul nostru şi omătul cade neîncetat, ca şi cînd ar vroi să ascundă orĭ-ce urmă de verdeaţă. Braziĭ sînt acoperiţĭ cu ţurţurĭ, atmosfera încărcată cu negură şi soarele s'a ascuns nu ştiŭ unde, pentru ca să nu-ĭ degere nasul.

Spectacolul e frumos, prea frumos, dar îmĭ place a-l admira de după geamurĭ, pe cînd focul pîlpîe în sobă şi ceaiul mă îndeamnă sĭ-l beaŭ pentru ca să-mĭ păstrez căldura. Ştiĭ cum se ghemuesc mîţele la gura sobeĭ şi cu ce ochĭ visătorĭ se uită în fund cînd se apropie iarna, astfel şi eŭ, închis în casă privesc năvălirea zăpezeĭ în sînul ţăreĭ. Ce timp aveţĭ la Mirceştĭ?

Am primit volumul ce mi-aĭ trimis şi l'am şi dat Regineĭ. Aştept acum de la Paris un bronz, ca acel ce mi-a oferit Maria Cantacuzin, pentru ca sĭ-l prezentez Maiestăţiĭ Sale, căcĭ el înfăţişează una din eroinele poemurilor Sale.

Bengescu îmĭ scrie că totul merge bine în Avenue Montaigne, şi că tot personalul Legaţiuneĭ ne aşteaptă ca să ne iasă înainte la gară, precum a urmat în toţĭ aniĭ... Dee Domnul ca să putem trece prin Galitzia şi Austria fără greutate şi fără vijeliĭ de iarnă.

Vă sărut pe toate din toată inima, **V. Alecsandi.**

CDVIII.

Castel-Peleş, 11 Oct. 1888.

Dragă, Te bucură căcĭ am început a lucra! Am scris erĭ treĭ poeziĭ şi am avut mulţumire de-a mă încredinţa că nu mi s'a tocit condeiul. Sosirea erneĭ şi lumina albă a zăpeḑeĭ aŭ efectul de-a-mĭ aduce inspiraţiĭ. Ele îngheaţă natura, dar tot odată îmĭ desgheaţă crieriĭ şi mă îndeamnă a scrie. Maĭ am încă de şezut două săptămînĭ în castel şi cred că voi maĭ produce cîte-va bucăţĭ în versurĭ, căcĭ liniştea şi lipsa de grijĭ sînt pentru mine condiţiĭ neapărate pentru lucru.

Am uitat să-ţi spun în scrisoarea de erĭ, ca să espedueştĭ la Paris cele două tablourĭ care reprezintă fructe şi scena luĭ Toma necredinciosul cu Christos. Nu ştiŭ dacă paravanul din odaia mea s'ar putea trimite odată cu cele-l'alte efecte.

Merile şi perile sînt foarte gustate de Regele, de Regina şi de fratele eĭ, Prinţul de Wied şi fiind-că numărul lor nu e mare în anul acesta, am pus la cale ca să se păstreze numaĭ pentru Majestăţile lor. Musafiriĭ fac zîmbre!

Ce vreme aveţĭ pe-acolo? Ninge, plouă? Se zice că în Bucureştĭ e timpul foarte uricios. Dee Domnul să se îndrepte pe cînd a fi să plecăm.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CDXIX.

Castel-Peleş, 12 Oct. 1888.

Dragă, am scris legenda Romîncei [1]) care în vremea luĭ Sturza Vodă a eşit înaintea plugulul trimis de Vodă ca să taie în două moşia răzeşilor vecinĭ cu Flămînziĭ, şi a depus copilul eĭ la picioarele boilor, zicînd să tragă plugul peste trupul copiluluĭ. A plăcut foarte mult Regineĭ, care s'a şi apucat să o traducă în limba germană. Astăzĭ a sosit din Paris bronzul ce am comandat pentru Maiestatea Sa şi care e întocmaĭ cu acel ce mi l-a oferit Maria Cantacuzin. Nu pot să-ţĭ descriŭ bucuria Regineĭ primindu-l. El e foarte admirat şi acum e depus în cabinetul eĭ de lucru.

Am adus vorba asupra zileĭ plecăreĭ mele de aicea adică la 25 a luneĭ, zicînd că concediul meŭ expiră la sfîrşitul luneĭ şi că o să am nevoie de vre-o 6 zile ca să-mĭ pun toate trebile la cale păn' a nu porni din ţară. Cred că va fi oare-care luptă, însă sper să 'mĭ pot îndeplini gîndul.

Timpul s'a îndreptat, soarele a revenit, însă gerul e foarte simţitor încă.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CDXX.

Castel-Peleş, 15 Oct. 1888.

Dragă, Timpul urmează a fi splendid. Deşi vîrfurile munţilor sînt acoperite cu omăt, la poalele lor clima e dulce pe la amiază şi îmĭ permite a face primblărĭ cu Regele şi cu Regina, cîte două ceasurĭ pe jos. Este speranţă că toamna se va menţine tot ast-fel de frumoasă până pe la 15 Noemvrie şi că vom putea face voiajul nostru la Paris fără a suferi de frig. Trebue însă să ne pornim numaĭ decît pe la începutul luniĭ viitoare şi aştept ca să-mĭ daĭ de ştire când eĭ fi gata de plecare; păn' atunci eu mă păzesc de tot ce ar putea să-mĭ stingherească sănătatea; fă şi mata ca mine, pentru ca să ne întoarcem ţonţoroĭ la Paris.

Am primit o scrisoare de la Ion Ghica, din insula Wight, care îmĭ face cunoscut că se găseşte bine, dar scrisoarea e numaĭ iscălită de dînsul, căcĭ Prinçesa îĭ serveşte de secretar.

Bengesco îmĭ dă de ştire că femeia luĭ a sosit în Bucureştĭ pentru trebĭ de clironomie; am să merg s'o văd cînd oĭ pleca de

---

[1]) «Plugul blestemat».

aice. Nanu aspiră a fi numit prim-secretar la Bruxella saŭ la Londra. Dacă va isbuti, voi cere să se rînduiască Cretzeanu în locul luĭ, ca unul ce se bucură de stima Regeluĭ şi e un băiat inteligent şi onest.

Toţĭ proprietarii de şaleturĭ s'aŭ întors la Bucureştĭ, încît Sinaia a rămas pustie, numaĭ Ministrul Franţeĭ Coutouly şi Văcăreştele aŭ maĭ rămas pe loc. Poeta e numită domnişoară de onor a Regineĭ şi traduce poeziile Maiestăţiĭ sale în versurĭ franceze foarte nimerite. Eŭ am scris în toate zilele cîte ceva şi Regina le traduce în limba germană, încît precum vezĭ, Castelul a redevenit un cabinet de lucru, decînd ne-aŭ slăbit musafiriĭ. Îmĭ pare bine că m'am convins de puterea condeiuluĭ meŭ şi sînt încredinţat că vom întrebuinţa cu roadă la Paris, găsindu-ne amîndoĭ liniştiţĭ şi feriţĭ de orĭ-ce grijă. Am mulţime de planurĭ în cap.

Scrie-mĭ cum te aflĭ şi cum vă aflaţĭ cu toţiĭ. Vă sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

Lupu Bogdan a fost ales deputat de Roman.

CDXXI.

Castel Peleş, 1 Oct. 1888.

Dragă, Iţĭ scriŭ astăzĭ numaĭ cîte-va rîndurĭ pentru ca să-ţĭ spun că sînt sănătos şi că am anunţat Regineĭ plecarea mea de aicĭ pe Duminecă, adică peste 6 zile. M. Sa m'a întrebat dacă n'aş putea să 'mĭ prelungesc congediul; am răspuns că nu voesc nicĭ o favoare de la d-l Carp şi că avînd a porni la Paris cel maĭ tîrziŭ la 2 Noemvrie, îmĭ trebue măcar vre-o şase zile pentru ca să-m pun trebile la cale, înainte de-a mă depărta din ţară. Astă veste nŭ i-a plăcut nicĭ decum dar n'am ce face. Mă tem acum ca Regele să nu mă împiedece, fiind-că cumnatul săŭ, Prinţul de Wied, are a pleca Vinerĭ şi Castelul are să rămîie cam lipsit de oaspeţĭ drăgălaşĭ. Voi cerca însă toate chipurile ca să nu întîrziĭ maĭ ales că m'a ajuns dorul de casă şi de băbuşcă.

Aştept o scrisoare de la mata, care să-mĭ anunţe că totul este gata la Mirceştĭ.

Vă sărut pe toate de-o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

D-l Văcărescu, tatăl poeteĭ, a fost numit ministru la Belgrad.

CDXXII.

Castel Peleş, 18 Oct. 1888.

Dragă. Azĭ m'am prăjit la soare ca un Lazaroni de la Neapoli, admirînd frumuseţea natureĭ sub lumina toamneĭ şi compunînd în minte-mĭ strofe armonioase. Nu-ţĭ pot spune ce bucurie simt cînd scriŭ o pagină de versurĭ; îmĭ pare că de-abia acum am început a ciripi în limba poetică. Ca vechi lăutar, care a cîntat aşa de mult, mi-am luat vioara din cuĭ unde o aninasem de multă vreme şi iată-mă acum trăgînd din arcuş cu foc şi cu măestrie. Mult să ţie încă această beţie de cîntic? Nu ştiŭ, dar aşa 'mĭ pare, că ea nu va înceta de curînd, dacă îĭ fi mata sănătoasă şi prin urmare nu voi fi supus la nicĭ-o grijă. Ştiĭ cît de puţin trebue ca să-mĭ curme glasul.

Imĭ fac pregătirile de plecat pe Duminică... dacă a vrea D-zeŭ, vorba luĭ Nastratin Hogea. Pe Regina am avizat-o de proiectul meŭ, acum rămîne să conving şi pe Regele de neapărata nevoie ce am a pleca maĭ curînd.

Vă sărut pe toate cu dragoste, **V. Alecsandri.**

CDXXIII.

Castel Peleş, 21 Octombrie 1888.

Dragă, Regele pleacă Duminică la Bucureştĭ pentru ca să întovărăşască pe cumnatul săŭ, Prinţul de Wied ce se întoarce în Germania şi Maiestatea Sa va reveni la Sinaia de abia Marţĭ. Prin urmare sunt obligat a-l aştepta aice, unde mi-a zis să rămîn. Voĭ pleca decĭ Mercurĭ saŭ cel maĭ tîrziŭ Joĭ, căcĭ Regele are să vină cu trenul de 8 ceasurĭ seara, şi d'abie l'oĭ întrezări pentru ca să-mĭ fac adio dacă, precum proectasem, aş pleca Mercurĭ dimineaţa. Orĭ cum, eu voĭ fi întors la Murceştĭ Sîmbătă saŭ Duminică dimineaţa. Ţi-oĭ telegrafia de la Bucureştĭ.

Am scris pentru Regele o frumoasă poezie, ce-ĭ voĭ prezenta în ziua plecăreĭ mele. Timpul se menţine frumos. Dee Domnul că să maĭ ţie tot ast-fel până ce vom ajunge la Paris. Am scris luĭ Olănescu ca să-mĭ procure tescherele de liberă trecere prin Austria, Germania, Franţa, ca să fiŭ scutit de vizitele vămilor. Le voĭ găsi la Bucureştĭ. Scrie-mĭ dacă socoţĭ că totul va fi gata pe la sfîrşitul luneĭ şi de vom putea să ne punem la drum pe la 2 saŭ 3 Noemvrie.

Primesc chiar acum răvaşul prin care îmĭ facĭ cunoscut că aĭ vîndut grîul şi ovăzul. Deşi preţurile nu sunt tocmaĭ bune, foarte nimerit şi cuminte aĭ făcut, vînzînd acele producte până a nu pleca. Cine ştie ce era să maĭ fie de ele până în primăvară! Cîtă sumă aĭ prins din această vînzare? Crezĭ că ea o să ajungă a acoperi toate cheltuielile, plata datoriilor la Roman, lefile slugilor, îngropatul viilor, etc., saŭ a fi nevoe să-ţĭ trimit ceva din leafa mea, cînd oĭ sosi la Bucureştĭ?

De s'ar vinde păpuşoiul cu preţ bun, la anul tot ar remînea ceva folos.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXXIV.

Castel Peleş, 22 Octombrie 1888

Dragă, Aĭ auzit nenorocirea ce s'a întîmplat la Ruginoasa? Prinţul Démètre [1]) s'a ucis; pentru ce şi cum nu ştim, dar un telegram ne-a adus această tristă veste ierĭ. Regele şi Regina m'aŭ însărcinat să scriŭ Doamneĭ din parte-le; ceea ce am şi făcut. Astăzĭ Teodor Rosetti mĭ-a telegrafiat de la Ruginoasa că Doamna este cu totul sdrobită de durere; am răspuns imediat, din partea matale şi a mea, complimente afectuoase de condoleanţă. Sărmana Doamnă! Ce viaţă necăjită pentru dînsa, de cînd aŭ crescut băeţiĭ marĭ.

Privileggio mi-a scris înştiinţîndu-mă că a primit lăzile în număr de treĭ, că ele cîntăresc 400 de kilograme, că le-a transportat la biuroul vapoarelor Fresinet, şi le-a recomandat ca să fie scutite de umezeală pe cît se poate.

Cheltuiala transportuluĭ se sue la 25 fr. Chitanţa a fost trimisă matale la Mirceştĭ. Regele pleacă mînĭ la Bucureştĭ şi se întoarce Marţĭ aice. I-a plăcut foarte mult poezia mea.

Vă sărut pe toate cu dragoste, **V. Alecsandri.**

CDXXV.

Castel Peleş, 23 Octombrie 1888.

Dragă, In sfîrşit am isbutit a obţine încuviinţarea Regeluĭ şi a Regineĭ ca să plec Joĭ dimineaţa. Voĭ şedea două saŭ treĭ zile în Bucureştĭ pentru ca să regulez cu D-l Carp oare-care afacerĭ

---

[1]) Prinţul Dimitrie A. Cuza.

ale Legaţiuneĭ şi sper să mă întorc acasă Duminică. saŭ cel maĭ tîrziŭ Lunĭ seara, căcĭ am de gînd a călători ziua.

Aflu că Démètre Cuza a murit de oftică, dar că nu s'a sinucis... Cu atîta maĭ bine pentru biata Doamnă care este sdrobită de durere.

Am primit scrisoare de la Ion Ghica; el se desfătează sănătos în insula Wight şi asistă la toate reprezentaţiile date de amatorĭ...

Astăzĭ timpul dă semne de schimbare. Munţiĭ sunt acoperiţĭ cu negură. Iarna se apropie; e timp de fugit!

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Am scris legenda Crinuluĭ care a făcut pe Regina să plîngă. Are să o traducă îndată.

CDXXVI.

Castel Peleş. Sîmbătă — 1888 (luna?)

Dragă, Mă găsesc de Miercurĭ trecută la Sinaia, bucurîndu-mă de un timp minunat. Prinţul de Galles a sosit aice de alaltăerĭ, încîntat de primirea ce i s'a făcut şi maĭ cu seamă de frumuseţea fetelor care sunt în palat, căcĭ el este mare apreciator al frumuseţiĭ. Regina a organizat în onorul luĭ un şir de reprezentaţiĭ în teatrul din Castel, foarte nimerite şi care obţin mare succes. Cred că Prinţul va duce cu el neuitate suvenire din Romînia şi va lăsa tot asemine suvenire aice, căcĭ el este foarte amabil cu toată lumea.

Ierĭ am avut ocazie de a vedea pe toţĭ miniştriĭ, veniţĭ ca să se prezinte Prinţuluĭ, însă nu am avut prilej de-a le vorbi de trebĭ. Toţĭ s'aŭ arătat către mine destul de prietenoşĭ. Cît pentru Regele şi Regina, nu am nevoe de a maĭ spune că i-am găsit tot aşa de simpaticĭ ca în trecut.

Scrie-mĭ cum te aflĭ? In mijlocul serbătorilor de aice, gîndul meŭ tot rămîne neclintit în privirea sănătăţiĭ matale.

Dacă e adevărat că mă iubeştĭ, nu poţĭ să mi-o probezĭ maĭ bine de cît îngrijindu-ţĭ de sănătate, pentru ca să te regăsesc voinică şi frumoasă.

Vă sărut pe toţĭ din toată inima, **V. Alecsandri.**

TABLA NUMELOR

Agaricĭ, p. 81.
Alex. Th., p. 104.
Alecsandrescu Gr., p. 152, 153, 182, 183, 187.
Alecsandri I., p. 124, 138, 139, 141, 142, 171, 172, 281, 282, 283, 305.
Ascoli, p. 106, 275.
Aslan N., p. 61, 227.
Aurelian P. S., p. 170, 171.
Bal Charles, p. 141.
Balassan, p. 87, 88.
Băleanu Eliza, p. 295.
Bălăceanu, p. 275, 291, 306.
Baligot, p. 260, 262, 271, 282.
Balş, D-na, p. 265.
Barnuţiu, p. 12, 36.
Bamberg, p. 223.
Battenberg Al., p. 191, 297, 298.
Bengescu-Dabija, p. 66, 152, 187.
Bengescu G., p. 151, 155, 156, 157, 158, 295. 309, 310.
Berlier, p. 301, 302.
Bianu I., p. 137, 170.
Bibescu Pr. G., p. 217, 232, 233.
Bismark, p. 109.
Bîrsescu Agata, p. 225.
Blaremberg, p. 248, 249, 252, 253.
Bodnărescu S., p. 66, 112.
Bogdan Lupu, p. 97, 311.
Bogdan G., p. 207, 209.
Boiagi, p. 114.
Boissier Gaston, p. 240.
Bolliac C., p. 49.
Bolintineanu, p. 42, 45, 53.
Bonaparte Wyse, p. 165, 276, 277, 278, 279, 280, 281.
Boné, p. 265.
Bonheur Rosa, p. 14.
Boulanger, p. 215, 218, 229, 230.
Brătianu I., p. 12, 100, 102, 103, 212, 214, 216, 217, 223, 226, 231, 248, 249, 250, 252, 253, 291, 297, 302, 303, 306, 307.
Brînză D-r, p. 86, 88, 201.
Buicliu, p 234, 235.
Burki, D-na, p. 215.
Byron, Lord, p. 49.
Callimach-Catargiu, p. 265.
Calinderu, D-r, p. 232, 234, 235.
Câmpineanu, p. 297.
Cantacuzino I. A. (Zizin) p. 69, 83, 104, 114, 145, 232, 294.
Cantacuzino Gr., p. 204.
Cantacuzin Maria, p. 309, 310.
Cantemir D., p. 84.
Caragiani, p. 50.
Caragiali I., p. 140.
Carnot Sadi, p. 211.
Carp P. P., p. 28 (notă), 39, 89, 249, 306, 311, 313.
Catargiu Lascar, p. 229, 237, 238.
Catargi Paul, p. 277.
Caudela, p. 140.
Cavour, p. 99.
Cazeneuve, p. 87.
Cazimir V., p. 232.
Ceaur-Aslan N., p. 227.
Cerlenti, p. 223.
Cihac, p. 75, 104, 114, 155, 156.
Cipariu, p. 8, 36, 50.
Codrescu Th., p. 45.
Cogălniceanu M., p. 7, 45, 48, 74, 77, 102, 103, 183, 195, 196, 197, 199, 202, 204, 205, 211, 212, 216, 218, 223, 224, 225, 235, 252, 253.
Conaki C., 151, 181, 185, 187, 187, 188.
Conta V., p. 128.
Cordier, p. 114.
Corne, p. 31, 41.
Costescu Comăneanu, p. 210, 211.
Cotzebue Wilhelm, p. 75.
Coutouly, p. 303, 311.
Crawley, p. 284.
Creangă I., p. 6. 85, 118.
Creţeanu, p. 311.

Creţulescu N., p. 288.
Cugler Matilda, p. 31, 78, 79.
Cuciureanu M., p. 187, 188, 189.
Cuza-Vodă, p. 153, 163, 168, 169, 175, 186, 231, 232, 244.
Cuza Al. (fiul), p. 254.
Cuza Démètre, p. 224, 313, 314.
Cuza, Doamna Elena, p. 224, 254, 271, 282, 298, 313, 314
Damé Fr., p. 196.
Densuşanu Ar., p. 12, 152, 187.
Desobry, p. 176.
Docan, p. 226.
Donicĭ A., p. 187.
Drăghicescu, Maior, p. 193.
Drouyn de Lhouys, p. 172.
Duca George, p 63, 268, 286.
Duca, General, p. 141.
Duca Lucie, p. 272.
Dulfu P., p. 120.
Eliade-Rădulescu, p. 36, 67, 91.
Eminescu, p. 140,
Epureanu, p. 196.
Eraclide C., p. 35.
Fălcoianu, General, p. 42.
Ferekyde, p. 150, 199, 217, 299, 303.
Ferry Jules, p. 210, 211.
Flammarion C., p. 140.
Fleva N., p. 199.
Floquet, p. 217.
Florantin I. Pop., p. 44.
Florescu, General, p. 98, 99.
Freycinet, p. 186.
Frunzescu D., p. 5.
Galles, Prinţul de, p. 314.
Gane N., p. 76, 77, 93, 112, 114, 143, 150, 201.
Garnier, p. 8.
Georgescu, Sculptor, p. 170.
Ghica Ion, p. 81, 114, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 136, 137, 140, 141, 144, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 156, 157, 158, 169, 183, 187, 188, 201, 215, 232, 234, 282, 283, 284, 285, 294, 295, 307, 310, 314.
Ghica Ferdinand, p. 205, 222.
Ghica Gr., p. 222.
Ghica Charles, p. 215.
Ghica Iancu, Beizadeaua, p. 171.
Girard, p. 217.
Grabe, General, p. 100.
Grădişteanu P., 137, 171.
Grandea Gr. H., p. 49, 50, 80.
Grévy Jules, p. 184.
Gorciakoff Pr., p. 109, 172.
Got, p. 70.
Golescu A., p. 39.
Gubernatis, Angelo de, p. 157.
Guyon, Dr., p. 248, 252.
Hartular Hariclea, p. 225.
Haşdeŭ B. P., p. 28, 33, 45, 52, 57, 66, 76, 84, 86, 88.
Hausknecht, p. 163.
Heine Heinrich, p. 66.
Hübner, Baron, p. 107.
Hugo Victor, p. 149, 179.
Hurmuzaki A., p. 30, 45, 46.
Ionescu N., p. 171, 173, 194.
Ispirescu P., 211.
Istrati N., p. 181.
Jora M., p. 39.
Karr Alph, p. 225, 226, 227.
Kingston, p. 284.
Kisselef, p. 107, 201.
Kremnitz Mitte, p. 11.
Kreţulescu Paulina, p. 287.
Laforgue, p. 276.
Lahovary I., p. 231.
Lahovary Jaques, p. 204.
Lamarmora, p. 69.
Lamartine, p. 136.
Lambrior, p. 66, 71, 89.
Laurian, p. 36, 50, 66, 91, 159.
Leconte de Nouy, p. 19, 20, 194, 308.
Lesseps, Ferd. de, p. 172.
Liteanu-Vîrnav G., p. 65, 66, 88, 105.
Lukian, p. 45, 123.
Macedonski Al., p. 12, 130, 187.
Maiorescu T., p. 27, 28, 33, 36, 41, 50, 61, 75, 76, 82, 83, 85, 99, 124, 125, 132, 135, 150, 153, 156, 171, 183, 208, 265.
Malard D., p. 199.
Mandrea, Architect, p. 304.
Maxim, p. 50, 66, 67, 159.
Melchisedec Epicscop, p. 117, 121, 288.
Michaud, p. 226, 227.
Millo M., p. 3, 4, 6, 132, 138, 139, 142, 165, 303.
Mistral, p. 106, 108, 127, 276, 277, 279.
Missir, p. 143.
Mîrzescu, p. 89.
Molière, p. 10.
Montesquieu, p. 142, 148, 149
Morţun V., p. 227.
Nanu, p. 311.
Napoleon III, p. 29, 101, 103, 214.
Napoleon, Prinţul, p. 107.
Naum A., p. 126, 127, 129.
Nădejde I., p. 223, 227.
Negri C., p. 60, 68, 69, 130, 131, 176, 189, 196, 199, 203, 205, 239, 243.
Negri Catinca, p. 227, 288, 234, 240.
Negruzzi C., p. 27, 28, 32, 35, 37, 45, 48, 57, 58, 103, 121.
Negruzzi I., p. 164, 165, 171, 181, 184, 187, 188, 202.

Negruzzi Leon, p. 32, 40, 45, 50, 61, 104.
Obedenariu, D-r, p. 106, 108, 173, 277,
Olłănscu, D. C., p. 135, 201, 312.
Panu Anton, p. 58.
Panu G p. 65, 66, 76, 249.
Papadopol Callimach A., p. 14, 15, 114. 116, 117, 119, 120, 125, 132, 135. 151, 156, 203, 204, 273.
Pastia Scarlat, p. 112.
Pencovici, General, p. 222.
Petrino D., p. 72, 76, 79, 86.88, 101, 105.
Pisozki, p. 260, 273, 282,
Plagino, p. 232, 277, 278.
Pogor V., p. 31, 41, 44, 50, 58, 61, 71, 75.
Paicu, p. 55
Popa Vîrnov, p. 232
Pruncu d. 31
Pumnul Ar., p. 36, 91.
Quinet Ed., p. 145.
Quintana, Albert de, p. 106.
Racoviță D. p. 19.
Rallet D. p, 87,
Regele, (Carol I) 14, 15, 52, 87, 88, 100, 101, 102, 114, 129, 185, 191, 193, 207, 208, 209, 216, 217, 221, 222, 224, 225, 231, 235, 236, 238, 250, 253, 255, 274, 286, 291, 297, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 309, 310, 311, 312, 313, 314.
Regina. (Carmen Sylva) p. 13, 101, 104, 116, 216, 217, 228, 225. 251, 253, 255, 272, 273, 274. 286, 289, 290, 291, 292, 293, 297, 299, 300, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 311, 313, 314.
Rîureanu, p. 69.
Rola C., p. 97, 98, 100.
Romallo, D-ra, p. 287, 300.
Romanescu Aristița, p. 289
Rosseti, C. A., p. 99, 100, 102, 103, 127,
Rosseti D., p. 149, 152.
Rosseti Theodor, p. 224, 288, 298.
Russo A., p. 187, 188, 189.
Russu D-r. p. 274.
Scavinski Daniel, p. 45.
Scheletti, p, 31.
Schiller, p. 123.
Sculy, D-r, p. 304.
Severin, Părintele, p. 17, 19, 20.
Sion G., p. 53, 145, 227.
Slavici I., p. 76.
Socec, p. 63, 71, 104, 105, 140, 148 163, 177, 192, 254, 255.
Stamate Cavaler de, p. 30, 31.
St. Mar de Girardin, p. 5.
Stamatopol A,. p. 112, 114.
Stătescu E., p. 183,
Stolojan., p. 297.
Sturza D., p. 193, 286, 287, 297, 300, 302, 307.
Sturza Princ. M , p. 112, 296.
Sturza Josefina, p. 229, 241, 243.
Sturza Mihail, p. 181.
Sturza Smaranda, p. 243,
Sturza Zulnia, p. 167. 174, 240.
Szilassy Gr. p. 120,
Șerbănescu Col. Th., p. 31.
Teodorini El., p. 225.
Tissot, p. 284.
Tourtoulon, Baron de, p. 106, 137, 164, 166, 168, 276.
Turgenieff, p. 67.
Urechiă V. A., p. 198, 204.
Văcărescu Elena, p. 255, 308, 311.
Valiano D-r, p. 289, 301, 306.
Ventura Gr., p. 254.
Vernescu G., p. 225.
Victor-Emanuel, p. 98, 99.
Vincens Emile, p. 244, 246, 247, 248.
Vîrnav Costin, p. 172, 173.
Visniecoski, p. 239.
Voltaire, p. 220.
Vulcan Iosif, p. 138, 139.
Vulpian D., p. 147, 148.
Wied, Principe de, p. 309, 311, 312.
Xenopol, p. 66, 113.
Xenopol (?) architect, p. 301, 304.
Zamfirescu M., p. 62.
Zanne, p. 53.

ERRATA

P. 32, vers 8: în loc de: *afară* sună lin = *arfa* sună lin.

P. 45, rînd 3 jos: în loc de: Scairuski = *Scavinski.*

P. 48, scris. XXXVII, rînd 9: şi vă mulţumesc *acest plăcut suvenir* = citeşte: *pentru* acest plăcut suvenir.

P. 158, rînd 3 jos: data scrisoreĭ 1889.

P. 195, rînd 13: in loc de: storice = istorice,

P. 217, rînd 16: » » » regardez la = regardez-la.

P. 220, rînd 13: » » » aş juca = a-şĭ juca.

P. 248, jos: în loc de: la montaigne = *la montagne.*